

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Pszichológiai Doktori Iskola
Képzési terve¹

2018

¹Jóváhagyta az ELTE Szenátusa LXIX/2018. (III.12.) számú határozatában.

Tartalom

FEJLŐDÉS- ÉS KLINIKAI GYERMEKPSZICHOLÓGIA PROGRAM.....	6
Fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia modul	6
1/a. Fejlődés- és klinikai gyermekpszichológiai kutatómódszertan: A fejlődés kutatásának módszertani problémái	7
1/b. Fejlődés- és klinikai gyermekpszichológiai kutatómódszertan: A kötődés mérési módszerei.	8
1/c. Fejlődés- és klinikai gyermekpszichológiai kutatómódszertan: Gyermekpszichiátriai klinikai kutatások módszertani kérdései	9
2. A fejlődés elméleti modelljei.....	11
3. Társas megismerés csecsemő- és kisgyermekkorban – tipikus és atipikus fejlődés.....	12
4. Csecsemő- és gyermekkorai kötődés, kötődési zavarok	13
5. Szelf-fejlődés: a perceptuális szelftől a reprezentációs szelfig.....	14
6. Pszichés zavarok klasszifikációs modelljei, különös tekintettel a gyermekkorra.....	16
KLINIKAI PSZICHOLÓGIA ÉS ADDIKTOLÓGIA PROGRAM	18
Klinikai pszichológia modul.....	18
1/a. A klinikai pszichológiai kutatás modern irányzatai: Pszichodinamikus és kognitív pszichológiai megközelítések a pszichopatológiában.....	19
1/b. A klinikai pszichológiai kutatás modern irányzatai: A személyiségzavarok pszichodinamikus megközelítése	20
1/c. A klinikai pszichológiai kutatás modern irányzatai: Pszichobiográfia és élettörténet-elemzés	21
1/d. A klinikai pszichológiai kutatás modern irányzatai: Az öngyilkosság rizikó- és védő faktorai, különös tekintettel a fiatalokra.....	22
1/e. A klinikai pszichológiai kutatás modern irányzatai: Az addiktológiai pszichológia modelljei.....	23
1/f. A klinikai pszichológiai kutatás modern irányzatai: A mentális zavarok neuropszichológiai megközelítései	24
2/a. Kutatási módszerek a klinikai pszichológiában: Klinikai és neuropszichológiai vizsgálómódszerek ..	25
2/b. Kutatási módszerek a klinikai pszichológiában: A kvalitatív pszichológiai kutatási dizájn és az adatok közlése	26
2/c. Kutatási módszerek a klinikai pszichológiában: Fejezetek a klinikai idegtudományból.....	27
2/d. Kutatási módszerek a klinikai pszichológiában: Kurrens kutatások a klinikai pszichológiában.....	28
2/e. Kutatási módszerek a klinikai pszichológiában: Szisztematikus irodalomelemzés és meta-analízis	28
3. Tudományos közlemények elkészítése.....	29
Tantárgyfelelős.....	29
Addiktológia modul.....	30
1/a. Az addiktológiai pszichológia elméleti megalapozása: Az addiktológiai pszichológia modelljei	31
1/b. Az addiktológiai pszichológia elméleti megalapozása: Addikciók a narratív pszichológia szemszögéből.....	31
1/c. Az addiktológiai pszichológia elméleti megalapozása: Érzelemszabályozás a kémiai és a viselkedési addikciókban.....	32
1/d. Az addiktológiai pszichológia elméleti megalapozása: A társas-kognitív és az önszabályozási modellek alkalmazása az addikciókban.....	33
1/e. Az addiktológiai pszichológia elméleti megalapozása: Addikciós problémák kezelését célzó beavatkozások és beavatkozásrendszerek értékelése.....	33

1/f. Az addiktológiai pszichológia elméleti megalapozása: Viselkedési addikciók	35
1/g. Az addiktológiai pszichológia elméleti megalapozása: Trauma és az addikciók kapcsolata	35
2. Kurrens kutatások az addiktológiában.....	37
3/a. Kvantitatív és kvalitatív módszerek az addiktológiai kutatásban: Kvalitatív drogzatások	37
3/b. Kvantitatív és kvalitatív módszerek az	38
addiktológiai kutatásban: Az egyéni viselkedés szociális és környezeti kontextusban	38
3/c. Kvantitatív és kvalitatív módszerek az	39
addiktológiai kutatásban: Populációs vizsgálatok az addiktológiában és az egészségkutatásokban	39
3/d. Kvantitatív és kvalitatív módszerek az	40
addiktológiai kutatásban: Szisztematikus irodalomelemzés és meta-analízis	40
4. Tudományos közlemények elkészítése.....	41
KOGNITÍV PSZICHOLÓGIA PROGRAM	42
Megismerési folyamatok: pszichológia és idegtudomány modul.....	42
1. Kutatásmódszertan a kognitív pszichológiában és kognitív idegtudományban, a tudományos közlés	43
2. Perceptuális és figyelmi működések.....	43
3/a. A reprezentációs rendszer: Humán emlékezet.....	44
3/b. A reprezentációs rendszer: Verbális folyamatok.....	44
4/a. Gondolkodási és kontroll folyamatok: Specifikus gondolkodási folyamatok	45
4/b. Gondolkodási és kontroll folyamatok: Kontroll folyamatok.....	45
4/c. Gondolkodási és kontroll folyamatok: Időskori kognitív folyamatok.....	46
Kognitív fejlődés modul.....	47
1. Kutatásmódszertan a kognitív pszichológiában és a kognitív idegtudományban, a tudományos közlés, gyermekpszichológiai módszerek.....	48
2. Megismerési funkciók fejlődése.....	48
3. Szociális megismerés és kapcsolata más megismerési funkciókkal	49
4. Fejlődési folyamatok biológiai beágyazottsága.....	51
MAGATARTÁS-PSZICHOLÓGIAI PROGRAM	52
Magatartás-szabályozás modul.....	52
1/a. Genetikai, perinatális és biológiai tényezők a magatartás-szabályozásban: Magatartás-genetika.....	53
1/b. Genetikai, perinatális és biológiai tényezők a magatartás-szabályozásban: Perinatális tudomány	55
1/c. Genetikai, perinatális és biológiai tényezők a magatartás-szabályozásban: A magatartás szabályozásának biológiai alapjai.....	56
2/a. Tudat, módosult tudatállapotok és magatartás- szabályozás: Tudat, tudattalan, tudatalatti	57
2/b. Tudat, módosult tudatállapotok és magatartás- szabályozás: Módosult tudatállapotok.....	58
2/c. Tudat, módosult tudatállapotok és magatartás-szabályozás: Hipnózis.....	60
3/a. Affektív hatások a magatartás-szabályozásban: Affektív tudományok.....	61
3/b. Affektív hatások a magatartás-szabályozásban: Szuggesztív hatások.....	62
4/a. A magatartás-kutatás módszertana: A magatartás- szabályozás rendszerszemléletű empirikus vizsgálata, elvek és módszerek	63
4/b. A magatartás-kutatás módszertana: A tudat és a nemtudatos folyamatok kutatása.....	64
4/c. A magatartás-kutatás módszertana: Kutatásmódszertan, interakcióelemzés	65
4/d. A magatartás-kutatás módszertana: Terepkutatások az interakciók témájában.....	67

SPORT- ÉS EGÉSZSÉG-PSZICHOFIZIOLÓGIA PROGRAM.....	68
Sport- és egészség-pszichofiziológia modul.....	68
1/a. Életmód, rekreáció, testedzés: Psychological effects of physical activity (in English)	69
1/b. Életmód, rekreáció, testedzés: Exercise addiction and other behavioral dysfunctions in physical activity (in English)	71
1/c. Életmód, rekreáció, testedzés: Életmód és rekreáció.....	73
1/d. Életmód, rekreáció, testedzés: Életmód, rekreáció és egészség	73
1/e. Életmód, rekreáció, testedzés: Jóga és egészség.....	74
2/a. Egészség-pszichofiziológia: Viselkedésettan	75
2/b. Egészség-pszichofiziológia: Nem-specifikus egészségproblémák és egészségfeltés.....	76
2/c. Egészség-pszichofiziológia: Testi tudatosság.....	78
2/d. Egészség-pszichofiziológia: Placebo és nocebo.....	79
2/e. Egészség-pszichofiziológia: Sportpszichofiziológiai kutatások módszertani gyakorlata.....	80
SZEMÉLYISÉG- ÉS EGÉSZSÉGPSZICHOLÓGIAI PROGRAM.....	81
Pozitív pszichológia modul	81
1. A pozitív pszichológia mint a pszichológiai jól-lét és az emberi erősségek tudománya.....	82
2. A pozitív pszichológia a klinikai egészségpszichológiában	82
3. Az érzelmi intelligencia, a kreativitás, a bölcsesség és a mindfulness elméletei és mérési alternatívái...83	
4. A pszichológiai védettség személyiségbeli meghatározói. A megküzdés pozitív pszichológiai modellje	85
Kvantitatív módszertan modul.....	86
1. Személyorientált, többváltozós statisztikai eljárások	87
2. Bevezetés a strukturális egyenlet modellezés gyakorlatába (Structural Equation Modeling)	89
3. Szociálpszichológiai módszerek: a kísérlet és a kultúráközi összehasonlítás	90
4. Az empirikus kutatás lépései és kérdései – propedeutika.....	91
5. Tudományos közlemények készítése és kritikai elemzése	92
6. Más modulokból választható módszertani kurzus.....	93
7. Többváltozós statisztika oktatási gyakorlata	93
Kvalitatív pszichológiai kutatási módszertani modul.....	94
1. A kvalitatív megközelítés fő elméletei (episztemológia és metodológia)	95
2. A kvalitatív pszichológiai kutatási dizájn és az adatok közlése	96
3. A pszichológiai tartalomelemzés módszertana.....	97
4. Narratív pszichológiai módszerek	98
5. Kvalitatív módszerek alkalmazása a szociálpszichológiában és a fejlődés-szociálpszichológiában.....	99
SZOCIALIZÁCIÓ ÉS TÁRSADALMI FOLYAMATOK PROGRAM	100
Alap és alkalmazott szociálpszichológia modul	100
1/a. A szociálpszichológia múltja és irányai: A szociálpszichológia (kritikai) története	101
1/b. A szociálpszichológia múltja és irányai: Kutatási paradigmák a szociálpszichológiában és társtudományokban.....	102
2. A társas és társadalmi kapcsolatok dinamikája: versengés és együttműködés	104
3. A motivált társadalom: a társadalmi viszonyok pszichológiája.....	105
4. Társas intervenciók.....	106

5/a. Alkalmazott szociálpszichológia: Szakpolitikák és programok értékelése – tudomány, felsőoktatás, média	109
5/b. Alkalmazott szociálpszichológia: szakpolitikák és programok értékelése	110
Szocializáció és nevelés modul	112
1. Társas kapcsolatok és szociálpszichológiai jelenségek az iskolában	113
2/a. Szocializáció- és fejlődéskutatás: A szocializáció elméletei és kutatási irányai	113
2/b. Szocializáció- és fejlődéskutatás. A kisgyermekkorai fejlődés kutatása.....	115
3. Pszichológiaoktatás a felsőoktatásban (módszertani ismeretek)	117
4/a. Az intézményes nevelés pszichológiai és pedagógiai kérdései: Az iskolai tanulás motivációs kérdései	118
4/b. Az intézményes nevelés pszichológiai és pedagógiai kérdései: Kognitív képességek és tanulási nehézségek.....	119
4/c. Az intézményes nevelés pszichológiai és pedagógiai kérdései: A családi és intézményes nevelés kulturális vonatkozásai	120
Döntés- és szervezetszichológiai modul.....	121
1. Ítéletalkotás és döntéshozatal	122
2. Kockázatvállalás, innováció, vállalkozói magatartás egyéneknél és szervezetekben	123
3. Szervezet- és vezetésemelvények.....	125
4/a. Munkahelyi pszichés jóllét, szervezeti és munkahelyi mentálhigiénia.....	126
4/b. Munkahelyi társas kapcsolatok, szociális rendszerek fejlesztése	127
5. A szervezetkutatás módszertani kérdései: kísérleti és kvalitatív módszerek, terepkutatás, esettanulmány	128
Kultúrközi és csoportközi folyamatok modul.....	129
1. Kultúra, társas viselkedés és szocializáció	130
2. Társas és társadalmi identitás és stigma	131
3. Társadalmi hierarchia és előítéletek	132
4. Kultúrák közötti találkozás: interkulturális kommunikáció és akkulturáció	133
5. Társadalmi nem. Nemi ideológiák, nemi diszkrimináció, nem és karrier, nem és politika.....	135
6. A kultúrközi kutatás módszertana	136
Környezetpszichológia modul	138
1. Épített, természeti és virtuális terek környezetpszichológiai elemzése	139
2. Téri eligazodás.....	140
3. Személy–környezet-összeállítás life span megközelítésben.....	141
4. A környezethasználat kontextusai	143
Csoportközi és politikai pszichológia.....	145
1/a. Csoportközi konfliktusok és kollektív cselekvés	146
1/b. Csoportközi érzelmek	147
2/a. A rendszerváltás szociálpszichológiája	148
2/b. A tévhitek pszichológiája	150
3. Motivált társas és politikai megismerés.....	151
4. Kommunikáció és a közösségi média szociálpszichológiája.....	153
A KOMPLEX VIZSGA TÁRGYAI	154

FEJLŐDÉS- ÉS KLINIKAI GYERMEKPSZICHOLÓGIA PROGRAM

A modul neve	Name of the module
Fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia modul	Developmental and Clinical Child Psychology
Modulfelelős	Module co-ordinator
Balázs Judit	Judit Balázs
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
1. Fejlődés- és klinikai gyermekpszichológiai kutatómódszertan (kötelező egy választása) /a. A fejlődés kutatásának módszertani problémái (Kalmár Magda) /b. A kötődés mérési módszerei (Gervai Judit) /c. Gyermekpszichiátria klinikai kutatások módszertani kérdései (Balázs Judit) 2. A fejlődés elméleti modelljei (Kalmár Magda) (választható) 3. Társas megismerés csecsemő- és kisgyermekkorban – tipikus és atipikus fejlődés (Egyed Kata) (választható) 4. Csecsemő- és gyermekkorai kötődés, kötődési zavarok (Gervai Judit) (választható) 5. Szelf-fejlődés: a perceptuális szelftől a reprezentációs szelfig (Szabó Laura) (választható) 6. Pszichés zavarok klasszifikációs modelljei, különös tekintettel a gyermekkorra (Balázs Judit) (választható)	1. Research Methods in Developmental and Clinical Child Psychology /a. Methodological issues of developmental research (Magda Kalmár) /b. Methods in assessment of attachment. (Judit Gervai) /c. Research methods of child and adolescent psychiatry (Judit Balázs) 2. Theoretical Models of Development (Magda Kalmár) (optional) 3. Social Cognition in Infancy and Early Childhood – Typical And Atypical Development (Katalin Egyed) (optional) 4. Infant and Childhood Attachment, Attachment Disorders (Judit Gervai) (optional) 5. Development of The Self: From Perceptual Self to Representational Self (Laura Szabó) (optional) 6. Classification Models of Mental Disorders, with Special Focus on Childhood (Judit Balázs) (optional)
<i>Teljesítés feltételei: Az 1-es blokkból egy kötelező, és 2-6-os tárgyakból további 3-at kell felvenni.</i>	<i>Requirements: One subject must be completed from the first block and further 3 topics must be completed.</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/a. Fejlődés- és klinikai gyermekpszichológiai kutatómódszertan: A fejlődés kutatásának módszertani problémái	1/a. Research Methods in Developmental and Clinical Child Psychology: Methodological Issues of Developmental Research
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Kalmár Magda	Kalmár Magda
Kurzusleírás	Description of the subject
A fejlődéskutatás specifikus módszertani problémái. Tipikus hibaforrások a fejlődés okainak kutatásánál. Az életkor mint változó. Az időegységek életkorral változó jelentése. Az életkori illesztés. A kohorsz-hatás. Stratégiák a fejlődés megközelítésére: keresztmetszeti összehasonlítás, longitudinális stratégia, időintervallum-terv – előnyök, hiányok, hibaforrások. Komplex stratégiák – az előzők kombinációi. A fejlődés rendszer-modelljeinek metodológiai implikációi: longitudinális követés; a moderációs és mediációs hatások megragadása többváltozós megközelítéssel. A rizikó- és protektív hatások modellezése. Az életkor kezelése a fejlődés-pszichopatológiában: a fejlődés-epidemiológia szükségessége. Kultúrközi vizsgálatok. A fejlesztő hatások vizsgálata. A fejlődéskutatás legfontosabb adatforrásai: megfigyelés, valódi kísérlet és kvázi- kísérlet. A megfigyelés kitüntetett szerepe a fejlődépszichológiában – a megfigyelés kutatási követelményei. A viselkedés globális és mikroanalitikus kódolása. Az interakció megfigyelésének elemzése. Kísérletezés gyerekekkel – az életkorból fakadó gondok és a megoldások. Specifikus validitás és megbízhatóság problémák a fejlődéskutatásban (ökológiai validitás, prediktív validitás, időbeli stabilitás). Adattípusok a fejlődéskutatásban. A változások megragadására használt különbség-értékek (difference / growth scores) és az életkor-ekvivalens valamint életkorhoz illesztett értékek problémái.	Specific methodological problems of developmental research. Typical mistakes in the attempts to reveal the causes of development. Age as a variable; the change of the meaning of time units with age. Age matching. The cohort-effect. Research designs to study development: cross-sectional comparison, longitudinal strategy, time-lagged design – strengths and weaknesses, sources of errors. Complex (sequential) designs. Methodological implications of the system- models of development: longitudinal follow-up, tackling moderation and mediation using multivariate analyses. Modelling the risk and protective mechanisms. The problem of age in developmental psychopathology: the need for a developmental epidemiology. Cross-cultural studies. Studying the effects of education and teaching. The major sources of data in developmental research: observation, experiment, and quasi-experiment. The prominent role of observation in developmental psychology – requirements of observation as a scientific technique. Global and microanalytic coding of behavior. Observation of interactions. Experiments with infants and young children. Validity and reliability issues typical of developmental research – ecological validity, predictive validity, temporal stability. Difference / growth scores to represent changes; age-equivalent and age matched scores.

Irodalom	Key readings
– Teti, D.M. (ed.): Handbook of Research Methods in Developmental Science. Oxford, Blackwell's, 2005. – Aylward, G.P. (2002): Methodological issues in outcome studies of at-risk infants. Journal of Pediatric Psychology, 27, 37-45. – Bakeman, R.: Reflections on measuring behavior: Time and the grid. In G. Walford, E. Tucker, M. Viswanathan (eds): The Sage Handbook of Measurement, Newbury Park: Sage Publ., 2010. – Holmbeck, G.N. (1997): Toward terminological, conceptual, and statistical clarity in the study of mediators and moderators: Examples from the child-clinical and pediatric psychology literatures. Journal of Consulting and Clinical Psychology, 65, 599-610. – Martin, P. & Bateson, P. (2007): Measuring Behavior – An introductory guide. Cambridge University Press	– Teti, D.M. (ed.): Handbook of Research Methods in Developmental Science. Oxford, Blackwell's, 2005. – Aylward, G.P. (2002): Methodological issues in outcome studies of at-risk infants. Journal of Pediatric Psychology, 27, 37-45. – Bakeman, R.: Reflections on measuring behavior: Time and the grid. In G. Walford, E. Tucker, M. Viswanathan (eds): The Sage Handbook of Measurement, Newbury Park: Sage Publ., 2010. – Holmbeck, G.N. (1997): Toward terminological, conceptual, and statistical clarity in the study of mediators and moderators: Examples from the child-clinical and pediatric psychology literatures. Journal of Consulting and Clinical Psychology, 65, 599-610. – Martin, P. & Bateson, P. (2007): Measuring behavior – An introductory guide. Cambridge University Press

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/b. Fejlődés- és klinikai gyermekpszichológiai kutatómódszertan: A kötődés mérési módszerei.	1/b. Methodology in Developmental and Clinical Child Psychology: Methods in Assessment of Attachment.
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Gervai Judit	Judit Gervai
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzuson ismertetjük a kötődés gyermekkori mérésének módszereit. Közelebbről a csecsemőkori viselkedés és az iskoláskori mentális reprezentáció szintjén megjelenő kötődési mintázatokkal, valamint az ezek felismerésére, mérésére alkalmazott Idegen Helyzet Teszt (IHT) és Manchester Child Attachment Story Tasks (MCAST) módszerekkel ismerkednek meg a hallgatók. Az Idegen Helyzet Teszt a legsikeresebb és legelterjedtebben használt kísérleti eljárás a csecsemőkori kötődés mérésére. A videofelvételek elemzésével meghatározható négy fő kötődési mintázat, amelyek háttérében különböző gondozói környezetet azonosítható. A korai kötődés minősége kapcsolatba hozható a későbbi társas fejlődéssel. Gyermekkorban többféle mérőmódszer terjedt el. 5- 8 éves korban a validált módszerek egyike a Manchester Child Attachment Story Tasks (MCAST), amelyben a gyermek bábuval játszva fejezi be a vizsgálatvezető által elkezdett kötődés-releváns történeteket. Az értékelés során a csecsemőkori kötődési mintázatokkal analóg mintázatok azonosíthatók az előadott történetek tartalma és az előadásmód alapján. Az MCAST	The course provides an overview of attachment assessment methods used in childhood. In particular, students will familiarize themselves with patterns of attachment-relevant infant behavior and childhood mental representations. Methods identifying these patterns in infancy (Strange Situation Procedure, SSP) and in childhood (Manchester Child Attachment Story Tasks, MCAST) are discussed in detail. The Strange Situation Procedure is the most successful and widely used experimental paradigm for assessing infant attachment. Evaluation of videorecorded sessions identifies four main, which are underlied by different caring environments. The attachment classifications are to some extent predictive of later social development. In childhood, attachment assessment methodology is more heterogeneous. For the age range of 5-8 years one of the validated procedures is the Manchester Child Attachment Story Tasks (MCAST), which asks subject children to complete attachment-relevant story stems by enacting the stories using doll figures. In the course of evaluation, patterns analogous with infant attachment patterns are identified on the

egyenként alkalmazható normál és klinikai populációkban.	bases of content of the completed stories and children's presentation behavior. MCAST can be used in both normal and clinical populations.
Irodalom	Key readings
– Ainsworth, M. D., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). Patterns of attachment: A psychological study of the Strange Situation. Hillsdale: Erlbaum. 391 p. – Green, J. M., Stanley, C., Smith, V., & Goldwyn, R. (2000). A new method of evaluating attachment representations in young school-age children: The Manchester Attachment Story Task. Attachment and Human Development, 2, 48–70. – Green J. M., Goldwyn, R. (2002). Attachment disorganisation and psychopathology. Journal of Child Psychology and Psychiatry, 43, 835–846. – Main, M., & Solomon, J. (1990). Procedures for identifying infants as disorganized/disoriented during the Ainsworth Strange Situation. In M. T. Greenberg, D. Cicchetti, & E. M. Cummings (Eds.), Attachment in the preschool years: Theory, research, and intervention (pp. 121-160.), Chicago: University of Chicago Press. – Tóth, Gervai: (2005) A kötődés minőségének mérése csecsemő és óvodás korban. Alkalmazott Pszichológia, VII/4, p. 14-26.	– Ainsworth, M. D., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). Patterns of attachment: A psychological study of the Strange Situation. Hillsdale: Erlbaum. 391 p. – Green, J. M., Stanley, C., Smith, V., & Goldwyn, R. (2000). A new method of evaluating attachment representations in young school-age children: The Manchester Attachment Story Task. Attachment and Human Development, 2, 48–70. – Green J. M., Goldwyn, R. (2002). Attachment disorganisation and psychopathology. Journal of Child Psychology and Psychiatry, 43, 835–846. – Main, M., & Solomon, J. (1990). Procedures for identifying infants as disorganized/disoriented during the Ainsworth Strange Situation. In M. T. Greenberg, D. Cicchetti, & E. M. Cummings (Eds.), Attachment in the preschool years: Theory, research, and intervention (pp. 121-160.), Chicago: University of Chicago Press.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/c. Fejlődés- és klinikai gyermekpszichológiai kutatómódszertan: Gyermekpszichiátriai klinikai kutatások módszertani kérdései	1/c. Research Methods in Developmental and Clinical Child Psychology: Research Methods of Child and Adolescent Psychiatry
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Balázs Judit	Judit Balázs
Kurzusleírás	Description of the subject

A félév során a hallgatók megismerkedhetnek a gyermekpszichiátriai klinikai kutatások főbb módszertani kérdéseivel: a vizsgálat elsődleges és másodlagos céljainak meghatározásával, a vizsgálati csoportok körülhatárolásával, a bevételi/kizárási kritériumok összeállításával, a megfelelő vizsgálati eszközök kiválasztásával és a különböző típusú vizsgálatok előnyeivel és hátrányaival (pl. esetkontroll vizsgálat, kohort vizsgálat, randomizált-duplavak vizsgálat). A kurzus során a klinikai kutatások és különös tekintettel a gyermekklinikai kutatások etikai kérdéseivel is foglalkoznak a hallgatók. A kurzus hangsúlyt fektet arra, hogy a hallgatók a gyermekpszichiátriai kutatásokban alkalmazható lehető legtöbb eszközzel ismerkedhessenek meg. A félév során cél, hogy a hallgató maga megtervezzen egy klinikai gyermekpszichiátriai vizsgálatot: megfogalmazza a célkitűzését és arra megfelelő metodikájú vizsgálatot tervezzen.	During this semester students get to know the main methodological questions of clinical research, such as first rank and second rank aims of a study, parameters of study groups, inclusion and exclusion criteria, measures and the different types of studies (case control, randomised, double blind...). After getting theoretical knowledge, students examine major studies in the field of child and adolescent psychiatry carefully and critically: the methodology, the results, the discussion and the limitations and the impact of that study on the future research. The course discusses the ethical aspects of research in child and adolescent psychiatry. The students get to know several important instruments, which are used in studies in the field of child psychiatry. By the end of the semester all students have to plan a study on child and adolescent psychiatry: they should have a good research question and a fitting methodology.
Irodalom	Key readings
– Biederman J, Spencer TJ, Monuteaux MC, Faraone SV. (2010) A naturalistic 10-year prospective study of height and weight in children with attention-deficit hyperactivity disorder grown up: sex and treatment effects. <i>J Pediatr.</i> 157(4):635-40 – Franklin ME, Sapyta J, Freeman JB, Khanna M, Compton S, Almirall D, Moore P, Choate- Summers M, Garcia A, Edson AL, Foa EB, March JS. (2011) Cognitive behavior therapy augmentation of pharmacotherapy in pediatric obsessive-compulsive disorder: the Pediatric OCD Treatment Study II (POTS II) randomized controlled trial. <i>JAMA.</i> 21;306(11):1224-32. – Freeman C, Tyrer P. (edited) (2006) <i>Research Methods in Psychiatry: A Beginner's Guide.</i> 3rd edn. Gaskell, London, ISBN:1904671330 9781904671336 – Kasari C, Rotheram-Fuller E, Locke J, Gulsrud A. (2012) Making the connection: randomized controlled trial of social skills at school for children with autism spectrum disorders. <i>J Child Psychol Psychiatry.</i> 53(4):431-9. – Keenan K, Boeldt D, Chen D, Coyne C, Donald R, Duax J, Hart K, Perrott J, Strickland J, Danis B, Hill C, Davis S, Kampani S, Humphries M. (2011) Predictive validity of DSM-IV oppositional defiant and conduct disorders in clinically referred preschoolers. <i>J Child Psychol Psychiatry.</i> 52(1):47-55.	– Biederman J, Spencer TJ, Monuteaux MC, Faraone SV. (2010) A naturalistic 10-year prospective study of height and weight in children with attention-deficit hyperactivity disorder grown up: sex and treatment effects. <i>J Pediatr.</i> 157(4):635-40 – Franklin ME, Sapyta J, Freeman JB, Khanna M, Compton S, Almirall D, Moore P, Choate- Summers M, Garcia A, Edson AL, Foa EB, March JS. (2011) Cognitive behavior therapy augmentation of pharmacotherapy in pediatric obsessive-compulsive disorder: the Pediatric OCD Treatment Study II (POTS II) randomized controlled trial. <i>JAMA.</i> 21;306(11):1224-32. – Freeman C, Tyrer P. (edited) (2006) <i>Research Methods in Psychiatry: A Beginner's Guide.</i> 3rd edn. Gaskell, London, ISBN:1904671330 9781904671336 – Kasari C, Rotheram-Fuller E, Locke J, Gulsrud A. (2012) Making the connection: randomized controlled trial of social skills at school for children with autism spectrum disorders. <i>J Child Psychol Psychiatry.</i> 53(4):431-9. – Keenan K, Boeldt D, Chen D, Coyne C, Donald R, Duax J, Hart K, Perrott J, Strickland J, Danis B, Hill C, Davis S, Kampani S, Humphries M. (2011) Predictive validity of DSM-IV oppositional defiant and conduct disorders in clinically referred preschoolers. <i>J Child Psychol Psychiatry.</i> 52(1):47-55.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2. A fejlődés elméleti modelljei	2. Theoretical Models of Development
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Kalmár Magda	Kalmár Magda
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja a pszichológia fejlődés-fogalmának körüljárása, a fejlődés elméleti megközelítésének, magyarázatának történeti áttekintése és a modern fejlődésmodellek megismerése. Témák: Folyamatos vagy szakaszos-e a fejlődés? Fejlődési funkció és egyéni változatosság. Területspecifikus modellek. A kognitív fejlődés modelljei: konstruktivizmus, szociális konstruktivizmus, modularizmus, konnekcionizmus. A fejlődés átfogó magyarázatának igénye – miért került az atipikus fejlődés az elméleti modell-alkotók érdeklődésének előterébe? A „nature – nurture” dilemma a fejlődépszichológiában. Főhatás és/vagy interakció? Evolúció és fejlődés. Rendszer-szemlélet; dinamikus rendszer-modellek. A tranzakciós modell jelentősége a fejlődépszichopatológia számára; rizikó és védőmechanizmusok, sérülékenység és reziliencia. A kumulatív rizikó – lineáris vagy küszöb hatás? Fejlődési utak: multi- és ekvifinalitás. Az ökológiai szemlélet; kontextualizmus. Proximális és disztális tényezők. Kultúra és fejlődés. Az időtényező: a kronoszisztéma. Az életpálya-perspektíva. Átmenetek, csomópontok a fejlődésben; normatív és paranormatív krízisek; horizontális és vertikális stresszorok.	The course covers the concept of development in psychology, the history of the theoretical approaches and explanations of development, and the contemporary models of development. Issues to discuss: Continuity and discontinuity in development. “Developmental function” and individual variability. Domain-specific models; models of cognitive development: constructivism, social constructivism, modularism, connectionalism. The claim for the overall explanation of development; atypical development in the focus of interest of developmental theoreticians. The nature-nurture dilemma. Main effect and / or interaction? Evolution and development. Systems-approach; dynamic system models. The importance of the transactional model for developmental psychopathology. Risk and protective mechanisms; vulnerability and resilience. Cumulative risk – linear or threshold effect? Developmental pathways: multi- and equifinality. Ecological perspective; contextualism. Proximal and distal factors. Culture and development. The time factor: the chronosystem. The lifespan perspective. Transitions and crossroads in development; normative and paranormative crises; horizontal and vertical stressors.

Irodalom	Key readings
– Cicchetti, D. & Cohen, D.J. (Eds) (2006): Developmental Psychopathology. Hoboken, NJ, Wiley. Vol. 1. Theory and method. – Damon, W., Lerner, R.M. (Eds) (2006): Theoretical Models of Human Development. Handbook of Child Psychology, Vol.1. Chichester / New York, J. Wiley & Sons. – Bronfenbrenner, U., Ceci, S. J. (1994): Nature- nurture reconceptualized in developmental perspective: A bioecological model. Psychological Review, 101, 568-586. – Masten, A. S. (2001): Ordinary Magic: Resilience Processes in Development. American Psychologist, 56, Issue 3, 227-238. – Sameroff, A. J., Fiese, B. H. (2005); Models of development and developmental risk. In Zeanah, C.H. (ed.) Handbook of infant mental health. 2nd Ed. New York, The Guilford Press, 2005.	– Cicchetti, D. & Cohen, D.J. (Eds) (2006): Developmental Psychopathology. Hoboken, NJ, Wiley. Vol. 1. Theory and method. – Damon, W., Lerner, R.M. (Eds) (2006): Theoretical Models of Human Development. Handbook of Child Psychology, Vol.1. Chichester / New York, J. Wiley & Sons. – Bronfenbrenner, U., Ceci, S. J. (1994): Nature-nurture reconceptualized in developmental perspective: A bioecological model. Psychological Review, 101, 568-586. – Masten, A. S. (2001): Ordinary Magic: Resilience Processes in Development. American Psychologist, 56, Issue 3, 227-238. – Sameroff, A. J., Fiese, B. H. (2005); Models of development and developmental risk. In Zeanah, C.H. (ed.) Handbook of infant mental health. 2nd Ed. New York, The Guilford Press, 2005.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3. Társas megismerés csecsemő- és kisgyermekkorban – tipikus és atipikus fejlődés	3. Social Cognition in Infancy and Early Childhood – Typical and Atypical Development
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Egyed Katalin	Katalin Egyed
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus olvasószemináriumként működik, amely a csecsemő- és kisgyermekkor társas megismerés kérdéseivel foglalkozik. Tárgyaljuk az elmúlt évtizedek legjelentősebb elméleti megközelítéseit és empirikus eredményeit, továbbá megvitatjuk a legújabb vagy még folyó kutatások eredményeit és azok metodológiai kérdéseit. A társas megismerés tipikus fejlődése mellett a társas megismerés atipikus fejlődésével is foglalkozunk. Az olvasószemináriumi csoport érdeklődésétől függően válogatunk az tipikus fejlődés lehetséges területei közül – úgy mint autizmus, Williams szindróma, siket gyerekek fejlődése.	As a reading seminar, the course aims to focus on social cognition in infancy and early childhood. We review the most significant theoretical approaches and empirical results of the last few decades. Additionally, we discuss the most recent and ongoing research with their methodological issues. Beyond the typical development, we also discuss the atypical development of social cognition – depending on the students’ interest (autism, Williams syndrome, deaf children).

Irodalom	Key readings
– Banaji, M. R. & Gelman, S. A. (Eds.) (2013). Navigating the Social World: What Infants, Children, and Other Species Can Teach Us. Oxford University – Marshall, P.J. & Fox, N.A. (Eds.) (2006). The Development Of Social Engagement: Neurobiological Perspectives, New York: Oxford University Press – Tomasello, M. (2009). Why We Cooperate. MIT Press – Wellman, H. M. (2014). Making Minds: How Theory of Mind Develops, Oxford University Press	– Banaji, M. R. & Gelman, S. A. (Eds.) (2013). Navigating the Social World: What Infants, Children, and Other Species Can Teach Us. Oxford University – Marshall, P.J. & Fox, N.A. (Eds.) (2006). The Development Of Social Engagement: Neurobiological Perspectives, New York: Oxford University Press – Tomasello, M. (2009). Why We Cooperate. MIT Press – Wellman, H. M. (2014). Making Minds: How Theory of Mind Develops, Oxford University Press

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4. Csecsemő- és gyermekkori kötődés, kötődési zavarok	4. Infant and Childhood Attachment, Attachment Disorders
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Gervai Judit	Judit Gervai
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus fő témakörei a következők: – A korai kötődés elmélete, a gondozó-gyermek kapcsolat értelmezése evolúcióelméleti keretben. – Egyéni eltérések a korai kötődés minőségében. A kötődési biztonság mérése csecsemőkorban: az Idegen Helyzet Teszt. Biztonságos és bizonytalan kötődés. Klasszifikáció: A,B,C csoportok; alcsoportok. Gondozási háttér. Stabilitás. – A kötődési stratégiák szétesése: dezorganizált/dezorientált viselkedés Idegen Helyzetben. Gondozási háttér: atipikus gondozói viselkedésformák. – Gén-környezet kölcsönhatások a dezorganizált kötődés kialakulásában. – Kötődési zavar a gyermekpszichiátriai diagnosztikában. Kötődési zavarok örökbefogadott gyermekeknél, bántalmazó családokban, anyai pszichoszociális problémák esetén.	Main topics: – Attachment theory: mother-infant relationship in an evolutionary framework. – Individual differences in the quality of early attachment. Assessment of attachment security in infancy: the Strange Situation Procedure. Secure and insecure attachment relationships. Classification of attachment patterns: A, B, C groups; subgroups. Care-giving background. Stability. – Breakdown of attachment strategies: disorganized/disoriented behavior in the Strange Situation. Care-giving background: atypical care-giving behavior. – Genetic influences in attachment disorganization, gene-environment interactions. – Diagnostic criteria of attachment disorders in childhood. Risk of attachment disorders: adoptive families, maltreated children, maternal psychosocial problems.

Irodalom	Key readings
– Belsky, J., Fearon, M. P. (2008). Precursors of attachment security. In: Cassidy, J., Shaver, P. R. (eds.): Handbook of attachment. Theory, research, and clinical applications. Second edition. The Guilford Press, New York/London, pp. 295–316. – Lyons-Ruth K, Jacobvitz D. (2008). Disorganized attachment: Genetic factors, parenting contexts, and developmental transformation from infancy to adulthood. In: Cassidy J, Shaver P, editors. Handbook of attachment: Theory, research and clinical applications. Second edition. The Guilford Press, New York/London, pp. 666–697 – Main, M., & Solomon, J. (1990). Procedures for identifying infants as disorganized/ disoriented during the Ainsworth Strange Situation. In M. T. Greenberg, D. Cicchetti, & E. M. Cummings (Eds.), Attachment in the preschool years: Theory, research, and intervention, Chicago: University of Chicago Press, pp. 121-160. – Tóth I. (2011): Az érzelmi-társas kapcsolatok fejlődése: korai gondozás és kötődés. In: Danis I., Farkas M., Herczog M., Szilvási L. (szerk.): A génektől a társadalomig: a koragyermekkori fejlődés színterei. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest, 320-372. – Zeanah, C. H., Boris, N. W. (2000). Disturbances and disorders of attachment in early childhood. In: Zeanah, C. H.: (ed) Handbook of Infant Mental Health. 2nd edition, The Guildford Press, New York/London, 353-368.	– Belsky, J., Fearon, M. P. (2008). Precursors of attachment security. In: Cassidy, J., Shaver, P. R. (eds.): Handbook of attachment. Theory, research, and clinical applications. Second edition. The Guilford Press, New York/London, pp. 295–316. – Lyons-Ruth K, Jacobvitz D. (2008). Disorganized attachment: Genetic factors, parenting contexts, and developmental transformation from infancy to adulthood. In: Cassidy J, Shaver P, editors. Handbook of attachment: Theory, research and clinical applications. Second edition. The Guilford Press, New York/London, pp. 666–697 – Main, M., & Solomon, J. (1990). Procedures for identifying infants as disorganized/ disoriented during the Ainsworth Strange Situation. In M. T. Greenberg, D. Cicchetti, & E. M. Cummings (Eds.), Attachment in the preschool years: Theory, research, and intervention, Chicago: University of Chicago Press, pp. 121-160. – Zeanah, C. H., Boris, N. W. (2000). Disturbances and disorders of attachment in early childhood. In: Zeanah, C. H.: (ed) Handbook of Infant Mental Health. 2nd edition, The Guildford Press, New York/London, 353-368.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
5. Szelf-fejlődés: a perceptuális szelftől a reprezentációs szelfig	5. Development of the Self: From Perceptual Self to Representational Self
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Szabó Laura	Szabó Laura
Kurzusleírás	Description of the subject

A kurzus a következő témákat érinti: 1. A szelf-fejlődés kezdetei – különböző elméleti megközelítések 2. A test és a szelf kapcsolata – változások az életkorral 3. A szelf reprezentációi – változások az életkorral, a reprezentációk mérése 4. Területspecifikus és átfogó önértékelés, modellek az önbecsülés és az önértékelés viszonyáról, mérés 5. Az énfogalom – énfogalom és identitás, az identitás aspektusai, az énfogalom stabilitása és változásai 6. Az identitás fogalma és szerepe Erikson fejlődésméleteiben, az elmélet kritikája – a kritika hullámai az identitáskutatás empirikus eredményei nyomán 7. Az identitás empirikus megközelítése – ISP (Identitásállapot Paradigma), identitásállapot kérdőívek, a paradigma kiterjesztése a felnőttkori fejlődési szakaszokra, legújabb eredmények az identitás-vizsgálatban (az exploráció és az elköteleződés típusai, a típusok funkciója az identitásalakításban), új irányok az identitáskutatásban 8. Próbálkozások az eriksoni identitás-leírás különböző elemeinek megjelenítésére az identitás empirikus megközelítésében – az énerők, az autonómia, a folyamatosság-érzés, a célstruktúrák, az identitástőke mérése 9. Az énfogalom, én-reprezentáció és az identitás különböző konstruktumainak elméleti és empirikus elkülönítése	Topics covered by the course: 1. Beginnings of self-development – different theoretical approaches 2. Connection of body and self – changes with age 3. Self-representations – changes with age, measuring representations 4. Domain-specific and global self-evaluation – models of self-evaluation and self-esteem, measurement 5. Self-concept and identity – identity aspects, stability and change of self-concept 6. The concept and the function of identity in Erikson's developmental theory, the critics based upon the new identity empirical research results 7. Empirical identity research – ISP (Identity Status Paradigm), ISP extended to adulthood developmental stages, identity questionnaires, unpacking exploration and commitment, new trends in identity research 8. Attempts to measure of Eriksonian identity elements – ego-strengths, autonomy, sense of continuity, goal-structures, identity capital 9. Theoretical and empirical differentiation of identity-constructs: self-concept, self-representation
Irodalom – Harter, S. (2012). The construction of the self: A developmental perspective. Guilford Press. – Kunnen, E. S., Bosma, H. A. (2003). Fischer's skill theory applied to identity development: A response to Kroger. <i>Identity</i>, 3(3), 247–270 – Lichtwarck-Aschoff, A., van Geert, P., Bosma, H., Kunnen, S. (2008). Time and identity: A framework for research and theory formation. <i>Developmental Review</i>, 28, 370–400	Key readings – Harter, S. (2012). The construction of the self: A developmental perspective. Guilford Press. – Kunnen, E. S., Bosma, H. A. (2003). Fischer's skill theory applied to identity development: A response to Kroger. <i>Identity</i>, 3(3), 247–270 – Lichtwarck-Aschoff, A., van Geert, P., Bosma, H., Kunnen, S. (2008). Time and identity: A framework for research and theory formation. <i>Developmental Review</i>, 28, 370–400 – Schwartz, S. J., Côté, J. E., Arnett, J. J. (2005). Process identity and agency in emerging

– Schwartz, S. J., Côté, J. E., Arnett, J. J. (2005). Process identity and agency in emerging adulthood: Twodevelopmental routes in the individualization. <i>Youth & Society</i>; 37, 201- 229 – Sneed, J. R., Krauss Whitbourne, S., Culang, M. E. (2006) Trust, identity, and ego integrity: Modeling Erikson's core stages over 34 years. <i>Journal of Adult Development</i>, 13, 148–157	adulthood: Twodevelopmental routes in the individualization. <i>Youth & Society</i>; 37, 201- 229 – Sneed, J. R., Krauss Whitbourne, S., Culang, M. E. (2006) Trust, identity, and ego integrity: Modeling Erikson's core stages over 34 years. <i>Journal of Adult Development</i>, 13, 148–157
---	---

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
6. Pszichés zavarok klasszifikációs modelljei, különös tekintettel a gyermekkorra	6. Classification Models of Mental Disorders, with Special Focus on Childhood
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Balázs Judit	Judit Balázs
Kurzusleírás	Description of the subject
A félév során a hallgatók megismerkednek a különböző klasszifikációs modellek kialakulásával és fejlődésével. A kurzuson a hallgatók áttekintik, hogy a különböző klasszifikációs rendszerek segítségével a pszichés zavarokat milyen különböző szempontok alapján osztályozhatjuk. A képzés foglalkozik annak jelentőségével, hogy a mentális zavarok tudományos adatokon alapuló standardizált klasszifikációja, hogyan járult hozzá ezen kórképek diagnosztikájának és kezelésének a fejlődéséhez országokon és kultúrákon át. A klasszifikációs rendszerek különböző területen való felhasználását részletesen tárgyalja a kurzus: klinikum, kutatás, oktatás, statisztikai jelentések, népegészségügy. A kurzus során a használatos klasszifikációs rendszerek limitációi is áttekintésre kerülnek. A klasszifikációs modellek áttekintése során a képzés különös figyelmet fordít a gyermekkori sajátosságok megismerésére és tárgyalja azokat a szindrómákat, amelyeknél a gyermekkori jellegzetességeket nem veszik figyelembe a klasszifikációs modellek.	During this semester students get acquainted with the development of the different classification systems and those factors which motivate this process. The course discusses how the main psychiatric disorders are categorized according to the different classification systems. In this way students get to know the different aspects of the mental disorders. Moreover the course discusses how the standardized classification of mental disorders based on scientific data contributes to the improvement of the diagnoses and treatments of these disorders through different cultures and countries. The course discusses the utilization of the classification systems in different fields as clinical practise, research, education, epidemiology and public health. The course provides knowledge on the limitations of the current classification systems. The course has a special focus on childhood. It discusses those childhood characteristics as well which are not taken into account in the classification systems.

Irodalom	Key readings
– American Psychiatric Association (2013). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders Fifth Edition. Washington, DC: American Psychiatric Association. – Costello EA, Egger H, Angold A. (2005) 10- year Research Update review: The epidemiology of Child and Adolescent Psychiatric Disorders: I. Methods and Public Health Burden. J Am Acad Child Adolesc Psych, 44(10):972-986. – Mellsop G, Lutchman R, Lillis S, Dutu G. (2011) The Views of Psychiatrists, General Practitioners, Psychologists and Consumers on Aspects of Present and Preferred Classification Systems. 26:61-63. – Saxena S, Reed GM. (2011) Needs and Priorities for the Development of ICD-11 Mental and Behavioural Disorders. Europ Psychiatry 26:2-5. – World Health Organization (1992). The ICD-10 classification of mental and behavioral disorders. Geneva: World Health Organization.	– American Psychiatric Association (2013). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders Fifth Edition. Washington, DC: American Psychiatric Association. – Costello EA, Egger H, Angold A. (2005) 10- year Research Update review: The epidemiology of Child and Adolescent Psychiatric Disorders: I. Methods and Public Health Burden. J Am Acad Child Adolesc Psych, 44(10):972-986. – Mellsop G, Lutchman R, Lillis S, Dutu G. (2011) The Views of Psychiatrists, General Practitioners, Psychologists and Consumers on Aspects of Present and Preferred Classification Systems. 26:61-63. – Saxena S, Reed GM. (2011) Needs and Priorities for the Development of ICD-11 Mental and Behavioural Disorders. Europ Psychiatry 26:2-5. – World Health Organization (1992). The ICD-10 classification of mental and behavioral disorders. Geneva: World Health Organization.

KLINIKAI PSZICHOLOGIA ÉS ADDIKTOLÓGIA PROGRAM

A modul neve	Name of the module
Klinikai pszichológia modul	Clinical Psychology
Modulfelelős	Module co-ordinator
Schmelowszky Ágoston	Ágoston Schmelowszky
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
1. A klinikai pszichológiai kutatás modern irányzatai /a. Pszichodinamikus és kognitív pszichológiai megközelítések a pszichopatológiában /b. A személyiségzavarok pszichodinamikus megközelítése /c. Pszichobiográfia és élettörténetelemzés /d. Az öngyilkosság rizikó- és védő faktora, különös tekintettel a fiatalkorra /e. Az addiktológia pszichológiai modelljei /f. A mentális zavarok neuropszichológiai megközelítései 2. Kutatási módszerek a klinikai pszichológiában /a. Klinikai- és neuropszichológiai vizsgálómódszerek /b. A kvalitatív pszichológiai kutatási dizájn és az adatok közlése /c. Fejezetek a klinikai idegtudományból /d. Kurrens kutatások a klinikai pszichológiában /e. Szisztematikus irodalomelemzés és meta-analízis /f. Egyéb, más modulból választható módszertani tárgy 3. Tudományos közlemények elkészítése	1. Modern Trends of Clinical Psychology Research /a. Psychodynamic and Cognitive Approaches to Psychopathological Phenomena /b. Psychodynamic Approaches to Personality Disorders /c. Psychobiography and Life History Analysis /d. Risk and Protective Factors for Suicide with Special Focus on Young People /e. Psychological Models of Addiction /f. Neuropsychological Approaches of Mental Disorders 2. Research Methods in Clinical Psychology /a. Clinical and Neuropsychological Methods /b. Qualitative Psychology Research Design and the Publication of Results /c. Issues of Clinical Neuroscience /d. Current Research Issues in Clinical Psychology /e. Systematic Literature Review and Meta-analysis /f. Elective methodological subject chosen from another module 3. Scientific Writing
<i>Teljesítés feltételei: Az 1., tárgycsoportból egy, a 2. tárgycsoportból két kurzus teljesítése kötelező. A 3. tárgy elvégzése kötelező.</i>	<i>Requirements: One subject must be completed from point 1.; two subject must be completed from point 2.; point 3 is compulsory.</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/a. A klinikai pszichológiai kutatás modern irányzatai: Pszichodinamikus és kognitív pszichológiai megközelítések a pszichopatológiában	1/a. Modern Trends of Clinical Psychology Research: Psychodynamic and Cognitive Approaches to Psychopathological Phenomena
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Schmelowszky Ágoston	Ágoston Schmelowszky
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja bevezetést nyújtani a pszichopatológiai spektrum különböző zavarainak főbb pszichoterápiás kezelési lehetőségeibe. A személyiség szerveződési szintjén alapuló diagnosztikus szemléletre (PDM) történő rövid hivatkozást követően a tünetorientált rövid terápiák, majd a személyiségzavar kezelését célzó dinamikus és kognitív terápiák áttekintése következik. A sort a pszichózisok pszichoterápiájának újfajta lehetőségei zárják. A tünetorientált terápiák közül a pszichodinamikus rövidterápiák és a klasszikus CBT, a személyiségzavar spektrumának terápiái közül a TFP, a MBT, a DBT és a séma terápia, a pszichotikus spektrum terápiái közül pedig a CRT kap elsődleges hangsúlyt.	The course aims at introducing various psychodynamic and cognitive-behavioral psychotherapeutic treatment possibilities of patients functioning at various levels of personality organization. Referring shortly to personality diagnosis (PDM) we turn our attention to treatment possibilities of the neurotic, borderline and psychotic levels respectively. Our main focus are the following modalities: the short-term psychodynamic therapies and CBT, TFP, MBT, DBT and SFT and, as far as schizophrenia is concerned, CRT will be discussed in a more detailed manner.
Irodalom	Key readings
– Bateman AW, Fonagy P (2004). Psychotherapy for Borderline Personality Disorder: Mentalization-Based Treatment. Oxford Univ. Press. – Bowie CR et al (2012). Combined Cognitive Remediation and Skills Training for Schizophrenia: Effects on Cognition, Functional Competence and Real-World Behavior. Am. Journal of Psychiatry. 169(7): 710-718. – Kernberg OF, Clarkin JF, Yeomans FE (2002). A Primer of Transference Focused Psychotherapy for Borderline Patient. New York. Jason Aronson. – Linehan MM (1993). Cognitive-Behavioral Treatment of Borderline Personality Disorder. New York: Guilford Press. – Young JE (1999). Cognitive Therapy for Personality Disorders. A Schema-Focused Approach. Sarasota, Florida: Professional Resource Exchange.	– Bateman AW, Fonagy P (2004). Psychotherapy for Borderline Personality Disorder: Mentalization-Based Treatment. Oxford Univ. Press. – Bowie CR et al (2012). Combined Cognitive Remediation and Skills Training for Schizophrenia: Effects on Cognition, Functional Competence and Real-World Behavior. Am. Journal of Psychiatry. 169(7): 710-718. – Kernberg OF, Clarkin JF, Yeomans FE (2002). A Primer of Transference Focused Psychotherapy for Borderline Patient. New York. Jason Aronson. – Linehan MM (1993). Cognitive-Behavioral Treatment of Borderline Personality Disorder. New York: Guilford Press. – Young JE (1999). Cognitive Therapy for Personality Disorders. A Schema-Focused Approach. Sarasota, Florida: Professional Resource Exchange.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/b. A klinikai pszichológiai kutatás modern irányzatai: A személyiségzavarok pszichodinamikus megközelítése	1/b. Modern Trends of Clinical Psychology Research: Psychodynamic Approaches to Personality Disorders
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Schmelowszky Ágoston	Agoston Schmelowszky
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a személyiségzavarok modern pszichodinamikus értelmezésébe vezeti be a hallgatót. Az etipatogenezis szempontjából kötődés- és tárgy-kapcsolatelméleti, továbbá fejlődési és érzelemszabályozási kérdések kerülnek megvitatásra. Majd aspecifikus személyiségzavarok részletesebb tárgyalása következik, kitérve a pszichoterápiás kezelés főbb lehetőségeire.	The course gives an introduction to the most recent findings of psychodynamic psychology of personality disorders. Developmental, object relational and neuronal underpinnings will be discussed as well as the significance of early attachment and affect regulation. Specific personality disorders will be discussed and related psychotherapeutic strategies will be considered.
Irodalom	Key readings
– Campbell, Miller (eds) (2011). The Handbook of Narcissism and Narcissistic Personality Disorder: Theoretical Approaches, Empirical Findings, and Treatments. Wiley. – Clarkin et al. (eds) (2010). Psychodynamic Psychotherapy for Personality Disorders: A Clinical Handbook. American Psychiatric Publishing. – Gabbard GO (2014). Psychodynamic Psychiatry in Clinical Practice. American Psychiatric Publ. – Kernberg, OF (1984). Severe Personality Disorders: Psychotherapeutic Strategies. Yale Univ. Press. – Kernberg OF (2004). Aggressivity, Narcissism and Self-Destructiveness in the Psychotherapeutic Relationship: New Developments in the Psychopathology and Psychotherapy of Severe Personality Disorders. Yale. – Ronningstam (ed) (1998). Disorders of Narcissism: Diagnostic, Clinical, and Empirical Implications. American Psychiatric Press Inc. – Shapiro D (1999). Neurotic Styles. Basic Books.	– Campbell, Miller (eds) (2011). The Handbook of Narcissism and Narcissistic Personality Disorder: Theoretical Approaches, Empirical Findings, and Treatments. Wiley. – Clarkin et al. (eds) (2010). Psychodynamic Psychotherapy for Personality Disorders: A Clinical Handbook. American Psychiatric Publishing. – Gabbard GO (2014). Psychodynamic Psychiatry in Clinical Practice. American Psychiatric Publ. – Kernberg, OF (1984). Severe Personality Disorders: Psychotherapeutic Strategies. Yale Univ. Press. – Kernberg OF (2004). Aggressivity, Narcissism and Self-Destructiveness in the Psychotherapeutic Relationship: New Developments in the Psychopathology and Psychotherapy of Severe Personality Disorders. Yale. – Ronningstam (ed) (1998). Disorders of Narcissism: Diagnostic, Clinical, and Empirical Implications. American Psychiatric Press Inc. – Shapiro D (1999). Neurotic Styles. Basic Books.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/c. A klinikai pszichológiai kutatás modern irányzatai: Pszichobiográfia és élettörténet-elemzés	1/c. Modern Trends of Clinical Psychology Research: Psychobiography and Life History Analysis
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Kőváry Zoltán	Zoltán Kőváry
Kurzusleírás	Description of the subject
A pszichobiográfia a személyiség, az élettörténet és az életmű összefüggéseit elemzi a tudományos pszichológiai modellek explicit alkalmazásával. Kvalitatív, idiografikus kutatási eszköz, ami az alkalmazott pszichoanalízis egy formájaként a kiemelkedő kreativitás vizsgálata során alakult ki a 20. század elején, ám számos személyiségpszichológiai és klinikai vonatkozása is van. A narratív pszichológia sikere nyomán az elmúlt évtizedekben ismét erőre kapott, elméletileg eklektikusabbá, módszertanilag precízebbé vált, és kutatásának fókuszát kitágította: a tudományos kreativitás és a történelem irányába is. Az órán a modern pszichobiográfia legfontosabb jellemzőivel és eredményeivel ismerkedünk meg.	Psychobiography is the explicit use of psychological models in analysing the connections between personality, life-history and life work. It is a qualitative, idiographic method which was established in the beginning of 20th century as a form of applied psychoanalysis while investigating eminent creativity, although it has a lot to do with personality psychology and has significant clinical aspects as well. Owing to the success of narrative psychology in the last decades, we can experience the renaissance of life history approach and psychobiography. The modern version is more eclectic in theory, more precise in methodology and widening its research focus towards scientific creativity and historical figures. In this course we are becoming acquainted with the characteristics and outcomes of modern psychobiography.
Irodalom	Key readings
– Freud, S. (1982 [1910]). Leonardo da Vinci egy gyermekkorai emléke. In (u.ő): Esszék, Gondolat Kiadó, Budapest, 253-324. – Kőváry, Z. (2011.) A pszichobiográfia, mint módszer. Az élettörténet-elemzés reneszánsza: új perspektívék a személyiség- és kreativitás-kutatásban. Alkalmazott Pszichológia, 2011/4, 65–92. – Kőváry, Z. (2014). Pszichobiográfia: történet, elmélet, módszertan és alkalmazás. Oriold és Társai Kiadó, Budapest. – Runyan, W. M. (1998). Vita a pszichobiográfiáról. In Hunyady, Gy. (szerk.): Történeti és politikai pszichológia. Osiris, Budapest, 1998, 305-339. – Schultz, W. T. (szerk.) (2005). The handbook of psychobiography. Oxford University Press, New York.	– Elms, A. C. (2007). Psychobiography and case study methods. In: Robbins, R. W., Fraley, R. Ch. & Krueger, R. F. (szerk.): Handbook of research methods in personality psychology, The Guilford Press, New York. 97-113. – Freud, Sigmund (1957 [1910]). Leonardo da Vinci and a memory of his childhood. In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XI, edited by James Strachey. The Hogarth Press and the Institute of Psychoanalysis, London. – Kőváry, Z. (2011). Psychobiography as a method. The revival of studying lives: New perspectives in personality and creativity research. Europe's Journal of Psychology Vol. 7. (4) 739-777. – Kőváry, Z. (2013). Matricide and creativity: The Case of Two Hungarian Cousin-writers from the Perspective of Contemporary Psychobiography. International Journal of Creativity and Problem Solving, 2013, 23 (1), 103-118. – Schultz, W. T. (szerk.) (2005). The handbook of psychobiography. Oxford University Press, New York

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/d. A klinikai pszichológiai kutatás modern irányzatai: Az öngyilkosság rizikó- és védő faktorai, különös tekintettel a fiatalokra	1/d. Modern Trends of Clinical Psychology Research: Risk and Protective Factors for Suicide with Special Focus on Young People
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Balázs Judit	Judit Balázs
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus az aktuális tudás alapján az öngyilkosság rizikó és védő faktorait tekinti át. Évente 800 000 ember hal meg a világon öngyilkosság miatt, a 15-29 éves korosztályban a második vezető halálok. Az öngyilkosságot elkövető, illetve megkísérülő személyek kb. 90%-nál fennáll – többnyire nem kezelt – pszichiátriai betegség. Ezen területen végzett kutatások megismerése a kurzus kiemelt célja. A pszichiátriai betegségeken túl további rizikófaktorok (családi anamnézis, életesemények, speciális életszakaszok) területén történt legfrissebb kutatások áttekintése szintén a kurzus tematikájának része. A szemeszter során a területen végzett biológiai (neurokognitív, neuroanatomiai, biomarker, genetikai, epigenetikai) kutatásokat is megismerik a hallgatók. A kurzus részeként a rizikófaktorok áttekintése mellett a védőfaktorok (egyén, család, társadalom szintjén) területén végzett kutatások megismerésére is sor kerül.	The course reviews the risk and protective factors for suicide on the base of the actual knowledge. About 800,000 people die from suicide annually, in age group 15-29 it is the second leading cause of death. In case of people who commit or attempt suicide, 90 percent of them suffer from psychiatric disorder – mostly untreated. The goal of the course is to get acquainted with researches in this field. Besides psychiatric disorders overviewing the latest researches in the field of further risk factors (family history, life events, special life stages) is also part of the course syllabus. In the semester students also get acquainted with the biological researches in the field (neurocognitive, neuroanatomic, biomarker, genetic, epigenetic). As part of the course besides overviewing risk factors getting acquainted with researches in the field of protective factors (individual, family, society level) takes place as well.

Irodalom	Key readings
– DeVlyder JE, Lukens EP, Link BG, Lieberman JA. (2015) Suicidal ideation and suicide attempts among adults with psychotic experiences: data from the collaborative psychiatric epidemiology surveys. JAMA Psychiatry. 72(3):219-25. doi: 10.1001/jamapsychiatry.2014.2663. – Grandclerc S, De Labrouhe D, Spodenkiewicz M, Lachal J, Moro MR. (2016) Relations between Nonsuicidal Self-Injury and Suicidal Behavior in Adolescence: A Systematic Review. PLoS One. 11(4):e0153760. – Kvaran RB, Gunnarsdottir OS, Kristbjornsdottir A, Valdimarsdottir UA, Rafnsson V. (2015) Number of visits to the emergency department and risk of suicide: a population-based case-control study. BMC Public Health. 15:1544. doi: 10.1186/s12889-015-1544-5. – Pennel L, Quesada JL, Begue L, Dematteis M. (2015) Is suicide under the influence of alcohol a deliberate self-harm syndrome? An autopsy study of lethality. J Affect Disord. 177C:80-85. doi: 10.1016/j.jad.2015.02.006. – Wasserman D, Hoven CW, Wasserman C, Wall M, Eisenberg R, Hadlaczky G, Kelleher I, Sarchiapone M, Apter A, Balazs J, Bobes J, Brunner R, Corcoran P, Cosman D, Guillemin F, Haring C, Iosue M, Kaess M, Kahn JP, Keeley H, Musa GJ, Nemes B, Postuvan V, Saiz P, Reiter-Theil S, Varnik A, Varnik P, Carli V. (2015) School-based suicide prevention programmes: the SEYLE cluster-randomised, controlled trial. Lancet. Lancet. 385(9977):1536-44. doi: 10.1016/S0140-6736(14)61213-7.	– DeVlyder JE, Lukens EP, Link BG, Lieberman JA. (2015) Suicidal ideation and suicide attempts among adults with psychotic experiences: data from the collaborative psychiatric epidemiology surveys. JAMA Psychiatry. 72(3):219-25. doi: 10.1001/jamapsychiatry.2014.2663. – Grandclerc S, De Labrouhe D, Spodenkiewicz M, Lachal J, Moro MR. (2016) Relations between Nonsuicidal Self-Injury and Suicidal Behavior in Adolescence: A Systematic Review. PLoS One. 11(4):e0153760. – Kvaran RB, Gunnarsdottir OS, Kristbjornsdottir A, Valdimarsdottir UA, Rafnsson V. (2015) Number of visits to the emergency department and risk of suicide: a population-based case-control study. BMC Public Health. 15:1544. doi: 10.1186/s12889-015-1544-5. – Pennel L, Quesada JL, Begue L, Dematteis M. (2015) Is suicide under the influence of alcohol a deliberate self-harm syndrome? An autopsy study of lethality. J Affect Disord. 177C:80-85. doi: 10.1016/j.jad.2015.02.006. – Wasserman D, Hoven CW, Wasserman C, Wall M, Eisenberg R, Hadlaczky G, Kelleher I, Sarchiapone M, Apter A, Balazs J, Bobes J, Brunner R, Corcoran P, Cosman D, Guillemin F, Haring C, Iosue M, Kaess M, Kahn JP, Keeley H, Musa GJ, Nemes B, Postuvan V, Saiz P, Reiter-Theil S, Varnik A, Varnik P, Carli V. (2015) School-based suicide prevention programmes: the SEYLE cluster-randomised, controlled trial. Lancet. Lancet. 385(9977):1536-44. doi: 10.1016/S0140-6736(14)61213-7.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/e. A klinikai pszichológiai kutatás modern irányzatai: Az addiktológiai pszichológia modelljei	1/e. Modern Trends of Clinical Psychology Research: Psychological Models of Addiction
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Demetrovics Zsolt	Zsolt Demetrovics
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja a kémiai és viselkedési függőségeket magyarázó biológiai, pszichológiai és társadalom lélektani modellek számbavétele és elemző feldolgozása. Az óra célja a különböző megközelítések ütköztetése, illetve ezek empirikus hátterének elemzése a vonatkozó szakirodalom mentén.	Objective of this course is the review and analysis of biological, psychological and socio-psychological models explaining chemical and behavioral addictions. The course aims at comparing different approaches and analyzing their empirical backgrounds along the relevant scientific literature.

Irodalom	Key readings
– Demetrovics Zs. (2007). A droghasználat funkciói. Budapest: Akadémiai Kiadó. – Demetrovics Zs. (szerk.) (2007, 2009). Az addiktológia alapjai I-III. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. – Marlatt, G. A., Witkiewitz, K. (Eds.) (2009). Addictive behaviors: New readings on etiology, prevention, and treatment. Washington: American Psychological Association. – Scheier, L. M. (2009). Handbook of drug use etiology: Theory, methods, and empirical findings. Washington: American Psychological Association.	– Marlatt, G. A., Witkiewitz, K. (Eds.) (2009). Addictive behaviors: New readings on etiology, prevention, and treatment. Washington: American Psychological Association. – Scheier, L. M. (2009). Handbook of drug use etiology: Theory, methods, and empirical findings. Washington: American Psychological Association.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/f. A klinikai pszichológiai kutatás modern irányzatai: A mentális zavarok neuropszichológiai megközelítései	1/f. Modern Trends of Clinical Psychology Research: Neuropsychological Approaches of Mental Disorders
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Cserjési Renáta	Renáta Cserjési
Kurzusleírás	Description of the subject
Ma már elismert tény, hogy a legtöbb pszichiátriai és mentális betegség kognitív zavarokkal is társul. A neuropszichológiai vizsgálatok olyan agyi háttér mechanizmusokat tárhatnak fel, amelyek hozzájárulhatnak ezen betegségek kialakulásának és prognózisának megértéséhez, illetve segíthetnek eredményesebb gyógyítási módszerek kidolgozásában. A kurzus során áttekintjük azokat a neuropszichológiai és neurokognitív kutatásokat, amelyek az agy olyan funkcionális és/vagy strukturális sajátosságát és változását vizsgálják, melyek kapcsolatba hozhatóak különböző mentális zavarokkal, különös tekintettel a táplálkozási zavarokra (anorexia nervosa, bulimia nervosa, obesitas), a depresszióra, a szorongásos zavarokra, az epilepsiára és az agy plaszticitásához, valamint annak változásához kapcsolódó kórképekre.	It is widely accepted that most psychiatric and mental disorders are associated with cognitive disturbances. The neuropsychological approaches can shed light on underlying brain functions/dysfunctions and help us develop a better understanding of these disorders and more efficient treatments. Along the course we are going to discuss different neuropsychological and neurocognitive researches investigating the brain structural and functional changes in association with the following mental disorders: eating disorders (anorexia nervosa, bulimia nervosa, obesity), depression, anxiety, epilepsy, life span brain plasticity (neurodevelopment and neurodegeneration).

Irodalom	Key readings
– Hill JO, Berridge K, Avena NM, Ziauddeen H, Alonso-Alonso M, Allison DB, Khan NA, Kelley M. Neurocognition: the food–brain connection. <i>Adv Nutr.</i> 2014 Sep;5(5):544-6. – Dennis M, Spiegler BJ, Simic N, Sinopoli KJ, Wilkinson A, Yeates KO, Taylor HG, Bigler ED, Fletcher JM. Functional plasticity in childhood brain disorders: when, what, how, and whom to assess. <i>Neuropsychol Rev.</i> 2014 Dec;24(4):389-408. – Etkin A, Gyurak A, O'Hara R. A neurobiological approach to the cognitive deficits of psychiatric disorders. <i>Dialogues Clin Neurosci.</i> 2013 Dec;15(4):419-29. – van Elburg A, Treasure J. Advances in the neurobiology of eating disorders. <i>Curr Opin Psychiatry.</i> 2013 Nov;26(6):556-61. – Hrabok M, Dykeman J, Sherman EM, Wiebe S. An evidence-based checklist to assess neuropsychological outcomes of epilepsy surgery: how good is the evidence? <i>Epilepsy Behav.</i> 2013 Dec;29(3):443-8. – Parsey CM, Schmitter-Edgecombe M. Applications of technology in neuropsychological assessment. <i>Clin Neuropsychol.</i> 2013;27(8):1328-61.	– Hill JO, Berridge K, Avena NM, Ziauddeen H, Alonso-Alonso M, Allison DB, Khan NA, Kelley M. Neurocognition: the food–brain connection. <i>Adv Nutr.</i> 2014 Sep;5(5):544-6. – Dennis M, Spiegler BJ, Simic N, Sinopoli KJ, Wilkinson A, Yeates KO, Taylor HG, Bigler ED, Fletcher JM. Functional plasticity in childhood brain disorders: when, what, how, and whom to assess. <i>Neuropsychol Rev.</i> 2014 Dec;24(4):389-408. – Etkin A, Gyurak A, O'Hara R. A neurobiological approach to the cognitive deficits of psychiatric disorders. <i>Dialogues Clin Neurosci.</i> 2013 Dec;15(4):419-29. – van Elburg A, Treasure J. Advances in the neurobiology of eating disorders. <i>Curr Opin Psychiatry.</i> 2013 Nov;26(6):556-61. – Hrabok M, Dykeman J, Sherman EM, Wiebe S. An evidence-based checklist to assess neuropsychological outcomes of epilepsy surgery: how good is the evidence? <i>Epilepsy Behav.</i> 2013 Dec;29(3):443-8. – Parsey CM, Schmitter-Edgecombe M. Applications of technology in neuropsychological assessment. <i>Clin Neuropsychol.</i> 2013;27(8):1328-61.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/a. Kutatási módszerek a klinikai pszichológiában: Klinikai és neuropszichológiai vizsgálómódszerek	2/a. Research Methods in Clinical Psychology: Clinical and Neuropsychological Methods
Tantárgyfelelős	Subject administrator
S. Nagy Zita	Zita S. Nagy
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzuson a hallgatók megismerkednek olyan klinikai- és neuropszichológiai vizsgáló módszerekkel, melyek a kutatásban is jól alkalmazhatók. Az óra célja ezen eszközök kritikai áttekintése. Az órákon továbbá a hallgatók jártasságot szereznek klinikai- és neuropszichológiai vizsgálatok eredményeinek több szintű (kvantitatív-kvalitatív-szindróma analitikus) elemzésében.	During the course students become acquainted with clinical- and neuropsychological methods which are useful not only in clinical practice but also in scientific research. Objective of this course is the critical review of these methods. Students also become familiar with multilevel analysis (quantitative-qualitative- syndrome analysis) of the results of clinical- and neuropsychological examinations.

Irodalom	Key readings
- Christensen, A. L., Goldberg, E., Bougakov D. (eds, 2009): Luria's legacy in the 21st century. Oxford Univ. Press, USA - Denes, G., Pizzamiglio, L. (1999): Handbook of clinical and experimental neuropsychology. Psychology Press, Hove - Karádi K., Racsmány M. (szerk.): Bevezetés a neuropszichológiába. Medicina Kiadó, Budapest - Szakács F. (1994): Pszichopatológiai vademecum, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest	- Christensen, A. L., Goldberg, E., Bougakov D. (eds, 2009): Luria's legacy in the 21st century. Oxford Univ. Press, USA - Kolb B, Whishaw IQ (2007): Fundamentals of human neuropsychology (6th ed). NY: Worth Publishers, New York - Denes, G., Pizzamiglio, L. (1999): Handbook of clinical and experimental neuropsychology. Psychology Press, Hove

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/b. Kutatási módszerek a klinikai pszichológiában: A kvalitatív pszichológiai kutatási dizájn és az adatok közlése	2/b. Research Methods in Clinical Psychology: Qualitative Psychology Research Design and the Publication of Results
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Rácz József	József Rácz
Kurzusleírás	Description of the subject
A <i>kutatási dizájn</i> meghatározása: a kutatói kérdés, a terep és vagy a minta meghatározása, a módszer vagy módszerkombinációk kiválasztása, a cirkuláris kutatás elve; b.a terepen végzett munka (megfigyelés, résztvevő megfigyelés, interjú) egyéb módszerek: interjú (narratív és féligstruktúrált), fókuszcsoporthoz, klinikai kutatások); c.szerepek, identitások a terepen; d. multimodális szövegek kvalitatív kutatása (online és offline lehetőségek); e. mintaválasztáson alapuló kvalitatív kutatások: a hólabda módszer, a privilegizált hozzáférésen, a célzott és a kvótán alapuló mintavétel. Lehetőség szerint a hallgatók saját tapasztalatokra tegyenek szert; tapasztalataikat írásban rögzítsék. Ez a saját kutatási alapja a következő témakörnek, a kvalitatív adatok feldolgozásának. A <i>kvalitatív pszichológiai adatok feldolgozása</i> a.a terepszövegtől a kutatási szövegig: memók és kódolási lehetőségek; b. szövegnyelvészeti alapismeretek; c. Grounded Theory; d. Interpretatív Fenomenológiai Analízis; e. heurisztikus adatgyűjtés és analízis; f. narratív analízis; g. szövegfeldolgozó szoftverek alkalmazásának lehetőségei (CAQDAS: computer-assisted qualitative data analysis software); bevezetés. Esettanulmányok készítése a különböző elméletek alapján (pilot study-k). A <i>kvalitatív pszichológiai közlemény</i> a. a szerzőiség kérdése, szerző és olvasó viszonya; b. a kvalitatív adatgyűjtésből nyert kvantitatív adatok prezentálása; c. publikáció: a kvalitatív pszichológiai kutatásokat közlő lapok elvárásai, elsősorban a kutatói szövegekből nyert idézetek és kódok viszonyában.	Definition of the research design: the research question, definition of the field or the sample, selecting the proper method/method combination or sample, theory of circulation in the process of data gathering; b.fieldwork (observation, participant observation, interview), other methods: interview (narrative and semi-structured), focal group, clinical studies; c. roles and identities in the fieldwork; d. qualitative study of multimodal texts (online and offline possibilities); e. qualitative studies based on special sampling techniques: snowball, privileged access, targeted sampling and sample based on quotas. Student should have their own experiences and they should have them in a written form. This is the basis of the next chapter: analysis of qualitative data. <i>Analysis of qualitative psychological data</i> a. from field texts to study texts: memos and coding; b. basic corpus language concepts; c. Grounded Theory; d. Interpretative Phenomenological Analysis; e. heuristic data gathering and analysis; f. narrative analysis; g. CAQDAS: computer-assisted qualitative data analysis software: an introduction. Pilot studies based on different methods and theoretical approaches. <i>Qualitative psychological paper</i> a. question of authorship, relationship between author and reader; b. presentation of qualitative data; c. publication: expectations of journals publishing qualitative psychological studies, especially the problems of citations and coding.

Irodalom	Key readings
– Charmac KC (2006): Constructing Grounded Theory: A Practical Guide through Qualitative Analysis. Sage, London – Denzin N K and Lincoln Y S (eds.)(2013): Handbook of qualitative research. Sage, Thousan Oak. – Geertz C (1990): Works and Lives: The Anthropologist As Author. Stanford University Press, Palo Alto. – Smith J A (Ed.) (2008): Qualitative Psychology. A Practical Guide to Research Methods. Second Edition. SAGE, Los Angeles. – Willig C and Stainton-Rogers W (Eds.) (2008): The SAGE Handbook of Qualitative Research in Psychology. Sage, Los Angeles.	– Charmac KC (2006): Constructing Grounded Theory: A Practical Guide through Qualitative Analysis. Sage, London – Denzin N K and Lincoln Y S (eds.)(2013): Handbook of qualitative research. Sage, Thousan Oak. – Geertz C (1990): Works and Lives: The Anthropologist As Author. Stanford University Press, Palo Alto. – Smith J A (Ed.) (2008): Qualitative Psychology. A Practical Guide to Research Methods. Second Edition. SAGE, Los Angeles. – Willig C and Stainton-Rogers W (Eds.) (2008): The SAGE Handbook of Qualitative Research in Psychology. Sage, Los Angeles.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/c. Kutatási módszerek a klinikai pszichológiában: Fejezetek a klinikai idegtudományból	2-3/c. Research Methods in Clinical Psychology: Issues of Clinical Neuroscience
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Németh Dezső	Dezső Németh
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy az adott félévben körbejárjon egy specifikus témát a klinikai idegtudomány területéről. Nemcsak elméleti témákkal foglalkozunk, mint személyiség és idegrendszer, nem-tudatos folyamatok, döntéshozatal, szokások, automatikus folyamatok vagy klinikai kórképek, hanem módszertani témákat is érintünk, mint agyi képalkotó eljárások, elektrofiziológia, modellezés és reakcióidő mérés.	This course will provide a broad overview of theory and research in the field of clinical neuroscience. In each semester we focus on a specific topic such as personality and the brain, non-conscious processes, decision making, habits, automatic behavior or psychiatry and neurological disorders. Moreover the course addresses methodological topics as well such as fMRI, EEG, computational modelling and reaction time analysis.
Irodalom	Key readings
– A.O.J. Cramer, L.J. Waldorp, H.L.J. van der Maas & D. Borsboom (2010). Comorbidity: a network perspective. Behavioral and Brain Sciences, 33 (2-3), 137-150. – Montague, P. R., Dolan, R. J., Friston, K. J., & Dayan, P. (2012). Computational psychiatry. Trends in cognitive sciences, 16(1), 72-80. – Gazzaniga, M. S. (Ed.). (2004). The cognitive neurosciences. MIT press. – Lambert, K. G., & Kinsley, C. H. (2011). Clinical neuroscience: Psychopathology and the brain. Oxford University Press. – Reinout W. Wiers, & Alan W. Stacy (Eds.). (2006). Handbook of implicit cognition and addiction. Sage.	– Cramer, A. O. J., Waldorp, L. J., van der Maas, H. L. J., & Borsboom, D. (2010). Comorbidity: a network perspective. Behavioral and Brain Sciences, 33 (2-3), 137-150. – Gazzaniga, M. S. (Ed.). (2004). The cognitive neurosciences. MIT press. – Lambert, K. G., & Kinsley, C. H. (2011). Clinical neuroscience: Psychopathology and the brain. Oxford University Press. – Montague, P. R., Dolan, R. J., Friston, K. J., & Dayan, P. (2012). Computational psychiatry. Trends in cognitive sciences, 16(1), 72-80. – Reinout W. Wiers, & Alan W. Stacy (Eds.). (2006). Handbook of implicit cognition and addiction. Sage.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/d. Kutatási módszerek a klinikai pszichológiában: Kurrens kutatások a klinikai pszichológiában	2/d. Research Methods in Clinical Psychology: Current Research Issues in Clinical Psychology
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Demetrovics Zsolt	Zsolt Demetrovics
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a „journal club” műfaját alkalmazva a kurrens publikációk áttekintésével és kritikus olvasásával vezet be a szakterület aktuális kérdéseibe. A kurzus során az klinikai pszichológia vezető szaklapjaiban megjelenő közleményeket dolgozzuk fel, s az ezekben fellelhető kutatások kritikus olvasása révén mélyítjük el a vonatkozó ismereteket. A fókuszban lévő folyóiratok: Annual Review of Clinical Psychology, Psychology of Addictive Behaviors, Clinical Psychology Review, Journal of Abnormal Psychology, British Journal of Clinical Psychology, Journal of Consulting and Clinical Psychology.	The course applying the style of „journal club” introduces the current issues of the field by means of reviewing and critical reading of recent studies. During the course participants interpret articles published in leading scientific journals of clinical psychology and through critical reading of these studies will the knowledge of students be deepened. Journals in focus are: Annual Review of Clinical Psychology, Psychology of Addictive Behaviors, Clinical Psychology Review, Journal of Abnormal Psychology, British Journal of Clinical Psychology, Journal of Consulting and Clinical Psychology.
Irodalom	Key readings

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/e. Kutatási módszerek a klinikai pszichológiában: Szisztematikus irodalomelemzés és meta-analízis	2/e. Research Methods in Clinical Psychology: Systematic Literature Review and Meta-analysis
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Demetrovics Zsolt	Zsolt Demetrovics
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja a szisztematikus irodalomelemzés és a meta-analízis készítés módszertanának elsajátítása. A kurzus során a hallgatók elsajátítják azokat a tudásokat és készségeket, amelyek képessé teszik őket valamely téma vagy kutatási kérdéssel kapcsolatos szakirodalom szisztematikus elemzésére.	The course aims at getting acquainted with the methods of systematic literature review and meta-analysis. During the course students acquire the knowledge and skills that will enable them to do a systematic review of literature on any specific topic or research question.
Irodalom	Key readings
– Higgins, J. P. T., Green, S. (Eds.) (2011). Cochrane Handbook for Systematic Reviews of Interventions Version 5.1.0 [updated March 2011]. The Cochrane Collaboration. Available from http://www.cochrane-handbook.org/ – Borenstein, M., Hedges, L. V., Higgins, J. P. T., Rothstein, H. R. (2009) Introduction to meta-analysis. Wiley & Sons, Ltd: Chichester, United Kingdom	– Higgins, J. P. T., Green, S. (Eds.) (2011). Cochrane Handbook for Systematic Reviews of Interventions Version 5.1.0 [updated March 2011]. The Cochrane Collaboration. Available from http://www.cochrane-handbook.org/ – Borenstein, M., Hedges, L. V., Higgins, J. P. T., Rothstein, H. R. (2009) Introduction to meta-analysis. Wiley & Sons, Ltd: Chichester, United Kingdom

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3. Tudományos közlemények elkészítése	3. Scientific Writing
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Maráz Anikó	Anikó Maráz
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja egy tudományos kézirat megírása, majd benyújtása nemzetközi folyóiratban való közlésre. Az előadások során röviden szót ejtünk az alapvető írástechnikákról, szabályokról és trükkökről, majd sorra vesszük a kézirat felépítésének lépéseit, az egyes részek tartalmi követelményeit, végül pedig a benyújtási és lektorálás folyamat lépéseit. A kurzusnak fontos eleme a hallgatók által otthon végzendő munka, vagyis az órai anyag alapján a kézirat vonatkozó részeinek megírása. Ebből épülnek fel az előadások közé beágyazott gyakorlati alkalmak, mikor a kézirat egyes részeinek csoportos megbeszélése történik. Az adatelemzés nem része a kurzus anyagának.	The aim of the course is to write and submit a scientific paper to an international peer-reviewed journal. During lectures, participants will learn about the basic writing techniques, rules and tricks. We will then discuss the structure and the content of the manuscript, followed by the submission and review process with a step-by-step approach. Homework is an integral and important part of the course which comprises the writing of the relevant part of the manuscript. We will discuss parts of the paper in groups during the practical sessions in between lectures. Data analysis is not part of the course material.
Irodalom	Key readings
– American Psychological Association (2010). Publication Manual of the American Psychological Association, Sixth Edition – Becker, L. & Denicolo, P. (2012). Publishing Journal Articles. Sage, London. – Bem, D. J., Writing the Empirical Journal Article. In Darley, J. M., Zanna, M. P., & Roediger III, H. L. (Eds) (2002). The Compleat Academic: A Career Guide. Washington, DC: American Psychological Association.	– American Psychological Association (2010). Publication Manual of the American Psychological Association, Sixth Edition – Becker, L. & Denicolo, P. (2012). Publishing Journal Articles. Sage, London. – Bem, D. J., Writing the Empirical Journal Article. In Darley, J. M., Zanna, M. P., & Roediger III, H. L. (Eds) (2002). The Compleat Academic: A Career Guide. Washington, DC: American Psychological Association.

A modul neve	Name of the module
Addiktológia modul	Addiction Science
Modulfelelős	Module co-ordinator
Demetrovics Zsolt	Zsolt Demetrovics
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
1. Az addiktológiai pszichológia elméleti megalapozása /a. Az addiktológiai pszichológia modelljei /b. Addikciók a narratív pszichológia szemszögéből /c. Érzelemszabályozás a kémiai és a viselkedési addikciókban /d. A társas-kognitív és az önszabályozási modellek alkalmazása az addikciókban /e. Addikciós problémák kezelését célzó beavatkozások és beavatkozásrendszerek értékelése /f. Viselkedési addikciók /g. Trauma és az addikciók kapcsolata 2. Kurrens kutatások az addiktológiában 3. Kvantitatív és kvalitatív módszerek az addiktológiai kutatásban /a. Kvalitatív drogzatások /b. Az egyéni viselkedés szociális és környezeti kontextusban /c. Populációs vizsgálatok az addiktológiában és az egészségkutatásokban /d. Szisztematikus irodalomelemzés és meta-analízis 4. Tudományos közlemények elkészítése	1. Theoretical Basis of Addiction Psychology /a. Models of addiction psychology /b. Addictions from the narrative psychology perspective /c. Emotion regulation in chemical and behavioural addictions /d. The social cognitive and self-regulation models of addictions /e. Evaluation of interventions and intervention systems targeting treatment of addiction problems /f. Behavioural addictions /g. Trauma and addictions 2. Current Addiction Research 3. Quantitative and Qualitative Methods in Addiction Research /a. Qualitative drug research /b. Individual behaviour in social and environmental context /c. Population studies on addictions and in health research /d. Systematic literature review and meta-analysis 4. Scientific Writing
<i>Teljesítés feltételei: Mind a négy tárgycsoportból egy-egy kurzus teljesítése kötelező.</i>	<i>Requirements: One subject must be completed from each group of subjects.</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/a. Az addiktológiai pszichológia elméleti megalapozása: Az addiktológiai pszichológia modelljei	1/a. Theoretical Basis of Addiction Psychology: Models of Addiction Psychology
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Demetrovics Zsolt	Zsolt Demetrovics
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja a kémiai és viselkedési függőségeket magyarázó biológiai, pszichológiai és társadalom lélektani modellek számbavétele és elemző feldolgozása. Az óra célja a különböző megközelítések ütköztetése, illetve ezek empirikus hátterének elemzése a vonatkozó szakirodalom mentén.	Objective of this course is the review and analysis of biological, psychological and socio-psychological models explaining chemical and behavioral addictions. The course aims at comparing different approaches and analyzing their empirical backgrounds along the relevant scientific literature.
Irodalom	Key readings
– Demetrovics Zs. (2007). A droghasználat funkciói. Budapest: Akadémiai Kiadó. – Demetrovics Zs. (szerk.) (2007, 2009). Az addiktológia alapjai I-III. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. – Marlatt, G. A., Witkiewitz, K. (Eds.) (2009). Addictive behaviors: New readings on etiology, prevention, and treatment. Washington: American Psychological Association. – Scheier, L. M. (2009). Handbook of drug use etiology: Theory, methods, and empirical findings. Washington: American Psychological Association.	– Marlatt, G. A., Witkiewitz, K. (Eds.) (2009). Addictive behaviors: New readings on etiology, prevention, and treatment. Washington: American Psychological Association. – Scheier, L. M. (2009). Handbook of drug use etiology: Theory, methods, and empirical findings. Washington: American Psychological Association.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/b. Az addiktológiai pszichológia elméleti megalapozása: Addikciók a narratív pszichológia szemszögéből	1/b. Theoretical Basis of Addiction Psychology: Addictions from the Narrative Psychology Perspective
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Rácz József	József Rácz
Kurzusleírás	Description of the subject
Betegség (addikciós) és felépülési narratívák: a narratív identitásváltozás folyamata, a nem-addikt identitás szerveződése és a fordulópontok jelentősége. A kockázat narratív megközelítése droghasználók beszámolóí alapján: a kockázatvállalás és a kockázatnak kitettség narratív reprezentációja. A terápia folyamata: szerhasználói kliensek és a szakértők narratívái: egyezések, különbségek, stratégiák és taktikák: az „igazságjátzsma” szabályai (Ning, 2005). A kurrens narratív pszichológiai és addiktológiai irodalom feldolgozása.	Illness (addictions) and recovery narratives: the process of narrative identity's changes, the organization of non-addict identity and the importance of turning points in life story. The narrative approach of risk based on accounts of drugs users: narrative representations of risk taking and risk exposure. The process of therapy: narratives of drugs users and of professionals; similarities and differences; strategies and tactics: the rules of the „game of truth” (Ning, 2005). Processing of the current narrative psychology and addictions literature.

Irodalom	Key readings
– Frank, A. W. (1995). The Wounded Storyteller: Body, illness, and ethics. Chicago: The University of Chicago Press. – Hänenin, V., Koski-Jännes, A. (1999). Narratives of recovery from addictive behaviors. <i>Addiction</i>, 94(12), 1837-1848. – Jensen, G. H. (2000). Storytelling in Alcoholics Anonymous. A rhetorical analysis. Southern Illinois University Press, Carbondale and Edwardsville. – McIntosh, J., McKeganey, N. (2000). Addicts' Narratives of Recovery from Drug Use. <i>Social Science & Medicine</i>, 50(10), 1501-1510. – Ning, A. M. (2005). Games of Truth: Rethinking Conformity and Resistance in Narratives of Heroin Recovery. <i>Medical Anthropology</i>, 24, 349–382.	– Frank, A. W. (1995). The Wounded Storyteller: Body, illness, and ethics. Chicago: The University of Chicago Press. – Jensen, G. H. (2000). Storytelling in Alcoholics Anonymous. A rhetorical analysis. Southern Illinois University Press, Carbondale and Edwardsville. – McIntosh, J., McKeganey, N. (2000). Addicts' Narratives of Recovery from Drug Use. <i>Social Science & Medicine</i>, 50(10), 1501-1510. – Ning, A. M. (2005). Games of Truth: Rethinking Conformity and Resistance in Narratives of Heroin Recovery. <i>Medical Anthropology</i>, 24, 349–382. – Willig C and Stainton-Rogers W (eds.) (2013): The Sage handbook of qualitative research in psychology, Sage, London.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/c. Az addiktológiai pszichológia elméleti megalapozása: Érzelemszabályozás a kémiai és a viselkedési addikciókban	1/c. Theoretical Basis of Addiction Psychology: Emotion Regulation in Chemical and Behavioral Addictions
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Kököneyei Gyöngyi	Gyöngyi Kököneyei
Kurzusleírás	Description of the subject
Klasszikus és modern elméletek és kutatási adatok is egyértelműen bizonyítják, hogy az érzelmi élet jellegzetességei – így a negatív érzelmek, érzelemszabályozási nehézségek, maladaptív érzelemszabályozási stratégiák – az addikciók kialakulásában és/vagy fennmaradásában szerepet játszanak. A kurzus célja ennek megfelelően a kurrens érzelem- szabályozási megközelítések, valamint az ezekhez kapcsolódó vizsgálati módszerek megismerése. Ennek során elemezzük az érzelemszabályozási definíciókat, az érzelemszabályozás főbb formáit, valamint az érzelemszabályozásra használt stratégiák jellemzőit is. Az érzelemszabályozásban szerepet játszó neuro-biológiai háttér mellett azokra a szocializációs történésekre is kitérünk, melyek alakítják az érzelemszabályozási képességeket. Mivel az érzelemszabályozást az élet különböző szakaszaiban más kontextus-specifikus motivációs és szociális folyamatok irányítják, ezért áttekintjük érzelemszabályozási folyamatok (és stratégiák) fejlődési szekvenciát is. Cél továbbá az érzelemszabályozásra vonatkozó ismeretek olyan rendszerezése is, amely a pszichoaktív szerhasználat, valamint a viselkedéses addikciók területén új kutatási irányokat jelölhet ki.	Traditional as well as modern theories and empirical results clearly support that characteristics of emotional life, thus negative emotions, emotion regulation difficulties and maladaptive emotion regulation strategies, take part in the onset and/or persistence of addictions. The course, accordingly, aims to introduce the current emotion regulation approaches and the related research methods. Emotion regulation definitions, major forms of emotion regulation and characteristics of emotion regulation strategies will be analyzed. Besides the neurobiological background of emotion regulation, those socialization factors will also be discussed, which shape the emotion regulation competencies. For the reason that emotion regulation is directed by different context-specific motivational and social processes, the developmental sequences of emotion regulation processes (and strategies) will be reviewed as well. Another objective of the course is to organize the knowledge concerning emotion regulation in a manner that might inspire and facilitate new directions of research in the fields of psychoactive substance use and behavioral addictions.

Irodalom	Key readings
– Gross, J. J. (2014) (Eds.) Handbook of emotion regulation. New York, Guilford.	– Gross, J. J. (2014) (Eds.) Handbook of emotion regulation. New York, Guilford.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/d. Az addiktológiai pszichológia elméleti megalapozása: A társas-kognitív és az önszabályozási modellek alkalmazása az addikciókban	1/d. Theoretical Basis of Addiction Psychology: The Social Cognitive and Self-Regulation Models of Addictions
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Urbán Róbert	Róbert Urbán
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a társas-kognitív elméletek és az önszabályozási modellek aktuális fejleményeit fogja át az addikciós problémákra való alkalmazással. A kurzus során áttekintjük a vonatkozó klasszikus (az akaraterő (Mischel), önszabályozási erő (Baumeister), a célirányított viselkedés (Carver és Scheier)) és újabb modelleket beleértve az addikció racionális versus irracionális döntési modelljeit (West, 2005), az impulzus-kontrollal kapcsolatos kutatásokat, a társas kognitív elmélet fogalmait, a relapsus prevenció modelljeit, az önszabályozás specifikus kérdéseit (pl. sóvárgás, késztetés). A kurzus során áttekintjük az ezeken az elméleteken alapuló prevenció és/vagy intervenció stratégiákra vonatkozó kutatásokat is.	The course reviews the recent development of social cognitive theories and self-regulation models applied to addiction problems. During the course the relevant classic models (willpower (Mischel), self-regulatory strength (Baumeister), goal-oriented behavior (Carver & Scheier) and modern models including the rational vs. irrational decision models of addiction (West, 2005), the research on impulse control, the concepts of social cognitive theory, the models of relapse prevention and specific issues of self-regulation (e.g. craving, urge) will be reviewed. Studies concerning prevention and/or intervention strategies based on the above theories will also be reviewed.
Irodalom	Key readings
– Bardo et al. (2011). Inhibitory Control and Drug Abuse Prevention: From Research to Translation. London: Springer. – Vohs, K. D. & Baumeister, R. F. (2011). Handbook of self-regulation. New York: The Guilford Press. – West, R. (2005). Theory of addiction. London: Backwell Publishing.	– Bardo et al. (2011). Inhibitory Control and Drug Abuse Prevention: From Research to Translation. London: Springer. – Vohs, K. D. & Baumeister, R. F. (2011). Handbook of self-regulation. New York: The Guilford Press. – West, R. (2005). Theory of addiction. London: Backwell Publishing.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/e. Az addiktológiai pszichológia elméleti megalapozása: Addikciós problémák kezelését célzó beavatkozások és beavatkozásrendszerek értékelése	1/e. Theoretical Basis of Addiction Psychology: Evaluation of Interventions and Intervention Systems Targeting Treatment of Addiction Problems
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Felvinczi Katalin	Katalin Felvinczi
Kurzusleírás	Description of the subject

A beavatkozások, beavatkozás rendszerek értékelésével kapcsolatosan fokozatosan növekszik az igény mind a szakmai megvalósítók, mind pedig az azokat finanszírozó szereplők körében. Az értékelés módszertana általában jobban kidolgozott az egyes beavatkozások, programok eredmény és folyamat értékelése szempontjából, ugyanakkor a policy szintű, értékelések módszertana rendkívül összetett, különböző vizsgálati technikák, megközelítések ismereteseek; és ezek alkalmazhatóságát, valamint módszertanát nem övezi egyértelmű konszenzus a szakemberek körében (lásd bővebben Stern, 2007). A tanegység keretében a résztvevők áttekintik a program, beavatkozás értékelés különböző formáit, (RTC, kvázi kísérleti elrendezés, pre-teszt/poszt-teszt, meta-elemzések), az evidenciák szintjeit. Konkrét program/beavatkozás értékelési kutatások tapasztalataival és kritikai elemzésével foglalkoznak. Megismerkednek az evidence based/evidence informed programok sajátosságaival, a jó gyakorlatok/bevált gyakorlatok tényleges tartalmával, a vonatkozó nemzetközi adat- bázisokkal (Cochrane, EDDRA, EMCDDA best practice portal). Ezt követően foglalkoznak a program, beavatkozás, tervezéshez kapcsolódó módszerekkel, a szakirodalomban megjelenő jó gyakorlatokkal és ajánlásokkal.	There is an increasing need for the evaluation of interventions and intervention systems both on the side of professionals implementing and on the side of stakeholders financing the interventions. The methodology of evaluation is generally better elaborated concerning the outcome and process evaluation of interventions. At the same time however, the methodology of policy level evaluation is extremely complex, diverse assessment techniques and approaches are known and there is no real consensus on these among professionals (see more in Stern, 2007). In the frame of this course participants review the different forms of program and intervention evaluation (RTC, quasi experimental assignment, pre-test/post-test, meta-analyses) and levels of evidence. Participants analyze specific programs/interventions and experiences of the evaluation studies of these interventions. They become familiar with the characteristics of evidence based/evidence informed programs, the actual content of best practices and relevant international databases (Cochrane, EDDRA, EMCDDA best practice portal). After reviewing the evaluation methods and experiences, the course focuses on methods of program planning, and best practices and recommendations in literature.
Irodalom	Key readings
– European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (1998). Guidelines for the evaluation of drug prevention. A manual for programme- planners and evaluators. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. – European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2000). Evaluation: a key tool for improving drug prevention. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. – European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2010). Prevention and Evaluation Resources Kit (PERK). Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. – McDonald, D. (2011). Developing and trialing a checklist of criteria for assessing the excellence of drug strategy documentation through assessing the respective qualities of the new (2010/2011) national drug strategies of the USA, the United Kingdom and Australia, International Society for the Study of Drug Policy Annual Conference, Utrecht, 23-24 May – Stern, E. (ed.) (2007). Evaluation research methods. Sage Publications.	– European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (1998). Guidelines for the evaluation of drug prevention. A manual for programme-planners and evaluators. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. – European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2000). Evaluation: a key tool for improving drug prevention. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. – European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2010). Prevention and Evaluation Resources Kit (PERK). Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. – McDonald, D. (2011). Developing and trialing a checklist of criteria for assessing the excellence of drug strategy documentation through assessing the respective qualities of the new (2010/2011) national drug strategies of the USA, the United Kingdom and Australia, International Society for the Study of Drug Policy Annual Conference, Utrecht, 23-24 May – Stern, E. (ed.) (2007). Evaluation research methods. Sage Publications.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/f. Az addiktológiai pszichológia elméleti megalapozása: Viselkedési addikciók	1/f. Theoretical Basis of Addiction Psychology: Behavioral Addictions
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Demetrovics Zsolt	Zsolt Demetrovics
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja specifikusan a viselkedési addikciók jelenségekörének a feldolgozása. Cél, ezen zavarok részletes elemzése, tünettanuk, lefolyásuk, etiológiájuk és a vonatkozó terápiás intervenciók bemutatása. Ezen túlmenően célja a kurzusnak a kémiai és viselkedési addikciók viszonyának az elemzése, a közös etiológiai faktorok, illetve az eltérések feltárása, elemzése. Az óra keretében elsődlegesen a következő zavarok kerülnek elemzésre: kóros játékszenvedély, online játékokkal kapcsolatos függőség, internetfüggőség, munkafüggőség, trichotillomania, kényszeres vásárlás, testedzésfüggőség. A megadott irodalom mellett az óra elsődlegesen az aktuális empirikus szakirodalomra épül.	The course aims at elaborating the specific phenomena of behavioral addictions. The objective is the detailed analysis of these disorders; their symptomatology, their course, etiology and the introduction of the relevant therapeutic interventions. Another aim of the course is the analysis of the relation between chemical and behavioral addictions, the exploration and analysis of their common etiological factors and the differences. In the frame of the course, primarily the following disorders will be analyzed: pathological gambling, addiction related to online games, internet addiction, work addiction, trichotillomania, compulsive buying and exercise addiction. Besides the following references the course is based on the current empirical literature.
Irodalom	Key readings
– Demetrovics Zs., Kun B. (szerk.) (2010). Az addiktológia alapjai IV. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. – Petry, N. M. (2005). Pathological Gambling: Etiology, Comorbidity and Treatment. Washington: American Psychological Association. – Aboujaoude, E. & Koran, L. M. (Eds.) (2010) Impulse Control Disorders. Cambridge Medicine	– Aboujaoude, E. & Koran, L. M. (Eds.) (2010) Impulse Control Disorders. Cambridge Medicine – Hollander, E., Zohar, J., Sirovatka, P. J., Regier, D. A. (2011) Obsessive-compulsive Spectrum Disorders: Refining the Research Agenda for Dsm-V. American Psychiatric Publishing, Inc Journal of Psychoactive Drugs, 2012. 44/1. – Penzel, F. (2003) The Hair-Pulling Problem: A Complete Guide to Trichotillomania. Oxford University Press – Petry, N. M. (2005). Pathological Gambling: Etiology, Comorbidity and Treatment. Washington: American Psychological Association.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/g. Az addiktológiai pszichológia elméleti megalapozása: Trauma és az addikciók kapcsolata	1/g. Theoretical Basis of Addiction Psychology: Trauma And Addictions
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Kököneyi Gyöngyi	Gyöngyi Kököneyi
Kurzusleírás	Description of the subject

A kurzus célja kettős (1) egyrészt a különböző addikciós problémák háttérében álló kapcsolati traumákkal (így elhanyagolás és bántalmazás), (2) másrészt a traumákra adott lehetséges válaszok közül a szerhasználat mint maladaptív megoldási móddal foglalkozik. Ez utóbbi keretében a poszttraumás stressz zavar (PTSD) és a szerhasználat kapcsolatára vonatkozó kutatási eredményeket a kurrens PTSD modellek keretében tárgyaljuk. A kapcsolati traumák és az addikciós problémák közötti kapcsolat megértéséhez elemezzük a kapcsolati traumák biológiai és pszichés hatásait, és azoknak a longitudinális vizsgálatoknak az eredményeit is áttekintjük, amelyek a hosszú távú hatásokra mutatnak rá. Áttekintjük továbbá azokat a prevenciós és intervenciós stratégiákat, amelyek a kapcsolati traumák hatásainak kivédésében szerepet játszhatnak. Ennek kapcsán tárgyaljuk a reziliencia kérdéskörét, valamint a poszttraumás fejlődésről szóló releváns ismereteket.	The aim of the course is two-fold; (1) first, it deals with attachment trauma (neglect and abuse) in the background of various addiction problems, (2) second, out of the possible responses given to traumas it investigates substance use as a maladaptive response. Regarding the second issue, research results on the relationship between posttraumatic stress disorder (PTSD) and substance use will be discussed in the frame of current PTSD models. In order to understand the relationship between attachment traumas and addiction problems the biological and psychological effects of trauma will be examined and results of those longitudinal studies will also be reviewed which highlight long-term effects. In addition, prevention and intervention strategies possibly preventing effects of attachment traumas will also be addressed. In connection with this, the topic of resilience and relevant knowledge on posttraumatic growth will also be discussed.
Irodalom	Key readings
– McLaughlin, K. A., Sheridan, M. A., & Lambert, H. K. (2014). Childhood adversity and neural development: Deprivation and threat as distinct dimensions of early experience. <i>Neuroscience and Biobehavioral Reviews</i>, 47, 578-591. – Ehlers, A., Clark, D.M. (2000). A poszttraumás stresszbetegség kognitív modellje. <i>Psychiatria Hungarica</i>, 15(3), 249-275. – Kökönyei Gyöngyi, Várnai Dóra (2007). A korai kapcsolati traumák –elhanyagolás és bántalmazás – hatása az agyi, a biológiai és a lelki fejlődésre. In: Demetrovics, Zs., Kökönyei, Gy., Oláh, A (szerk.). Személyiséglélektantól az egészségpszichológiáig. Tanulmányok Kulcsár Zsuzsanna tiszteletére. Trefort Kiadó, Bp. 224-269. – Kulcsár Zs. (szerk.): Teher alatt...Trefort Kiadó, Bp. kötet tanulmányai – Rutter, M., Sonuga-Barke, E. J. S., & Castle, J. (2010). I. Investigating the impact of early institutional deprivation on development: background and research strategy of the english romanian adoptees (ERA) study. <i>Monographs of the Society for Research in Child Development</i>, 75(1), 1-20.	– McLaughlin, K. A., Sheridan, M. A., & Lambert, H. K. (2014). Childhood adversity and neural development: Deprivation and threat as distinct dimensions of early experience. <i>Neuroscience and Biobehavioral Reviews</i>, 47, 578-591. – Rutter, M., Sonuga-Barke, E. J. S., & Castle, J. (2010). I. Investigating the impact of early institutional deprivation on development: background and research strategy of the english romanian adoptees (ERA) study. <i>Monographs of the Society for Research in Child Development</i>, 75(1), 1-20. – Foa, E., Huppert, J., & Cahill, S. (2006). Emotional processing theory. An update. In B. Rothbaum (Ed.), <i>Pathological anxiety: Emotional processing in etiology and treatment</i> (pp. 3-24). New York: The Guilford Press.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2. Kurrens kutatások az addiktológiában	2. Current Addiction Research
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Demetrovics Zsolt	Zsolt Demetrovics
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Kököneyi Gyöngyi, Urbán Róbert	Gyöngyi Kököneyi, Róbert Urbán
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a „journal club” műfaját alkalmazva a kurrens publikációk áttekintésével és kritikus olvasásával vezet be a szakterület aktuális kérdéseibe. A kurzus során az addiktológia vezető szaklapjaiban megjelenő közleményeket dolgozzuk fel, s az ezekben fellelhető kutatások kritikus olvasása révén mélyítjük el a vonatkozó ismereteket. A fókuszban lévő folyóiratok: Addiction, Addictive Behaviors, Psychology of Addictive Behaviors, Nicotine and Tobacco Research, European Addiction Research, Journal of Behavioral Addictions.	The course applying the style of „journal club” introduces the current issues of the field by means of reviewing and critically reading recent studies. During the course participants interpret articles published in leading scientific journals of addictionology and through critical reading of these studies will the knowledge of students be deepened. Journals in focus are: Addiction, Addictive Behaviors, Psychology of Addictive Behaviors, Nicotine and Tobacco Research, European Addiction Research, Journal of Behavioral Addictions.
Irodalom	Key readings

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3/a. Kvantitatív és kvalitatív módszerek az addiktológiai kutatásban: Kvalitatív drogtudatások	3/a. Quantitative and Qualitative Methods in Addiction Research: Qualitative Drug Research
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Rácz József	József Rácz
Kurzusleírás	Description of the subject
A kvalitatív megközelítés fő elméletei: a Bruner-i paradigmatis és narratív gondolkodás ismérvei, a hermeneutikai kör fogalma (episztemológia alapozás). A kvalitatív adatfelvétel módszerei a gyakorlatban: a terepen végzett munka (megfigyelés, résztvevő megfigyelés, interjú, fókuszcsoport, klinikai kutatások); szerepek és identitások a terepen; multimodális szövegek kvalitatív kutatása (online és offline lehetőségek). A kvalitatív adatok feldolgozása: a terepszövegtől a kutatási szövegig: kódolási lehetőségek; a szöveg párhuzamos rétegeinek narratív szempontú elemzése (elsősorban a perspektíva, a modalitás, a szerzőiség kérdése alapján). A Grounded Theory alkalmazási lehetőségei. A kvalitatív adatok prezentációja, „megírása”: szerző és olvasó viszonya; a kvalitatív adatgyűjtésből nyert kvantitatív adatok prezentálása. A kvalitatív kutatásokat közlő lapok elvárásai, elsősorban a kutatási szövegekből vett idézetek kezelésével kapcsolatban. A kurrens, addikciókkal és kvalitatív kutatásokkal foglalkozó folyóiratcikkek szemlézése.	Main theories of qualitative approach: characteristics of paradigmatic and narrative thinking (Bruner), concept of the hermeneutic circle (epistemology basis). Methods of qualitative surveys in practice: the fieldwork (observation, participant observation, interviews, focus groups, clinical research), roles and identities in the field, qualitative research of multimodal texts (online and offline options). Analysis of qualitative data: from the field text to the research text: coding options; analysis of the parallel layers of text from the narrative perspective (primarily based on the questions of perspective, modality and authorship). Possibilities of applying the Grounded Theory. Reporting and presentation of qualitative data: relation of author and reader; presenting the quantitative data gained from qualitative studies. Publication criteria of journals presenting qualitative studies; especially concerning quotations from research texts. Review of current articles on addictions and qualitative studies.

Irodalom	Key readings
– Denzin, N. K., Lincoln, Y. S. (Eds.) (2011). Handbook of qualitative research. Negyedik kiadás. Sage, Thousan Oak. – Fountain, J., Hartnoll, R., Olszewski, D., Vicente, J., Greennwood, G., Robertson, K. (Eds.) (2000). Understanding and responding to drug use: the role of qualitative research. EMCDDA Scientific Monograph Series, No. 4, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. – Corbin J és Strauss A (2015): A kvalitatív kutatás alapjai. A Grounded Theory elemzési módszer technikája és eljárásai. L'Harmattan, Budapest. – László J. (2005). A történetek tudománya. Új Mandátum Kiadó, Budapest. – Rácz J. (2006). Kvalitatív drogzatások. Kvalitatív kutatások budapesti droghasználók között. L'Harmattan Kiadó, Budapest.	– Denzin, N. K., Lincoln, Y. S. (Eds.) (2011). Handbook of qualitative research. 4th edition, Sage, Thousan Oak. – Fountain, J., Hartnoll, R., Olszewski, D., Vicente, J., Greennwood, G., Robertson, K. (Eds.) (2000). Understanding and responding to drug use: the role of qualitative research. EMCDDA Scientific Monograph Series, No. 4, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. – Willig C and Stainton-Rogers W (eds.) (2013): The Sage handbook of qualitative research in psychology, Sage, London.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3/b. Kvantitatív és kvalitatív módszerek az addiktológiai kutatásban: Az egyéni viselkedés szociális és környezeti kontextusban	3/b. Quantitative and Qualitative Methods in Addiction Research: Individual Behavior in Social and Environmental Context
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Kuntsche, Emmanuel	Emmanuel Kuntsche
Kurzusleírás	Description of the subject
Sok társadalomtudományi kutatás adatbázisfeldolgozásának elengedhetetlen eleme a beágyazott adatstruktúrákkal való munka. Ilyen megközelítést igényel például a napló-jellegű, vagy szituációs adatgyűjtés, az osztály- vagy szak alapú felmérés, ahol az egyes tanulók adatai beágyazottak iskolákba, egyetemekben, de beszélhetünk cégekbe vagy osztályokba beágyazott csoportokról is. Ráadásul ezek az iskolák, egyetemek és cégek maguk is beágyazottak régiókba, országokba, kontinensekbe. Az előadás bevezetés lesz a beágyazott adatstruktúrák feldolgozásának technikájába. A hallgatók betekintést kapnak a klaszter méretének leírásába, és hogy ezt a jellemzőt hogyan vegyék ezt figyelembe a (regressziós) elemzésekben. Az érdeklődők innovatív technikák bemutatásán keresztül tanulhatják meg, hogy hogyan használják az egyének közötti különbségeket egyéni belüli jellemzőik leírására.	In social sciences, researchers are often confronted with nested data structures, which is the case, for example, in diary studies when daily or situational assessments are nested within individuals, or in survey research, when students are nested within classrooms or faculties within schools or universities or when employees are nested within departments or working groups with companies or organizations. Moreover, these school, universities, companies, and organizations themselves are clustered within regions, countries, and continents. The present lecture will provide an introduction in the characteristics of nested data structures and their properties. It will deal with ways to describe the magnitude of clustering and to adjust for sampling design effects in (regression) analyses. Furthermore, innovative analytic techniques will be presented and ways to use inter-individual characteristics to explain intra-individual relationships.

Irodalom	Key readings
– entire chapter 1: http://www.statmodel.com/download/usersguide/Chapter1.pdf – entire chapter 2: http://www.statmodel.com/download/usersguide/Chapter2.pdf – chapter 3 up to page 23: http://www.statmodel.com/download/usersguide/Chapter3.pdf	– entire chapter 1: http://www.statmodel.com/download/usersguide/Chapter1.pdf – entire chapter 2: http://www.statmodel.com/download/usersguide/Chapter2.pdf – chapter 3 up to page 23: http://www.statmodel.com/download/usersguide/Chapter3.pdf

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3/c. Kvantitatív és kvalitatív módszerek az addiktológiai kutatásban: Populációs vizsgálatok az addiktológiában és az egészségkutatásokban	3/c. Quantitative and Qualitative Methods in Addiction Research: Population Studies on Addictions and in Health Research
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Kököneyi Gyöngyi	Gyöngyi Kököneyi
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja a hazai és nemzetközi (reprezentatív), egészségmagatartást feltérképező populációs kutatások elméleti hátterének, módszertanának és eredményeinek az áttekintése. Ennek során elemezzük a mintavétel jellegzetességeit, a súlyozási, kódolási és adatelemzési folyamatokat, azok nehézségeit, buktatóit, esetleges torzításait is. Kiemelten foglalkozunk a felnőtt korú populáció mellett az iskoláskorúakra vonatkozó kutatásokkal (pl. Iskoláskorú Gyermekek Egészségmagatartása, ESPAD), valamint speciális populációk – pl. fogvatartottak, nevelőintézetekben élő gyerekek – szerhasználatával. Az egészségmagatartások előfordulása mellett, a pszichoszociális színtér hatására vonatkozó ismereteket is áttekintjük. Elemezzük továbbá a kedvezőtlen egészségmagatartások hazai és nemzetközi trendjeit, a mögöttes meghúzóó esetleges okokat. A keresztmetszeti kutatások mellett a longitudinális adatokat is felvonultató vizsgálatok eredményeivel is foglalkozunk, és ennek kapcsán kitérünk az elsődleges prevenció (univerzális, szelektív és indikált prevenció) kérdésére.	Purpose of the course is to review theoretical foundations, methods and results of national and international (representative) population studies on health behavior. During the course characteristics of sampling, weighting, coding and data analysis processes, their difficulties, barriers and possible biases will be analyzed. Besides the adult population surveys, studies targeting school-aged children (e.g. Health Behaviour in School-aged Children, ESPAD) and substance use of special populations (e.g. inmates, children living in foster institutions) will be highlighted. In addition to the prevalence of health behaviors, knowledge on the effects of the psychosocial setting will also be reviewed. Moreover, we analyze the domestic and international trends of adverse health behaviors and the possible reasons behind them. Along cross-sectional studies results of studies presenting longitudinal data will also be examined and in this context the issue of primary prevention (universal, selective and indicated prevention) will also be discussed.

Irodalom	Key readings
- Németh Á., Költő A. (szerk.). (2011). Serdülőkorú fiatalok egészsége és életmódja 2010. Az Iskoláskorú Gyermekek egészségmagatartása című, az Egészségügyi Világszervezettel együtt- működésben zajló nemzetközi kutatás 2010. évi felméréséről készült nemzeti jelentés. Országos Gyermkegészségügyi Intézet, Budapest. - Currie, C., Giebler, R., Inchley, J., Theunissen, A., Molcho, M., Samdal, O. & Dür, W. (eds.) (2010). Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) Study Protocol: Background, Methodology and Mandatory Items for 2009/10 Survey. Edinburgh: CAHRU c VIenna: LBIHPR. http://www.hbsc.org - Elekes, Zs. (2009). Egy változó kor változó ifjúsága. Fiatalok alkohol- és egyéb drogfogyasztása Magyarországon – ESPAD 2007. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 41-49. - Paksi, B. et al (2009). A magyar népesség addiktológiai problémái: az Országos Lakossági Adatfelvétel az Addiktológiai Problémákról (OLAAP) reprezentatív felmérés módszertana és a minta leíró jellemzői. Mentálhigiéné és Pszichoszomatika, 10, 273-300. - Boros J, Németh R, Vitrai J. (szerk.) Országos Lakossági Egészségfelmérés OLEF2000. Kutatási Jelentés. Országos Epidemiológiai Központ, Budapest 2002.	Currie, C., Giebler, R., Inchley, J., Theunissen, A., Molcho, M., Samdal, O. & Dür, W. (eds.) (2010). Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) Study Protocol: Background, Methodology and Mandatory Items for 2009/10 Survey. Edinburgh: CAHRU c Vienna: LBIHPR. http://www.hbsc.org

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3/d. Kvantitatív és kvalitatív módszerek az addiktológiai kutatásban: Szisztematikus irodalomelemzés és meta-analízis	3/d. Quantitative and Qualitative Methods in Addiction Research: Systematic Literature Review and Meta-Analysis
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Demetrovics Zsolt	Zsolt Demetrovics
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja a szisztematikus irodalomelemzés és a meta-analízis készítés módszertanának elsajátítása. A kurzus során a hallgatók elsajátítják azokat a tudásokat és készségeket, amelyek képessé teszik őket valamely téma vagy kutatási kérdéssel kapcsolatos szakirodalom szisztematikus elemzésére.	The course aims at getting acquainted with the methods of systematic literature review and meta-analysis. During the course students acquire the knowledge and skills that will enable them to do a systematic review of literature on any specific topic or research question.

Irodalom	Key readings
– Higgins, J. P. T., Green, S. (Eds.) (2011). Cochrane Handbook for Systematic Reviews of Interventions Version 5.1.0 [updated March 2011]. The Cochrane Collaboration. Available from http://www.cochrane-handbook.org/ – Borenstein, M, Hedges, L. V., Higgins, J. P. T., Rothstein, H. R. (2009) Introduction to meta-analysis. Wiley & Sons, Ltd: Chichester, United Kingdom	– Higgins, J. P. T., Green, S. (Eds.) (2011). Cochrane Handbook for Systematic Reviews of Interventions Version 5.1.0 [updated March 2011]. The Cochrane Collaboration. Available from http://www.cochrane-handbook.org/ – Borenstein, M, Hedges, L. V., Higgins, J. P. T., Rothstein, H. R. (2009) Introduction to meta-analysis. Wiley & Sons, Ltd: Chichester, United Kingdom

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4. Tudományos közlemények elkészítése	4. Scientific Writing
13.Tantárgyfelelős	Subject administrator
Maráz Anikó	Anikó Maráz
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja egy tudományos kézirat megírása, majd benyújtása nemzetközi folyóiratban való közlésre. Az előadások során röviden szót ejtünk az alapvető írástechnikákról, szabályokról és trükkökről, majd sorra vesszük a kézirat felépítésének lépéseit, az egyes részek tartalmi követelményeit, végül pedig a benyújtási és lektorálás folyamat lépéseit. A kurzusnak fontos eleme a hallgatók által otthon végzendő munka, vagyis az órai anyag alapján a kézirat vonatkozó részeinek megírása. Ebből épülnek fel az előadások közé beágyazott gyakorlati alkalmak, mikor a kézirat egyes részeinek csoportos megbeszélése történik. Az adatelemzés nem része a kurzus anyagának.	The aim of the course is to write and submit a scientific paper to an international peer-reviewed journal. During lectures, participants will learn about the basic writing techniques, rules and tricks. We will then discuss the structure and the content of the manuscript, followed by the submission and review process with a step-by-step approach. Homework is an integral and important part of the course which comprises the writing of the relevant part of the manuscript. We will discuss parts of the paper in groups during the practical sessions in between lectures. Data analysis is not part of the course material.
Irodalom	Key readings
– American Psychological Association (2010). Publication Manual of the American Psychological Association, Sixth Edition – Becker, L. & Denicolo, P. (2012). Publishing Journal Articles. Sage, London. – Bem, D. J., Writing the Empirical Journal Article. In Darley, J. M., Zanna, M. P., & Roediger III, H. L. (Eds) (2002). The Compleat Academic: A Career Guide. Washington, DC: American Psychological Association.	– American Psychological Association (2010). Publication Manual of the American Psychological Association, Sixth Edition – Becker, L. & Denicolo, P. (2012). Publishing Journal Articles. Sage, London. – Bem, D. J., Writing the Empirical Journal Article. In Darley, J. M., Zanna, M. P., & Roediger III, H. L. (Eds) (2002). The Compleat Academic: A Career Guide. Washington, DC: American Psychological Association.

KOGNITÍV PSZICHOLÓGIA PROGRAM

A modul neve	Name of the module
Megismerési folyamatok: pszichológia és idegtudomány modul	Cognitive Processes: Psychology And Neuroscience
Modulfelelős	Module co-ordinator
Németh Dezső	Dezső Németh
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
1. Kutatásmódszertan a kognitív pszichológiában és a kognitív idegtudományban, a tudományos közlés 2. Perceptuális és figyelmi működések 3. A reprezentációs rendszer /a. Humán emlékezet /b. Verbális folyamatok 4. Gondolkodási és kontroll folyamatok /a. Speciális gondolkodási folyamatok /b. Kontroll folyamatok /c. Időskori kognitív folyamatok	1. Research Methods in Cognitive Psychology and Cognitive Neuroscience; Publications in Science 2. Perception and Attention 3. The System of Representations /a. Human memory /b. Verbal processes 4. Thinking and Control Processes /a. Specific topics on thinking /b. Control processes /c. Cognitive processes in adulthood
<i>Teljesítés feltételei: Mind a négy tárgycsoportbólból egy-egy kurzus teljesítése kötelező</i>	<i>Requirements: One subject must be completed from each group of subjects</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1. Kutatásmódszertan a kognitív pszichológiában és kognitív idegtudományban, a tudományos közlés	1. Methods of Cognitive Psychology and Cognitive Neuroscience, Scientific Publications
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Nádasdy Zoltán	Nádasdy Zoltán
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Krajcsi Attila, Honbolygó Ferenc	Krajcsi Attila, Honbolygó Ferenc
Kurzusleírás	Description of the subject
Tematika: A kurzus a megismerő funkciók tanulmányozásában alkalmazott módszerek széles körére, a kognitív pszichológia kognitív idegtudomány és társtudományai területén használt statisztikai eljárásokra és kutatásetikai kérdéseire kiterjedő alapvető ismereteket nyújt a felnőtt populáció vizsgálatára vonatkozóan. Tudományos eredmények közléséhez (előadás, prezentáció elkészítése és tartása, absztraktírás, empirikus közlemények megírása) szükséges készségek elsajátítása. Programozási alapok elsajátítása, amely kitér a kísérletvezetés, adatelemzés és modellezés szempontjaira is. A kurzusok a kutatók által leggyakrabban programnyelveket oktatják, Pythont és Matlabot.	Topic: Wide knowledge on research methods on cognitive functions in the field of neuroscience, cognitive psychology and social sciences. The course also concentrates on statistical principles, ethical issues regarding investigations on adult humans. Skills on communication of results (papers, lectures, poster presentation). Basic knowledge on computer programming, experimental designs and control, data analysis, modeling. The most frequently used languages (Python, Matlab).
Irodalom	Key readings
– APA Manual – Szokolszy Ágnes: Kutatómunka a pszichológiában MEK.OSZK.hi/04800/04897/04897.pdf – Timothy F. Murphy (2004) Case Studies in Biomedical Research Ethics. MIT Press. – Ethical Principles of Psychologists and Code of Conduct 2002, American Psychological Association.	– APA Manual – Timothy F. Murphy (2004) Case Studies in Biomedical Research Ethics. MIT Press. – Ethical Principles of Psychologists and Code of Conduct 2002, American Psychological Association.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2. Perceptuális és figyelmi működések	2. Perception and Attention
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Czigler István	István Czigler
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Horváth János, Nádasdy Zoltán	János Horváth, Zoltán Nádasdy
Kurzusleírás	Description of the subject
Tematika: A kurzus a terület aktuális eredményeivel, az észlelési és figyelmi folyamatokat kísérő eseményhez kötött agyi potenciálok változásaival és az agyi oszcillációk szerepének elemzésével foglalkozik behatóan.	Recent advancement on human perception and attention. The course concentrates on results using methods of cognitive neuroscience (event-related potentials, brain imaging, and oscillations).

Irodalom	Key readings
– A kurzus folyóiratcikkekén alapul. Leggyakrabban használt folyóiratok: Psychophysiology, International Journal of Psychophysiology, Journal of Cognitive Neuroscience, Brain Research, PNAS, Human Brain Mapping, Neuroimage, TICS, Vision Research, Journal of Vision, Hearing Research, Biological Psychology, Journal of Cognitive and Affective Neuroscience, Brain and Cognition.	– Papers from relevant journals. Most frequent ones: Psychophysiology, International Journal of Psychophysiology, Journal of Cognitive Neuroscience, Brain Research, PNAS, Human Brain Mapping, Neuroimage, TICS, Vision Research, Journal of Vision, Hearing Research, Biological Psychology, Journal of Cognitive and Affective Neuroscience, Brain and Cognition.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3/a. A reprezentációs rendszer: Humán emlékezet	3/a. The System of Representations: Human Memory
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Kónya Anikó	Anikó Kónya
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Ragó Anett	Anett Ragó
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus történetileg és a jelen kutatások tükrében tekinti át az emlékezet kiemelt területeit. Foglalkozik az emlékezeti rendszerek megközelítéseivel mint deklaratív és nem deklaratív emlékezet fogalmi rendszere, tudás és az emlékezés formái, személyes és autobiografikus emlékezet. A témák tárgyalása során egymásra épül a kísérleti, fejlődési és neuro-pszichológiai megközelítés. A kurzus aktuális tematikája beépíti a kurrens hazai és nemzetközi szakirodalmat, továbbá figyelembe veszi a hallgatók speciális érdeklődését.	Reviews on representative field of memory research (historical perspectives and recent research). Declarative and non-declarative memory systems, knowledge systems, personal and autobiographic memory. In all topics developmental and neuropsychological approaches are emphasized. Special interest of the students are considered.
Irodalom	Key readings
– Cabeza, R., & Moscovitch, M. (2013). Memory systems, processing modes, and components functional neuroimaging evidence. Perspectives on Psychological Science, 8(1), 49-55. – Murphy, G.L. (2002). The big book of concepts. MIT Press. – Tulving, E., & Craik, F. I. (Eds.). (2000). The Oxford handbook of memory. Oxford Univ.Press	– Cabeza, R., & Moscovitch, M. (2013). Memory systems, processing modes, and components functional neuroimaging evidence. Perspectives on Psychological Science, 8(1), 49-55. – Murphy, G.L. (2002). The big book of concepts. MIT Press. – Tulving, E., & Craik, F. I. (Eds.). (2000). The Oxford handbook of memory. Oxford Univ.Press

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3/b. A reprezentációs rendszer: Verbális folyamatok	3/b. The System of Representations: Verbal Processes
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Honbolygó Ferenc	Ferenc Honbolygó
Kurzusleírás	Description of the subject

A nyelvhez kapcsolódó folyamatokon belül kiemelt terület a beszédészlelés és megértés, valamint az olvasás kognitív vonatkozásai. Szélesebb körben a pszicholingvisztikai folyamatokkal és kognitív neuropszichológiai folyamatokkal is foglalkozik.	Within the field of language-related processes the main topics are speech perception and understanding and cognitive aspects of reading. Wider reviews on psycholinguistics and cognitive neuropsychology are also considered.
Irodalom	Key readings
– Tanulmányok a releváns folyóiratokból, így különösen: Brain and Language, Trends in Cognitive Sciences, Lingua, Journal of Memory and Language	– Papers from relevant journals. Most frequent ones: Brain and Language, Trends in Cognitive Sciences, Lingua, Journal of Memory and Language

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4/a. Gondolkodási és kontroll folyamatok: Specifikus gondolkodási folyamatok	4/a. Thinking and Control Processes: Specific Topics on Thinking
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Krajcsi Attila	Attila Krajcsi
Kurzusleírás	Description of the subject
Tematika: A megismerő funkciók legmagasabb szintjének, a problémamegoldásnak és a gondolkodási folyamatoknak a pszichológia és társtudományai körébe tartozó tematika adja a kurzus alapjait. Külön hangsúlyt kap a numerikus kogníció, az alapvető számrepresentációktól a rendszerek komplex működéséig, pl. mentális aritmetika és magasabb szintű matematikai műveletek. A kurzus külön kitér a filogenetikus és ontogenetikus szempontokra, az idegtudományi háttérre, illetve a rendszerek fejlődési és neuropszichológiai sérüléseire.	Topics: High level cognitive functions, like problem solving. Social aspects of, with special emphasis on numeric cognition, from representation of numbers to complex numerical processes (mental arithmetic, mathematical processes). Phylogenetic and developmental aspects with numeric cognition, neurophysiological backgrounds, special brain conditions and brain damages.
Irodalom	Key readings
– Krajcsi, A. (2014). Nyelvrepresentáció a numerikus feladatokban. In Pléh Cs. & Lukács Á. (szerk.). Pszicholingvisztika (Vol. 2, 939-970). Budapest: Akadémiai Kiadó. – Krajcsi, A. (2010). A numerikus képességek zavarai és diagnózisuk. Gyógypedagógiai Szemle, 38 (2), 1-21.	– Papers from relevant journals on cognitive psychology.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4/b. Gondolkodási és kontroll folyamatok: Kontroll folyamatok	4/b. Thinking And Control Processes: Control Processes
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Czigler István	István Czigler
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Balázs László, Horváth János	János Horváth, László Balázs
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy áttekintse a feladatvégzés szabályzásával kapcsolatos főbb kutatási irányokat és eredményeket. A kurzus az elmúlt időszak kutatásait követi, elsősorban az eseményhez kötött potenciálok módszerével és agyi képképző eljárásokkal nyert eredmények alapján.	Topic: The aim of the course is to review the main trends in investigating control processes. The course concentrates on results using event-related potential and brain imaging results of the field.

Irodalom	Key readings
A kurzus folyóirat cikkeken alapul.	Papers from relevant journals. Most frequent ones: Experimental Psychology, HP&P, and see: 2.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4/c. Gondolkodási és kontroll folyamatok: Időskori kognitív folyamatok	4/c. Thinking and Control Processes: Cognitive Processes in Adulthood
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Czigler István	István Czigler
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Gaál Zsófia Anna	Zsófia A. Gaál
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus során az időskori kognitív változások általános magyarázó modelljeinek érvényességét főként a figyelmi és emlékezeti működések területén tekintjük át, különös hangsúlyt fektetve a terület idegtudományos eredményeire.	Age-related cognitive changes, models of cognitive aging. The course concentrates on perception attention, with special emphasis on neuroscience methods. The role of training methods in elderly.
Irodalom	Key readings
– Czigler István (szerk.) Túl a fiatalságon, Akadémiai Kiadó, Bp.2000. – releváns folyóiratcikkek	– Papers from relevant journals. Most frequent ones Neurobiology of Aging, Psychology and Aging, Gerontology, and cognitive and neuroscience journals.

A modul neve	Name of the module
Kognitív fejlődés modul	Cognitive Development Modul
Modulfelelős	Module co-ordinator
Király Ildikó	Ildikó Király
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
1. Kutatásmódszertan a kognitív pszichológiában és a kognitív idegtudományban, a tudományos közlés, gyermekpszichológiai módszerek 2. Megismerési funkciók fejlődése 3. Szociális megismerés és a kapcsolata más megismerési funkciókkal 4. Fejlődési folyamatok biológiai beágyazottsága	1. Research Methods in Cognitive Neuroscience and Cognitive Psychology, Scientific Publication and Developmental Research 2. Development of Cognitive Functions 3. Social Cognition and its Relation to Other Cognitive Functions 4. Biological Aspects of Developmental Processes
<i>Teljesítés: A fenti négy tárgy teljesítése szükséges a modul elvégzéséhez</i>	<i>Requirements: the above 4 subjects must be completed</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1. Kutatásmódszertan a kognitív pszichológiában és a kognitív idegtudományban, a tudományos közlés, gyermekpszichológiai módszerek	1. Research Methods in Cognitive Neuroscience and Cognitive Psychology, Scientific Publication and Developmental Research
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Honbolygó Ferenc	Ferenc Honbolygó
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Király Ildikó, Nádasdy Zoltán, Krajcsi Attila	Ildikó Király, Zoltán Nádasdy, Attila Krajcsi
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a megismerő funkciók tanulmányozásában alkalmazott módszerek széles körére, a kognitív pszichológia kognitív idegtudomány és társtudományai területén használt statisztikai eljárásokra és kutatásetikai kérdéseire kiterjedő alapvető ismereteket nyújt a felnőtt populáció vizsgálatára vonatkozóan. Tudományos eredmények közléséhez (előadás, prezentáció elkészítése és tartása, absztraktírás, empirikus közlemények megírása) szükséges készségek elsajátítása. Speciális gyermekpszichológiai módszerek Programozási alapok elsajátítása, amely kitér a kísérletvezetés, adatelemzés és modellezés szempontjaira is. A kurzusok a kutatók által leggyakrabban programnyelveket oktatják, Pythont és Matlabet.	Wide knowledge on research methods on cognitive functions in the field of neuroscience, cognitive psychology and social sciences. The course also concentrates on statistical principles, ethical issues regarding investigations on adult humans. Skills on communication of results (papers, lectures, poster presentation). Basic knowledge on computer programming, experimental designs and control, data analysis, modeling. The most frequently used languages (Python, Matlab).
Irodalom	Key readings
– APA Manual – TETi, D.M. (eds.)(2006).Handbook of Research Methods in Developmental Science, Wiley-Blackwell – Timothy F. Murphy (2004) Case Studies in Biomedical Research Ethics. MIT Press. – Ethical Principles of Psychologists and Code of Conduct 2002, American Psychological Association.	– APA Manual – TETi, D.M. (eds.)(2006).Handbook of Research Methods in Developmental Science, Wiley-Blackwell – Timothy F. Murphy (2004) Case Studies in Biomedical Research Ethics. MIT Press. – Ethical Principles of Psychologists and Code of Conduct 2002, American Psychological Association.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2. Megismerési funkciók fejlődése	2. Development of Cognitive Functions
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Király Ildikó	Ildikó Király
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Egyed Katalin	Katalin Egyed
Kurzusleírás	Description of the subject

A kurzus a megismerés-fejlődés alapterületeinek, azaz az észlelési folyamatoknak, a figyelmi és kontrollfolyamatoknak, illetve az emlékezet és a nyelv kibontakozásának aktuális, a kognitív tudomány egészét gazdagító kutatási eredményeivel foglalkozik. Az emlékezet folyamatainak kibontakozása; Az egyik legalapvetőbb és egyben legsokrétűbb emberi képesség az emlékezet. Összetettségének és különböző funkcióinak megértéséhez az vezet a legközelebb, ha a különböző szisztémák egyidejű (együtt)működésén túl, kibontakozásukat és fejlődésüket is megismerjük. A kurzusnak éppen az a célja, hogy követi a humán emlékezeti rendszerkialakulását, és bemutatja, hogy a különböző emlékezeti funkciók milyen más magasrendű kognitív funkciók támogatását élvezik. Ezen túl bemutatja, hogy a különböző emlékezetifunkciók milyen sorrendben és konstellációban jelennek meg a fejlődő gyerekek teljesítményeiben. Azok az elképzelések kerülnek előtérbe a kollégium során, melyek az emberi emlékezet természetéről kialakított elméleteket pontosan a gyermekkori emlékezet fejlődésének alapján igazolják. Az irodalom fókuszja az hallgatók munkaterületének megfelelően alakul.	The main objective of this course is to deliver a state- of-the-art overview on the developmental perspectives of research on perception, attention, control processes, memory and language. The emergence of different memory processes Memory is one of the most important higher order cognitive capacities that – in its complex form – serves different functions and seems to be human-specific. The main focus of the course is to highlight the cooperation and specific role of different memory systems in distinct mnemonic performances, through normal functioning, and through the development of different subsystems and the process of their integration. Moreover, the theoretical framework of the course tries to incorporate interdisciplinary debates with the aim of conveying more sophisticated understanding of the emergent human memory.
Irodalom	Key readings
– Aggleton, J. (eds.): Episodic memory. New directions in research. New York: Oxford University Press, 1-10. – Bauer, P., Wenner, J.A., Dropik, P.L., Wewerka, S.S. (2000): Parameters of remembering and forgetting in the transition from infancy to early childhood, Monographs of the Society for Research in Child Development Serial No. 263., Vol. 65. No. 4. – Moore, C., Lemmon, K. (2000): The Self in Time: Developmental Perspectives, Lawrence Erlbaum Associates – Nelson, K., Fivush, R. (2004): The emergence of autobiographical memory: A social cultural developmental theory, Psychological Review Vol. 111 No. 2 486-511.	– Aggleton, J. (eds.): Episodic memory. New directions in research. New York: Oxford University Press, 1-10. – Bauer, P., Wenner, J.A., Dropik, P.L., Wewerka, S.S. (2000): Parameters of remembering and forgetting in the transition from infancy to early childhood, Monographs of the Society for Research in Child Development Serial No. 263., Vol. 65. No. 4. – Moore, C., Lemmon, K. (2000): The Self in Time: Developmental Perspectives, Lawrence Erlbaum Associates – Nelson, K., Fivush, R. (2004): The emergence of autobiographical memory: A social cultural developmental theory, Psychological Review Vol. 111 No. 2 486-511.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3. Szociális megismerés és kapcsolata más megismerési funkciókkal	3. Social Cognition and its Relation to Other Cognitive Functions
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Egyed Katalin	Katalin Egyed
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Király Ildikó	Ildikó Király

Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a kora gyermekkori kognitív változások természetét a társas környezet és szociális hatások függvényében tekinti át. Kiemelt hangsúlyt kap a társas környezet megértésére irányuló gondolkodási folyamatok tanulmányozása. A társas megismerés tipikus és atipikus fejlődése A kurzus a társas megismerés fejlődésének területén zajló kutatások legkurrensebb kérdéseivel foglalkozik. A cél a terület uralkodó elméleteinek és empirikus – elsősorban kísérleti fejlődépszichológiai – eredményeinek áttekintése és megvitatása. A közös elemzésnek és diszkusszióknak köszönhetően – az általános módszertani tanulságok mellett – körvonalazódnak a kortárs fejlődépszichológia által ma adható elméleti válaszok, illetve azok a kritikák, hiányok és megválaszolatlan elméleti kérdések, amelyek a következő évek kutatásait motiválhatják.	This course will focus on the current questions of developmental social cognition. The aim is to review and discuss collectively both the dominant theories and empirical results of experimental developmental psychology. This collective discussion will explore the current interpretations of the contemporary developmental research, provide general methodological lessons, and reveal the limitations and unanswered questions that may motivate the research of the field in the near future. This course creates its background on the basis of selected publications by internationally respected research groups. The selection will take into consideration the students' interesting and research field. Owing to this approach, the participants process publications connected to their own field and they may fit the newly processed literature to their own constructed theoretical background.
Irodalom	Key readings
– Allison, C., Auyeung, B., & Baron-Cohen, S. (2012). Toward Brief “Red Flags” for Autism Screening: The Short Autism Spectrum Quotient and the Short Quantitative Checklist in 1,000 Cases and 3,000 Controls. <i>Journal of the American Acad of Child & Adolescent Psychiatry</i>, 299-313 – Camilleri, J.A., Kuhlmeier, V.A., & Chu, J.Y.Y. (2010). Remembering helpers and hinderers depends on behavioral intentions of the agent and psychopathic characteristics of the observer. <i>Evolutionary Psychology</i>, 8, 303- 316. – Dunfield, K.A., O'Connell, L., Kuhlmeier, V.A., & Kelley, E.A. (2011). Examining the Diversity of Prosocial Behaviour: Helping, Sharing, and Comforting in Infancy. <i>Infancy</i>, 16(3), 227-247. – Hamann, K., Warneken, F. and Tomasello, M. (2012), Children's developing commitments to joint goals. <i>Child Development</i>, 83(1), 137– 145. – Warneken, F., Gräfenhain, M., & Tomasello, M. (2012). Collaborative partner or social tool? New evidence for young children's understanding of joint intentions in collaborative activities. <i>Developmental Science</i>, 15(1), 54-61.	– Allison, C., Auyeung, B., & Baron-Cohen, S. (2012). Toward Brief “Red Flags” for Autism Screening: The Short Autism Spectrum Quotient and the Short Quantitative Checklist in 1,000 Cases and 3,000 Controls. <i>Journal of the American Acad of Child & Adolescent Psychiatry</i>, 299-313 – Camilleri, J.A., Kuhlmeier, V.A., & Chu, J.Y.Y. (2010). Remembering helpers and hinderers depends on behavioral intentions of the agent and psychopathic characteristics of the observer. <i>Evolutionary Psychology</i>, 8, 303- 316. – Dunfield, K.A., O'Connell, L., Kuhlmeier, V.A., & Kelley, E.A. (2011). Examining the Diversity of Prosocial Behaviour: Helping, Sharing, and Comforting in Infancy. <i>Infancy</i>, 16(3), 227-247. – Hamann, K., Warneken, F. and Tomasello, M. (2012), Children's developing commitments to joint goals. <i>Child Development</i>, 83(1), 137– 145. – Warneken, F., Gräfenhain, M., & Tomasello, M. (2012). Collaborative partner or social tool? New evidence for young children's understanding of joint intentions in collaborative activities. <i>Developmental Science</i>, 15(1), 54-61.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4. Fejlődési folyamatok biológiai beágyazottsága	4. Biological Aspects of Developmental Processes
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Lakatos Krisztina	Krisztina Lakatos
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Gervai Judit	Judit Gervai
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a fejlődési folyamatok háttérében álló lehetséges biológiai alapokat tárgyalja, mégpedig a humán etológia, az összehasonlító fejlődéslélektan és a magatartás-genetika alapvető ismereteinek segítségével. A kurzus célja a magatartás-genetikai kutatások relevanciájának és alapvető kutatási lehetőségeinek és módszereinek megismertetése a PhD hallgatókkal. A témák a hallgatók érdeklődésének megfelelően változnak, de a következők lehetnek: a viselkedés változatosságának háttérében meghúzódó genetikai változatosság; a genetikai megközelítés alapvető fogalmai és elvei; az örökölhetőség kérdései; magasrendű kognitív funkciók molekuláris genetikai megközelítése; a Humán Genom projekt.	The course focuses on the potential biological background of emergent processes from the theoretical angle of human etology, comparative developmental psychology and behavioral genetics. <u>Molecular behavior genetics</u> The aim of the course is to familiarize PhD students with the theoretical framework and new developments of behavior genetics. Offered themes: – Variability of behavior, individual and group differences. Genes and behavior. – Concepts and principles of the quantitative genetic approach. – Methodology of studying inheritance of animal and human behavior. – Estimating heritability in twin and adoptive designs. – Links between genes and environment (interaction, correlation). – Limitations of quantitative genetic approach. – Molecular behavior genetics. Molecular mechanisms of inheritance. DNA, RNA, proteins. – The Human Genome Project. The Chimpanzee Genome Project. – Identifying gene effects: candidate genes, whole genome scanning. – Genetic polymorphisms. Gene expression. Genomic imprinting. Epigenetic effects. – Molecular genetics of intelligence, temperament, personality, and psychopathology: the state of the art.
Irodalom	Key readings
– Di Lalla, L. F. (2004) Behavior Genetics Principles: Perspectives in Development, Personality, and Psychopathology, American Psychological Association – Gazzaniga, M. S., Ivry, R. B., Mangun, G. R. (2008) Cognitive neuroscience, 3rd edition, W. W. Norton. – Rutter, M. (2006) Genes and behavior: Nature-nurture interplay explained, Blackwell	– Di Lalla, L. F. (2004) Behavior Genetics Principles: Perspectives in Development, Personality, and Psychopathology, American Psychological Association – Gazzaniga, M. S., Ivry, R. B., Mangun, G. R. (2008) Cognitive neuroscience, 3rd edition, W. W. Norton. – Rutter, M. (2006) Genes and behavior: Nature- nurture interplay explained, Blackwell

MAGATARTÁS-PSZICHOLÓGIAI PROGRAM

A modul neve	Name of the module
Magatartás-szabályozás modul	Behaviour Regulation
Modulfelelős	Module co-ordinator
Veres-Székely Anna	Anna Veres-Székely
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
1. Genetikai, perinatális és biológiai tényezők a magatartás-szabályozásban /a. Magatartás-genetika /b. Perinatális tudomány /c. A magatartás szabályozásának biológiai alapjai 2. Tudat, módosult tudatállapotok és magatartás szabályozás /a. Tudat, tudattalan, tudatalatti /b. Módosult tudatállapotok /c. Hipnózis 3. Affektív hatások a magatartás-szabályozásban /a. Affektív tudományok /b. Szuggesztív hatások 4. A magatartás-kutatás módszertana /a. A magatartás-szabályozás rendszerszemléletű empirikus vizsgálata, elvek és módszerek /b. A tudat és a nemtudatos folyamatok kutatása /c. Kutatásmódszertan, interakcióelemzés /d. Terepkutatások az interakciók témájában	1. Genetic, Perinatal and Biological Factors in Behaviour Regulation /a. Behaviour Genetics /b. Perinatal sciences /c. Biological basis of regulatory processes in behaviour 2. Consciousness, Altered States of Consciousness, and Behaviour Regulation /a. Conscious, subconscious, unconscious /b. Altered states of consciousness /c. Hypnosis 3. Affective Effects in the Regulation of Behaviour /a. Affective sciences /b. Suggestive effects 4. Methodology of Behavioural Research /a. A Systems approach to the empirical study of behaviour regulation, Theory and methodology /b. The research of consciousness and non-conscious processes /c. Research methodology, Analysis of interactions /d. Field studies in interactional framework
<i>Teljesítés feltételei: Mind a négy tárgycsoportból egy-egy kurzus teljesítése kötelező.</i>	<i>Requirements: One subject must be completed from each group of subjects.</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/a. Genetikai, perinatális és biológiai tényezők a magatartás-szabályozásban: Magatartás-genetika	1/a. Genetic, Perinatal and Biological Factors in Behaviour Regulation: Behaviour Genetics
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Veres-Székely Anna	Anna Veres-Székely
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja az emberi viselkedés öröklött tényezőinek áttekintése, illetve egy hozzáértő, ugyanakkor kritikus szemléletmód kialakítása a magatartás-genetika kutatási eredményeinek és pszichológiai alkalmazásának értékelésében. A kurzus során tárgyaljuk a mendeli autoszomális betegségek és jellemzők öröklődés-menetét, megbeszéljük az ikerkutatások tanulságait, majd részletesen elemezzük néhány modern pszichogenetikai kutatás eredményeit. Ezen az interdiszciplináris területen fontos a genetikai-biológiai alapelvek megértése, valamint a terület módszertani aspektusainak elsajátítása is (pl. a populáció stratifikáció problémaköre, vagy korrekció a többszörös tesztelésre a multigén elemzéseknél). A kurzus keretében a magatartás örökletes faktorainak tárgyalása mellett kitérünk a környezeti tényezők hatásaira, illetve az öröklődés és környezet interakciójának elemzésére is. A jegyszerzés feltétele egy-egy szabadon választott endofenotípus (humán jellemző) genetikai hátterének feltérképezése szakcikkek alapján, ennek prezentálása és megvitatása az órákon. További feladat egy, a választott témához kapcsolódó hipotetikus kutatási terv kidolgozása, melyet a hallgatók szintén bemutatnak és megvitatnak. Ezekben a vitákban fontos hangsúlyt kap az adott témával kapcsolatos kutatási eredmények kritikus áttekintése.	Goal of the course is to provide an insight into the inherited components of human behaviour. At the same time, it is also important to help students develop a critical attitude in the interpretation of scientific findings in behavioural genetics and possible application of these results in psychology. Main topics of the course will include an overview of Mendelian autosomal diseases and characteristics, interpretation of twin-study outcomes, and thorough analyses of a few current results from the modern psychogenetic literature. The clear understanding of some basic terms in genetics and molecular biology is of vital importance in this interdisciplinary field, as well as acquiring a clear understanding of the methodological aspects (such as the problem of population stratification in sampling or correcting the level of significance when multiple testing is applied). The course will also cover effects of environmental factors and, most importantly the possible role of gene-environment interaction. Fulfillment criteria for the course include the thorough literature review of an endophenotype of the students' interest, presentation and discussion of these articles in class. Moreover, students will be asked to develop a hypothetical research plan for a behaviour genetic study connected to their chosen topic, presentation and discussion of their plans.

Irodalom	Key readings
– Plomin, R, Defries, JC, McClearn, GE, & McGuffin, P (2001) Behavioral Genetics, 4th Edition. Worth Publishers, NY. – Sasvári-Székely M, Székely A, Nemoda Z, Rónai Z. A genetikai polimorfizmusok pszichológiai és pszichiátriai vonatkozásai. Kognitív idegtudomány. Pléh C, Gulyás B, Kovács G. (Eds). Osiris Kiadó Budapest 2003: 669-685. – Székely, A., Balota, D. A., Ducheck, J. M., Nemoda, Z., Vereczkei, A., és Sasvári-Székely, M. (2011). Genetic factors of reaction time performance: DRD4 7-repeat allele associated with slower responses. Genes, Brain and Behavior, 10(2), 129–136. – Székely, A., Kovács-Nagy, R., Bányai, É. I., Gósi-Greguss, A. C., Varga, K., Halmai, Z., Rónai, Z., & Sasvari-Szekely, M. (2010). Association between hypnotizability and the catechol-O-methyltransferase (COMT) polymorphism. International Journal of Clinical and Experimental Hypnosis, 58(3), 301-315. – Zuckermann, Marvin (1992) "What is a Basic Factor and Which Factors Are Basic? Turtles All the Way Down," Personality and Individual Differences 13 (1992), pp. 675-681.	– D Hamer & L Sirota Beware the chopsticks gene. Population stratification is a potential source of error in psychiatric genetics. Molecular Psychiatry (2000) 5, 11–13. – Plomin, R, Defries, JC, McClearn, GE, & McGuffin, P (2001) Behavioral Genetics, 4th Edition. Worth Publishers, NY. – Székely, A., Balota, D. A., Ducheck, J. M., Nemoda, Z., Vereczkei, A., és Sasvári-Székely, M. (2011). Genetic factors of reaction time performance: DRD4 7-repeat allele associated with slower responses. Genes, Brain and Behavior, 10(2), 129–136. – Székely, A., Kovács-Nagy, R., Bányai, É. I., Gósi-Greguss, A. C., Varga, K., Halmai, Z., Rónai, Z., & Sasvari-Szekely, M. (2010). Association between hypnotizability and the catechol-O-methyltransferase (COMT) polymorphism. International Journal of Clinical and Experimental Hypnosis, 58(3), 301-315. – Zuckermann, Marvin (1992) "What is a Basic Factor and Which Factors Are Basic? Turtles All the Way Down," Personality and Individual Differences 13 (1992), pp. 675- 681.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/b. Genetikai, perinatális és biológiai tényezők a magatartás-szabályozásban: Perinatális tudomány	1/b. Genetic, Perinatal and Biological Factors in Behaviour Regulation: Perinatal Sciences
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Varga Katalin	Katalin Varga
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy betekintést nyújtson a perinatális tudomány világába, amely holisztikus, rendszerszemléletű megközelítése egyetlen egységes – ún.transzgenerációs – folyamatként kezeli a szülés-születés időszakát a fogantatástól a következő nemzedék megszületéséig, melyben a vonatkozó szakmák interdiszciplináris együttműködése kívánatos. A kurzus egységes szemléleti keretben foglalkozik az egészséges (normális) élettani folyamatokkal, illetve ezek kóros formáival, elakadásaival, kudarcaival. Ezzel is hangsúlyozza, hogy mindezek mögött egyetlen, egységes, természetes alapokon nyugvó folyamat rejlik. A kurzus résztvevőinek alkalmuk lesz betekintést nyerni az e témakörben aktuálisan folyó kutatásokba is. A kurzus teljesítésének követelményei: a kurzus résztvevői saját kutatási témájukhoz, szakterületükhöz kapcsolódóan egy perinatális tudomány körébe tartozó probléma elemzéséről készítenek dolgozatot / prezentációt.	The aim of the course is to introduce students into the field of perinatal sciences. The holistic, systems approach of perinatal sciences treats the process of birth and being born as an integral whole, as a so called transgenerational process, from conception to the birth of the next generation. The interdisciplinary collaboration of various professions is important in this field. The course handles the healthy (normal) physiological processes and their pathological forms, problems and failures within the same framework. This is to emphasize that the basis of all these processes is the normal, biologically natural way of giving birth and being born. The participants of the course will have the chance to take part in various forms of the ongoing research studies conducted at the Department of Affective Psychology. Requirements of getting the credits: the participants will provide a summary / presentation on a perinatal topic related to their original research fields.
Irodalom	Key readings
– Blum, T. (1993) Prenatal Perception Learning and Bonding. Berlin etc.: LeonardoPublishers – Boukydis, C.F.Z. (Eds.), (1987) Research on support for parents and infants in the postnatal period, New York: Ablex – Fedor-Freyberg, P., Vogel, M.L.V. (1988) Prenatal and Perinatal Psychology and Medicine. Carnforth: Partheon – Lester, B. & Boukydis, C.F.Z. (Eds.), (1985) Infant crying: Research and theoretical perspectives. New York: Plenum – Varga K., Suhai G. (2011): Szülés és születés lé- lektanon innen és túl Pólya Kiadó, Budapest	– Blum, T. (1993) Prenatal Perception Learning and Bonding. Berlin etc.: LeonardoPublishers – Boukydis, C.F.Z. (Eds.), (1987) Research on support for parents and infants in the postnatal period, New York: Ablex – Fedor-Freyberg, P., Vogel, M.L.V. (1988) Prenatal and Perinatal Psychology and Medicine. Carnforth: Partheon – Lester, B. & Boukydis, C.F.Z. (Eds.), (1985) Infant crying: Research and theoretical perspectives. New York: Plenum

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/c. Genetikai, perinatális és biológiai tényezők a magatartás-szabályozásban: A magatartás szabályozásának biológiai alapjai	1/c. Genetic, Perinatal and Biological Factors in Behaviour Regulation: Biological Basis of Regulatory Processes in Behaviour
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Molnár Márk	Márk Molnár
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Cserjési Renáta	Renáta Cserjési
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus folyamán az idegtudományok vonatkozó keretében tekintjük át a pszichés működések élettani és esetenként kórélettani hátterét, különös tekintettel a szabályozási mechanizmusokra. Főbb témakörök: A szív működés és a kognitív-emocionális folyamatok interakciója: a szabályozás anatómiai-élettani háttere, mérési alapelvei, pszichofiziológiai vonatkozások, stressz-jelenségek. A agyi vérkeringés jellegzetességei (funkcionális anatómiai hátter), kapcsolata kognitív és emocionális folyamatokkal. A vérkeringés mérése (NIRS, fMRI, Doppler) Az agy metabolikus állapotváltozásainak összefüggése pszichés funkciókkal. Az agy spontán és kiváltott elektromos tevékenységének magatartás-szabályozási vonatkozásai. Hálózatelméleti megközelítés. Az érzelmi folyamatok szabályozása: neurobiológiai és pszichofiziológiai vonatkozások, életkori jellegzetességek. Vizuomotoros folyamatok és vizuális ingerbemenet szabályozása: A pupilla állapotának szabályozása: anatómiai-funkci- onális alapok, információfeldolgozási jellegzetességek A szemmozgások jelentősége az információfeldolgozásban. Információfeldolgozási és emocionális folyamatok hatása az elektrodermális aktivitásra és a légzési funkciókra: méréstechnikai megfontolások, a szabályozási alapelvek, strukturális-funkcionális háttér, pszichofiziológiai szempontból értékesíthető adatok.	During the course the physiological and patho-physiological background of psychological functions are reviewed with special emphasis on regulatory mechanisms Main topics: Interaction between the heart and cognitive-emotional processes: the anatomical-physiological background of related regulatory processes, psychophysiological correlates, principles of measurement, stress phenomena. Blood circulation in the brain (functional anatomical background) and its relationship to cognitive and emotional processes. Measurement of blood circulation (NIRS, fMRI, Doppler). Correlation between metabolic changes of brain and psychological functions Spontaneous and evoked brain electrical correlates of behavior. Graph theoretical approach. Regulation of emotional processes: neurobiological and psychophysiological aspects, age-related characteristics. Visuomotor processes and regulation of visual sensory input: Regulation of the pupil, functional-anatomical background, related characteristics of information processing mechanisms. Importance of eye movements in information processing. Effect of cognitive and emotional processes on electrodermal activity and respiration: basic principles of regulation and measurement, anatomical-physiological background, psychophysiological importance.
Irodalom	Key readings
– Baars, B. J., Cage, N. M. (2007) Cognition, Brain, And Consciousness. Academic Press – Cacioppo. J. T., Tassinary, L. G., Bentson, G. G. (2007) Handbook Of Psychophysiology. Cambridge Univ. Press – Hof, P. R., Mobbs, C. V. (2001) Functional Neurobiology Of Aging. Academic Press – Toates, F. (2001) Biological Psychology. Prentice Hall - Wickens, A. (2000) Foundations Of Biopsychology. Prentice Hall	– Baars, B. J., Cage, N. M. (2007) Cognition, Brain, And Consciousness. Academic Press – Cacioppo. J. T., Tassinary, L. G., Bentson, G. G. (2007) Handbook Of Psychophysiology. Cambridge Univ. Press – Hof, P. R., Mobbs, C. V. (2001) Functional Neurobiology Of Aging. Academic Press – Toates, F. (2001) Biological Psychology. Prentice Hall – Wickens, A. (2000) Foundations Of Biopsychology. Prentice Hall

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/a. Tudat, módosult tudatállapotok és magatartás-szabályozás: Tudat, tudattalan, tudatalatti	2/a. Consciousness, Altered States of Consciousness, and Behaviour Regulation: Conscious, Subconscious, Unconscious
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Bányai Éva	Eva Bányai
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Varga Katalin, Aczél Balázs	Katalin Varga, Balázs Aczél
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy bemutassa és történeti perspektívából tárgyalja a tudattal és tudattalannal kapcsolatos legfontosabb kérdéseket, az ezekre vonatkozó modern kutatásokat és vitákat, és gondolkodásra késztesen a tudat és tudattalan magatartás-szabályozásban betöltött szerepével kapcsolatban. A legfontosabb problémák előadásokon kerülnek bemutatásra, majd az előadások és egyéni szakirodalmi bűvárkodás alapján intenzív szemináriumokon vitatjuk meg a tudat és tudattalan funkciójára vonatkozó nézeteket. A kurzus teljesítésének követelményei: részvétel az egyes témák szemináriumi megvitatásán, valamint szóbeli referátum a szemináriumon a tudattal kapcsolatos legvitatottabb kérdések valamely területének modern kutatási anyagából.	The purpose of the course is to present the most important problems concerning conscious, subconscious and unconscious processes from a historical perspective, and to cover current research and discussions concerning these problems. It is also aimed to motivate students to think about the role of conscious, subconscious and unconscious processes in the regulation of behaviour. First, the most important problems will be covered by lectures, then the views on the functions of consciousness will be discussed in intensive seminars on the basis of the literature reviewed thoroughly by the students. Course requirements: active participation in course discussions of each topic (on the basis of reading the basic literature) and an oral presentation of current research findings concerning the hot issues of consciousness.
Irodalom	Key readings
– Bowers, K. S., Meichenbaum, D. (eds.) (1984) The unconscious reconsidered. A Wiley- Interscience Publication. New York, etc.: John Wiley & Sons – Donald, M. (2001) A mind so rare. The evolution of human consciousness. New York, London: W. W. Norton & Company – Gray, J. (2004) Consciousness: creeping up on the hard problem. Oxford University Press – Halász P. (szerk.) (2007) Tudat és tudatváltozások. Budapest: Látványos Stúdió (Novartis) – Vizi E. Sz., Altrichter F., Nyíri K. Pléh Cs. (szerk.) (2002) Agy és tudat. Kognitív szeminárium. Budapest: BIP.	– Block, N., Flanagan, O., Güzelde, G. (eds.) (1997) The nature of consciousness. Philosophical debates. Cambridge: Ma: MIT Press – Bowers, K. S., Meichenbaum, D. (eds.) (1984) The unconscious reconsidered. A Wiley-Interscience Publication. New York, etc.: John Wiley & Sons – Donald, M. (2001) A mind so rare. The evolution of human consciousness. New York, London: W. W. Norton & Company – Gray, J. (2004) Consciousness: creeping up on the hard problem. Oxford University Press – Libet, B. (2004) Mind time. The temporal factor of consciousness. Cambridge, London: Harvard University Press

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/b. Tudat, módosult tudatállapotok és magatartás- szabályozás: Módosult tudatállapotok	2/b. Consciousness, Altered States of Consciousness, and Behaviour Regulation: Altered States of Consciousness
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Varga Katalin	Katalin Varga
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Bányai Éva	Éva Bányai
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy bemutassa, hogyan járul hozzá a módosult – ma már sokszor alternatívnak nevezett – tudatállapotok kutatása a tudattal és tudattalannal kapcsolatos mai vitákhoz és az erre vonatkozó kérdések eldöntéséhez. A legfontosabb problémák előadásokon kerülnek bemutatásra, majd a doktoranduszok kutatási témájához kapcsolódva szemináriumokon vitatjuk meg a módosult tudatállapotok magatartás-szabályozásban betöltött néha adaptív, máskor káros/kóros szerepét. A kurzus teljesítésének követelményei: részvétel az egyes témák szemináriumi megvitatásán, valamint a doktorandusz témájához kapcsolódó szóbeli vagy írott összefoglaló az egyik módosult tudatállapot vitatott kérdéseivel kapcsolatban. Főbb témakörök: – A szubjektív élményekben tükröződő kognitív változások módosult tudatállapotokban. – A magatartás szabályozásának változásai módosult tudati állapotokban: az akaratlagosság csökkenése, az akaratlagosság kiterjesztése a vegetatív folyamatokra, a szuggesztiók iránti érzékenység fokozódása. – Disszociációk módosult tudati állapotokban. – Élettani változások módosult tudati állapotokban: egy aroused és figyelmet szabályozó Korlátozott Kapacitású Kontroll Rendszer (KKKR) inter- és intraregionális idegi információcseréjében bekövetkező változások.	The aim of the course is to demonstrate how the investigation of altered – sometimes called alternative – states contributes to the current discussions regarding consciousness and unconsciousness. The lectures present the most important issues, then the seminars will deal with the adaptive or sometimes maladaptive roles of altered states of consciousness (ASsC) in behavior regulation. Requirement of getting the credits: participation in the discussion of the seminars and a written or oral summary on some debated topic of ASsC connected to the research fields of the PhD students. Main topics to be discussed: – Cognitive changes in ASsC, reflected in subjective experiences. – Changes of behavioral regulation in ASsC: reduction of volitional control, volitional control of vegetative functions, increased suggestibility. – Dissociations in ASsC. – Physiological changes in ASsC: changes in the inter- and intraregional neural connections of a Limited Capacity Control System regulating arousal and attention.

Irodalom	Key readings
– Domhoff, G.W. (2003) The scientific study of dreams: Neural networks, cognitive development, and content analysis. Washington, DC: APA Press – Farthing, G. W. (1992) The psychology of consciousness. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall – Hilgard, E. R. (1977, 1986) Divided consciousness: Multiple controls in human thought and action. New York, etc.: John Wiley and Sons, Inc. – Kihlstrom, J. F. (1984) Conscious, subconscious, unconscious: A cognitive perspective. In Bowers, K. S., and Meichenbaum, D. (eds.) The unconscious reconsidered. A Wiley-Interscience Publication. New York, etc.: John Wiley & Sons, 149-211. – Vaitl, D., Birbaumer, N., Gruzelier, J., Jamieson, G. A., Kotchoubey, B., Kübler, A., Lehmann, D., Miltner, W. H. R., Ott, U., Pütz, P., Sammer, G., Strauch, I., Strehl, U., Wackermann, J., WEISS, T. (2005) Psychobiology of altered states of consciousness. Psychological Bulletin, 131 (1): 98-127.	– Domhoff, G.W. (2003) The scientific study of dreams: Neural networks, cognitive development, and content analysis. Washington, DC: APA Press – Farthing, G. W. (1992) The psychology of consciousness. Englewood Cliffs, NJ: Prentice- Hall – Hilgard, E. R. (1977, 1986) Divided consciousness: Multiple controls in human thought and action. New York, etc.: John Wiley and Sons, Inc. – Kihlstrom, J. F. (1984) Conscious, subconscious, unconscious: A cognitive perspective. In Bowers, K. S., and Meichenbaum, D. (eds.) The unconscious reconsidered. A Wiley-Interscience Publication. New York, etc.: John Wiley & Sons, 149-211. – Vaitl, D., Birbaumer, N., Gruzelier, J., Jamieson, G. A., Kotchoubey, B., Kübler, A., Lehmann, D., Miltner, W. H. R., Ott, U., Pütz, P., Sammer, G., Strauch, I., Strehl, U., Wackermann, J., WEISS, T. (2005) Psychobiology of altered states of consciousness. Psychological Bulletin, 131 (1): 98-127.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/c. Tudat, módosult tudatállapotok és magatartás-szabályozás: Hipnózis	2/c. Consciousness, Altered States of Consciousness, and Behaviour Regulation: Hypnosis
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Bányai Éva	Éva Bányai
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Varga Katalin	Katalin Varga
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy bemutassa, hogyan járult hozzá a modern hipnóziskutatás a pszichológia tudat iránti érdeklődésének megújulásához, és eredményei milyen lényeges adatokkal és elgondolásokkal gazdagították a tudattal kapcsolatos ismereteinket. Az előadások részletesen tárgyalják a rekeszes tudatelméleteket támogató disszociatív kórképeket, a hipnózis kiváltását és jelenségeit – a magatartás-változásokat, élmény- és kapcsolati jellemzőket, a hipnózisban kiváltható disszociatív jelenségeket –, valamint ezek idegtudományos hátterét. A hipnózissal kapcsolatos kurrens problémák és kutatási irányok áttekintése és kritikus megvitatása az előadásokat követő szemináriumokon történik. A kurzus teljesítésének követelményei: részvétel az egyes témák szemináriumi megvitatásán, valamint szóbeli vagy írott referátum a hipnózissal kapcsolatos legvitatottabb kérdések valamely területének modern kutatási anyagából.	The purpose of the course is to demonstrate how much contribution modern hypnosis research made to the renewed interest of psychology in consciousness, resulting significant data and ideas that enriched our knowledge and insight concerning the nature of consciousness. The lectures give detailed discussion of dissociative disorders supporting compartmental theories of consciousness, and also discuss inductions and phenomena of hypnosis – the behavioural, subjective and relational changes and dissociative phenomena occurring in hypnosis – and their neuroscientific background. The current problems and research directions in the hypnosis literature will be reviewed and critically discussed in seminars following the lectures. Course requirements: active participation in course discussions of each topic (on the basis of reading the basic literature), and an oral or written report on the modern research material concerning any of the most debated issues of hypnosis literature.
Irodalom	Key readings
– Bányai É: (2015) A hipnózis az idegtudomány fényében. In Vértés G. (szerk.) Hipnózis – Hipnoterápia. 2. átdolgozott, bővített kiadás. Budapest: Medicina, 33-68 – .Bányai É., Benczúr L. (szerk.) (2008) A hipnózis és hipnoterápia alapjai. Szöveggyűjtemény. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó – Hilgard, E. R. (1986) Divided consciousness: Multiple controls in human thought and action. New York, etc.: John Wiley and Sons – Jamieson, G. A. (ed.) (2007) Hypnosis and conscious states. The cognitive neuroscience perspective. Oxford, New York: Oxford University Press – Nash, M. R., Barnier, A. (eds.) (2008) Oxford handbook of hypnosis. Oxford University Press	– Bányai, É. I. (1991) Toward a social-psychobiological model of hypnosis. In Lynn, S. J., Rhue, J. W. (Eds.) Theories of hypnosis: Current models and perspectives. New York, London: Guilford Press, 564–598. – Bányai, É. I. (1998) The interactive nature of hypnosis: Research evidence for a social- psychobiological model. Contemporary Hypnosis, 15(1): 52–63. – Hilgard, E. R. (1986) Divided consciousness: Multiple controls in human thought and action. New York, etc.: John Wiley and Sons – Jamieson, G. A. (ed.) (2007) Hypnosis and conscious states. The cognitive neuroscience perspective. Oxford, New York: Oxford University Press – Nash, M. R., Barnier, A. (eds.) (2008) Oxford handbook of hypnosis. Oxford University Press

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3/a. Affektív hatások a magatartás-szabályozásban: Affektív tudományok	3/a. Affective Effects in the Regulation of Behaviour: Affective Sciences
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Bányai Éva	Eva Bányai
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Molnár Márk, Varga Katalin	Márk Molnár, Katalin Varga
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy a pszichológiában nemrég lezajlott affektív forradalom szemléleti keretében áttekintse az emberi interakciók szempontjából alapvető jelentőségű affektív jelenségek széles spektrumát és idegtudományos hátterét. A szemléletformáló előadások a jelenségekkel kapcsolatos vizsgálatok és tények ismertetése mellett a vitára készítő problémákra fókuszálnak. A vitatott kérdéseket a doktoranduszok témáihoz kapcsolódva szemináriumokon részletesen tárgyaljuk. Ez a megközelítés lehetővé teszi, hogy a résztvevők felismerjék és átgondolják saját kutatásaik affektív vonatkozásait. A kurzus teljesítésének követelményei: a doktoranduszok saját kutatásához kapcsolódó affektív problémák legújabb irodalmának összefoglaló prezentálása szóbeli vagy írott referátum formájában, és ennek megvitatása a kurzus keretei között. A megbeszélés tapasztalatait a hallgatók PhD kutatásuk gyakorlatában hasznosítják.	The purpose of the course is to discuss the broad spectrum and neuroscientific background of affective phenomena of vital importance in human interactions from the perspective of the „affective revolution” which has recently taken place. The lectures bring into focus the debatable problems, beyond the studies and facts concerning affective phenomena. The detailed discussion of the debated questions will take place in seminars, connected with the themes of the PhD students. This approach makes it possible for the participants to recognize and to consider the affective connections of their own research. Requirements of the course: an oral or written presentation of the most recent literature on the affective problems related to the research of the doctoral student, and the discussion of this presentation within the course. The students can make good use of the results of the exchange of experiences in the practice of their PhD research.
Irodalom	Key readings
– Bányai É., Varga K. (szerk.) (2014). Affektív pszichológia – az emberi késztetések és érzelmek világa. Budapest, Medicina Könyvkiadó Zrt. – Beauregard, M. (2007) Mind does really matter: Evidence from neuroimaging studies of emotional self-regulation, psychotherapy, and placebo effect. Progress in Neurobiology 81/4. 218-236 . – Davidson, R. J.; Scherer, K. R.; Goldsmith, H. H. (eds.) (2003) Handbook of affective sciences. Oxford: Oxford University Press – Panksepp, J. (1998) Affective neuroscience: The foundations of human and animal emotions. Oxford University Press – Schore, A. N. (1994) Affect regulation and the origin of the self. The neurobiology of emotional development. Hillsdale: Erlbaum	– Beauregard, M. (2007) Mind does really matter: Evidence from neuroimaging studies of emotional self-regulation, psychotherapy, and placebo effect. Progress in Neurobiology 81/4. 218-236 . – Davidson, R. J.; Scherer, K. R.; Goldsmith, H. H. (eds.) (2003) Handbook of affective sciences. Oxford: Oxford University Press – Eisenberger, N.I., Taylor, S.E., Gable, S.L., Hilmert, C.J., Lieberman, M.D. (2007) Neural pathways link social support to attenuated neuroendocrine stress responses. NeuroImage 35/4.1601-1612. – Panksepp, J. (1998) Affective neuroscience: The foundations of human and animal emotions. Oxford University Press – Schore, A. N. (1994) Affect regulation and the origin of the self. The neurobiology of emotional development. Hillsdale: Erlbaum

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3/b. Affektív hatások a magatartás-szabályozásban: Szuggesztív hatások	3/b. Affective Effects in the Regulation of Behaviour: Suggestive Effects
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Varga Katalin	Katalin Varga
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Bányai Éva	Éva Bányai
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy érzékenyítsen a különféle élethelyzetekben működő szuggesztív hatásokra, megismertesse a résztvevőkkel a szuggesztíók tudatos alkalmazásának szabályait, elveit. A kurzus teljesítésének követelményei: a kurzus résztvevői saját kutatási témájukhoz, szakterületükhöz kapcsolódó szuggesztív hatások elemzéséről készítenek dolgozatot/ prezentációt. Főbb témakörök: – A szuggesztíó fogalma és formái – A szuggesztíókra való érzékenység alakulása – A tudati / kognitív működésmódok – A szuggesztíóképzés szabályai – A szuggesztíók alkalmazása	The aim of the course is to sensitise the participants to the suggestive effects manifested in various life situations. It introduces the main rules and principles of applications of suggestions. Requirements: the participants will provide a summary of a suggestive phenomenon in their special field. Main topics: – Concept and forms of suggestions – Suggestibility – Modes of consciousness – Rules of formulating suggestions – Application of suggestions
Irodalom	Key readings
– Bejenke, C. J. (1996) Painful medical procedures. In: Barber, J. (eds. 1996) Hypnosis and suggestion in the treatment of pain.209-265. W.W. Norton and Company, NY. London – Cheek, D. B. (1969) Communication with the critically ill. American Journal of Clinical Hypnosis 12:75-85. – Ewin, D. M. (1986) Emergency room hypnosis for the burned patient. American Journal of Clinical Hypnosis, 29(1):7-11. – Hammond, D. C. (1990) Hypnotic suggestions and metaphors. Norton & Company, New York, London, 1st chapter – Varga K. (ed.) (2011) A szavakon túl. Medicina, Budapest	– Bejenke, C. J. (1996) Painful medical procedures. In: Barber, J. (eds. 1996) Hypnosis and suggestion in the treatment of pain.209-265. W.W. Norton and Company, NY. London – Cheek, D. B. (1969) Communication with the critically ill. American Journal of Clinical Hypnosis 12:75-85. – Ewin, D. M. (1986) Emergency room hypnosis for the burned patient. American Journal of Clinical Hypnosis, 29(1):7-11. – Hammond, D. C. (1990) Hypnotic suggestions and metaphors. Norton & Company, New York, London, 1st chapter – Varga K. (ed.) (2011) Beyond the words. Communication and suggestion in medical practice, Nova Science Publishers, New York

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4/a. A magatartás-kutatás módszertana: A magatartás- szabályozás rendszerszemléletű empirikus vizsgálata, elvek és módszerek	4/a. Methodology of Behavioural Research: a Systems Approach to the Empirical Study of Behaviour Regulation, Theory and Methodology
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Veres-Székely Anna	Anna Veres-Székely
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Bányai Éva, Varga Katalin	Éva Bányai, Katalin Varga
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus általános célja annak a szemléletnek a kialakítása, hogy a magatartás vizsgálatakor és a szakirodalom értelmezésekor mindig figyelembe kell vennünk a magatartást meghatározó biológiai, pszichológiai és társas tényezőket, valamint ezek interakcióját. A szemléletformáló bevezető előadásokat szemináriumi megbeszélések követik, amelyek célja, hogy megfelelő kritikai szemléletet adjon a doktoranduszoknak, amelynek segítségével felismerik az eredményeket torzító kontextuális hatásokat és ezek kontrollálásának lehetőségeit. A kurzus teljesítésének követelményei: a doktorandusz kutatási tervének kidolgozása, bemutatása és megvitatása. Főbb témakörök: – A rendszerszemlélet jellemzői. – Adatgyűjtés és mérés a magatartás-pszichológiában: a leíró, a kapcsolatkereső és a kísérleti kutatás jellemzői. – Szisztematikus pluralizmus és statisztikai adatelemzés. – Kontextuális vs. nem-kontextuális elemzés. – A pszichológiai jelenségek téri, idői és szociokulturális milliőben – Moláris vs. molekuláris magatartás-elemzés. – Törvényszerű kapcsolatok környezet és viselkedés között. – Kutatástervezési és szervezési módszerek a kontextuális tényezők kézbentartására. – A kutatás tervezésének etikai és szociokognitív problémái. – Műtermékek és kontrollálásuk	The goal of the course is to help students develop a scientific approach to the study of human behavior: to understand that interpretation of findings from the literature is impossible without considering biological, psychological and social aspects of behavior as well as interaction of the above factors. Introductory lectures in this field will be followed by discussion of a certain topic in seminars. We aim to develop a critical approach in our students to enable them to identify possible confounding contextual factors and plan for controlling them in their empirical studies of behavior. Fulfillment criteria: the students will be asked to develop, to present and to discuss their research plans. Main topics: – Basic characteristics of Systems Approach. – Data collection and measures of behavior psychology: descriptive and correlational data and experimental designs for hypotheses testing. Systematic pluralism and statistical tools for data analyses. – Contextual vs. non-contextual analysis. – Psychological phenomena in time, space and sociocultural context. – Molar vs. molecular analyses of behavior. – Necessary connections between environment and behavior. – Design and management for controlling contextual factors in empirical research. – Ethical and socio-cognitive problems in research design. – Artifacts and ways to control them

Irodalom	Key readings
- Bányai É. (2006) Magatartástudomány, magatartáspszichológia. Kézirat belső használatra, a Magatartáspszichológiai program hallgatói számára. - Buda B., Kopp M. (szerk.), Nagy E. (társszerk.) (2001) Magatartástudományok. Budapest: Medicina I., II., VIII. rész, 11-124, 699-753. - Rosenthal, R., Rosnow, R. L. (1991) Essentials of behavioral research: Methods and data analysis. London: McGraw-Hill, Publishing Co. - Szokolszky Á. (2004) Kutatómunka a pszichológiában. Bp. Osiris Kiadó. - Varga K. (1993) Elvárás- és kontextuális tényezők hatása a hipnózis mérőeszközeinek összefüggéseire. In: A mérés problémája a társadalomtudományokban, Társadalomkutatási Módszertani Tanulmányok, OMIKK és TÁRKI, Budapest., 27-56.	- Gibson, E. J. (1991): The ecological approach: A foundation for environmental psychology, In: Downs, R. M., Liben, L. S., and Palermo, D. S. (Eds.): Visions of aesthetics, the environment and development. The Pennsylvania State University. 87-113. - Hatfield, E., Cacioppo, J. T. and Rapson, N, R. L. (1994) Emotional contagion, Cambridge University Press - Magnusson, D., Stattin, H. (1996): Person-context interaction theories, Reports from the Department of Psychology, Stockholm University, Stockholm. - Michelson, W.H. (1994): Everyday life in contextual perspective, In: Altman, I., and Churchman, A. (Eds.): Women and the environment, Plenum Press, New York. 17-43. - Rosenthal, R., Rosnow, R. L. (1991) Essentials of behavioral research: Methods and data analysis. London: McGraw-Hill, Publishing Co.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4/b. A magatartás-kutatás módszertana: A tudat és a nemtudatos folyamatok kutatása	4/b. Methodology of Behavioural Research: The Research of Consciousness and Non-Conscious Processes
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Aczél Balázs	Balázs Aczél
Kurzusleírás	Description of the subject
A tárgy elsajátításának célja betekintés a tudat és a nemtudatos megismerés (intuíció, implicit tanulás, implicit emlékezet, intuitív döntéshozás) kutatásába. A kurzus során különböző szempontból tárjuk fel és vitatjuk meg a tudat-kutatás kihívásait. Kiemelt hangsúllyal tárgyaljuk azt, hogy az emberi megismerő-funkciók nemtudatos oldaláról mit és hogyan ismerhetünk meg. Az affektív és kognitív folyamatok tudatos és nemtudatos irányítottságának számos izgalmas kérdését a hallgatók érdeklődésének figyelembevételével tárgyaljuk át. A félév anyagát a téma meghatározó munkáiból és a kurrens nemzetközi szakirodalmakból merítjük. A hallgatók az előadások és a kapott szakirodalom alapján betekintést nyerhetnek a téma fogalmi leírásaiba és módszertanába. Elsajátítandó készség a tárgyi tudás és a kritikai szemlélet ötvözése.	The aim of the course is to provide an introduction to the research of consciousness and the non-conscious cognition (intuition, implicit learning, implicit memory, intuitive decision making). During the course, we plan to explore and discuss the challenges within consciousness research. We will put special emphasis on the questions of what and how the non-conscious aspects of human cognitive functions can be explored. The discussions of non-conscious control of the affective and cognitive processes will be adjusted to the interest of the participants of the course. The reading materials of the course will be taken from the recent and seminal papers of the international literature. From the provided literature, the students will gain insight to the concepts and methodologies of the field. Skills to be acquired will be the collusion of theoretical knowledge and the critical perspective.

Irodalom	Key readings
– Aczel, B., Lukacs, B., Komlos, J., & Aitken, M. R. F. (2011). Unconscious intuition or conscious analysis? Critical questions for the Deliberation-Without-Attention paradigm. <i>Journal of Judgment and Decision Making</i>, 6(4), 351-358. – Cleeremans, A., & Jimenez, L. (2002). Implicit learning and consciousness: A graded, dynamic perspective. <i>Implicit learning and consciousness: An empirical, computational and philosophical consensus in the making</i> (pp. 1–40). Hove, England: Psychology Press. – Destrebecqz, A., & Peigneux, P. (2006). Methods for studying unconscious learning. <i>Progress in Brain Research</i>, 150, 69- 81. – Hogarth, R. M. (2010). Intuition: A Challenge for Psychological Research on Decision Making. <i>Psychological Inquiry</i>, 21(4), 338-353. – Lovibond, P. F., & Shanks, D. R. (2002). The role of awareness in Pavlovian conditioning: Empirical evidence and theoretical implications. <i>Journal of Experimental Psychology Animal Behavior Processes</i>, 28(1), 3-26.	– Aczel, B., Lukacs, B., Komlos, J., & Aitken, M. R. F. (2011). Unconscious intuition or conscious analysis? Critical questions for the Deliberation-Without-Attention paradigm. <i>Journal of Judgment and Decision Making</i>, 6(4), 351-358. – Cleeremans, A., & Jimenez, L. (2002). Implicit learning and consciousness: A graded, dynamic perspective. <i>Implicit learning and consciousness: An empirical, computational and philosophical consensus in the making</i> (pp. 1–40). Hove, England: Psychology Press. – Destrebecqz, A., & Peigneux, P. (2006). Methods for studying unconscious learning. <i>Progress in Brain Research</i>, 150, 69- 81. – Hogarth, R. M. (2010). Intuition: A Challenge for Psychological Research on Decision Making. <i>Psychological Inquiry</i>, 21(4), 338-353. – Lovibond, P. F., & Shanks, D. R. (2002). The role of awareness in Pavlovian conditioning: Empirical evidence and theoretical implications. <i>Journal of Experimental Psychology Animal Behavior Processes</i>, 28(1), 3-26.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4/c. A magatartás-kutatás módszertana: Kutatásmódszertan, interakcióelemzés	4/c. Methodology of Behavioural Research: Research Methodology, Analysis of Interactions
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Bányai Éva	Éva Bányai
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Varga Katalin	Katalin Varga

Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy a gyakorlatban is hasznosítható ismereteket nyújtson a humán interakciók kutatásában alkalmazható komplex módszerekről. A tárgyalt módszerek az interakciók mennyiségi és minőségi jellemzőinek vizsgálatán túl a személyközi összehangolódás jelenségeinek megragadását teszik lehetővé. A kurzus hangsúlyozottan gyakorlatorientált, nem mellőzi azonban az elmélet és a gyakorlat összefüggéseinek hangsúlyozását abból az alapgondolatból kiindulva, hogy a kutatási módszerek sohasem lehetnek elmélet-semlegesek. Ez a megközelítés lehetővé teszi, hogy a résztvevők saját kutatásaik módszertani kérdéseinek elemzésével felismerjék az alkalmazható módszerek relatív előnyeit és hátrányait. A kurzus teljesítésének feltétele egy – a hallgató aktuálisan folyó saját kutatásával kapcsolatos – módszertani probléma prezentálása, és ennek megvitatása a kurzus keretei között. A megbeszélés tapasztalatait a hallgatók PhD munkájuk gyakorlatában hasznosítják. Főbb témakörök: – mikro- és makroelemzéses eljárások a humán interakciók viselkedés-elemzésében – az interakciók élményvilágának elemzésére alkalmazható módszerek – az interakciós szinkronitás és vizsgálatának lehetőségei – papír-ceruza módszerek az interakciókutatásban	The aim of the course is to give practical information on the methods that can be used in the study of human interactions. These methods make it possible to describe the qualitative and quantitative properties of the interaction, and also to grab the phenomena of interpersonal attunement. The course definitely focuses on practice, but does not neglect the questions of the interconnectedness of theory and practice, since the research methods are never independent from the principles of a given theory. This approach makes the participants able to realize the relative advantages and disadvantages of the methods that could be used in their ongoing research projects. Course requirements: Presenting and discussing a methodological problem of the participants' own ongoing research projects. The experiences of the discussion will be used in their doctoral works. Main topics: – micro and macro methods for the behavioral analysis of human interactions – methods for the analysis of the subjective experiences of human interactions – interactional synchrony and the possibilities for its research – paper and pencil methods in the research of human interactions
Irodalom	Key readings
– Bakeman, R.; Gottman, J. M. (1997) Observing interaction. An introduction to sequential analysis, Cambridge University Press – Biró E. (2004) A viselkedésben megnyilvánuló interakciós szinkronitás vizsgálatának módszertani problémái, Magyar Pszichológiai Szemle, LIX. 4. 471-492 – Montgomery, B.M.; Duck, S. (eds) Studying interpersonal interaction, Guilford Press, New York, London – Knapp, M. L.; Miller, G. R. (eds) Handbook of interpersonal communication, Sage Publications, Thousand Oaks, London – Varga, K. (2013) The phenomenology of hypnotic interactions. Nova Science Publishers, Inc.	– Bakeman, R.; Gottman, J. M. (1997) Observing interaction. An introduction to sequential analysis, Cambridge University Press – Bernieri, F. J.; Reznick, J. S.; Rosenthal, R. (1988) Synchrony, pseudosynchrony, and dissynchrony: Measuring the entrainment process in mother-infant interactions, Journal of Personality and Social Psychology, 54, 243-253. – Montgomery, B.M.; Duck, S. (eds) Studying interpersonal interaction, Guilford Press, New York, London – Knapp, M. L.; Miller, G. R. (eds) Handbook of interpersonal communication, Sage Publications, Thousand Oaks, London – Varga, K. (2013) The phenomenology of hypnotic interactions. Nova Science Publishers, Inc.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4/d. A magatartás-kutatás módszertana: Terepkutatások az interakciók témájában	4/d. Methodology of Behavioural Research: Field Studies in Interactional Framework
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Mérő László	László Mérő
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Varga Katalin, Bányai Éva	Katalin Varga, Éva Bányai
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy a hallgatókat bevezesse a terepkutatások világába. Ezért hangsúlyozottan nem elméleti, hanem valós, közvetlen tapasztalatokat, ismereteket, készségeket nyújt e területen: a „terep”-intézménnyel való kapcsolatfelvételtől, az ott folyó munka megszervezésén át a publikálás sajátos kérdéseiig. A kurzus hallgatói egy éppen futó terepkutatásban vesznek részt. Az itt szerzett tapasztalataikat a félév végén összegzik, és rövid prezentációban megosztják a többiekkel. A hallgatók a kurzus során egymás prezentációit és azok megvitatását is meghallgatják és hozzászólhatnak, reflektáltathatják a hallottakat a saját kutatási témájukra is. A kurzus teljesítésének feltétele: – aktív részvétel egy terepkutatásban, a prezentációk megvitatásában – saját prezentáció elkészítése, bemutatása	The aim of the course is to introduce the participants into the world of field studies. So its intended aim is not the provision of the theoretical background, but to provide real first-hand experiences, knowledge and skills: starting from the getting in contact with the „field-institute”, along with the organization of the work there, up to the details of publications. The participants of the course will participate in a running study. Their experiences of the field will be summarized in a short presentation and shared by the others at the end of the semester. Listening and reflecting to each other’s presentation is also part of the course, everyone can comment, reflect to the discussed topics. Requirement of the course: – active participation in a field study and discussion of presentations – preparation and presentation of the summary
Irodalom	Key readings
– Babbie, E. (1999) A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest – Szokolszky Á. (2004) Kutatómunka a pszichológiában. Metodológia, módszerek, gyakorlat. Osiris, Budapest – Valentine, E. R. (1988) Fogalmak és nézőpontok a pszichológiában. Gondolat, Budapest – A kurzus minden résztvevőjének külön, testreszabott olvasmányok lesznek kijelölve.	– Everyone will get a personalized set of material depending on the special field of the study

SPORT- ÉS EGÉSZSÉG-PSZICHOFIZIOLÓGIA PROGRAM

A modul neve	Name of the module
Sport- és egészség-pszichofiziológia modul	Sports and Health Psychophysiology
Modulfelelős	Module co-ordinator
Bárdos György	György Bárdos
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
1. Életmód, rekreáció, testedzés /a. Psychological effects of physical activity (in English) /b. Exercise addiction and other behavioral disfunctions in physical activity (in English) /c. Életmód és rekreáció /d. Életmód, rekreáció és egészség /e. Jóga és egészség 2. Egészség-pszichofiziológia /a. Viselkedésettan /b. Nem-specifikus egészségproblémák és egészségfeltés /c. Testi tudatosság /d. Placebo és nocebo /e. Sport-pszichofiziológiai kutatások módszertani gyakorlata	1. Life-Style, Recreation, Exercise /a. Psychological effects of physical activity /b. Exercise addiction and other behavioral disfunctions in physical activity /c. Life-style and recreation /d. Life-style, recreation and health /e. Yoga and health 2. Health Psychophysiology /a. Behavioural physiology /b. Non-specific health problems and health worries /c. Body awareness /d. Placebo and nocebo /e. Sport psychophysiology research methodology practice
<i>A modul teljesítésének feltétele: összesen 4 kurzus teljesítése; mindkét tárgycsoport kurzusai közül legalább egyet teljesíteni kell.</i>	<i>Conditions to fulfil the module: altogether to complete 4 courses; at least one course should be selected from both subject groups.</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/a. Életmód, rekreáció, testedzés: Psychological effects of physical activity (in English)	1/a. Life-Style, Recreation, Exercise: Psychological Effects of Physical Activity
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Szabó Attila	Attila Szabo
Kurzusleírás	Description of the subject
The purpose of this course is to examine in depth the key scholastic concepts in the joint fields of physical activity, exercise, and mental health as a prelude to a more extensive personally-oriented research project in an area of interest of the student. The main topic, and a possibly wider research orientation within it – that could be either theoretically or experimentally approached -, includes the effects of regular exercise on various indices and / or determinants of mental health. For example, the PhD student can perform a literature review – systematic or meta analysis – on the effects of running on borderline depression, or on the psychological effects of specific sports (i.e., body building, martial arts, dance, etc.) on a specific mental condition, like mood, depression, cognition and the like. Alternately, the student can carry out a research project comprising data collection, that can be correlational and / or cross-sectional, survey or interview based, paper and pencil format or online (Internet), providing that she or he obtains formal ethical clearance from the Faculty's Research Ethics Committee. The application for ethical permission in English can be obtained from here: http://ppk-keb.elte.hu/wpcontent/uploads/2014/12/ethical_permission_201511181.docx The research project should involve a relatively short data-collection period (i. e., not exceeding 4 weeks) to enable the student to analyze the data and the write up the research report within one half of academic year. Please note that this is a practical course that requires substantial individual and directed work. The formal tuition is based on individual or group consultations, depending on the number of students involved. In the latter case, every student's research project will be jointly discussed and the views and opinions of the other – along with that of the course facilitator (Lecturer) – may be taken into consideration for realizing a state of the art report, which may be even considered for submission for publication. The tutor will assist all those students who wish to submit their work for publication, given that the work meets the minimum requirement for publication in a scholastic and peer-reviewed journal. Under all the circumstances the student will be the first author of such publication(s) and depending on the input of the tutor (in this case who becomes a supervisor and / or consultant	The purpose of this course is to examine in depth the key scholastic concepts in the joint fields of physical activity, exercise and mental health as a prelude to a more extensive personally-oriented research project in an area of interest of the student. The main topic, and a possibly wider research orientation within it – that could be either theoretically or experimentally approached -, includes the effects of regular exercise on various indices and / or determinants of mental health. For example, the PhD student can perform a literature review – systematic or meta analysis – on the effects of running on borderline depression, or on the psychological effects of specific sports (i.e., body building, martial arts, dance, etc.) on a specific mental condition, like mood, depression, cognition and the like. Alternately, the student can carry out a research project comprising data collection, that can be correlational and / or cross-sectional, survey or interview based, paper and pencil format or online (Internet), providing that she or he obtains formal ethical clearance from the Faculty's Research Ethics Committee. The application for ethical permission in English can be obtained from here: http://ppk-keb.elte.hu/wp-content/uploads/2014/12/ethical_permission_201511181.docx The research project should involve a relatively short data-collection period (i. e., not exceeding 4 weeks) to enable the student to analyze the data and the write up the research report within one half of academic year. Please note that this is a practical course that requires substantial individual and directed work. The formal tuition is based on individual or group consultations, depending on the number of students involved. In the latter case, every student's research project will be jointly discussed and the views and opinions of the other – along with that of the course facilitator (Lecturer) – may be taken into consideration for realizing a state of the art report, which may be even considered for submission for publication. The tutor will assist all those students who wish to submit their work for publication, given that the work meets the minimum requirement for publication in a scholastic and peer-reviewed journal. Under all the circumstances the student will be the first author of such publication(s) and depending on the input of the tutor (in this case who becomes a supervisor and / or consultant too), he or she may become second author. If more people are involved (i. e., an- other fellow student, researcher or tutor) the order of authorship will be determined

too), he or she may become second author. If more people are involved (i. e., another fellow student, researcher or tutor) the order of authorship will be determined on the basis of the international rules and regulations of authorship formation, with the candidate student <i>retaining the unquestionable and guaranteed right for the first authorship in all instances</i>, unless she / he renounces to this right, because of unwillingness, or inability, to carry out the major work in relation to the drafting of the manuscript or any other aspects (i. e. data analyses, et.). While there are no specific pre-assigned or pre-requisite readings in the course, substantial compulsory readings will surface during the choice of the specific topic to be examined by the individual students. Consequently, while some general references may be useful, and are provided in the reading list below, the actual readings will be suited to the individual needs of the students taking the course. Grading will be based on a) the depth of the knowledge acquired (and critically evaluated) in the specific area selected by the student, b) the industriousness and independent work showed by the student, and c) by the quality of the report produced for the end of the course.	on the basis of the international rules and regulations of authorship formation, with the candidate student <i>retaining the unquestionable and guaranteed right for the first authorship in all instances</i>, unless she / he renounces to this right, because of unwillingness, or inability, to carry out the major work in relation to the drafting of the manuscript or any other aspects (i. e. data analyses, et.). While there are no specific pre-assigned or pre-requisite readings in the course, substantial compulsory readings will surface during the choice of the specific topic to be examined by the individual students. Consequently, while some general references may be useful, and are provided in the reading list below, the actual readings will be suited to the individual needs of the students taking the course. Grading will be based on a) the depth of the knowledge acquired (and critically evaluated) in the specific area selected by the student, b) the industriousness and independent work showed by the student, and c) by the quality of the report produced for the end of the course.
Irodalom	Key readings
– Biddle, S. J., & Mutrie, N. (2007). Psychology of physical activity: Determinants, well-being and interventions. London: Taylor & Francis ISBN-10: 0 203 01932 6 http://basijcssc.ir/sites/default/files/psychology%20of%20Physical%20Activity.pdf (online access) – Hagger, M., & Chatzisarantis, N. (2005). The social psychology of exercise and sport. Maidenhead: McGraw-Hill ISBN 0 335 21618 8 http://www.imd.inder.cu/adjuntos/article/624/The%20Social%20Psychology%20of%20Exercise%20and%20Sport.pdf (online access) – Jarvis, M. (1999). Sport Psychology. Routledge Modular Psychology. London: Routledge http://basijcssc.ir/sites/default/files/0415206413.pdf (online access)	– Biddle, S. J., & Mutrie, N. (2007). Psychology of physical activity: Determinants, well-being and interventions. London: Taylor & Francis ISBN-10: 0 203 01932 6 http://basijcssc.ir/sites/default/files/psychology%20of%20Physical%20Activity.pdf (online access) – Hagger, M., & Chatzisarantis, N. (2005). The social psychology of exercise and sport. Maidenhead: McGraw-Hill ISBN 0 335 21618 8 http://www.imd.inder.cu/adjuntos/article/624/The%20Social%20Psychology%20of%20Exercise%20and%20Sport.pdf (online access) – Jarvis, M. (1999). Sport Psychology. Routledge Modular Psychology. London: Routledge http://basijcssc.ir/sites/default/files/0415206413.pdf (online access)

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/b. Életmód, rekreáció, testedzés: Exercise addiction and other behavioral dysfunctions in physical activity (in English)	1/b. Life-Style, Recreation, Exercise: Exercise Addiction and Other Behavioral Dysfunctions in Physical Activity
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Szabó Attila	Attila Szabó
Kurzusleírás	Description of the subject
The purpose of this course is to examine in depth the psychological antecedents, everyday manifestations, and consequences of exaggerated exercise behavior. The various components of this morbid, or at least dysfunctional, exercise will be specifically discussed to form the infrastructure of a thorough personally-oriented research project in the field, which will be the main learning outcome in the course. The topics selected by the students could be either theoretically or experimentally approached -, and they include all aspects related to exercise addiction. For example, the PhD candidate can perform a literature review – that can be systematic or in form of a meta-analysis – on the personality research carried out in context of exercise addiction. She or he may investigate separately the primary and secondary forms of exercise addiction, or combine them, depending on the extent of the available scholastic literature on the selected sub-topic to be investigated by the student. Alternately, the student can carry out a research project comprising data collection, that can be correlational and / or cross-sectional, survey or interview based, paper and pencil format or online (Internet), providing that she or he obtains format ethical clearance from the Faculty's Research Ethics Committee. The application for ethical permission in English can be obtained from here: http://ppk-keb.elte.hu/wp-content/uploads/2014/12/ethical_permission_201511181.docx The research project should involve a relatively short data-collection period (i. e., not exceeding four (4) weeks) to enable the student to analyze the data and the write up the research report within one half of the academic year. Please note that this is a practical course that requires substantial individual and directed work. The formal tuition is based on individual or group consultations, depending on the number of students involved. In the latter case, every student's academic project will be jointly discussed and the views and opinions of the others – along with that of the course facilitator (Lecturer) – may be taken into consideration for realizing a state of the art report, which may be even considered for submission for publication. The tutor will assist all those students who wish to submit their work for publication, given that the work meets the minimum	The purpose of this course is to examine in depth the psychological antecedents, everyday manifestations, and consequences of exaggerated exercise behavior. The various components of this morbid, or at least dysfunctional, exercise will be specifically discussed to form the infrastructure of a thorough personally- oriented research project in the field, which will be the main learning outcome in the course. The topics selected by the students could be either theoretically or experimentally approached -, and they include all aspects related to exercise addiction. For example, the PhD candidate can perform a literature review – that can be systematic or in form of a meta-analysis – on the personality research carried out in context of exercise addiction. She or he may investigate separately the primary and secondary forms of exercise addiction, or combine them, depending on the extent of the available scholastic literature on the selected sub-topic to be investigated by the student. Alternately, the student can carry out a research project comprising data collection, that can be correlational and / or cross-sectional, survey or interview based, paper and pencil format or online (Internet), providing that she or he obtains format ethical clearance from the Faculty's Research Ethics Committee. The application for ethical permission in English can be obtained from here: http://ppk-keb.elte.hu/wp-content/uploads/2014/12/ethical_permission_201511181.docx The research project should involve a relatively short data-collection period (i. e., not exceeding four (4) weeks) to enable the student to analyze the data and the write up the research report within one half of the academic year. Please note that this is a practical course that requires substantial individual and directed work. The formal tuition is based on individual or group consultations, depending on the number of students involved. In the latter case, every student's academic project will be jointly discussed and the views and opinions of the others – along with that of the course facilitator (Lecturer) – may be taken into consideration for realizing a state of the art report, which may be even considered for submission for publication. The tutor will assist all those students who wish to submit their work for publication, given that the work meets the minimum

requirement for publication in a scholastic and peer-reviewed journal. Under all the circumstances the student will be the first author of such publication(s) and depending on the input of the tutor (in this case who also becomes a supervisor and / or consultant), he or she may become second author. If more people are involved (i. e., another fellow student, researcher or tu- tor) the order of authorship will be determined on the basis of the international rules and regulations of authorship formation, with the candidate student retaining the unquestionable <i>and guaranteed right for the first authorship in all instances</i>, unless she / he renounces this right because of unwillingness, or the inability, to carry out the major work in relation to the drafting of the manuscript or any other aspects (i.e. data analyses, et.). While there are no specific pre- assigned or pre- envisaged mandatory readings in this course, substantial compulsory reading will surface during the choice of the specific sub-topic in exercise addiction to be examined by the individual students. Therefore, while some general references may be useful, and are provided in the reading list below, the actual readings will be suited to the individual needs of the students taking the course. Grading will be based on a) the depth of the knowledge acquired (and critically evaluated) in the area of exercise addiction, b) the industriousness and independent work showed by the student, and c) by the quality of the report produced for the end of the course.	requirement for publication in a scholastic and peer-reviewed journal. Under all the circumstances the student will be the first author of such publication(s) and depending on the input of the tutor (in this case who also becomes a supervisor and / or consultant), he or she may become second author. If more people are involved (i. e., another fellow student, researcher or tutor) the order of authorship will be determined on the basis of the international rules and regulations of authorship formation, with the candidate student retaining the unquestionable <i>and guaranteed right for the first authorship in all instances</i>, unless she / he renounces this right because of unwillingness, or the inability, to carry out the major work in relation to the drafting of the manuscript or any other aspects (i.e. data analyses, et.). While there are no specific pre- assigned or pre- envisaged mandatory readings in this course, substantial compulsory reading will surface during the choice of the specific sub-topic in exercise addiction to be examined by the individual students. Therefore, while some general references may be useful, and are provided in the reading list below, the actual readings will be suited to the individual needs of the students taking the course. Grading will be based on a) the depth of the knowledge acquired (and critically evaluated) in the area of exercise addiction, b) the industriousness and independent work showed by the student, and c) by the quality of the report produced for the end of the course.
Irodalom	Key readings
– Kerr, J. H., Lindner, K. J., & Blaydon, M. (2007). Exercise dependence. London: Routledge. http://samples.sainsburysebooks.co.uk/9781134162239_sample_508368.pdf (online access) – Peele, S., & Brodsky, A. (1992). Truth about addiction and recovery. New York: Simon and Schuster. – Schreiber, K., & Hausenblas, H. A. (2015). The Truth about Exercise Addiction: Understanding the Dark Side of Thinspiration. Rowman & Littlefield. – Szabo, A. (2010). Addiction to exercise: A symptom or a disorder? New York: Nova Science.	– Kerr, J. H., Lindner, K. J., & Blaydon, M. (2007). Exercise dependence. London: Routledge. http://samples.sainsburysebooks.co.uk/9781134162239_sample_508368.pdf (online access) – Peele, S., & Brodsky, A. (1992). Truth about addiction and recovery. New York: Simon and Schuster. – Schreiber, K., & Hausenblas, H. A. (2015). The Truth about Exercise Addiction: Understanding the Dark Side of Thinspiration. Rowman & Littlefield. – Szabo, A. (2010). Addiction to exercise: A symptom or a disorder? New York: Nova Science.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/c. Életmód, rekreáció, testedzés: Életmód és rekreáció	1/c. Life-Style, Recreation, Exercise: Life-Style and Recreation
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Berkes Tímea,	Tímea Berkes
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Borkovits Margit, Patakiné Bősze Júlia	Margit Borkovits, Júlia Bősze Patakiné
Kurzusleírás	Description of the subject
A tárgy célja, hogy a hallgatók az egészség holisztikus fogalmából kiindulva az egészséges életmód elemeivel, valamint az egészséges életmód megvalósításával kapcsolatos főbb elméleti modellekkel, és azok gyakorlati alkalmazásával megismerkedjenek. A tantárgy oktatása során a gyakorlatban is alkalmazható tudás átadásán lesz a hangsúly, cél, hogy a hallgatók képesek legyenek azonosítani az egészséges életmód megváltoztatásának buktatóit és képesek legyenek segítséget is adni az életmódváltoztatás során. A tárgy során sor kerül egyes jól alkalmazható készségek átadására is. A főbb életmódelemek, melyekkel a kurzus foglalkozik: testmozgás, étkezés, stresszkezelés, dohányzásról való leszokás, valamint alkoholproblémák. A tantárgy részeként létező egészségnevelési programokkal is megismerkedhetnek a hallgatók.	During this course, students will be able to become acquainted with the holistic concept of health, the basic elements of healthy lifestyle, and the major models in connection with health behaviour and their practical applications. The focus of the course is to allow students to gain practical skills; the aim is to enable students to identify the difficulties in health behaviour change and to give help during behaviour change. Some of the necessary and practical skills will be acquired. The basic elements of lifestyle the course deals with are the following: physical exercise, diet, stress management, smoking cessation, and alcohol-related problems. Existing health education programs will also be discussed.
Irodalom	Key readings
- Glanz, K., Rimer, B.K., Viswanath, K. (2008) (Eds.) Health Behavior and Health Education. Theory, Research, and Practice. San Francisco: Jossey-Bass - Ewles, L., Simnett, I. (1999) Egészségfejlesztés. Gyakorlati útmutató. Budapest: Medicina Könyvkiadó - Rollnick, S., Allison, J. (2004) Motivational interviewing. In: Heather, N., Stockwell, T. (Eds.) The Essential Handbook of Treatment and Prevention of Alcohol problems. Chichester: John Wiley & Sons, 105–116.	- Glanz, K., Rimer, B.K., Viswanath, K. (2008) (Eds.) Health Behavior and Health Education. Theory, Research, and Practice. San Francisco: Jossey-Bass - Ewles, L., Simnett, I. (1999) Egészségfejlesztés. Gyakorlati útmutató. Budapest: Medicina Könyvkiadó - Rollnick, S., Allison, J. (2004) Motivational interviewing. In: Heather, N., Stockwell, T. (Eds.) The Essential Handbook of Treatment and Prevention of Alcohol problems. Chichester: John Wiley & Sons, 105–116.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/d. Életmód, rekreáció, testedzés: Életmód, rekreáció és egészség	1/d. Life-Style, Recreation, Exercise: Life-Style, Recreation and Health
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Bárdos György	György Bárdos
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Abrahám Júlia	Júlia Abrahám
Kurzusleírás	Description of the subject

A kurzus azt tárgyalja, lehet-e az életmódról, a rekreációról és az egészségről tudományos megközelítésben beszélni, melyek a fő kutatási irányok, és vannak-e már igazolt elméletek. Vizsgálja, hogy a teoretikus elmélkedés mellett adható-e valamilyen támpont a hétköznapi örömteliségehez, létezik-e egyáltalán a jól-létnek valamilyen belülről megépített kultúrája, valamilyen általánosítható magatartás gyakorlat. Fontos kérdése, hogy lehet-e, és egyáltalán kell-e segíteni a rossz közérzet csapdájának elkerülésében, konstruálható-e olyan multidiszciplináris modellek, amelyek irányt mutathatnak az egyénileg kimunkálandó minőségi élethez. Vizsgáljuk azt is, hogyan viszonyulnak az életmódelemek a betegségek kockázati tényezőihez és a prevencióhoz. A kurzus célja, hogy hidat építsen az elvont elméletek és magazinok „életmódpraktikái” közé, hogy az elmélet hasznosulhasson a gyakorlatban, illetve, hogy olyan módszerek terjedjenek, melyeknek van megalapozott tudományos háttere. Ma még nincsenek evidens válaszok és megoldási módok a jóllét-teremtésben, az útkeresés korszakát éljük, melyre szeretnénk meghívni a téma iránt fogékony hallgatókat.	The course asks whether is it possible to talk about life-style, recreation and health from a scientific point of view, which are the main research areas, are there validated theories in the field. We examine whether – in addition to the theoretical thinking – could we give guidelines for how to fill days with happiness, has the well-being an internally constructed culture, a kind of generealisable behavioural practice. It seems important that could we, and, at all, is it necessary to help to avoid the catch of bad mood, is it possible to construct multidisciplinary models which could orient us to establish our individual quality life. We also examine the relationships of the life-style elements to the risk factors of diseases and to the prevention. The aim of the course is to build a bridge between the academic theories and “life-style manipulations” of the magazines, in order to bring theories into practice, to spread methods that have well established scientific background. Today we do not have evident answers and solutions in how to create well-being; we still search for the right ways. We invite the participating students to this interesting and promising journey.
Irodalom	Key readings
– Jackson E. J. – Burton T. L. (1999): Leisure Studies. Venture Publishing , Pennsylvania – Kopp M. – Kovács M. E. (2006): A magyar népesség életminősége az ezredfordulón. Sem- melweis Kiadó, Budapest – Leitner, M. J. – Leitner S. F. (1996): Leisure Enhancement. The Haworth Press, London – Ornish, D. (2010): Spektrum. Személyre szabt egészségprogram. HVG Kiadó, Budapest	– Jackson E. J. – Burton T. L. (1999): Leisure Studies. Venture Publishing , Pennsylvania – Leitner, M. J. – Leitner S. F. (1996): Leisure Enhancement. The Haworth Press, London

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/e. Életmód, rekreáció, testedzés: Jóga és egészség	1/e. Life-Style, Recreation, Exercise: Yoga and Health
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Boros Szilvia	Szilvia Boros

Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókat a jóga egészségre gyakorolt hatásaival. A jóga hatására kedvező változások jönnek létre a szervek működésében: pl. az agyműködésben, a légzőrendszer, immunrendszer, hormonrendszer működésében, a csontanyagcserében, egyensúlyban, a vérlipid szintekben, a testösszetételben, a szövetek rugalmasságában, a vérnyomásban, szívfrekvencia variabilitásban, a vegetatív idegrendszer működésében. A betegségek prevenciója, a jól-lét állapotának elérése, az életminőség szempontjából az életmód relevanciája megkérdőjelezhetetlen. A jóga az életmód-tényezőkre (alvás, stressz, szorongás, táplálkozás, dohányzás, szexualitás) is hatást gyakorol. Testi szükségleteink, érzéseink nagyobb mértékű tudatossága fokozza a magabiztosságot, így megkönnyíti választásainkat. Végző soron pozitív érzelmeket és pszichés jóllétet eredményez. A test-szellem terápiák – beleértve a jógát is – fokozzák az embodiment-et és csökkentik az önobjektifikációt. A jóga szerepet játszhat a krónikus betegségek (pl. derékfájdalom, nyakfájdalom, IBSZ, COPD, daganatos betegségek, magas-vérnyomás, depresszió, stb.) kiegészítő terápiájában.	The subject aims to provide the students with recent knowledge on various health aspects of yoga. By the effect of yoga, numerous favourable changes can occur in the organ functions. For example in the brain function, in respiratory tract, immune and hormone function, in bone metabolism, in balance, in blood lipid levels, in body composition, in blood pressure, in heart rate variability, in the function of autonom nervous system. From the aspect of disease prevention, wellbeing and quality of life, there is a high impact on lifestyle. Yoga can influence lifestyle factors, such as sleep, stress, anxiety, nutrition, smoking, sexual life. Greater awareness of our feelings and bodily desires may increase the self-confidence necessary to make decisions that feel right, contributing to positive emotions and psychological well-being. Mind-body exercises, such as yoga, may play a role in enhancing embodiment and reduce self-objectification. Yoga can play a role in the supply of clinical treatment at different chronic conditions, such as low back pain, neck pain, Irritable bowel syndrome, Chronic Obstructive Pulmonary Disease, cancer, hypertension, depression, etc.
Irodalom	Key readings
– Frawley, D. (2003): Jóga és ájurvéda. Forever Kiadó, Budapest. – Impett, E.A. – Daubenmier, J.J. – Hirschman, A.L. (2006): Minding the body: Yoga, embodiment, and well-being. Sexuality Research & Social Policy 3(4):39-48. – Iyengar, B.K.S. (2010): Jóga új megvilágításban. Saxum Kiadó, Budapest. – McCall, T. (2007): Yoga as medicine: The Yogic Prescription for Health & Healing. Bantam Dell, New York.	– Frawley, D. (2003): Jóga és ájurvéda. Forever Kiadó, Budapest. – Impett, E.A. – Daubenmier, J.J. – Hirschman, A.L. (2006): Minding the body: Yoga, embodiment, and well-being. Sexuality Research & Social Policy 3(4):39-48. – Iyengar, B.K.S. (2010): Jóga új megvilágítás- ban. Saxum Kiadó, Budapest. – McCall, T. (2007): Yoga as medicine: The Yogic Prescription for Health & Healing. Bantam Dell, New York.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/a. Egészség-pszichofiziológia: Viselkedéstudomány	2/a. Health Psychophysiology: Behavioural Physiology
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Bárdos György	György Bárdos

Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus első része a viselkedés és magatartás mechanizmusait pszichofiziológiai megközelítésben vizsgálja. Foglalkozik az információfelvétel folyamatával, a kommunikáció biológiai formáival, az aktivitás és reaktivitás viszonyával, a belső viselkedés-szervező rendszer (késztetések, emóciók, motivációk) működésével, a homeosztázis modern értelmezésével, a viselkedés és magatartás viszonyával, a pszichovegetatív kölcsönhatásokkal. A kurzus második része a fájdalom kérdéskörével, az öregedés és halál pszichofiziológiájával, a nem-specifikus egészségproblémákkal és hátterükkel, valamint az életmód és egészség viszonyával foglalkozik. Az egyes témakörök feldolgozásában a rendszerszemlélet és a pszichofiziológiai megközelítés adja a keretet, a bio-pszichoszociális elmélet pedig a hátteret. Az egész kurzus-szemléletében – egészeges, holisztikus jellegű, a mentális és szomatikus funkciókat egységében szemléli.	The first part of the course discusses mechanisms of the behaviour from a psychophysiological point of view. It deals with the process of information uptake, with biological forms of communication, with the relationship of activity and reactivity, with the internal organization (e.g. drives, emotions, motivations) of the behaviour, with a new interpretation of homeostasis, with the alternative representations of behaviour, and with the psycho-visceral relationships. Topics of the second part of the course are pain and its mechanisms, psychophysiology of aging and death, non-specific health problems and their background, and the relationship between life-style and health, respectively. Dominant approach of this course is based on the systems theory and on the principles of psychophysiology, whereas its frame is given by the bio-psycho-social theory. The whole course has a holistic approach which deals with mental and somatic functions in their unity.
Irodalom	Key readings
– Bárdos Gy. Viselkedésélettan I. Pszichovegetatív kölcsönhatások. Scolar, Budapest, 2003. – Bárdos Gy. Viselkedésélettan II. Az élet árnyoldalai: fájdalom, öregedés, halál. Scolar, Budapest, 2006.	– Ádám, G., & Pennebaker, J. W. (1998). Visceral perception: understanding internal cognition. New York, NY: Plenum Press. – Gallon, R. L. (1982) The psychosomatic approach to illness, Elsevier – Kübler-Ross, E. (2011). Questions and Answers on Death and Dying: a companion volume to On death and dying. Simon and Schuster. – Price, D. D. (1988) Psychological and neural mechanisms of pain, Raven – Wolman, B. B. (1988) Psychosomatic disorders, Plenum. ISBN-10: 1468455222

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/b. Egészség-pszichofiziológia: Nem-specifikus egészségproblémák és egészségfeltét	2/b. Health Psychophysiology: Non-specific Health Problems and Health Worries
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Bárdos György	György Bárdos
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Szemerszky Renáta	Renáta Szemerszky
Kurzusleírás	Description of the subject

A nem-specifikus egészségproblémák olyan, az egészségügy által nehezen kezelhető eltérések, amelyek nem járnak kimutatható szervi elváltozással, nem eredményeznek tartós változást valamely élettani vagy labor diagnosztikai változó értékeiben, ezért orvosi módszerekkel nem azonosíthatók. Mégis panaszokat okoznak, hatással vannak az életminőségre, szorongást, aggodalmat keltenek. A tünetek nem következetesek, nehezen körülhatárolhatók. Lehetnek kellemetlen karakterűek (émelygés, izom spazmusok, fejfájások), kellemes karakterűek (könnyűség érzet, ellazulás, melegérzet), és közvetettek (diffúz teljesítménycsökkenés, enyhe kognitív zavarok, bizonytalan érzelmi állapotok, kisfokú motivációcsökkenés). Kialakulásáért orvosi diagnózis hiányában a betegek gyakran tesznek felelőssé környezeti tényezőket és a modern élet bizonyos jellegzetességeit, pl. a mobiltelefonokból vagy mikrohullámú sütőből eredő elektromágneses sugárzást, környezetszennyezést, gén-manipulált élelmiszereket vagy a védőoltásokat. Utóbbi jelenséget modernkori egészségfájtásnak nevezik. A kurzus célja az egészségfájtás és a nem-specifikus egészségproblémák kapcsolatának, lehetséges ok-okozati viszonyának bemutatása, a kialakulásukban szerepet játszó környezeti, pszichoszociális, illetve fiziológiai tényezők és mechanizmusok áttekintése.	Non-specific health problems are such – for the health-care system straining – dysfunctions, which have no detectable medical background, are not accompanied by any detectable organic failure, do not result in any physiological or laboratory diagnostic changes, thus cannot be identified by medical examination. Still, they cause complaints, affect quality of life, create anxiety and worries. Complaints (symptoms) are non-consequent, cannot be clearly identified. Complaints may be of unpleasant character (dizziness, spasms, headaches, etc.) or pleasant (easiness, relaxation, feeling warm), and also indirect (diffuse decrease of productivity, light cognitive disturbances, uncertain emotional states, small motivational decrease). With the lack of medical diagnosis, one frequently due their complaints to environmental factors and some characteristic features of the modern life, such as electromagnetic irradiation of mobile phones or microwave ovens, environmental pollution, gene-manipulated food products or vaccination. This phenomenon has been recently called modern health worries. The aim of the course is to discuss association and potential cause and effect relationship of health worries and non-specific health problems, to analyse environmental, psycho-social and physiological factors and mechanisms that may play role in generating these problems.
Irodalom	Key readings
– Bailer, J., Witthöft, M., & Rist, F. (2008a). Modern health worries and idiopathic environmental intolerance. <i>Journal of Psychosomatic Research</i>, 65 (5), 425—433. – Bárdos, Gy. (2003). <i>Pszichovegetatív kölcsönhatások. Viselkedés-élettan 1.</i> Budapest: Scholar Kft. – Filipkowski, K.B., Smyth, J.M., Rutchick, A.M., Santuzzi, A.M., Adya, M., Petrie, K.J., et al. (2010). Do healthy people worry? Modern health worries, subjective health complaints, perceived health, and health care utilization. <i>International Journal of Behavioral Medicine</i>, 17 (3), 182—188. – Köteles, F., Szemerszky, R., Freyler, A., & Bárdos, Gy. (2011). Somatosensory amplification as a possible source of subjective symptoms behind modern health worries. <i>Scandinavian Journal of Psychology</i>, 52 (2), 174—178. – Petrie, K.J., Sivertsen, B., Hysing, M., Broadbent, E., Moss-Morris, R., Eriksen, H.R., et al. (2001). Thoroughly modern worries: the relationship of worries about	– Bailer, J., Witthöft, M., & Rist, F. (2008a). Modern health worries and idiopathic environmental intolerance. <i>Journal of Psychosomatic Research</i>, 65 (5), 425—433. – Filipkowski, K.B., Smyth, J.M., Rutchick, A.M., Santuzzi, A.M., Adya, M., Petrie, K.J., et al. (2010). Do healthy people worry? Modern health worries, subjective health complaints, perceived health, and health care utilization. <i>International Journal of Behavioral Medicine</i>, 17(3), 182—188. – Köteles, F., Szemerszky, R., Freyler, A., & Bárdos, Gy. (2011). Somatosensory amplification as a possible source of subjective symptoms behind modern health worries. <i>Scandinavian Journal of Psychology</i>, 52 (2), 174—178. – Petrie, K.J., Sivertsen, B., Hysing, M., Broadbent, E., Moss-Morris, R., Eriksen, H.R., et al. (2001). Thoroughly modern worries: the relationship of worries about modernity to reported symptoms, health and medical care utilization. <i>Journal of Psychosomatic Research</i>, 51 (1), 395—401. – Petrie, K.J., & Wessely, S. (2002). Modern

modernity to reported symptoms, health and medical care utilization. Journal of Psychosomatic Research, 51 (1), 395—401.	worries, new technology, and medicine. British Medical Journal, 324(7339), 690—691.
--	---

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/c. Egészség-pszichofiziológia: Testi tudatosság	2/c. Health Psychophysiology: Body Awareness
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Köteles Ferenc	Ferenc Köteles
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
S. Nagy Zita	Zita S. Nagy
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja a testi tudatossággal kapcsolatos tudnivalók összefoglalása. A testi tudatosság, annak interocepcióval, jólléttel és döntéshozattal való kapcsolata „forró” kutatási területnek számít, ugyanakkor mai tudásunk meglehetősen hézagosnak tekinthető. A kurzus céljai közé tartozik a legfontosabb vitás pontok bemutatása is. A legfontosabb témák a következők: (1) a tudatosság evolúciós perspektívából; (2) testi tudatosság: definíciók, mérés, kapcsolódó konstruktumok (tudatos jelenlét, éntudatosság, testkép); (3) az interocepció neurofiziológiai háttere: a receptoroktól az agykéregig; (4) viszcerocepció: fejlődés, a hangulatra, érzelmekre és döntéshozatalra gyakorolt hatások; (5) az interoceptív tudatosság mérése különös tekintettel a szívdobogás-detekcióra; (6) propiocepció: fejlődés, kapcsolat az én-sémával és az önértékeléssel; (7) testi tudatosság és interocepció: van közöttük kapcsolat vagy nincs?; (8) testi tudatosság és jóllét (jóga, Pilates); (9) szomatoterápiák; (10) a testi tudatosság negatív aspektusai: szomatoszenzoros amplifikáció, egészségszorongás, szomatizáció; (11) neuropszichológiai aspektusok: gumikéz-illúzió, body ownership, fantomvégtag, stb.; (12) a bizsergés jelensége.	The subject aims to provide the students with recent knowledge on various aspects of body awareness. Body awareness, its relationship to interoception, well-being, and decision making is an intensively investigated topic, however, our current knowledge is far from conclusive. The subject discusses the major points under debate. Most important topics to be discussed are (1) consciousness and its evolutionary roots; (2) body consciousness: definitions, assessment, and related constructs (mindfulness, self-consciousness, body image); (3) neurophysiological background of interoception: from receptors to the cortex; (4) visceroreception: development and its effects on mood, emotion, and decision making; (5) assessment of interoceptive awareness with special emphasis on heartbeat detection; (6) proprioception: development, connections to self-esteem and self-schema; (7) body awareness and interoception: are they connected or not?; (8) body awareness and well-being (yoga, Pilates); (9) somatotherapies; (10) negative aspects of body awareness: somatosensory amplification, health anxiety, and somatization; (11) neuropsychological aspects: rubber-hand illusion, body ownership, phantom limb, etc.; (12) the tingling phenomenon.

Irodalom	Key readings
– Ádám, G. (1998). Visceral perception: Understanding Internal Cognition. New York: Plenum Press. – Bakal, D. A. (1999). Minding the body: clinical uses of somatic awareness. New York: Guilford Press. – Cameron, O. G. (2002). Visceral sensory neuroscience. Interoception. New York: Oxford University Press. – Damasio, A. (2010). Self Comes to Mind: Constructing the Conscious Brain. New York: Pantheon. – Fogel, A. (2009). The psychophysiology of self-awareness. Rediscovering the lost art of body sense. New York and London: W. W. Norton.	– Ádám, G. (1998). Visceral perception: Understanding Internal Cognition. New York: Plenum Press. – Bakal, D. A. (1999). Minding the body: clinical uses of somatic awareness. New York: Guilford Press. – Cameron, O. G. (2002). Visceral sensory neuroscience. Interoception. New York: Oxford University Press. – Damasio, A. (2010). Self Comes to Mind: Constructing the Conscious Brain. New York: Pantheon. – Fogel, A. (2009). The psychophysiology of self-awareness. Rediscovering the lost art of body sense. New York and London: W. W. Norton.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/d. Egészség-pszichofiziológia: Placebo és nocebo	2/d. Health Psychophysiology: Placebo and Nocebo
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Köteles Ferenc	Ferenc Köteles
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja a placebo-jelenséggel kapcsolatos jelenlegi tudásunk összefoglalása. A placebo-jelenség elméleti és gyakorlati szempontból egyaránt intenzíven kutatott területté vált az utóbbi 10-15 évben, mivel az orvosi kezelés komplex biopszichoszociális hatásmechanizmusának egyik feltáró modelljeként szolgálhat. A placebo terápiás felhasználása szintén a szakmai viták kereszttüzébe került. A kurzuson feldolgozott legfontosabb témakörök a következők: (1) a placebo története és definíciós problémái; (2) a placebo az elme-test problematika fényében; (3) a kettősvak klinikai vizsgálatok, illetve a placebo terápiás felhasználásának etikai vonatkozásai; (4) a placebo-kutatás kapcsán felmerülő módszertani problémák és megoldásuk; (5) a placeboválasz fő meghatározói (a beteg, az orvos és a kezelés jellemzői; kontextuális és kulturális faktorok); (6) placeboválaszok és idegéletti háttérük különböző problémák és állapotok esetén, különös tekintettel a fájdalomra, a depresszióra és a szorongásra; (7) nem orvosi placebo (alkohol, koffein, stb.); (8) a nocebo-jelenség és annak gyakorlati jelentősége; (9) a placebo-válasz hatásmechanizmusát magyarázó főbb megközelítések (klasszikus és társas kondicionálás, expektanciák, jelentésválasz, stb.); (10) a placebojelenség evolúciós perspektívából.	The subject aims to provide the students with recent knowledge on various aspects of the placebo phenomenon. The placebo phenomenon – both from theoretical and practical point of view – has become a hot research topic in the last 10-15 years, as it can be used as a model to understand the complex biopsy-chosocial mechanisms of medical treatments. The ethical aspects of the therapeutic use of placebos has also been in the focus of professional discussion and debate recently. The most important topics to discuss are (1) history and definition issues; (2) the placebo in the light of the mind-body problem; (3) ethical issues in double-blind clinical trials and in the therapeutic use of placebos; (4) methodological issues and their solutions in placebo research; (5) major determinants of the placebo response (characteristics of the patient, the doctor, and the treatment; contextual and cultural factors); (6) placebo responses and their neurophysiological background in various medical conditions with special emphasis on pain, depression, and anxiety; (7) non-medical placebos (alcohol, caffeine, etc.); (8) the nocebo phenomenon and its practical importance; (9) proposed mechanisms of the placebo response (classical and social conditioning, expectancies, meaning response, etc.); (10) the placebo phenomenon from evolutionary perspective.

Irodalom	Key readings
– Benedetti, F. (2009). Placebo Effects: Understanding the Mechanisms in Health and Disease. New York: Oxford University Press. – Benedetti, F. (2011). The patient's brain. The neuroscience behind the doctor-patient relationship. New York: Oxford. – Köteles, F. (2013). A placebo-válasz. Budapest: Medicina Könyvkiadó Zrt	– Benedetti, F. (2009). Placebo Effects: Understanding the Mechanisms in Health and Disease. New York: Oxford University Press. – Benedetti, F. (2011). The patient's brain. The neuroscience behind the doctor-patient relationship. New York: Oxford. – Köteles, F. (2013). A placebo-válasz. Budapest: Medicina Könyvkiadó Zrt.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/e. Egészség-pszichofiziológia: Sportpszichofiziológiai kutatások módszertani gyakorlata	2/e. Health Psychophysiology: Sport Psychophysiol- ogy Research Methodology Practice
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Szemerszky Renáta	Renáta Szemerszky
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Köteles Ferenc	Ferenc Köteles
Kurzusleírás	Description of the subject
A gyakorlat célja megismertetni a hallgatókat a sporttudományokban alkalmazott fő kutatási módszerekkel, azok kivitelezésével, elméletével, és alkalmazási lehetőségeivel a sport és a rekreáció területén. A hallgatók azokat a terheléselettani és sportpszichológiai módszereket is megismerik, melyekkel komplex módon jellemezni tudják a szervezet pszichofiziológiai – edzettségi állapotát, és melyek segítséget nyújtanak abban, hogy az optimális terhelést meghatározzák. A kurzus során megismerkednek az alapvető antropometriai módszerekkel, illetve a különböző mértékű terhelés hatására bekövetkező fiziológiai változásokkal; központi szerepet kap a szív- és érrendszer, a légző rendszer és az izomzat működésének vizsgálata. A legfontosabb élettani változók mérésének gyakorlatát is elsajátítják. A gyakorlat során hangsúlyt kap az alkalmazható mérőeszköz (pulzusmérő óra) használatának elsajátítása. A sportteljesítményt befolyásoló legfontosabb pszichés tényezők áttekintésére és mérésének megismerésére is sor kerül. A hallgatók részt vesznek egy felmérés-sorozatban is, vagyis az elsajátított ismereteket alkalmazhatják is. A kurzus végére a hallgatók képessé válnak szakmailag és tudományos szempontból is megfelelő minőségű vizsgálatok végzésére.	The course aims to introduce students to the use of core concepts in sport science, research methods and processes, possibilities of their use in sports and recreation. The students get acquainted with those exercise physiological and sport psychological methods by which they become able to characterize the psychophysiological fitness of the organism in its complexity and which help them to determine the optimal load. They become familiar with some basic anthropometric devices as well as with physiological changes caused by different loads. Central topics are operation of the cardio-circulatory and respiratory systems and the musculature. The students learn how to measure the most important physiological variables, too. An emphasized method is measuring cardiac functions by the pulse-meter watch. The course also deals with overviewing and measuring the most important psychic methods affecting sports performance. The students also participate in a series of testing thus getting chances to apply in practice whatever they had learnt. Upon the completion of the course, the students will be able to conduct studies in a professional, scientific/scholastic way.
Irodalom	Key readings
– Atkinson, M. Key Concepts in Sport and Exercise Research Methods. Sage, 2011 – Eston, R., Reilly, T. Kinanthropometry and Exercise Physiology Laboratory Manual, Routledge, London and New York, 2009. – Beam, W.C., Adams, G.M. Exercise Physiology Laboratory Manual. (5th Edition), McGraw Hill Education, EMEA, Berkshire, 2010.	– Atkinson, M. Key Concepts in Sport and Exercise Research Methods. Sage, 2011 – Eston, R., Reilly, T. Kinanthropometry and Exercise Physiology Laboratory Manual, Routledge, London and New York, 2009. – Beam, W.C., Adams, G.M. Exercise Physiology Laboratory Manual. (5th Edition), McGraw Hill Education, EMEA, Berkshire, 2010.

SZEMÉLYISÉG- ÉS EGÉSZSÉGPSZICHOLÓGIAI PROGRAM

A modul neve	Name of the module
Pozitív pszichológia modul	Positive Psychology
Modulfelelős	Module co-ordinator
Oláh Attila	Attila Oláh
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
1. A pozitív pszichológia mint a pszichológiai jól-lét és az emberi erősségek tudománya 2. A pozitív pszichológia a klinikai egészségpszichológiában 3. Az érzelmi intelligencia, a kreativitás, a bölcsesség és a mindfulness elméletei és mérési alternatívái 4. A pszichológiai védetség személyiségbeli meghatározói. A megküzdés pozitív pszichológiai modellje	1. Positive Psychology as The Science of Psychological Well-Being and Human Strengths 2. Positive Psychology in Clinical Health Psychology 3. Theories and Measuring Alternatives of Emotional Intelligence, Creativity, Wisdom and Mindfulness 4. Personality Antecedents of Psychological Immunity The Positive Psychological Model of Coping
<i>Teljesítés feltételei: Mind a négy tárgy teljesítése kötelező.</i>	<i>Requirements: All subjects must be completed.</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1. A pozitív pszichológia mint a pszichológiai jól-lét és az emberi erősségek tudománya	1. Positive Psychology as the Science of Psychological Well-Being and Human Strengths
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Oláh Attila	Attila Oláh
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Nagy Henriett	Henriett Nagy
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja a pozitív pszichológia történeti gyökereinek pszichológia történeti előzményeinek áttekintésével párhuzamosan az évezred tudományaként fellépő pozitív pszichológiában folyamatosan megjelenő innovációk, kutatási témák, módszertani újítások és témakörök elemző feldolgozása, fókuszálva a személyiség és egészségpszichológia területére.	The objective of the course is the elaboration of the continuously appearing research topics, methodological innovations and subjects through the review of the psychologically relevant historical roots of positive psychology as the science of the millennium.
Irodalom	Key readings
– Kennon M. Sheldon – Todd B. Kashdan – Michael F. Steger (eds.): (2011) Designing Positive Psychology – Taking Stock and Moving Forward Oxford University Press, New York, 470 oldal	– M. Sheldon, K. M., Kashdan, T. B., Steger, M. F. (eds.) (2011). Designing Positive Psychology – Taking Stock and Moving Forward. New York: Oxford University Press. 470 pp.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2. A pozitív pszichológia a klinikai egészségpszichológiában	2. Positive Psychology in Clinical Health Psychology
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Pigniczkiné Rigó Adrien	Adrien Pigniczkiné Rigó
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus keretében arra fókuszálunk, hogy az akut és krónikus szomatikus betegségek pszichoszociális tényezőinek megértésében hogyan nyert fokozatosan teret a pozitív pszichológiai szemlélet, hogyan integrálódott a területen zajló kutatásokba, a betegségekkel való megküzdés megértésébe és segítésébe. Olyan konstruktumok klinikai egészségpszichológiában betöltött szerepét vesszük górcső alá, mint az előnytalálás, a poszttraumás növekedés, a pozitív érzelmek, optimizmus és boldogság, spiritualitás, megbocsátás, jelentudatosság.	The course addresses how positive psychological approach crawled into the understanding of the psycho-social factors of acute and chronic somatic diseases, how this new approach got integrated to the research in this field to understand and promote coping with illnesses. We bring into focus the roles in clinical health psychology of such constructs like benefit finding, posttraumatic growth, positive emotions, optimism and happiness, spirituality, forgiveness, mindfulness.

Irodalom	Key readings
– Kulcsár Zsuzsanna: A spiritualitás, mint a személyiség hatodik dimenziója, Trefort kiadó, 185 p. – Kulcsár Zs., Rózsa S. és Reinhardt M.: A poszttraumás növekedés feltételei és empirikus vizsgálata., Trefort Kiadó, Budapest, 71 p. – Aspinwall, L.G, Tedeschi, R.G. (2010) The value of positive psychology for health psychology: progress and pitfalls in examining the relation of positive phenomena to health, Ann Behav Med. (1):4-15. – Coyne, J.C; Tennen, H. (2010) Positive psychology in cancer care: bad science, exaggerated claims, and unproven medicine. Ann Behav Med.,(1):16-26. – Bohlmeijera,E.; Prengera, R.; Taala, E.; Cuijpersb, P. (2010) The effects of mindfulness-based stress reduction therapy on mental health of adults with a chronic medical disease: A meta-analysis, Journal of Psychosomatic Research 68., 539–544.	– Aspinwall, L. G., Tedeschi, R. G. (2010) The value of positive psychology for health psychology: progress and pitfalls in examining the relation of positive phenomena to health, Annals of Behavioral Medicine. (1), 4-15. – Bohlmeijera,E., Prengera, R., Taala, E., Cuijpersb, P. (2010) The effects of mindfulness- based stress reduction therapy on mental health of adults with a chronic medical disease: A meta-analysis, Journal of Psychosomatic Research, 68, 539–544. – Zannas, A.S., West, A. (2014) Epigenetics and the regulation of stress vulnerability and resilience. Neuroscience, 264.157-170. – Brouwers, C., Mommersteg, P.M.C., Nyklícek, I., Pelle, A.J., Westerhius, B.L.W.J.J.M., Szabó, B.M., Denollett, J. (2013) Positive affect dimensions and their association with inflammatory biomarkers in patients with chronic heart failure. Biological Psychology, 92. 220- 226. – Cole, S.W., Levine, M.E., Arevalo, J.M.G., Ma, J., Weir, D.R., Crimmins, E.M. (2015) Loneliness, eudaimonia and the human conserved transcriptional response to adversity. Psychoneuroendocrinology, 62. 11-17.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3. Az érzelmi intelligencia, a kreativitás, a bölcsesség és a mindfulness elméletei és mérési alternatívái	3. Theories and Measuring Alternatives of Emotional Intelligence, Creativity, Wisdom and Mindfulness
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Nagy Henriett	Henriett Nagy
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Barkóczi Ilona, Pigniczkiné Rigó Adrien, Vargha András	Ilona Barkóczi, Adrien Pigniczkiné Rigó, András Vargha

Kurzusleírás	Description of the subject
A pozitív pszichológia egyik fontos alappillére a pozitív individuális jellemzők tanulmányozása. A kurzus fókuszában a három legtöbbet vizsgált pozitív individuális jellemző: az érzelmi intelligencia, a kreativitás és a bölcsesség állnak. Célkitűzéseink között szerepel e konstruktumok múltjának, történeti előzményeinek felvázolása, a fogalmak köré szerveződő kurrens elméletek összehasonlító elemzése, a lehetséges mérési alternatívák áttekintése, valamint az idekapcsolódó aktuális kutatások eredményeinek összefoglalása. A kurzus foglalkozik az empirikus kutatási eredmények alkalmazási lehetőségeinek ismertetésével is, kiemelve a klinikai és egészségpszichológia, valamint a személy-kiválasztás alkalmazott területeit. A kurzus keretében kísérletet teszünk arra, hogy elhelyezzük a mindfulness jelenségét a pszichológiában, tárgyaljuk a rokon-konstruktumokkal való kapcsolatát, kitérünk a konceptualizálásával és mérésével kapcsolatos kérdésekre. Tágabb perspektívában foglalkozunk a mindfulness más tudományterületeken és vallásokban fellelhető gyökereivel, jelentőségével. Áttekintjük a pszichoterápiás gyakorlatban, és az egyéb alkalmazási területeken megjelenő mindfulness-alapú technikákat, azok hatékonyságát, korlátait; s külön figyelmet szentelünk azoknak a kutatásoknak, amelyek a mindfulness hatásmechanizmusát próbálják megragadni.	One of the most important pivots of positive psychology is the study of positive individual characteristics. In the focus of the course there are the three most studied positive individual characteristics: emotional intelligence, creativity and wisdom. Our objective is tracing the past and historical antecedents of these constructs, the comparative analysis of the current theories related to these phenomena above, the review of the possible assessment alternatives and the synthesis of the related actual research results. The course deals with the exposition of the application possibilities of the empirical research results, emphasizing the applied areas of clinical and health psychology and human recruitment-selection. During the course we make an attempt to place the construct of mindfulness in psychology and discuss its relationship with the related constructs. The questions of the conceptualization and measurement of mindfulness is also addressed. We focus on the roots and notability of mindfulness in other disciplines and religion in a broader perspective. We review the mindfulness-based techniques used in the psychotherapeutic practice and other applied fields, their efficiency and boundaries, and we pay heed to those research which aim to catch the mode of action of mindfulness.
Irodalom	Key readings
– Parke, M. R; Seo, M. G; & Sherf, E.N. (2015). Regulating and facilitating: The role of emotional intelligence in maintaining and using positive affect for creativity. <i>Journal of Applied Psychology</i>, 100 (3), 917-934. – Boyatzis, R. E; Batista-Foguet J. M; Marin, X. F; Truninger, M. (2015). Emotional intelligence competencies as a related but different characteristic than intelligence. <i>Frontiers in Psychology</i>, 6, 1-14. – Garland, E. L., Gaylord, S. A., Fredrickson, B. L. (2011) Positive Reappraisal Mediates the Stress- Reductive Effects of Mindfulness: An Upward Spiral Process. <i>Mindfulness</i> 2, 59–67. – Black, D. S., Semple, R. J., Pokhrel, P., Grenard, J. L. (2011) Component Processes of Executive Function – Mindfulness, Self-control, and Working Memory – and Their Relationships with Mental and Behavioral Health, <i>Mindfulness</i> 2, 179–185. – Coffey, K. A., Hartman, M., Fredrickson, B. L. (2010) Deconstructing Mindfulness and Constructing Mental Health: Understanding Mindfulness and its Mechanisms of Action. <i>Mindfulness</i>, 1, 235–253.	– Parke, M. R; Seo, M. G; & Sherf, E.N. (2015). Regulating and facilitating: The role of emotional intelligence in maintaining and using positive affect for creativity. <i>Journal of Applied Psychology</i>, 100 (3), 917-934. – Boyatzis, R. E; Batista-Foguet J. M; Marin, X. F; Truninger, M. (2015). Emotional intelligence competencies as a related but different characteristic than intelligence. <i>Frontiers in Psychology</i>, 6, 1-14. – Garland, E. L., Gaylord, S. A., Fredrickson, B. L. (2011) Positive Reappraisal Mediates the Stress-Reductive Effects of Mindfulness: An Upward Spiral Process. <i>Mindfulness</i> 2, 59–67. – Black, D. S., Semple, R. J., Pokhrel, P., Grenard, J. L. (2011) Component Processes of Executive Function – Mindfulness, Self-control, and Working Memory – and Their Relationships with Mental and Behavioral Health, <i>Mindfulness</i> 2, 179–185. – Coffey, K. A., Hartman, M., Fredrickson, B. L. (2010) Deconstructing Mindfulness

	and Constructing Mental Health: Understanding Mindfulness and its Mechanisms of Action. Mindfulness, 1, 235–253.
--	--

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4. A pszichológiai védettség személyiségbeli meghatározói. A megküzdés pozitív pszichológiai modellje	4. Personality Antecedents of Psychological Immunity. The Positive Psychological Model of Coping
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Oláh Attila	Attila Oláh
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Nagy Henriett	Henriett Nagy
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja a stressz és megküzdés salutogenetikus keretben történő értelmezésének áttekintése, a személyiség protektív vonásainak, a pszichológiai immunitást biztosító személyiség komponenseknek szisztematikus elemzése. Pozitív pszichológiai fordulatként a kurzus foglalkozik a coping-savoring tandem működési hatékonyságának és a levertség-virágzás dimenzión való elhelyezkedés összefüggésének elemzésével illetve a jóllét és a mentális egészség fokozataival.	The aims of the course are to review the constructs of stress and coping in a salutogenetic approach and to analyze the protective traits of personality and those personality components which provide psychological immunity. As the course has a positive psychological perspective, it focuses on the analysis of the operational efficiency of coping-savoring tandem, its relationship with the position on the languishing-flourishing dimension and the levels of well-being and mental health as well.
Irodalom	Key readings
– Peterson, C., Seligman, M. (2004) Character strengths and virtues: A handbook and classification. New York, Oxford University Press. – Keyes, C. L. (2007). Promoting and Protecting Mental Health as Flourishing: A Complementary Strategy for Improving National Mental Health. American Psychologist, 62 (2), 95-108. – Bryant, F. B., & Veroff, J. (2007). Savoring: A new model of positive experience. Lawrence Erlbaum Associates Publishers. – Oláh, A and Nagy, H. (2014) Flow, emotional intelligence and Psychological immunity. Eötvös University Press. Budapest 177 pp.	– Peterson, C., Seligman, M. (2004). Character strengths and virtues: A handbook and classification. New York, Oxford University Press. – Keyes, C. L. (2007). Promoting and Protecting Mental Health as Flourishing: A Complementary Strategy for Improving National Mental Health. American Psychologist, 62 (2), 95-108. – Bryant, F. B., & Veroff, J. (2007). Savoring: A new model of positive experience. Lawrence Erlbaum Associates Publishers. – Oláh, A and Nagy, H. (2014) Flow, emotional intelligence and Psychological immunity. Eötvös University Press. Budapest 177 pp.

A modul neve	Name of the module
Kvantitatív módszertan modul	Quantitative Research Methods
Modulfelelős	Module co-ordinator
Urbán Róbert	Róbert Urbán
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
1. Személyorientált, többváltozós statisztikai eljárások 2. Bevezetés a strukturális egyenlet modellezés gyakorlatába 3. Szociálpszichológiai módszerek: a kísérlet és a kultúrák közti összehasonlítás 4. Az empirikus kutatás lépései – propedeutika 5. Tudományos közlemények elkészítése és kritikai elemzése 6. Más modulokból választható módszertani kurzus 7. Többváltozós statisztika oktatási gyakorlata	1. Person Oriented Multivariate Statistical Methods 2. Introduction to Practice of Structural Equation Modeling 3. Methods in Social Psychology: Experiments and Cross-Cultural Studies 4. Planning Empirical Research – Propaedeutics 5. Preparing and Writing Research Papers and Critical Reading 6. Specific Quantitative Research Method From Other Modules 7. Multivariate statistics teaching practice (1 semester practice course with a tutor)
<i>Teljesítés feltételei: a kurzusok közül négy teljesítése kötelező.</i> <i>A modul teljesítésének további feltételei:</i> <i>Irányított kutatómunka: egyéni kutatómunka szupervízió mellett</i>	<i>Requirements: Four courses should be completed.</i> <i>Further requirements:</i> <i>Guided research: The PhD student conducts individual research under the guidance of a supervisor.</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1. Személyorientált, többváltozós statisztikai eljárások	1. Person Oriented Multivariate Statistical Methods
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Vargha András	András Vargha
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy a hallgató megismerje az empirikus pszichológiai kutatásokban alkalmazott legfontosabb személyorientált többváltozós statisztikai eljárásokat, elméleti modelljeiket, terminusaik jelentését és értelmezését, elsősorban a ROPstat programcsomag segítségével. Az első óra bevezetés a ROPstatba, emellett SPSS, ROPstat és Excel adatfájl konverziók bemutatása, melynek segítségével SPSS és Excel fájlok alkalmassá tehetők ROPstat elemzésekre. A 2. órán a hallgatók megismerkedhetnek a ROPstat rangsorolós elemzések végrehajtására alkalmas moduljaival, melyek személy-orientált következtetések levonására is alkalmasak. Ezután a kurzus megismerteti a hiányzó adatok struktúrájának feltárásával és a hiányzó adatok pótlásának különböző módszereivel, majd a kilógó, extrém esetek azonosítására alkalmas reziduál-analízissel. A hallgatók ezután megismerkedhetnek a konfiguráció-elemzéssel, melynek segítségével diszkrét változók szignifikáns értékmintázatai tárhatók fel. Részletes bemutatásra kerül ezután a hierarchikus klaszteranalízis többféle módszere, a nemhierarchikus, k-osztó-pontú klaszteranalízis (relokációs elemzés), valamint a sűrűsödés-elemzés. Külön témaként tárgyaljuk a klaszterstruktúrák jóságát mérő klaszteradekvációs mutatókat (többváltozós eta-négyzet, MORI-együtthatók stb.) és ezzel kapcsolatos eljárásokat. Végül a klasszifikációs elemzések eredményeinek értelmezését megkönnyítő kisegítő elemzések (pl. a centroid módszer vagy az Exacon módszer) és néhány azokat komplex módon integráló eljárás (LICUR, ISOA, TYFO) bemutatásával zár a kurzus.	The aim of the course is to present the most important person-oriented methods applied in empirical psychological research, their theoretical models and their use, primarily in statistical software ROPstat. The topic of the first class is an introduction to ROPstat, and the data import and export in SPSS, ROPstat, and Excel, by means of which data file created in SPSS or Excel can be analyzed in ROPstat. During the second class some rank modules of ROPstat will be presented by means of which person-oriented inferences can also be drawn. The next topic is the screening of missing data, giving descriptive information on the configurations of missing values. It is then followed by the different methods of data imputations and residual analysis, the identification of outlying, extreme cases in a sample. The next topic is configural frequency analysis that can be performed for identifying value patterns of a small set of discrete variables. It is followed by a detailed introduction of several methods of hierarchical cluster analysis, the nonhierarchical k-means cluster analysis (relocation analysis), and dense point analysis. A special class will be devoted to the specific cluster adequacy measures (multivariate eta-squared, MORI coefficients, etc.) and procedures by means of which the goodness of a cluster-structure can be evaluated. The course ends with introducing some special methods enabling better interpretation of classification results (such as procedures Centroid and Exacon), and with some complex procedures that integrate classification methods (LICUR, ISOA, TYFO).

Irodalom	Key readings
– Bergman L. R. Magnusson, D., El-Khour, B. M. (2003). Studying individual development in an interindividual context: a person-oriented approach. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates. – Bergman L. R., Nurmi J.-E., & von Eye, A. A. (2012). I-states-as-objects-analysis (ISOA): Extensions of an approach to studying short-term developmental processes by analyzing typical patterns. <i>International Journal of Behavioral Development</i>, 36 (3), 237-246. – Pardo, M. (2010). Clustering. http://lectures.molgen.mpg.de/algsysbio10/clustering.pdf – Vargha, A., Bergman, L. R. & Takács, Sz. (2016). Performing cluster analysis within a person-oriented context: Some methods for evaluating the quality of cluster solutions. <i>Journal for Person-Oriented Research</i>, 2 (1-2), 78–86. DOI: 10.17505/jpor.2016.08. http://www.personresearch.ouradmin.se/articles/volume2_1_2/filer/5.pdf – Vargha, A., Torma, B. & Bergman, L. R. (2015). ROPstat: a general statistical package useful for conducting person-oriented analyses. <i>Journal for Person-Oriented Research</i>, 1 (1-2), 87-98. http://www.person-research.ouradmin.se/articles/volume1_1_2/filer/20.pdf	– Bergman L. R. Magnusson, D., El-Khour, B. M. (2003). Studying individual development in an interindividual context: a person-oriented approach. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates. – Bergman L. R., Nurmi J.-E., & von Eye, A. A. (2012). I-states-as-objects-analysis (ISOA): Extensions of an approach to studying short-term developmental processes by analyzing typical patterns. <i>International Journal of Behavioral Development</i>, 36 (3), 237-246. – Pardo, M. (2010). Clustering. http://lectures.molgen.mpg.de/algsysbio10/clustering.pdf – Vargha, A., Bergman, L. R. & Takács, Sz. (2016). Performing cluster analysis within a person-oriented context: Some methods for evaluating the quality of cluster solutions. <i>Journal for Person-Oriented Research</i>, 2 (1-2), 78–86. DOI: 10.17505/jpor.2016.08. http://www.personresearch.ouradmin.se/articles/volume2_1_2/filer/5.pdf – Vargha, A., Torma, B. & Bergman, L. R. (2015). ROPstat: a general statistical package useful for conducting person-oriented analyses. <i>Journal for Person-Oriented Research</i>, 1 (1-2), 87-98. http://www.person-research.ouradmin.se/articles/volume1_1_2/filer/20.pdf

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2. Bevezetés a strukturális egyenlet modellezés gyakorlatába (Structural Equation Modeling)	Introduction to Practice of Structural Equation Modeling
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Urbán Róbert	Róbert Urbán
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a látens változók modellezésébe nyújt betekintést gyakorlati példákon keresztül. A látens változók kezelésében gyakran alkalmazott Strukturális Egyenlet Modellezés (structural equation modeling) alapfogalmaiba (megfigyelt vs. látens változó, a modellek illeszkedése, a modellek illeszkedési mutatói, a modellek respecifikációja, ekvivalens modellek problematikája, stb.) való bevezetést követően a kurzus kitér a megerősítő faktorelemzés, az útelemzés, a strukturális regressziós elemzések, a látens profil és osztály elemzés valamint az „item response theory” alkalmazására az Mplus program használatán keresztül: (1) A megerősítő faktorelemzés alkalmas arra, hogy a mérési modellre vonatkozó elmélet vagy alternatív elméleteket megerősítsünk vagy elvessük. (2) Az útelemzés alatt a strukturális egyenlet modellezésben a csak megfigyelt változókat alkalmazó regressziós módszereket értjük. (3) A strukturális regressziós elemzések során az útelemzésbe már látens változókat is bevonunk. (4) A látens osztály/profil elemzést akkor használjuk, amikor a látens változó kategoriális. (5) az „item response theory” alapjaiba való bevezetés során a tétel szintű elemzéseket végzünk. A kurzus interaktív foglalkozásain mód nyílik az oktató és/vagy a doktorandusz hallgatók valós adatbázisain végzett elemzések elvégzésére, azok megbeszélésére.	The goal is to introduce students to the practice of structural equation modeling (SEM) with examples. SEM is often used in latent variable modeling. After the discussion of basic concepts of SEM, we focus on confirmatory factor analysis, path analysis, structural regression analysis, and latent class analysis. We use Mplus programs: (1) Confirmatory factor analysis is appropriate when our goal is to confirm a measurement model or compare measurement models. (2) Path analysis is a type of SEM when we use only observed variables in testing complex patterns of associations. (3) Structural regression analysis is a type of path analysis with latent variables. (4) Latent class analysis is used when the latent variable is categorical. (5) Introduction to “item response theory”, the basis of modern psychometry. This is an interactive course in which the instructor and the students can work on real datasets, perform the analysis, and make conclusions.
Irodalom	Key readings
– Kline R. B. (2011). Principles and practice of structural equation modeling. New York: The Guilford Press 3rd Edition. – Brown, T.A. (2006). Confirmatory Factor Analysis for Applied Research. New York: The Guilford Press. – Geiser, C. (2012). Data Analysis with Mplus. New York: The Guilford Press.	– Kline R. B. (2011). Principles and practice of structural equation modeling. New York: The Guilford Press 3rd Edition. – Brown, T.A. (2006). Confirmatory Factor Analysis for Applied Research. New York: The Guilford Press. – Geiser, C. (2012). Data Analysis with Mplus. New York: The Guilford Press.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3. Szociálpszichológiai módszerek: a kísérlet és a kultúrák közti összehasonlítás	3. Methods in Social Psychology: Experiments and Cross-Cultural Studies
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Berkics Mihály	Mihály Berkics
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus két részből áll. Az első rész célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a szociálpszichológiai kísérletek megtervezéséhez és lebonyolításához, valamint a kapott adatok elemzéséhez szükséges készségeket és tudást. A kurzus az alapokon (ld. Szokolszky, 2004; Trochim, 2006) túlmenően részletesen foglalkozik a kísérletezés kifejezetten szociálpszichológiai aspektusaival és problémáival (Wilson et al, 2010; Judd et al, 2010). A szociálpszichológiai kísérletezés módszertani problémáit az irodalomjegyzékben szereplő tananyagon kívül a hallgatók a kurrens szakirodalmon (pl. Journal of Experimental Social Psychology friss cikkein), valamint saját kísérlet tervezésén keresztül is megismerhetik. A kurzus második része a kultúrák közti összehasonlító vizsgálatok módszereivel foglalkozik, különös tekintettel a kérdőíves kutatások problémáira, melyek módszertani szempontból kvázi-kísérletnek is tekinthetők (Van de Vijver és Leung, 1997).	The course has two parts. The goal of the first part is that students acquire the skills necessary to design and conduct social psychological experiments as well as to analyze their data. Besides the basics (e.g. Trochim, 2006), aspects and problems of experimentation will be considered which are specifically pertaining to social psychology (Wilson et al, 2010; Judd et al, 2010). Methodological issues related to experimentation in social psychology will also be examined by studying current social psychological literature (e.g., new articles from Journal of Experimental Social Psychology), and students will also have an opportunity to design a social psychological experiment themselves. The second part of the course deals with the methodology of cross-cultural research, with a special regard to questionnaires, the use of which can, from a methodological point of view, be considered as quasi-experimentation (Van de Vijver and Leung, 1997).
Irodalom	Key readings
– Judd, C.M., Kenny, D.A. (2010): Data analysis in social psychology: recent and recurring issues. In Fiske, S.T., Gilbert, D.T., Lindzey, G. (eds) Handbook of social psychology, 5th edition. Wiley. Vol. 1. 115-142. – Szokolszky Á. (2004): Kutatómunka a pszichológiában. Osiris Kiadó, Budapest. – Trochim, W.M. (2006): The Research Methods Knowledge Base, 2nd Edition. Internet WWW page, at URL: <http://www.socialresearchmethods.net/kb/> – Van de Vijver, F.J.R., Leung, K. (1997): Methods and data analysis for cross-cultural research. SAGE Publications. – Wilson, T.D., Aronson, E., Carlsmith, K. (2010): The art of laboratory experimentation. In Fiske, S.T., Gilbert, D.T., Lindzey, G. (eds) Handbook of social psychology, 5th edition. Wiley. Vol. 1. 51- 81.	– Judd, C.M., Kenny, D.A. (2010): Data analysis in social psychology: recent and recurring issues. In Fiske, S.T., Gilbert, D.T., Lindzey, G. (eds) Handbook of social psychology, 5th edition. Wiley. Vol. 1. 115- 142. – Van de Vijver, F.J.R., Leung, K. (1997): Methods and data analysis for cross-cultural research. SAGE Publications. – Wilson, T.D., Aronson, E., Carlsmith, K. (2010): The art of laboratory experimentation. In Fiske, S.T., Gilbert, D.T., Lindzey, G. (eds) Handbook of social psychology, 5th edition. Wiley. Vol. 1. 51- 81. – Trochim, W.M. (2006): The Research Methods Knowledge Base, 2nd Edition. Internet WWW page, at URL: <http://www.socialresearchmethods.net/kb/>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4. Az empirikus kutatás lépései és kérdései – propedeutika	4. Planning Empirical Research – Propaedeutics
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Urbán Róbert	Róbert Urbán
Kurzusleírás	Description of the subject
A kutatás az empirikus munka alapvető kérdéseivel foglalkozik, és segíti a felkészülést az önálló empirikus munka végzésére és a doktori disszertáció elkészítésére. A kurzus fő témái: (a) a kutatás folyamata és az empirikusan vizsgálható kutatási kérdések megfogalmazása és a hipotézis validitás kérdése; (b) a kutatás tervezésének alapvető kérdései; (c) a kutatási megközelítések típusai és ezek alapelvei, az ökológiai validitás kérdésköre; (c) a mintavétel kérdései, a külső és belső validitás problematikája; (d) a mérés kérdései, a klasszikus és modern pszichometria, a reliabilitás mutatók típusai; (e) az adatelemzéssel kapcsolatos kérdések, a statisztikai elemzések kiválasztásának szempontjai; (f) a moderátor és a mediátor változók vizsgálata; (g) etikai kérdések az empirikus kutatásokban, etikai kérelmek írásának szempontjai.	The course focuses on the basic issues in planning research and prepares students to work on their own research project and to write doctoral dissertation. The main topics of this course: (a) The process of research, formulating an empirically testable hypothesis and examining hypothesis validity; (b) Basic issues in planning research; (c) Comparing research designs, their basic principles and ecological validity; (c) Sampling methods, internal and external validity; (d) Measurement issues and psychometrics; (e) Data analysis: how to select the appropriate methods; (f) Testing moderator and mediator effects; (g) Ethical issues in research, and the roles of Institutional Review Board.
Irodalom	Key readings
– Kazdin, A. E. (Ed.). (2003). Methodological issues & strategies in clinical research (3rd ed). Washington, DC: American Psychological Association. – Leong, F. T. L., & Austin, J. T. (Eds.). (2006). The psychology research handbook: a guide for graduate students and research assistants (2nd ed). Thousand Oaks, Calif: Sage Publications.	– Kazdin, A. E. (Ed.). (2003). Methodological issues & strategies in clinical research (3rd ed). Washington, DC: American Psychological Association. – Leong, F. T. L., & Austin, J. T. (Eds.). (2006). The psychology research handbook: a guide for graduate students and research assistants (2nd ed). Thousand Oaks, Calif: Sage Publications.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
5. Tudományos közlemények készítése és kritikai elemzése	5. Preparing and Writing Research Papers and Critical Reading
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Urbán Róbert	Urbán Róbert
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Kököneyi Gyöngyi, Demetrovics Zsolt, Maráz Anikó	Gyöngyi Kököneyi, Zsolt Demetrovics, Anikó Maráz
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus gyakorlati foglalkozásokon keresztül nyújt bevezetést a hazai és nemzetközi tudományos közlemények elkészítésének alapelveibe és lépéseibe beleértve a konferencia előadást, a tudományos posztert, és a tudományos szakcikket. A kurzus hangsúlyt helyez továbbá a tudományos közleményekben közölt adatok adekvát és szemléletes bemutatásának elveibe és gyakorlatába. A kurzus bemutatja az APA Publication Manualt, valamint gyakorlati példákon keresztül a gyakorlati alkalmazására is teret nyújt. A kurzus továbbá áttekintést ad a tudományos közlemények megjelentetésének folyamatába és ennek nehézségeibe egyaránt. A kurzus továbbá gyakorlati feladatokon keresztül vezet be a hazai és a nemzetközi publikációk kritikus olvasásának szempontjaiba és a lektori vélemények készítésébe. Részletesen tárgyaljuk a kutatási eredményeket bemutató tanulmányok elméleti bevezetőjének, eredményeinek és diszkussziójának, az eredmények általánosíthatósága és korlátjainak értékeléséhez szükséges szempontokat, a módszer rész – minta, eszközök, eljárás, statisztikai eljárások – dokumentálásának követelményeit, kitérünk a vizsgálatok etikai engedélyeztetésének folyamatára is. A tartalmi követelmények mellett a tanulmányok formai és stilisztikai jellemzőit is vizsgáljuk. A kurzus során megismerkedünk továbbá a szisztematikus áttekintések és meta-analízisek értékelésének szempontjaival, valamint foglalkozunk a kvalitatív vizsgálatokat bemutató tanulmányok értékelésével.	This course covers the principles and steps of preparing and writing research publications including regular papers, brief communications, conference posters and presentations. The course puts emphasis on presenting data (tables, figures) informatively based on the guideline provided by the current APA Publication Manual. The course also prepares for the process and difficulties of scientific publications. Furthermore, the course introduces the practical skills of critical readings and preparing reviews for international journals.
Irodalom	Key readings
– American Psychological Association (2010). Publication Manual of the American Psychological Association. Washington DC. 6th edition. – Sternberg, R. J. (Szerk.). (2000). Guide to publishing in psychology journals. Cambridge, U.K. ; New York: Cambridge University Press. – McInerney, D. M. (2001). Publishing your psychology research: a guide to writing for journals in psychology and related fields. Crows Nest, N.S.W.: Allen & Unwin.	– American Psychological Association (2010). Publication Manual of the American Psychological Association. Washington DC. 6th edition. – Sternberg, R. J. (Ed.). (2000). Guide to publishing in psychology journals. Cambridge, U.K. ; New York: Cambridge University Press. – McInerney, D. M. (2001). Publishing your psychology research: a guide to writing for journals in psychology and related fields. Crows Nest, N.S.W.: Allen & Unwin.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
6. Más modulokból választható módszertani kurzus	6. Specific Quantitative Research Method from Other Modules
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Urbán Róbert	Róbert Urbán
Kurzusleírás	Description of the subject
Más modulban oktatott kutatómódszertani tárgy a modul vezetőjének előzetes egyetértésével	Specific quantitative research method course with the agreement of the module leader in advance.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
7. Többváltozós statisztika oktatási gyakorlata	7. Multivariate statistics teaching practice (1 semester practice course with a tutor)
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Urbán Róbert	Róbert Urbán
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a többváltozós statisztika elmélyítését célozza meg oktatási feladatokon keresztül. A vezetett gyakorlat során átismétlésre kerülnek a többváltozós statisztika alapfogalmai az SPSS alkalmazásán keresztül oktatási helyzetben. A vezető oktató irányítása mellett néhány gyakorlati óra megtartásával az ismeretek elmélyíthetők, a módszerek begyakorolhatók. (1 szemeszter gyakorlati kurzus – vezetett oktatási gyakorlat)	This course helps to deepen the understanding multivariate statistics through teaching statistics. With teaching, students are able to refresh the basic concepts of multivariate statistics. With the guidance of the instructor, PhD students can improve their skills in SPSS, data management, communications regarding statistics.
Irodalom	Key readings
– Field, A. P. (2013). Discovering statistics using IBM SPSS statistics: and sex and drugs and rock “n” roll (4th edition). Los Angeles: Sage. – Hulsizer, M. R., & Woolf, L. M. (2009). A guide to teaching statistics: innovations and best practices. Malden, MA ; Oxford: Wiley-Blackwell Pub.	– Field, A. P. (2013). Discovering statistics using IBM SPSS statistics: and sex and drugs and rock “n” roll (4th edition). Los Angeles: Sage. – Hulsizer, M. R., & Woolf, L. M. (2009). A guide to teaching statistics: innovations and best practices. Malden, MA ; Oxford: Wiley-Blackwell Pub.

A modul neve	Name of the module
Kvalitatív pszichológiai kutatási módszertani modul	Qualitative Psychological Research Methodology Module
Modulfelelős	Module co-ordinator
Rácz József	József Rácz
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
1. A kvalitatív megközelítés fő elméletei (episztemológia és metodológia) 2. A kvalitatív pszichológiai kutatási dizájn és az adatok közlése 3. A pszichológiai tartalomelemzés módszertana 4. Narratív pszichológiai módszerek 5. Kvalitatív módszerek alkalmazása a szociálpszichológiában és a fejlődés-szociálpszichológiában	1. Main Approaches to Qualitative Methods (Epistemology and Methodology) 2. Qualitative Psychological Research Design and the Publication 3. Methodology of Psychological Content Analysis 4. Narrative Psychological Methods 5. Applying Qualitative methods in Social Psychology and Developmental Social Psychology
<i>Teljesítés feltételei: három kurzus teljesítése az ötből.</i>	<i>Requirements: Three subject must be completed from the five subjects.</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1. A kvalitatív megközelítés fő elméletei (episztemológia és metodológia)	1. Main Approaches to Qualitative Methods (Epistemology and Methodology)
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Rácz József	József Rácz
Kurzusleírás	Description of the subject
A kvalitatív módszerekre általánosságban jellemző: 1. a megfigyelt valóság ismeretelméleti státusának értelmezése; 2. a megfigyelt valóság és a megfigyelő viszonya, a megértés mint a Wittgenstein-i nyelvjáték része; 3. az eredmények ellenőrizhetőségének és reprodukálhatóságának kérdése (validitás és reliabilitás a kvalitatív kutatásokban). Denzin és Lincoln (2013) a kvalitatív kutatások történetét így bontják fel: 1. tradicionális korszak: 1900–1950; 2. modernista vagy az „aranykor: 1950–1970; 3. az elmosódó stílusok kora: 1970–1986; 4. a reprezentáció krízise: 1986–1990; 5. a posztmodern, a kísérleti és az új etnográfiai korszak: 1990–1995; 6. a posztexperimentális kutatás: 1995–2000; 7. módszertani küzdelmek: 2000–2010 8. és a jövő, ami már elkezdődött: 2010–a morális diskurzusok előtérbe helyezése és a szövegszerűség hangsúlyozásával („a szöveg szentsége”). A pszichológiai kvalitatív kutatásokban az utóbbi években egyszerre több módszer és perspektíva együttes használatát javasolják a kutatók. Mindegyik korszakra jellemző volt egy vagy több, jellegzetes episztemológiai alapvetés és egy vagy több preferált módszer és értelmezési gyakorlat.	Qualitative methods generally feature: 1 Interpretation of epistemological status of the observed reality; 2. The relationship of the observed reality and the observer, understanding as a Wittgenstein's language game; 3. Verify the results and reproducibility of the results (validity and reliability of qualitative research). Denzin and Lincoln (2013), the moments of the qualitative research, so break up: 1 traditional age: 1900-1950; 2 modernist or "Golden Age": 1950-1970; 3 blurred genres: 1970-1986; 4 the crisis of representation: 1986-1990; 5 postmodern, experimental and new ethnographies: 1990-1995; 6 postexperimental inquiry: 1995-2000; 7 methodologically contested present: 2000-2010 8 and a future that has already begun: 2010- emphasizing moral discourses and “sacred textualities”. In the qualitative psychological research in recent years the combined use of several methods and perspectives of the researchers are suggested. Each age was characterized by one or more epistemological approaches and one or more methods and practice of interpretation.
Irodalom	Key readings
– Denzin N K and Lincoln Y S (szerk.)(2011): Handbook of qualitative research. 4th edition. Sage, Thousand Oak. – Willig C and Stainton-Rogers W (2013): The SAGE handbook of qualitative research in psychology. Sage, London. – László J (2005): A történetek tudománya. Új Mandátum Kiadó, Budapest.	– Denzin N K and Lincoln Y S (ed)(2011): Handbook of qualitative research. 4th edition. Sage, Thousand Oak. – Willig C and Stainton-Rogers W (2013): The SAGE handbook of qualitative research in psychology. Sage, London. – László J (2008): The science of stories. An introduction to narrative psychology. Routledge, New York.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2. A kvalitatív pszichológiai kutatási dizájn és az adatok közlése	2. Qualitative Psychological Research Design and The Publication
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Rácz József	József Rácz
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Kaló Zsuzsa	Zsuzsa Kaló
Kurzusleírás	Description of the subject
<i>A kutatási dizájn</i> a. a kutatási dizájn meghatározása: a kutatói kérdés, a terep és vagy a minta meghatározása, a módszer vagy módszerkombinációk kiválasztása, a cirkuláris kutatás elve; b. a terepen végzett munka (megfigyelés, résztvevő megfigyelés, interjú) egyéb módszerek: interjú (narratív és féligstruktúrált), fókuszcsoport, klinikai kutatások); c. szerepek, identitások a terepen; d. multimodális szövegek kvalitatív kutatása (online és offline lehetőségek); e. mintaválasztáson alapuló kvalitatív kutatások: a hólabda módszer, a privilegizált hozzáférésen, a célzott és a kvótán alapuló mintavétel. Lehetőség szerint a hallgatók saját tapasztalatokra teyennek szert. Ez a saját kutatási alapja a következő témakörnek, a kvalitatív adatok feldolgozásának. <i>A kvalitatív pszichológiai adatok feldolgozása</i> a. a terepszövegtől a kutatási szövegig: memók és kódolási lehetőségek; b. szövegnyelvészeti alapismeretek; c. Grounded Theory; d. Interpretatív Fenomenológiai Analízis; e. heurisztikus adatgyűjtés és analízis; f. narratív analízis. Esettanulmányok készítése a különböző elméletek alapján (pilot study-k). <i>A kvalitatív pszichológiai közlemény</i> a. a szerzőiség kérdése, szerző és olvasó viszonya; b. publikáció: a kvalitatív pszichológiai kutatásokat közlő lapok elvárásai, elsősorban a kutatói szövegekből nyert idézetek és kódok viszonyában.	The research design a, Research design is defined as research question, defining the field and the sample, choosing the qualitative tradition, then the method selection, the principle of circular research; b. Work in the field (observation, participant observation, interviews) other methods: interview (narrative and semi-structured), focus groups, clinical research); c. Roles and identities of the researcher in the field; d. Qualitative research of multimodal texts (online and offline opportunities); e. Based on a sample selection of qualitative research: the snowball method, privileged access, targeted and based on quota sampling. Whenever possible, the student's own experiences are used. This research is the foundation of the next step: qualitative data's analysis and interpretation. Qualitative psychological data processing a, From field text to research text: memos and coding options; b. Basics of text linguistics; c. Grounded Theory; d. Interpretative phenomenological analysis; e. Heuristic data collection and analysis; f. Narrative inquiry. Case studies based on different theories (pilot study's). <i>Publishing qualitative psychological studies</i> a, Question of authorship, author and reader relationship; b. Publication: requirements of qualitative psychological research journals, mainly on quotes and codes.
Irodalom	Key readings
– Denzin N K and Lincoln Y S (szerk.)(2011): Handbook of qualitative research. 4th edition. Sage, Thousand Oak. – Willig C and Stainton-Rogers W (2013): The SAGE handbook of qualitative research in psychology. Sage, London. – Bryant A and Charmaz K (2007): The SAGE handbook of Grounded Theory. Sage, London. – Smith JA, Flowers P and Larkin M (2009): Interpretative phenomenological analysis. Theory, method and research. Sage, London.	– Denzin N K and Lincoln Y S (szerk.)(2011): Handbook of qualitative research. 4th edition. Sage, Thousand Oak. – Willig C and Stainton-Rogers W (2013): The SAGE handbook of qualitative research in psychology. Sage, London. – Bryant A and Charmaz K (2007): The SAGE handbook of Grounded Theory. Sage, London. – Smith JA, Flowers P and Larkin M (2009): Interpretative phenomenological analysis. Theory, method and research. Sage, London.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3. A pszichológiai tartalomelemzés módszertana	3. Methodology of Psychological Content Analysis
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Rácz József	József Rácz
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Ehmann Bea, Kaló Zsuzsa	Bea Ehmann, Zsuzsa Kaló
Kurzusleírás	Description of the subject
<i>A pszichológiai tartalomelemzés elmélete:</i> A tartalomelemzés fogalmi alapvetései és történeti fejlődésének szakaszai. A kvalitatív és a kvantitatív tartalomelemzés alkalmazási lehetőségei a manifest és latens szövegtartalmak felismerésében, klasszikus szerzők példái alapján. A korpusznyelvészet alapfogalmai. <i>A pszichológiai tartalomelemzés gyakorlata:</i> A pszichológiai tartalomelemzés nyelvtechnológiai eszközeinek elvei (szógyakorisági elemzés, tematikai elemzés, gráf alapú keresőalgoritmusok, lokális keresőnyelvtanok). A legkorszerűbb korpusznyelvészeti eredmények pszichológiai kutatásban és diagnosztikában történő felhasználására irányuló törekvések és eredmények bemutatása. <i>Pszichológiai tartalomelemző szoftverek alkalmazása:</i> a. Szógyakoriság alapú elemzőprogram (LIWC – Linguistic Inquiry Word Count, J.W. Pennebaker, és munkatársai); b. Tematikus alapú elemzőprogram (ATLAS.ti, Th. Muhr, és mtsai); c. Korpusznyelvészeti (gráf alapú) elemzőprogram (NooJ): M. Silberztein, és munkatársai	<i>Theory of psychological content analysis:</i> Conceptual basics and historical development of content analysis. Qualitative and quantitative content analysis as a tool for identification of manifest and latent data, demonstrated with classic examples. Basics of corpus linguistics. <i>Practice of psychological content analysis:</i> Principles of language technological methods of psychological content analysis (word frequency analysis, graph-based search algorithms, local grammars). Methods and results of using most up-to-date corpus linguistic developments in psychological research and diagnostics. <i>Psychological content analysis software:</i> a. Word frequency based software (LIWC – Linguistic Inquiry Word Count, J.W. Pennebaker, et al.); b. Thematic software (ATLAS.ti, Th. Muhr, et al.); c. Corpus linguistic (graph based) software: NooJ): M. Silberztein, et al.
Irodalom	Key readings
– Ehmann B (2002). A szöveg mélyén. Pszichológiai tartalomelemzés. Budapest, Új Mandátum. – Krippendorff K (2004). Content Analysis. An Introduction to its Methodology. SAGE, Thousand Oaks. – Neuendorf K. (2002). The Content Analysis Guidebook. SAGE, Thousand Oaks. p. 301. – Pennebaker, J. W. (2011). The secret life of pronouns: What our words say about us. New York: Bloomsbury Press. – Smith Ch P (Ed.) (2002). Motivation and Personality. Handbook of Thematic Content Analysis. Cambridge University Press, Cambridge.	– Ehmann B (2002). A szöveg mélyén. Pszichológiai tartalomelemzés. Budapest, Új Mandátum. – Krippendorff K (2004). Content Analysis. An Introduction to its Methodology. SAGE, Thousand Oaks. – Neuendorf K. (2002). The Content Analysis Guidebook. SAGE, Thousand Oaks. p. 301. – Pennebaker, J. W. (2011). The secret life of pronouns: What our words say about us. New York: Bloomsbury Press. – Smith Ch P (Ed.) (2002). Motivation and Personality. Handbook of Thematic Content Analysis. Cambridge University Press, Cambridge.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4. Narratív pszichológiai módszerek	4. Narrative Psychological Methods
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Rácz József	József Rácz
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Pólya Tibor	Tibor Pólya
Kurzusleírás	Description of the subject
A narratív pszichológiai megközelítés korai képviselői (Sarbin és Bruner). A történet mint jelentést létrehozó struktúra. A történet definíciója. A narratív szerkezet elemzési módjai: irodalomtudományi megközelítés (orosz formalizmus, a „genre” fogalma, narratológia), kognitív pszichológia (történetnyelvtan), szociolingvisztika (Labov). A narratív szerveződés komponensei: koherencia, idői és kauzális kapcsolatok, perspektíva, értékelés. Narratív identitás: az identitás élettörténeti modellje (McAdams), a szociális identitás narratív megközelítése (László). Narratívum mint a mentális működés általános szerveződési elve. Gondolkodás: a gondolkodás 2 formája (Bruner, Schank). Önéletrajzi emlékezet (Rubin, Kónya). Érzelmek narratív szerveződése (Oatley, Stein). Tudattartalmak áramlása (Chafe). Trauma feldolgozás (Pennebaker). Narratív elemzési módszerek: narratív interjú, átírás, szegmentálás, a történetelemzésben felhasználható programok, kvalitatív és kvantitatív elemzés.	Early proponents of the narrative psychological approach (Sarbin and Bruner). Narrative as a construct to generate meaning. Definition of the narrative. Approaches to the analysis of narrative structure: literary studies (Russian formalism, concept of genre, narratology), cognitive psychology (story grammars), sociolinguistics (Labov). Components of narrative organisation: coherence, temporal and causal connections, perspective, evaluation. Narrative identity: life-story model of identity (McAdams), narrative approaches to social identity (László). Narrative as an organizing principle for mental functioning. Thinking: two forms of thinking (Bruner, Schank). Autobiographical memory (Rubin, Kónya). Narrative organization of emotions (Oatley, Stein). Flow of consciousness (Chafe). Trauma elaboration (Pennebaker). Methods for narrative studies: narrative interview, transcription, segmentation softwares for assistance in narrative analysis, qualitative and quantitative analysis.
Irodalom	Key readings
– Bruner J. S. (1990). Acts of Meaning. Cambridge, MA, Harvard University Press. – Capps, L. & Ochs, E. (1995). Constructing Panic. The Discourse of Agoraphobia. Cambridge, MA, Harvard University Press. – Chafe, W. (1994). Discourse, Consciousness and Time. The Flow and Displacement of Conscious Experience in Speaking and Writing. Chicago, University of Chicago Press. – László, J. (2008). The Science of Stories. An Introduction to Narrative Psychology. London, Routledge.	– Bruner J. S. (1990). Acts of Meaning. Cambridge, MA, Harvard University Press. – Capps, L. & Ochs, E. (1995). Constructing Panic. The Discourse of Agoraphobia. Cambridge, MA, Harvard University Press. – Chafe, W. (1994). Discourse, Consciousness and Time. The Flow and Displacement of Conscious Experience in Speaking and Writing. Chicago, University of Chicago Press. – László, J. (2008). The Science of Stories. An Introduction to Narrative Psychology. London, Routledge.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
5. Kvalitatív módszerek alkalmazása a szociálpszichológiában és a fejlődés-szociálpszichológiában	5. Applying Qualitative Methods in Social Psychology and Developmental Social Psychology
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Fülöp Márta	Márta Fülöp
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy a hallgatókat részletesebben megismertesse néhány kvalitatív kutatási módszer alkalmazásával, az adatok feldolgozásával és a kutatási eredmények prezentációjának módjait. A kurzus egyik fókuszja az interjú technika: a kurzus során megvizsgáljuk, hogy mikor, milyen tudományos kérdések megválaszolására célszerű az interjú módszert alkalmazni, végigmegyünk az interjú alkalmazásának technikai kérdésein, az interjú helyzet interperszonális dinamikájának részletein, az interjúval felvett adatok nem kvantitatív tartalomelemzési technikáin. A kurzus tárgyalja a gyerekekkel készült kutatási interjúk jellegzetességeit, technikai kívánalmait és etikai vonatkozásait is. A kurzus tárgyalni kívánja a kvalitatív módszerek közül a szociálpszichológiában gyakran alkalmazott asszociációs technikákat, gyerekek esetében is, valamint a nyílt kérdéses kérdőívek módszertanát is. A kvalitatív kutatásokkal kapcsolatos egyik kulcs kérdés, hogy a kvalitatív adatok miként vehetők össze a kvantitatív adatokkal, illetve ez a két módszertan miként kombinálható. A kurzus a legújabb szakirodalmak tükrében kíván ezekre is választ adni.	The course aims to get the students acquainted in detail with the application of some qualitative research methods, with data processing and with the methods of presenting research results. One focus of the course is the interview technique: during the course we will examine when the interview technique should be applied and to answer what kind of scientific questions. The course will address the technical questions of applying an interview, the details of the interpersonal dynamics of the interview situation, the non-quantitative content analysing techniques of data gathered during the interviews. The course also deals with the characteristics, technical requirements and ethical aspects of research interviews done with children. The course also aims to deal with the associative techniques as frequently used qualitative methods in social psychology also in case of children, and with the methodology of constructing surveys with open-ended questions. One of the key issues of qualitative researches is how qualitative data can be compared with quantitative data, and how these two methodologies can be combined. The course attempts to answer these in the light of the recent literature.
Irodalom	Key readings
– Millar, R., Crute, V., Hargie, O. (1992) Professional Interviewing. Routledge. – Weiss, R.S. (1994) Learning from strangers. The art and method of qualitative interview studies. The Free Press – Seidman, I. (2006) Interviewing as qualitative research. Teachers College Columbia University . – Todd, Z. et al (2004) Mixing methods in psychology. The integration of qualitative and quantitative methods in theory and practice. Psychology Press. – Greene, S. & Hogan, D (2005). Researching children's experience. Approaches and Methods. London: Sage.	– Millar, R., Crute, V., Hargie, O. (1992) Professional Interviewing. Routledge. – Weiss, R.S. (1994) Learning from strangers. The art and method of qualitative interview studies. The Free Press – Seidman, I. (2006) Interviewing as qualitative research. Teachers College Columbia University . – Todd, Z. et al (2004) Mixing methods in psychology. The integration of qualitative and quantitative methods in theory and practice. Psychology Press. – Greene, S. & Hogan, D (2005). Researching children's experience. Approaches and Methods. London: Sage.

SZOCIALIZÁCIÓ ÉS TÁRSADALMI FOLYAMATOK PROGRAM

A modul neve	Name of the module
Alap és alkalmazott szociálpszichológia modul	Basic and Applied Social Psychology
Modulfelelős	Module co-ordinator
Fülöp Márta	Márta Fülöp
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
A modul tanegységei: 1. A szociálpszichológia múltja és irányai /a. A szociálpszichológia (kritikai) története /b. Kutatási paradigmák a szociálpszichológiában és társtudományaiban 2. A társas és társadalmi kapcsolatok dinamikája: versengés és együttműködés 3. A motivált társadalom: a társadalmi viszonyok pszichológiája 4. Társas intervenciók 5. Alkalmazott szociálpszichológia /a. Szakpolitikák és programok értékelése – tudomány, felsőoktatás, média /b. Szakpolitikák és programok értékelése	Curriculum 1. The past of social psychology and trends /a. The (critical) history of social psychology /b. Research paradigms in social psychology and related disciplines 2. The Dynamics of Social and Societal Relationships: Competition and Cooperation 3. Motivation in Society: The Psychology of Social Relationships 4. Social Interventions 5. Applied Social Psychology /a. Evaluation of public policies and programs – science, higher education, media /b. Evaluation of public policies and programs
<i>Teljesítés feltételei: Öt tárgycsoportból 4 teljesítése kötelező, a tárgycsoporton belüli altémák közül egy.</i>	<i>Requirements: Out of five main topics the accomplishment of four is compulsory, one-subtopic from each.</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/a. A szociálpszichológia múltja és irányai: A szociálpszichológia (kritikai) története	1/a. The Past of Social Psychology and Trends: The (Critical) History of Social Psychology
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Hunyady György	György Hunyady
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Kende Anna	Anna Kende
Kurzusleírás	Description of the subject
A szociálpszichológia előtörténetében lényeges szerepet játszik a nemzeti ébredés időszakában jelentkező nemzetkarakterológia, valamint a szocialista mozgalmak térhódítását – társadalomkritikai szempontból – tükröző tömeglélektan. Ezek a tudományelöltes törekvések jelzik, hogy a pszichológia társadalomtudományi alkalmazására korán erőteljes igény jelentkezik. A 20. század elején a pszichológia és szociológia szempontjainak találkozása és kereszteződése nyomán jelenik meg a szociálpszichológia neve és módszeres empiriára épülő kutatási stratégiája. A szociálpszichológia kezdeteitől amerikai tudomány, amelynek kialakulásában az amerikai társadalom pragmatikus szellemképe lényeges szerepet játszik, és amelyben erős gyökereket eresztett a módszertani individualizmus. A leíró attitűdvizsgálatokat a csoportdinamika, az attitűddinamika és a kognitív stílus kutatása követi a II. világháború idején és ezután. Társadalmi fordulatok is magyarázzák az ún. kognitív forradalmat a '70-es évek hajnalán, amely az információ-feldolgozási paradigma elhatalmasodásához vezet egy hosszú, negyedszázados időtávon. A 21. század elején a csoport alapú érzelmek és ideológiák tanulmányozásának korszaka jött el, amelyben egyesül a két korábbi szubdomináns szempont, a kollektivistikus és affektív nézőpont. A szociálpszichológia előtörténetének és történetének feldolgozása bemutatja e tudományterület egymást váltó kutatási stratégiáit, az amerikai és az európai kulturális közeg érdemleges befolyását, valamint a hazai, kelet-közép-európai régió sajátos kihívásait, melyek a társadalom fejlődés ellentmondásai ellenére, sőt azok miatt egy sajátos, nemzetközi közfigyelemre érdemes problematika kimunkálását ígérnek. A történeti feldolgozás egyszersmind keresztmetszeti képet ad a szociálpszichológia nemzetközi szakirodalmáról, műhelyeiről, és az ezek közötti kapcsolatok rendszeréről.	National characterology from the period of national awakening, and mass psychology following – a critical approach to – socialist movements both played important roles in the prehistory of Social Psychology. These pre-scientific attempts point out the strong general need to a psychological interpretation of societal phenomena. The term, social psychology and its systematic empiricism appeared at the cross-roads of Psychology and Sociology in the early 20th century. Social Psychology has always been an American science, in which the pragmatism of the American society played an important role and in which methodological individualism could flourish. Descriptive attitude research was followed by research on group-dynamics, attitude-dynamics and cognitive style at the time of the Second World War and thereafter. The so called cognitive revolution in the 70's can be explained by both scientific and social changes which led to the quarter-century-long dominance of the paradigm of information-processing. At the beginning of the 21st century, the period of studying group-based emotions and ideologies appeared, in which two subdominant approaches – the collectivistic and the affective – merged. The study of the history and prehistory of Social Psychology can demonstrate the changing research strategies of the discipline, the role that the American and European cultural context played in it, and furthermore the specific challenges that the East- Central European context presents, which despite or as a matter of fact because of the ambiguities of societal developments in the region, offers valuable explanations of international relevance as well. The historical analysis of Social Psychology overviews the international scientific literature, the main research groups and the system of their connections.

Irodalom	Key readings
– Fiske, S.T., Gilbert, D.T., Lindzey, G. (2010) (Eds.). Handbook of social psychology. (Fifth edition) Vol. 1-2. New York: Wiley. – Graumann, C.F., Moscovici, S. (1985) (Eds.). Changing conceptions of crowd mind and behavior. New York: Springer. – Hamilton, D.L. (2005). (Ed.). Social cognition. (Key readings in social psychology). New York: Psychology Press. – Hunyady Gy. (2006). A szociálpszichológia történeti olvasatai. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. – Jahoda, G. (2007). A history of social psychology. From the Eighteenth-Century Enlightenment to the Second World War. Cambridge: Cambridge University Press. – Kruglanski, A.W., Stroebe, W. (2012) (Eds.). Handbook of the history of social psychology. New York: Psychology Press. – McGuire, W.J. (1999). Constructing social psychology. Cambridge: Cambridge University Press. – Sahakian, W.S. (1982). History and systems of social psychology. (2nd edition). Washington: Hemisphere. – Van Ginneken, J. (1992). Crowds, psychology, and politics, 1871-1899. (Cambridge studies in the history of psychology). Cambridge: Cambridge University Press. – Van Lange, P.A.M., Kruglanski, A.W., Higgins, E.T. (Eds.)(2012) Theories of social psychology. Los Angeles: SAGE.	– Fiske, S.T., Gilbert, D.T., Lindzey, G. (2010) (Eds.). Handbook of social psychology. (Fifth edition) Vol. 1-2. New York: Wiley. – Graumann, C.F., Moscovici, S. (1985) (Eds.). Changing conceptions of crowd mind and behavior. New York: Springer. – Hamilton, D.L. (2005). (Ed.). Social cognition. (Key readings in social psychology). New York: Psychology Press. – Jahoda, G. (2007). A history of social psychology. From the Eighteenth-Century Enlightenment to the Second World War. Cambridge: Cambridge University Press. – Kruglanski, A.W., Stroebe, W. (2012) (Eds.). Handbook of the history of social psychology. New York: Psychology Press. – McGuire, W.J. (1999). Constructing social psychology. Cambridge: Cambridge University Press. – Sahakian, W.S. (1982). History and systems of social psychology. (2nd edition). Washington: Hemisphere. – Van Ginneken, J. (1992). Crowds, psychology, and politics, 1871-1899. (Cambridge studies in the history of psychology). Cambridge: Cambridge University Press. – Van Lange, P.A.M., Kruglanski, A.W., Higgins, E.T. (Eds.)(2012) Theories of social psychology. Los Angeles: SAGE.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/b. A szociálpszichológia múltja és irányai: Kutatási paradigmák a szociálpszichológiában és társtudományokban	1/b. The Past of Social Psychology and Trends: Research Paradigms in Social Psychology and Related Disciplines
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Hunyady György	György Hunyady
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Kende Anna	Anna Kende
Kurzusleírás	Description of the subject

A kurzus során elméleti és gyakorlati megközelítésben vizsgálunk meg különböző tudományos mód- szereket, a tudományos eredmények közzétételének módját, továbbá a tudományos kutatással járó társadalmi felelősség kérdését. A kérdést elsősorban a szociálpszichológia eddigi történetén keresztül elemezzük, ugyanakkor figyelmet fordítunk a társtudományokkal való kapcsolat kérdéseire, ezek közül is kiemelkedően a társadalom- és természettudományi hatásokra. A szociálpszichológiai kutatás egyes konkrét tevékenységei – kutatási kérdés megfogalmazása, módszer kiválasztása, elemzés módja, eredmények disszeminációja – kapcsán tárgyaljuk meg a tudományos módszerek és a társadalmi változás összefüggéseinek dilemmáit. A kurzuson figyelmet kap a társadalmi változás fogalma, és annak szociálpszichológiai motivációi, továbbá a kutató és a kutatási eredmények szerepe a társadalmi változások elérésében. A kurzuson az azon résztvevő hallgatók saját doktori kutatásait tesszük kritikai elemzés tárgyává, és helyezzük el a társadalomtudományi kutatási paradigmák között, illetve a konkrét kutatások mentén vizsgáljuk meg a kurzus összes elméleti kérdését is. A kurzus tematikája a tudományos kutatás folyamatának egyes tevékenységeit tükrözi, és az azokkal kapcsolatos gyakorlati és elméleti megfontolásokat tárgyalja.	The course discusses various scientific methods, modes of dissemination, and the issue of social responsibility in science from both a theoretical and a practical perspective. We analyse these questions within the framework of the history of Social Psychology, but also looking at the connections with other scientific disciplines, particularly at the influence of social and natural sciences. The dilemma of scientific methods and social change are discussed in connection with the specific activities of social psychological research – finding a research question, choosing a research method, method of data analysis, dissemination of results. We pay a special attention to the problematic of social change, the social psychological motivations for change, and the role of the researcher and research findings in achieving social change. The research projects of participating students are critically analysed and positioned among social science paradigms during the course. We discuss the theoretical questions raised during the course in connection with the work of students. The curriculum of the course reflects the actual activities of the researcher, and discusses related theoretical and practical considerations.
Irodalom	Key readings
– Abrams, D. (2014) Reality check: Rigor, relevance, and the value of social psychological research, Forward, 251, 1-6, http://www.spssi.org/_data/n_0001/resources/li ve/SPSSI-Forward-Newsletter-Summer-2014- Iss251%20(1).pdfH – Henry, P. J. (2008). College sophomores in the laboratory redux: Influences of a narrow data base on social psychology's view of the nature of prejudice. <i>Psychological Inquiry</i>, 19, 49-71. – Massey, S. G., & Barreras, R. E. (2013). Introducing “impact validity”. <i>Journal of Social Issues</i>, 69, 615-632. doi: 10.1111/josi.12032 – McGuire, W. J. (1967) Some impending reorientations in social psychology. <i>Journal of Experimental Social Psychology</i>, 3, 124-139. – Merton, R. K. (1973) The normative structure of science. In N. W. Storer (Ed.) <i>The sociology of science: Theoretical and Empirical Investigations</i>, (pp. 267-278). Chicago, IL: The University of Chicago Press	– Abrams, D. (2014) Reality check: Rigor, relevance, and the value of social psychological research, Forward, 251, 1-6, http://www.spssi.org/_data/n_0001/resources/li ve/SPSSI-Forward-Newsletter-Summer-2014- Iss251%20(1).pdfH – Henry, P. J. (2008). College sophomores in the laboratory redux: Influences of a narrow data base on social psychology's view of the nature of prejudice. <i>Psychological Inquiry</i>, 19, 49-71. – Massey, S. G., & Barreras, R. E. (2013). Introducing “impact validity”. <i>Journal of Social Issues</i>, 69, 615-632. doi: 10.1111/josi.12032 – McGuire, W. J. (1967) Some impending reorientations in social psychology. <i>Journal of Experimental Social Psychology</i>, 3, 124-139. – Merton, R. K. (1973) The normative structure of science. In N. W. Storer (Ed.) <i>The sociology of science: Theoretical and Empirical Investigations</i>, (pp. 267-278). Chicago, IL: The University of Chicago Press

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2. A társas és társadalmi kapcsolatok dinamikája: versengés és együttműködés	2. The Dynamics of Social and Societal Relationships: Competition and Cooperation
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Fülöp Márta	Márta Fülöp
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Berkics Mihály	Mihály Berkics
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus az interperszonális és társadalmi csoportok közötti versengést és együttműködést a társas/társadalmi magatartás alapjelenségeinek tekinti és ezt a tematikát bontja ki különböző megközelítésekben. A kurzus 4 lehetséges változatban kerül meghirdetésre és mindig más-más vonatkozását helyezi a fókuszba a versengés és együttműködés kérdésének. A versengés és együttműködés viszonyát, a versengés különböző formáit (konstruktív/destruktív), a győzelem és vesztes pszichológiáját és a versengés nemi és kulturális különbségeit végigvevő első tematika után a konfliktus, a versengéssel és együttműködéssel együtt járó társas érzelmek, valamint a társas dilemmák és állampolgáriság kérdése kerülnek a kurzus fókuszába. 1. A versengés és együttműködés, mint a társas/társadalmi kapcsolódás alapfolyamatai. 2. A társas konfliktusok (interperszonális/csoportközi) természete 3. Társas, én-tudatos és „versengő” érzelmek (affiliáció, büszkeség, zavar, bűntudat, szégyen, irigység, féltékenység) 4. Az egyén és a csoport: a társas dilemmák és az állampolgáriság	The course consists of 4 subtopics and they are offered interchangeably: 1. Competition and cooperation as the main processes of social and societal relations 2. The (interpersonal/intergroup) nature of social conflicts 3. Social, self-conscious and ”competitive” emotions (affiliation, pride, embarrassment, sense of guilt, shame, envy, jealousy) 4. The individual and the group: social dilemmas and citizenship The course considers the interpersonal and the intergroup competition and cooperation as the fundamental features of social/societal behavior and unfolds this topic from different aspects. The course is announced in four possible versions focusing on different aspects of the topic of competition and cooperation. After the first thematic unit which discusses the relationship between competition and cooperation, the different forms of competition (constructive/destructive), the psychology of winning and losing, and the gender and cultural differences of competition, the second thematic unit focuses on the topic of conflict, the third on social emotions in relation to competition and cooperation, and finally the fourth on social dilemmas and citizenship.

Irodalom	Key readings
– Bercovich, V., Kremenjuk, V., Zartman, I.V. (2009) The Sage Handbook of Conflict Resolution. London: Sage Publications. – Keddy, P.A. (2001) Competition. Kluwer Academic Publishers. – Schneider, B., Benenson, J., Fülöp, M., Berkics, M., Sándor, M. (2011) Cooperation and Competition. In: P.K. Smith, C.H. Hart (Eds) The Wiley-Blackwell Handbook of Childhood Social Development. London: Blackwell Publishing Ltd. 472-490 – Suleiman, R., Budescu, D.V., Fischer, I., Messick, D. M. (2004) Contemporary psychological research on social dilemmas. Cambridge: Cambridge University Press – Sullivan, B.A., Snyder, M., Sullivan, J.L. (2008) Cooperation. Blackwell Publishing.	– Bercovich, V., Kremenjuk, V., Zartman, I.V. (2009) The Sage Handbook of Conflict Resolution. London: Sage Publications. – Keddy, P.A. (2001) Competition. Kluwer Academic Publishers. – Schneider, B., Benenson, J., Fülöp, M., Berkics, M., Sándor, M. (2011) Cooperation and Competition. In: P.K. Smith, C.H. Hart (Eds) The Wiley-Blackwell Handbook of Childhood Social Development. London: Blackwell Publishing Ltd. 472-490 – Suleiman, R., Budescu, D.V., Fischer, I., Messick, D. M. (2004) Contemporary psychological research on social dilemmas. Cambridge: Cambridge University Press – Sullivan, B.A., Snyder, M., Sullivan, J.L. (2008) Cooperation. Blackwell Publishing.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3. A motivált társadalom: a társadalmi viszonyok pszichológiája	3. The Motivated Society: The Psychology of Social Relationships
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Hunyady György	Hunyady György
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Fülöp Márta, Berkics Mihály	Márta Fülöp, Mihály Berkics
Kurzusleírás	Description of the subject
A doktori modul tartalmi sajátossága, hogy nem téveszti szem elől a társadalom makrostrukturális viszonyait, és azokat a személyes szinten megjelenő, és társadalmi léptékben összegződő motívumokat, amelyek a társadalmat mozgásban tartják és a társadalom mozgásirányát kijelölik. A „motivált társadalom” nem teljesen bevett, de a hazai kutatásokban kiérlelt fogalmi konstrukciója támaszkodik mindazokra a szociálpszichológiai elméletekre, amelyek a társadalmi csoportok mozgató- és fékező erőivel, a hatalom motivációjával és hatékony működtetésével, valamint az igény szint és a gazdaság dinamikájával foglalkoznak.	The main feature of the PhD module is that it does not lose sight of the macrostructural relations of the society and those motives summed up in social scale and appearing at personal level which keep the society going and set the course of the society. The conceptual construction of ”motivated society”, which is not completely conventional but it has been developed in Hungarian researches, relies on all the social psychological theories which deal with the the moving and the braking forces of social groups, the motivation and effective operation of power, and the dynamics of the level of aspiration and the economy. In this regard, the concept of justice/inequity

E tekintetben kitüntetett figyelmet érdemel a normatadat alakulásával együtt járó igazságosság/méltánytalanság felfogás és a kollektív cselekvés motivációja, a tekintélyelvű társadalom és személyiség ki nem merülő témája és a szimbolikus politizálás, a vállalkozás és fogyasztás dinamikája és az ebben is érdemben közrejátszó bizalom pszichológiája. A társadalmi közérzetet/érzelmi atmoszférát alakító tényezők és a belőle fakadó társadalmi konzekvenciák szakirodalmi modelljeinek bemutatására kerül sor. A makrostrukturális (réteg- és csoportközi) változások elemzését konkretizálja és kiteljesíti a személyközi társas kapcsolatok érzelmi színezetének és dinamikájának tanulmányozása, nemzetközi háttérrel és hazai viszonylatban.	associated with the formation of norm-consciousness and the motivation of collective activity, the not exhausted topic of the authoritarian society and personality and the symbolic politics, the dynamics of consumption and enterprise, and the psychology of trust taking part in effect also in this deserves special attention. We demonstrate the models of literature of the factors forming the social/emotional atmosphere and the consequences coming from these. The analysis of macrostructural (interstrata and intergroup) changes are realized and accomplished by the examination of the dynamics and the emotional appearance of the interpersonal social relationships in international background and in Hungarian relation.
Irodalom	Key readings
– Bercovich, V., Kremenjuk, V., Zartman, I.V. (2009) The Sage Handbook of Conflict Resolution. London: Sage Publications. – Keddy, P.A. (2001) Competition. Kluwer Academic Publishers. – Schneider, B., Benenson, J., Fülöp, M., Berkics, M., Sándor, M. (2011) Cooperation and Competition. In: P.K. Smith, C.H. Hart (Eds) The Wiley-Blackwell Handbook of Childhood Social Development. London: Blackwell Publishing Ltd. 472-490 – Suleiman, R., Budescu, D.V., Fischer, I., Messick, D. M. (2004) Contemporary psychological research on social dilemmas. Cambridge: Cambridge University Press – Sullivan, B.A., Snyder, M., Sullivan, J.L. (2008) Cooperation. Blackwell Publishing.	– Bercovich, V., Kremenjuk, V., Zartman, I.V. (2009) The Sage Handbook of Conflict Resolution. London: Sage Publications. – Keddy, P.A. (2001) Competition. Kluwer Academic Publishers. – Schneider, B., Benenson, J., Fülöp, M., Berkics, M., Sándor, M. (2011) Cooperation and Competition. In: P.K. Smith, C.H. Hart (Eds) The Wiley-Blackwell Handbook of Childhood Social Development. London: Blackwell Publishing Ltd. 472-490 – Suleiman, R., Budescu, D.V., Fischer, I., Messick, D. M. (2004) Contemporary psychological research on social dilemmas. Cambridge: Cambridge University Press – Sullivan, B.A., Snyder, M., Sullivan, J.L. (2008) Cooperation. Blackwell Publishing.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4. Társas intervenciók	4. Social Interventions
Tantárgyfelelős (kizólag az ELTE minősített oktatója vagy professor emeritusa)	Subject administrator
Orosz Gábor	Gabor Orosz
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Oktatási asszisztensek: Tóth-Király István, Bóthe Beáta	Teaching Assistants: István Tóth-Király, Beáta Bóthe
Kurzusleírás	Description of the subject

Összefoglalás: A kurzus során a randomizált kontroll csoportos szociálpszichológiai intervenciókról lesz szó. Melyben mind a módszertani, mind az elméleti alapokat tárgyaljuk. Elsősorban olyan célzott intervenciókról lesz szó, melyek az emberek vélekedéseinek megváltoztatását tűzik ki célul. A kurzus első felében megismerhetjük a leglényegesebb elméleteket és korábbi kutatásokat. Majd alaposan megtárgyaljuk azokat a kritériumokat melyek mentén érdemes az intervenciókat megtervezni. A kurzus második felében együttesen megtervezünk egy online intervenciót és, ha lehetőség nyílik rá, akkor elő is teszteljük azt. A célunk az lesz, hogy ne csak az elméleti hátteret, hanem az intervenciók kivitelezését és annak buktatóit is meg lehessen ismerni.

Hatékony intervenciók az oktatásban: A kurzus első felében az alapcikkek feldolgozása után, elsősorban oktatással és tanulással kapcsolatos intervenciókra fogunk fókuszálni, melynek témái a növekvő szemléletmóddal, a valahova tartozással, a tanulmányi célokkal kapcsolatos vélekedéseket alakították át sikeresen. Emellett megvizsgálunk olyan intervenciókat is, melyek nem voltak hatékonyak vagy épp a várttal ellentétes hatást értek el.

Az intervenciók tervezésének elvei: A kurzus második felében azt vizsgáljuk meg, hogy milyen elveket érdemes követni az intervenciók tervezése során. Az első ilyen elv (1) a randomizáció kérdéseivel kapcsolatos, (2) a második a kontroll csoporthoz köthető, (3) a harmadik a rendelkezésre álló mély elméleti megalapozottság, (4) a negyedik annak a fontossága, hogy pontosan miben és milyen változást várunk el, (5) az ötödik a célcsoport kiválasztása, (6) a hatodik az időzítés meghatározása, (7) a hetedik a várható rekurzív, megerősítő folyamatok átgondolása és előkészítése, (8) a nyolcadik a megfelelő kontextus meghatározása és elérése, melyekben a rekurzív folyamatok megtörténhetnek, a kilencedik (9) az alkalmazandó meggyőzőési stratégiák, nudge-ok, keretezések előkészítése.

Az intervenciók online felületének előkészítése, előtesztelése, az adatfelvétel megszervezése: Olyan praktikus dolgokat beszélünk meg, hogy a Qualtricson mit és hogyan érdemes csinálni annak érdekében jól működjön az intervenció, a videók és hangok kapcsán felmerülő anomáliákat tárgyaljuk meg. Az előtesztet szempontrendszerét és menetét vesszük végig, illetve mivel az intervenciók esetében kis hatásokat várunk, viszont nagy elemszámot érhetünk el, így egy nagyobb volumenű intervenció adatfelvételének várható nehézségeiről is lesz szó.

Summary: This course will focus on randomized controlled trial social psychological interventions. We will deal with both theoretical and methodological backgrounds of these interventions. As it is a relatively broad field we will focus mainly on interventions that aim to change beliefs. In the first part we will talk about the most important theoretical elements and prior research. Then we will discuss the criteria and principles that are necessary for designing an effective intervention. In the second half of the course, the group will design an intervention and also test it if possible. The goal of this course is not only providing theoretical knowledge in this field but allowing to acquire experience about how to design and carry out an intervention while facing the most relevant potential obstacles and difficulties.

Effective interventions in education: In the first part of the course we will go through some basic articles. Then we will focus on educational intervention studies which could successfully change mindset beliefs, sense of belongingness, achievement goals. Then we will learn about interventions which were not successful or even worse, which lead to the contrary of the expected effects.

Principles of intervention design: In the second half of the course we will talk about the principles that appear to be important in intervention design. The first principle is related (1) to randomization, the second is related (2) to the control group and control condition, the third is related (3) to the required theoretical foundation, the fourth is related (4) to what we intend to change and the precise definition of the expected outcomes, the fifth (5) is related to the target group, the sixth (6) is related to timing, the seventh is related to (7) the recursive processes and what we can do for preparing those, the eighth is related to (8) choosing the appropriate context in which the recursive processes can take place, the ninth is related to (9) the persuasive strategies, nudges and preparation of appropriate framing.

Preparation of the online platform, pretesting, organizing data collection: We will talk about practical topics as how we can design an intervention in Qualtrics, about emerging anomalies regarding audios and videos. Then we will go through the most important aspects of pretest. Then as interventions have rather small effects and require large number of participants we will talk about the difficulties and obstacles of data gathering and how one can cope with these.

Data analysis and writing: We will go through our published and unpublished papers and

Elemzések, intervenciók tanulmányok elkészítése: A saját tanulságainkon keresztül szeretnénk bemutatni, hogy az elemzések kapcsán milyen módszereket lehet alkalmazni, milyen anomáliákkal találkozhatunk szembe magunkat, illetve a kézirat előkészítésével kapcsolatos tapasztalatainkat is megosztjuk. Amennyiben a csoport nyitott rá, akkor nem csak beszélünk erről, hanem együttesen végigvisszünk egy kisebb online intervenciót. A kurzus értékelése két módon történhet: az egyik annak a kidolgozása, hogy milyen online intervenciót lehet létrehozni a hallgató területén, a másik az egy kézirat kidolgozásában való részvétel, ha a kurzus alatt vesszünk fel adatokat.	demonstrate potential forms of analyses, the difficulties of analysis and the preparation of a manuscript. If the group is open for working together on an intervention we will design a small one and we go through these steps together. The evaluation of the course: There are two ways of accomplishing this course. The first is writing about how this knowledge on interventions can be applied in the field of the PhD student. The second is working together on a manuscript, if we designed an intervention during the course and managed to gather some data.
Irodalom	Key readings
– Borgida, E., Federico, C.M., Sullivan, J.L.,(Eds.), (2009) The political psychology of democratic citizenship. (Series in political psychology). Oxford: Oxford University Press. – Ferrero, G. (1942) The Principles of Power. New York: C. P. Putnam. – Haslam, S.A., Reicher, S.D., Platow, M.J., (2011) The new psychology of leadership. Identity, influence and power. New York: Psychology Press. – Hunyady, Gy. (2006) A politika pszichológiája: vázlatos megfontolások és rendező áttekintés. In: A szociálpszichológia történelmi olvasatai. ELTE Eötvös kiadó, Budapest, 423-436. – Hunyady Gy. (2010) A társadalmi közérzet hullámverése. Budapest: Napvilág Kiadó. – James, P. (1996) Nation formation. Towards a theory of abstract community. London: SAGE – Jost, J., & Sidanius, J. (2004) (Eds.) Political Psychology. New York: Psychology Press. – Kershaw, I., Lewin, M. (1997) Stalinism and Nazism : Dictatorships in Comparison. Cambridge: Cambridge University Press. – Lipset, S. M. (1960): Political Man: The Social Bases of Politics. New York: Doubleday. – Lukacs, J., (2005) Democracy and Populism: Fear & Hatred. New Haven: Yale University Press. – McGuire, W. J. (1993) The Poly-Psy Relationship: Three Phases of a Long Affair. In S. Iyengar & W. J. McGuire (eds.) Explorations in Political Psychology (pp. 9-35). Durham: Duke University Press. – Sears, D. O., Huddy, L. & Jervis, R. (2003) (eds.) Oxford Handbook of Political Psychology. Oxford: Oxford University Press.	– Borgida, E., Federico, C.M., Sullivan, J.L.,(Eds.), (2009) The political psychology of democratic citizenship. (Series in political psychology). Oxford: Oxford University Press. – Ferrero, G. (1942) The Principles of Power. New York: C. P. Putnam. – Haslam, S.A., Reicher, S.D., Platow, M.J., (2011) The new psychology of leadership. Identity, influence and power. New York: Psychology Press. – Hunyady, Gy. (2006) A politika pszichológiája: vázlatos megfontolások és rendező áttekintés. In: A szociálpszichológia történelmi olvasatai. ELTE Eötvös kiadó, Budapest, 423-436. – Hunyady Gy. (2010) A társadalmi közérzet hullámverése. Budapest: Napvilág Kiadó. – James, P. (1996) Nation formation. Towards a theory of abstract community. London: SAGE – Jost, J., & Sidanius, J. (2004) (Eds.) Political Psychology. New York: Psychology Press. – Kershaw, I., Lewin, M. (1997) Stalinism and Nazism : Dictatorships in Comparison. Cambridge: Cambridge University Press. – Lipset, S. M. (1960): Political Man: The Social Bases of Politics. New York: Doubleday. – Lukacs, J., (2005) Democracy and Populism: Fear & Hatred. New Haven: Yale University Press. – McGuire, W. J. (1993) The Poly-Psy Relationship: Three Phases of a Long Affair. In S. Iyengar & W. J. McGuire (eds.) Explorations in Political Psychology (pp. 9-35). Durham: Duke University Press. – Sears, D. O., Huddy, L. & Jervis, R. (2003) (eds.) Oxford Handbook of Political Psychology. Oxford: Oxford University Press.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
5/a. Alkalmazott szociálpszichológia: Szakpolitikák és programok értékelése – tudomány, felsőoktatás, média	5/a. Applied Social Psychology: Evaluation of Public Policies and Programs – Science, Higher Education, Media
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Fábri György	György Fábri
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a tudomány, felsőoktatás és média területén érvényesülő szakpolitikák, intézményi működések társadalmi percepciók és teljesítmény-értékelési vonatkozásait vizsgálja. A doktori hallgatók megismerik az ezen területeken használatos értékelési eszközök megismerés- és tudomány-elméleti alapjait, szociálpszichológiai vonatkozásait. A kurzus feladata, hogy a szakpolitikai és társadalmi programok társadalomelméleti, ideológiai és közgondolkodási előfeltevéseit, megalapozottságát is bemutassa. Tematika: - A szakpolitika-alkotás, mint kognitív és közösségi folyamat - Az eredményesség és sikeresség értelmezése a társadalom, a közösségek percepciók kontextusában - A tudományos teljesítmény értelmezése, ennek intézményes megoldásai (citációs indexek, impact faktorok, szabadalmak, előrehaladás, stb.) - Egyetemi rangsorok, ezek kommunikációs és szubsztanciális értelmezése. - A közmédia funkciója, értékelési lehetőségei - Indikátorok alkotása, előfeltevései, képzése, számításai. - A piaci és meritokrata szempontok hatóereje, alkalmazásuk társadalmi háttére. - A mérhetőség eszméje, történeti előzményei, tudományelméleti és módszertani vonatkozásai.	The course is studying public policies, institutional practices and their impact on performance measurement and public perceptions in the field of higher education and media. Students would become familiar with the epistemological background and social psychology related aspects of evaluation techniques currently in use. Another important task of the course is to introduce the ideological, public opinion and social sciences related underpinnings of public policies and social programs. Topics: - Public policy development as a cognitive and community based process; - The interpretation of being efficient and successful in the context of societal and community perceptions - The interpretation of scientific achievements – institutional solutions (citations, impact factor, patents, progress, etc.) - University rankings, their interpretation from communicational and substantial perspectives. - Functions of public media, methods of evaluation - Development of indicators, underpinning considerations, operationalization. - The strength of the market orientated and meritocratic aspects, the social background of their utilization. - The ethos of measurement, historical antecedents, scientific and methodological considerations.

Irodalom	Key readings
– Habermas, Jürgen: A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltása. Osiris, Budapest, 1999. – Hazelkorn, Ellen: Rankings and the Reshaping of Higher Education. Palgrave Macmillan. Hampshire-New York, 2011. – Leydesdorff, Loet: The Challenge of Scientometrics The Development, Measurement, and Self-Organization of Scientific Communications. Universal- Publishers Leiden. 2011. – Porter, Theodor: Trust in Numbers: The Pursuit of Objectivity in Science and Public Life. Princeton University Press. Princeton. New Jersey, 1995 – Shin – Toutkoushian – Teichler (Ed.): University Rankings Springer 2011. Heidelberg-London-New York	– Habermas, J. (1989): The Structural Transformation of the Public Sphere MIT Press, Boston – Hazelkorn, E. (2011): Rankings and the Reshaping of Higher Education. Palgrave Macmillan. Hampshire-New York, – Leydesdorff, L.(2011) : The Challenge of Scientometrics The Development, Measurement, and Self-Organization of Scientific Communications. Universal- Publishers Leiden. – Porter, T. (1995) : Trust in Numbers: The Pursuit of Objectivity in Science and Public Life. Princeton University Press. Princeton. New Jersey, – Shin, J.Ch., Toutkoushian, R.K., Teichler, U. (Ed.)(2011) : University Rankings. Theoretical – Basis, Methodology and Impact on Global Higher Education. Springer, Dordrecht, – Heidelberg, London, New York. 271 p.

A tantárgy megnevezése	
5/b. Alkalmazott szociálpszichológia: szakpolitikák és programok értékelése	5/b. Applied Social Psychology: Evaluation of Public Policies and Programmes
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Felvinczi Katalin	Katalin Felvinczi
Kurzusleírás	Description of the subject
Napjainkban egyre növekvő érdeklődés fogalmazódik meg a szakpolitikák értékelésével kapcsolatban. A kérdést – többek között – megalapozza az a felismerés, hogy bizonyos társadalompolitikák, szakpolitikák politikai kitettsége, sérülékenysége szembeötlő. Kiváltképpen igaz ez az olyan társadalmi jelenségek kezelését célzó szakpolitikák esetében, amelyek egy úgy nevezett morális térben (R. Room, 2005) értelmezhető jelenségekre kívánnak megoldást, vagy legalábbis kezelési eljárást kínálni. A kurzus során lehetővé válik, hogy a hallgatók megismerjék a közpolitikák elemzésének, értékelésének alapvető elméleti és gyakorlati megközelítéseit. A kurzus lehetőséget kíván biztosítani arra is, hogy a hallgatók a való életben zajló közpolitika alkotás, illetve elemzés, értékelés folyamatába nyerhessenek betekintést.	There is a growing interest in our days towards the evaluation of public policies. It is becoming evident that some of the public policies are having a high vulnerability as far as politics is concerned. It is especially true when the target of the public policy is a social phenomenon which is interpreted in a moral space (R. Room, 2005). During the course the students would become acquainted with the most important theoretical and practical approaches of policy making and policy analysis. The course is aiming at providing the students with the opportunity to get insight in the practicalities of policy formulation and evaluation. The problem of evidence based/evidence informed policy making will be discussed in details.

Irodalom	Key readings
– Felvinczi K, Magi A, Péterfi A. (2014): Hungary – Coherent Addiction Policies: Piloting A Diagnostic Tool, In: Muscat R, Pike B, et al (szerk.) Coherence Policy Markers For Psychoactive Substances. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2014. pp. 111- 164.(ISBN:ISBN 978-92-871-7928-9) – Sridharan S., Nakaima, A.: Ten steps to making evaluation matter, Evaluation and Program Planning 34 (2011) 135–146 – Haynes, S. A.; Derrick E. G.; Chapman S.; Redman, S.; Hall D. W.; Gillespie J.; Sturk, H. From “our world” to the “real world”: Exploring the views and behaviour of policy-influential Australian public health researchers, Social Science & Medicine 72 (2011) 1047-1055 – Miller, L., R.: Logic models: A useful way to study theories of evaluation practice? In: Evaluation and Program Planning 38 (2012) 77-80.	– Felvinczi K, Magi A, Péterfi A. (2014): Hungary – Coherent Addiction Policies: Piloting A Diagnostic Tool, In: Muscat R, Pike B, et al (szerk.) Coherence Policy Markers For Psychoactive Substances. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2014. pp. 111- 164.(ISBN:ISBN 978-92-871-7928-9) – Sridharan S., Nakaima, A.: Ten steps to making evaluation matter, Evaluation and Program Planning 34 (2011) 135–146 – Haynes, S. A.; Derrick E. G.; Chapman S.; Redman, S.; Hall D. W.; Gillespie J.; Sturk, H. From “our world” to the “real world”: Exploring the views and behaviour of policy-influential Australian public health researchers, Social Science & Medicine 72 (2011) 1047-1055 – Miller, L., R.: Logic models: A useful way to study theories of evaluation practice? In: Evaluation and Program Planning 38 (2012) 77.80.

A modul neve	Name of the module
Szocializáció és nevelés modul	Socialization and Education
Modulfelelős	Module co-ordinator
N. Kollár Katalin	Katalin N. Kollár
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
1. Társas kapcsolatok és szociálpszichológiai jelenségek az iskolában 2. Szocializáció- és fejlődéskutatás /a. A szocializáció elméletei és kutatási irányai /b. A kisgyermekkori fejlődés kutatása 3. Pszichológiaoktatás a felsőoktatásban (módszertani ismeretek) 4. Az intézményes nevelés pszichológiai és pedagógiai kérdései /a. Az iskolai tanulás motivációs kérdései /b. Kognitív képességek és tanulási nehézségek /c. A családi és intézményes nevelés kulturális vonatkozásai	1. Social Relationship and Social Psychology at School 2. Research of Socialization and Child Development /a. Theoretical and methodological approach to socialization /b. Research in childhood development 3. Teaching Psychology in Higher Education (Issues of Methodology) 4. Psychological and Pedagogical Issues of School Learning /a. Motivation in school learning /b. Cognitive processes and learning disabilities /c. Cultural aspects of family and school socialization and education processes
<i>Teljesítés feltételei: Mind a négy tárgycsoportból egy-egy kurzus teljesítése kötelező.</i>	<i>Requirements: One subject must be completed from each group of subjects.</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1. Társas kapcsolatok és szociálpszichológiai jelenségek az iskolában	1. Social Relationship and Social Psychology at School
Tantárgyfelelős	Subject administrator
N. Kollár Katalin	Katalin N. Kollár
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Pajor Gabriella	Gabriella Pajor
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus az iskolai környezetben előforduló társas jelenségekkel, egyrészt a mindennapi tanítási és nevelési helyzetekben tapasztalható jelenségek értelmezésével a szociálpszichológiai ismeretek segítségével, másrészt azokkal a kutatásokkal, amelyek közvetlenül vizsgálják az iskolai közeg társas vonatkozásait. Foglalkozunk a kortárskapcsolatok alakulásával és fejlesztési lehetőségeivel, a pedagógusokra vonatkozó vizsgálatokkal, a pedagógus-diák kapcsolat jellemzőivel és az ezt befolyásoló társadalmi, kommunikációs és érzelmi jellemzőkkel, a diákok közötti konfliktusokkal és a bullying jelenségével.	The topics of this course are social phenomena at schools, the interpretation of the events of everyday educational situations at school from a social psychological point of view, and the study of researches on social relationships at school. We study peer relationships and possibilities of the social relationship development at school, researches about educators, characteristics of student-teacher relationship and the influences of social, communicational and emotional factors on their relationship, and conflicts among pupils and the phenomenon of bullying.
Irodalom	Key readings
– Aronson, E. (2009): Columbine után. Budapest, Ab Ovo – Eggen, P. Kauchak, D. (2001) Educational Psychology. Windows on Classrooms. Merrill Prentice Hall, Upper Saddle River, New Jersey, Columbus, Ohio – Feldman, Robert S. (1990): The Social Psychology of Education: Current Research and Theory, Cambridge University Press – Medway and Cafferty (eds.) 1992 School Psychology. A Social Psychological perspective. – Meece, Judith Eccles, Jacquelynne Eccles Jacquelynne S. (2009) Handbook of Research on Schools, Schooling and Human Development, Routledge	– Aronson, E. Nobody Left To Hate: Teaching Compassion After Columbine. 2000. New York, Freeman and Co. – Eggen, P. Kauchak, D. (2001) Educational Psychology. Windows on Classrooms. Merrill Prentice Hall, Upper Saddle River, New Jersey, Columbus, Ohio – Feldman, Robert S. (1990): The Social Psychology of Education: Current Research and Theory, Cambridge University Press – Medway and Cafferty (eds.) 1992 School Psychology. A Social Psychological perspective. – Meece, Judith Eccles, Jacquelynne Eccles Jacquelynne S. (2009) Handbook of Research on Schools, Schooling and Human Development, Routledge

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/a. Szocializáció- és fejlődéskutatás: A szocializáció elméletei és kutatási irányai	2/a. Research of Socialization and Child Development: Theoretical and Methodological Approach to Socialization
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Szabó Laura	Laura Szabó
Kurzusleírás	Description of the subject

A szocializáció folyamata – hagyományos és új elméleti megközelítések a szocializációról – a szocializáció célja, ágensei, módjai és eredményei Biológiai és kulturális szemlélet a szocializációs folyamatok elemzésében Szocializáció a családban – családi rendszer szemlélet: a család struktúrája, funkciói, strukturális és funkcionális változások a családban – a családi szocializációs stratégiák meghatározó tényezői: a gyermek jellemzői (életkori és egyéni jellemzők), kihívást jelentő fejlődési szakaszok, a felelősségteljes gondoskodás előfeltételei a szülőknél (a szülők interakciós jellemzői, erőforrásai, a házasság minősége) A makroszisztéma hatása a családi szocializációra – szocioökonómiai státusz – kultúra és szubkultúra – vallás – etnikai hovatartozás A társadalmi és gazdasági változások hatása a családi és az intézményes szocializációra A prevenció és az intervenció lehetőségei A családi és az intézményes szocializáció kutatás módszertana	Socialization Processes – historical and contemporary perspectives on socialization theory – agents, goals, methods and outcomes of socialization Biological and cultural perspectives on socialization processes Socialization in the family – family systems approach to socialization: the structure and the function of the family, the impact of social change on family socialization – determinants of family socialization strategies: child characteristics, challenging transitional periods in development, parent characteristics (personal resources, marital quality, parents' psychological functioning) The impact of macrosystem on family socialization – socioeconomic status – culture – religion – ethnicity The impact of social and economic changes on family socialization and socialization in institutes revention and intervention Methodological and design issues of family socialization and socialization in institutes
Irodalom	Key readings
– Hadjar, A., Baier, D., Boehnke, K. (2008). The socialization of hierarchic self-interest: Value socialization in the family. <i>Young</i>, 16(3), 279–301 – McDowell, D. J., & Parke, R. D. (2005). Parental control and affect as predictors of children's display rule use and social competence with peers. <i>Social Development</i>, 14, 440–457 – Parke, R.D. (2004) Development in the family. <i>Annual Review of Psychology</i>, 55, 365-399 – Seidl-de-Moura, M. L. et al. (2008). Brazilian mothers' socialization goals: Intracultural differences in seven Brazilian cities. <i>International Journal of Behavioral Development</i>, 32 (6), 465–472 – Simons, L. G., Simons, R. L., Conger R. D., Brody, G. H. (2004). Collective socialization and child conduct problems: A multilevel analysis with an African American sample. <i>Youth Society</i>, 35 (3), 267-292	– Hadjar, A., Baier, D., Boehnke, K. (2008). The socialization of hierarchic self-interest: Value socialization in the family. <i>Young</i>, 16(3), 279–301 – McDowell, D. J., & Parke, R. D. (2005). Parental control and affect as predictors of children's display rule use and social competence with peers. <i>Social Development</i>, 14, 440–457 – Parke, R.D. (2004) Development in the family. <i>Annual Review of Psychology</i>, 55, 365-399 – Seidl-de-Moura, M. L. et al. (2008). Brazilian mothers' socialization goals: Intracultural differences in seven Brazilian cities. <i>International Journal of Behavioral Development</i>, 32 (6), 465–472 – Simons, L. G., Simons, R. L., Conger R. D., Brody, G. H. (2004). Collective socialization and child conduct problems: A multilevel analysis with an African American sample. <i>Youth Society</i>, 35 (3), 267-292

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/b. Szocializáció- és fejlődéskutatás. A kisgyermekkorú fejlődés kutatása	2/b. Research of Socialization and Child Development: Research in Childhood Development
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Kalmár Magda	Magda Kalmár
Kurzusleírás	Description of the subject
A gyermekkor-kép átalakulása a fejlődépszichológia történetében. A fejlődés kutatásának módszertani problémái. A legfontosabb adatforrások: megfigyelés, valódi kísérlet és kvázi-kísérlet. A megfigyelés kitüntetett szerepe – a megfigyelés kutatási követelményei; a viselkedés kódolásának technikái. Kísérletezés gyerekekkel – az életkorból fakadó gondok és a megoldások. A szülő mint információforrás. Tipikus hibaforrások a fejlődés okainak kutatásánál. Az életkor mint változó. Az életkori illesztés. A kohorsz-hatás. Stratégiák a fejlődés megközelítésére: keresztmetszeti összehasonlítás, longitudinális stratégia, időintervallum-terv – előnyök, hiányok, hibaforrások. Komplex stratégiák – az előzők kombinációi. A moderációs és mediációs hatások megragadása többváltozós megközelítéssel. Kurrens témák a perceptuális és a kognitív fejlődés, a nyelvelsajátítás, a temperamentum, az érzelmi fejlődés, a kötődés és a kortárs interakciók kutatásában. A játék funkciója és fejlődése. A fejlődés diagnosztikája – mit mondanak a korai fejlődés mutatószámai, és mit nem? A korai fejlődést veszélyeztető biológiai és környezeti-szociális rizikótényezők. A korai tapasztalatok jelentősége. Protektív faktorok – mitől lesz egy gyermek reziliens?	Changing image of childhood in the history of developmental psychology. Specific methodological problems of developmental research. The major sources of data in developmental research: observation, experiment, and quasi-experiment. The prominent role of observation in developmental psychology – requirements of observation as a scientific technique. Techniques of coding behaviour. Specific problems of conducting experiments with infants and young children. The parent as the source of information. Typical mistakes in the attempts to reveal the causes of development. Age as a variable; the change of the meaning of time units with age. Age matching. The cohort-effect. Research designs to study development: cross-sectional comparison, longitudinal strategy, time-lagged design – strengths and weaknesses, sources of errors. Complex (sequential) designs – combinations of the above. Tackling moderation and mediation using multivariate analyses. Current issues in the research into perceptual and cognitive development, language acquisition, temperament, emotional development, attachment, and peer interactions. The role and development of play. Diagnostics of development – the meaning of measures of early development. Biological and social-environmental hazards of early development. The role of early experiences. Protective factors and mechanisms; resilient children.

Irodalom	Key readings
– Bakeman, R.: Reflections on measuring behavior: Time and the grid. In G. Walford, E. Tucker, M. Viswanathan (eds): The Sage Handbook of Measurement, Newbury Park: Sage Publ., 2010. – Danis, I., Farkas, M., Herczog, M., Szilvási, L. (szerk.): A génektől a társadalomig: a koragyermekkorai fejlődés szinterei. Biztos Kezdet Köte- tek I. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet – Gyerekesély projekt, Budapest, 2011. – Danis, I., Farkas, M., Herczog, M., Szilvási, L. (szerk.): A koragyermekkorai fejlődés természete – fejlődési lépések és kihívások. Biztos Kezdet Kötetek II. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet – Gyerekesély projekt, Budapest, 2011. – Hartmann, D.P.: Design, measurement, and analysis: Technical issues in developmental research. In M.H. Bornstein & M.E. Lamb (Eds.), Developmental Psychology. New Jer- sey: LEA, 1991, 3-58. – Sameroff, A. J., Fiese, B. H.: Models of development and developmental risk. In Zeanah, C.H. (ed.) Handbook of infant mental health. 2nd Ed. New York, The Guilford Press, 2005.	– Bakeman, R.: Reflections on measuring behavior: Time and the grid. In G. Walford, E. Tucker, M. Viswanathan (eds): The Sage Handbook of Measurement, Newbury Park: Sage Publ., 2010. – Danis, I., Farkas, M., Herczog, M., Szilvási, L. (szerk.): A génektől a társadalomig: a koragyermekkorai fejlődés szinterei. Biztos Kezdet Kötetek I. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet – Gyerekesély projekt, Budapest, 2011. – Hartmann, D.P.: Design, measurement, and analysis: Technical issues in developmental research. In M.H. Bornstein & M.E. Lamb (Eds.), Developmental Psychology. New Jersey: LEA, 1991, 3-58. – Sameroff, A. J., Fiese, B. H.: Models of development and developmental risk. In Zeanah, C.H. (ed.) Handbook of infant mental health. 2nd Ed. New York, The Guilford Press, 2005.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3. Pszichológiaoktatás a felsőoktatásban (módszertani ismeretek)	3. Teaching Psychology in Higher Education (Issues of Methodology)
Tantárgyfelelős	Subject administrator
N. Kollár Katalin	Katalin N. Kollár
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Bernáth László	László Bernáth
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a felsőoktatás területén, elsősorban a pedagógus- és pszichológusképzésben oktatott pszichológia tárgyak tanítására készít fel egyrészt módszertani ismereteket nyújtva, másrészt a konkrét tanítási helyzetek elemzésével mikrotanítási és/vagy tényleges tanítási helyzetek elemzésén keresztül. Foglalkozunk a tananyag összeállítás szempontjaival, a tanítási célok és az ezekhez megfelelő módszerek kérdéseivel és a curriculum fejlesztés kérdéseivel is. A különböző tanítási módszerek alkalmazásának módszertani fogásait a gyakorlatban is alkalmazva közvetíti a kurzus. Foglalkozunk a tanítás hatékonyságának mérésével és ennek felhasználásával a tanítás minőségének javítására. A félév során alapvetően a résztvevő hallgatók tanítási tevékenységére alapítva jelöljük ki a vizsgált oktatási területeket, törekedve a módszertani változatosságra, és a konvertálható módszertani tudáselemekre.	The main aim of the course is to prepare students for teaching psychology courses in the training of teachers, psychologists and other professions where psychology is part of the curriculum (social workers, educational studies, mental health studies etc.) at university level. The course focuses on two main topics: compilation and development of a curriculum, teaching practice. The course offers knowledge of methodology, simulations of and/or real life teaching situations, and analyses of these experiences. For these analyses we developed checklists and registration sheets for systematic observations for two main types of courses, for seminars and for lectures.
Irodalom	Key readings
– Gage, N. L., Berliner, D. C. (1998) Educational Psychology, 6. edition, Houghton Mifflin Co., Boston – Atkinson, Rita L., Atkinson Richard C. , Smith Edward E., Bem, Daryl, J. Nolen-Hoeksema, Susan (1999): Hilgard's Introduction to Psychology. 13th Edition, Wadsworth Pub. Co. – Ryan, K. Cooper, J. M., (1988) Those, Who Can, Teach. Houghton Mifflin Co. Boston	– Gage, N. L., Berliner, D. C. (1998) Educational Psychology, 6. edition, Houghton Mifflin Co., Boston – Atkinson, Rita L., Atkinson Richard C. , Smith Edward E., Bem, Daryl, J. Nolen- Hoeksema, Susan (1999): Hilgard's Introduction to Psychology. 13th Edition, Wadsworth Pub. Co. – Ryan, K. Cooper, J. M., (1988) Those, Who Can, Teach. Houghton Mifflin Co. Boston

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4/a. Az intézményes nevelés pszichológiai és pedagógiai kérdései: Az iskolai tanulás motivációs kérdései	4/a. Psychological and Pedagogical Issues of School Learning: Motivation in School Learning
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Pajor Gabriella	Gabriella Pajor
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a tanulás motivációs kérdéseivel foglalkozik. A motiváció elméletek és a hozzájuk kapcsolódó kutatások iskolai környezetben való alkalmazásuk mentén kerülnek megvitatásra, érintve többek között a tanulás, a tanítás, a tanulási nehézségek, a tanári, a tanulói, a szülői és a nemek közötti különbségek motivációs kérdéseit, a motiváció kulturális vonatkozásai. A kurzus során külön hangsúlyt kap, hogy a pszichológia fenti eredményeit, alkalmazását az iskolai praxisban és ezek jelentőségét hogyan tehetjük érthetővé az iskolai döntéshozók és a gyermekekkel közvetlenül foglalkozó pedagógusok számára.	The course deals with motivational issues of learning. Theories of motivation and relevant researches are discussed with a focus on their application in educational context. The course is concerned with issues of learning, teaching, learning difficulties, motivational differences among teachers, students, parents, and between the two genders, and cultural aspects of motivation. The course lays an emphasis on making use of the findings of the above mentioned fields of psychology in school practice, and on the conveyance of this knowledge in an understandable way to school leaders and teachers.
Irodalom	Key readings
– Wendling, B. J. & Mather, N. (2009). Essentials of Evidence-Based Academic Interventions, Wiley – Wentzel, K. & Wigfield, A. (eds.) (2009). Handbook of Motivation at School, Routledge – Wigfield, A. & Eccles, J. S. (eds.) (2001). Development of Achievement Motivation, Academic Press – Educational Psychology Series	– Wendling, B. J. & Mather, N. (2009). Essentials of Evidence-Based Academic Interventions, Wiley – Wentzel, K. & Wigfield, A. (eds.) (2009). Handbook of Motivation at School, Routledge – Wigfield, A. & Eccles, J. S. (eds.) (2001). Development of Achievement Motivation, Academic Press – Educational Psychology Series

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4/b. Az intézményes nevelés pszichológiai és pedagógiai kérdései: Kognitív képességek és tanulási nehézségek	4/b. Psychological and Pedagogical Issues of School Learning: Cognitive Processes and Learning Disabilities
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Jármi Éva	Éva Jármi
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a tanulás megismerési kérdéseivel foglalkozik. A tipikus és atipikus megismerési folyamatok megértéséhez a fejlődésneuropszichológia és a fejlődési idegtudomány legújabb eredményei nyújtanak releváns ismereteket az agy és viselkedés kapcsolatáról. A leggyakoribb tanulási nehézségek elmélyültebb megértését az esetleírások tárgyalása segíti elő, mely során az általános kép egyedi megnyilvánulási formái is kiemelésre kerülnek. A kurzus során külön hangsúlyt kap, hogy a pszichológia fenti eredményeit, alkalmazását az iskolai praxisban és ezek jelentőségét hogyan tehetjük érthetővé az iskolai döntéshozók és a gyermekekkel közvetlenül foglalkozó pedagógusok számára.	The course deals with cognitive issues of learning. The latest scientific findings of developmental cognitive neuroscience on the relationship between brain and behavior contribute to the understanding of typical and atypical cognitive processes. Understanding the most common learning disabilities is supported by case studies, through which the unique manifestations of the general syndrome are highlighted as well. The course lays an emphasis on making use of the findings of the above mentioned fields of psychology in school practice, and on the conveyance of this knowledge in an understandable way to school leaders and teachers.
Irodalom	Key readings
– Donders, J. & Hunter, S.J. (Eds.) (2010). Principles and Practice of Lifespan Developmental Neuropsychology. Cambridge University Press – Hale, James B. & Fiorello, Catherine A. (2004). School Neuropsychology: A Practitioner's Handbook. The Guilford Press – Kaufman, Alan S. and Kaufman, Nadeen L. (eds.) (2001). Specific learning disabilities and difficulties in children and adolescents Psychological assessment and evaluation. Cambridge University Press – Wendling, B. J. & Mather, N. (2009). Essentials of Evidence-Based Academic Interventions, Wiley – Westwood, P. (2004). Learning and Learning Difficulties: A handbook for teachers, Acer Press	– Donders, J. & Hunter, S.J. (Eds.) (2010). Principles and Practice of Lifespan Developmental Neuropsychology. Cambridge University Press – Hale, James B. & Fiorello, Catherine A. (2004). School Neuropsychology: A Practitioner's Handbook. The Guilford Press – Kaufman, Alan S. and Kaufman, Nadeen L. (eds.) (2001). Specific learning disabilities and difficulties in children and adolescents Psychological assessment and evaluation. Cambridge University Press – Wendling, B. J. & Mather, N. (2009). Essentials of Evidence-Based Academic Interventions, Wiley – Westwood, P. (2004). Learning and Learning Difficulties: A handbook for teachers, Acer Press

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4/c. Az intézményes nevelés pszichológiai és pedagógiai kérdései: A családi és intézményes nevelés kulturális vonatkozásai	4/c. Psychological and Pedagogical Issues of School Learning: Cultural Aspects of Family and School Socialization and Education Processes
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Győri János	Győri János
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus az informális, illetve formális kultúrakonstruálás és kultúraátadás legfontosabb letéteményeseivel, a családi és az intézményes nevelés területeivel foglalkozik, ezeket, valamint működés módjukat magukat is kulturális konstrukciónak tekintve. A kurzus a legújabb kutatások segítségével elemzően tekinti át e nevelési rendszerek kulturálisan specifikus sajátosságait, s rávilágít arra, hogy a kulturális szempontrendszer figyelembe vétele nélkül mind a családi, mind pedig az intézményi nevelés jelenségének megértése csupán parciális lehet, külön figyelemmel a Magyarországon kisebbségi létben nevelkedő gyermekek (mint például a bevándorlók, nemzetiségiek, cigányok vagy más kisebbségek) családi és iskolai szocializációjára. A kurzus ugyancsak bemutatja, hogy milyen kutatási módszerekkel rendelkezik ma a pedagógia és pedagógiai pszichológia tudománya a családi és az intézményi nevelés kulturális vonatkozásainak feltárásában.	The course concentrates on the most important factors of the formal and informal knowledge construction and knowledge transferring processes, like family/informal socialization and institutional/formal education. We consider these institutions and processes themselves also cultural constructions. Along the contemporary literature and research we unfold the cultural specificities of these systems and processes showing that without at least a basic understanding of the cultural aspects of the family and school socialization/education processes our understanding on these phenomena can be only partial and temporary. We also shed light on the family and school socialization/education processes of minority children in Hungary (eg. immigrant, ethnic minority, Gypsy and other minority children). On the course we also analyze a number of research methods that are typically used by the contemporary researchers of the cultural aspects of family/institutional socialization/education processes.
Irodalom	Key readings
– Boreczky Ágnes (2004). A szimbolikus család. Budapest: Gondolat. – Bruner, J. (2004). Az oktatás kultúrája. Budapest: Gondolat. – Georgas, J., Berry, J.W., van de Vijver, F., Kagitcibasi, C. & Poortinga, Y.H. (Szerk.) (2006). Families accross cultures: A 31-nation psychological study. Cambridge: Cambridge University Press. – Gordon Győri János (2006). Az oktatás világa Kelet- és Délkelet-Ázsiában: Japán és Szingapúr. Budapest: Gondolat. – Kagitcibasi, C. (2007). Family, Self, and Human Development Across Cultures: Theory and Applications, Second Edition. Hillsdale: Laurence Erlbaum.	– Georgas, J., Berry, J.W., van de Vijver, F., Kagitcibasi, C. & Poortinga, Y.H. (Szerk.) (2006). Families accross cultures: A 31-nation psychological study. Cambridge: Cambridge University Press. – Kagitcibasi, C. (2007). Family, Self, and Human Development Across Cultures: Theory and Applications, Second Edition. Hillsdale: Laurence Erlbaum

A modul neve	Name of the module
Döntés- és szervezetpszichológiai modul	Decision Making and Organizational Psychology
Modulfelelős	Module co-ordinator
Faragó Klára	Klára Faragó
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
1. Ítéletalkotás és döntéshozatal 2. Kockázatvállalás, innováció, vállalkozói magatartás egyéneknél és szervezetekben 3. Szervezet- és vezetéselméletek 4/a. Munkahelyi pszichés jóllét, szervezeti és munkahelyi mentálhigiénia 4/b. Munkahelyi társas kapcsolatok, szociális rendszerek fejlesztése 5. A szervezetkutatás módszertani kérdései: kísérleti és kvalitatív módszerek, terepkutatás, esettanulmány	1. Judgment and Decision Making 2. Risk Taking, Innovation And Entrepreneurship In Individuals And In Organizations 3. Organizational Psychology And Leadership 4/a. Wellbeing And Mental Health In Organizations 4/b. Social Relationships On The Workplace, The Development Of Social Systems 5. Methodological Issues In Organizational Research: Experimental Investigation, Qualitative Methodes, Field Studies And Case Studies
<i>Teljesítés feltételei: a kurzusok közül négy teljesítése kötelező.</i>	<i>Requirements: Four courses should be completed.</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1. Ítéletalkotás és döntéshozatal	1. Judgment and Decision Making
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Faragó Klára	Klára Faragó
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Aczél Balázs	Balázs Aczél
Kurzusleírás	Description of the subject
Döntéseinket egy olyan világban hozzuk, amelyben bizonytalanság vesz körül bennünket, nem rendelkezünk az információk teljes körével, és nem áll rendelkezésünkre sem elegendő idő, sem elegendő kognitív kapacitás. A kurzus az ítéletalkotás és a döntéshozatal mechanizmusainak és folyamatainak a feltárása mellett azt a kérdést tárgyalja, hogy mennyiben jelentenek hátrányt a fent említett korlátok, hogyan kompenzáljuk ezeket a hátrányokat, mi vezet téves és mi vezet helyes ítéletekhez, bemutatva az ítéletalkotási torzítások szerepéről folyó vitás kérdéseket. Az egyéni és a szervezeti döntések meghatározó tényezői között fókuszba kerül az érzelmek szerepe, a társas és szervezeti normák szerepe, a méltányosság, a morális elkötelezettség és a társadalmi dilemmák. Az elméleti kérdések tárgyalása mellett rávilágít a döntépszichológia gyakorlatban való alkalmazásának lehetőségeire is a mindennapi életben, az orvosi, a jogi, a politikai döntések esetében. Egy-egy félévben a döntéshozatal egy kiemelt aspektusát, új kutatási eredményeit, illetve kutatómódszertani kérdéseit állítjuk az olvasmányok kiválasztásával az elemzés és a vita fókuszába.	Decisions are made in an uncertain world. When making decisions, people are rarely fully informed or have enough time and mental capacity to consider fully the situation and available alternatives in order to make optimal choices. In addition to revealing the mechanisms and processes of decision making under uncertainty, the course will also analyze how detrimental these limits are for making right decisions, and how the shortcomings are compensated by people and by organizational actors. Current debates concerning judgmental biases will be discussed. In addition to the cognitive components of the decision making process, the role of emotions, social and organizational norms, fairness and equality considerations, moral commitment and social dilemma situations will be discussed. The course will focus on the application of theoretical findings in everyday life as well as in medical, legal and political decision making. The individual semesters will focus on a chosen specific aspect, new trends and methodological issues of the field.
Irodalom	Key readings
– Shapira, Z, 2002. Organizational Decision Making Cambridge University Press – Kahneman, D. 2012 Thinking Fast and Slow. Farrar Straus and Giroux, New York – Gowda, R., Fox, J.C. 2002. Judgments, Decision and Public Policy Cambridge University Press – Koehler, D.J., Harvey N. 2007. Blackwell Handbook of Judgement and Decision Making Blackwell Publishing – Stanovich, K.E. 1999. Who Is Rational Studies of Individual Differences in Reasoning. Lawtrence Erlbaum Associates, New Jersey, London	– Shapira, Z, 2002. Organizational Decision Making Cambridge University Press – Kahneman, D. 2012 Thinking Fast and Slow. Farrar Straus and Giroux, New York – Gowda, R., Fox, J.C. 2002. Judgments, Decision and Public Policy Cambridge University Press – Koehler, D.J., Harvey N. 2007. Blackwell Handbook of Judgement and Decision Making Blackwell Publishing – Stanovich, K.E. 1999. Who Is Rational Studies of Individual Differences in Reasoning. Lawtrence Erlbaum Associates, New Jersey, London

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2. Kockázatvállalás, innováció, vállalkozói magatartás egyéneknél és szervezetekben	2. Risk Taking, Innovation And Entrepreneurship In Individuals And In Organizations
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Faragó Klára	Klára Faragó
Kurzusleírás	Description of the subject
Az innováció az egyéni, társadalmi és gazdasági haladás motorja. Kreativitást, vállalkozói szellemet és az ötletek magvasításának képességét egyaránt feltételezi. Összefoglaló tanulmányok, empirikus cikkek és metaelemzések elolvasását és rövid bemutatását követően interaktív viták során mélyítjük el az ismereteket az egyéni és szervezeti innováció kérdésében. Alapvetően abból indulunk ki, hogy a kreativitás kognitív és társas és kulturális folyamatok eredménye, melyet kísérleti és terepkutatásokban lehet tanulmányozni. A kreativitás, vállalkozói szellem és innováció kérdéseinek tárgyalása után a kreativitás és innováció szervezeti feltételeivel, elősegítő és akadályozó tényezőivel foglalkozunk, mint pl. a szervezeti kultúra, az ötletek implementációja, a munkatársak és a csapatok illetve a vezetés. Végül a környezeti feltételeket, a versenyhelyzetet, a politikai, gazdasági és jogi klímát, és az ahhoz való innovatív adaptációt vesszük számba. Határozott törekvésünk az, hogy a résztvevők elméleti alapot, módszertani példákat és innovatív kutatási ötleteket nyerjenek a kurzusból a saját munkájuk számára.	Innovation is the engine of the social and economic growth. It requires creativity, entrepreneurial orientation and attitudes, and abilities to implement ideas. After reading and presenting comprehensive studies, meta analyses and empirical works on individual and organizational innovation, knowledge will be intensified through interactive discussions. Creativity will be regarded as a result of individual, social and cultural processes, which can be studied in experimental and field studies. After discussing the antecedents of creativity, entrepreneurship and innovation, the organizational conditions of innovation e.g. organizational culture, implementation of ideas, reaction of colleagues, team composition, leadership will be tackled. Finally the impact of the environmental conditions, such as the competitiveness of the partners, the political, economic and judicial climate will be analyzed. We aim to provide the participants with theoretical, methodical tools to gain innovative ideas for their own research.
Irodalom	Key readings
– Lambert, L. (2011) Organization Culture And Innovation Impact Of Organization Culture On Innovation Academic Publishing, – Dane E., Baer, M., Pratt, M.G., Oldham, G.R., 2011 Rational Versus Intuitive Problem Solving: How Thinking “Off The Beaten Path” Can Stimulate Creativity Psychology Of Aesthetics, Creativity, And The Arts 2011, Vol. 5, No. 1, 3-12 – Van Dijk, D., Kluger, A.N. 2011 Task Type As A Moderator Of Positive/Negative Feedback Effects On Motivation And Performance: A Regulatory Focus Perspective Journal Of Organizational Behavior, J. Organiz. Behav. 32, 1084–1105 (2011) – Baer, M. 2012. Putting Creativity To Work: The Implementation Of Creative Ideas In Organizations 2012, Vol. 55, No. 5, 1102– 1119. Http://Dx.Doi.Org/10.5465/Amj.2009.0	– Lambert, L. (2011) Organization Culture And Innovation Impact Of Organization Culture On Innovation Academic Publishing, – Dane E., Baer, M., Pratt, M.G., Oldham, G.R., 2011 Rational Versus Intuitive Problem Solving: How Thinking “Off The Beaten Path” Can Stimulate Creativity Psychology Of Aesthetics, Creativity, And The Arts 2011, Vol. 5, No. 1, 3-12 – Van Dijk, D., Kluger, A.N. 2011 Task Type As A Moderator Of Positive/Negative Feedback Effects On Motivation And Performance: A Regulatory Focus Perspective Journal Of Organizational Behavior, J. Organiz. Behav. 32, 1084–1105 (2011) – Baer, M. 2012. Putting Creativity To Work: The Implementation Of Creative Ideas In Organizations 2012, Vol. 55, No. 5, 1102– 1119. Http://Dx.Doi.Org/10.5465/Amj.2009.0470 – Hammond, M.M., Neff, N.L., Farr, J.L.,

470 – Hammond, M.M., Neff, N.L., Farr, J.L., Schwall, A.R. 2011. Predictors Of Individual- Level Innovation At Work: A Meta-Analysis. <i>Psychology Of Aesthetics, Creativity, And The Arts</i> 2011 Vol. 5, No. 1, 90–105 – Tummers, L., Kruijen, P. 2014. The Influence Of Leadership On Creativity: A Systematic Review Of Experimental Studies Conference “Next Steps For Public Administration In Theory And Practice: Looking Backward And Moving Forward” November 16th-18th, 2014	Schwall, A.R. 2011. Predictors Of Individual- Level Innovation At Work: A Meta-Analysis. <i>Psychology Of Aesthetics, Creativity, And The Arts</i> 2011 Vol. 5, No. 1, 90–105 – Tummers, L., Kruijen, P. 2014. The Influence Of Leadership On Creativity: A Systematic Review Of Experimental Studies Conference “Next Steps For Public Administration In Theory And Practice: Looking Backward And Moving Forward” November 16th-18th, 2014
---	---

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3. Szervezet- és vezetéselméletek	3. Organizational Psychology And Leadership
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Faragó Klára	Klára Faragó
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Székely Vince, Kádi Anna, Kiss Orhidea	Vince Székely, Anna Kádi, Orhidea Kiss
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy betekintést nyújtson a szervezetek és a vezetés kapcsán felmerülő pszichológiai vonatkozású problémák aktuális szakirodalmába. A kurzus során érintjük a legfontosabb elméleti irányzatokat és megismerjük a szervezet- és vezetéspszichológiára jellemző főbb tematikus kérdéseket is. Elsődleges cél az, hogy kialakuljon egyfajta mélyebb tudatosság a szervezetekkel kapcsolatos egyéni reflexiókban, a hallgatók tudjanak ezen a szakterületen felismerni problémákat, releváns kérdéseket, tudjanak megfogalmazni lehetséges további kutatási irányokat, és ehhez maguk tudják kiválasztani a megfelelő konceptuális és módszertani eszközöket. A szervezetek és vezetés korszerű kérdéseibe és speciális területeibe nyújt betekintést a kurzus, fókuszba állítva a szervezet külső környezetét és az egyének karakterisztikumait. Célja a mai szervezetek jelenségvilágának és problémáinak megismerése és elemzése. A kurzus célja, hogy rávilágítson a kiválasztás dinamikus folyamatára, valamint – a kiválasztást követő szervezeti teljesítményértékelés működésére hatást gyakorló – a teljesítménymenedzsmentet befolyásoló egyéni és szervezeti tényezőkre. A hallgatók áttekintést kapnak a munkaköri alkalmassággal és a teljesítményértékeléssel kapcsolatos elméleti és módszertani megközelítésekről, leíró modellekről.	The aim of this course is to provide insight into the psychological problems related to organizations and management using the most current literature. During the course we will focus on the most important theoretical trends and on the thematic issues of organizational and management psychology. Our primary goal is to stimulate deeper awareness in personal reflections related to the functioning of organizations, to develop the ability of students to recognize the most relevant issues in this domain and to define further research directions, and to choose the appropriate conceptual and methodological tools. The course provides insights into the new issues and specific areas of the management of modern organizations, focusing both on characteristics of the external environment of the organizations and on individual characteristics as well. The course will highlight the dynamism of the selection process, and the individual and organizational factors which impact on performance management. Students will acquire an overview of the theoretical and methodological approaches and descriptive models related to job suitability and performance appraisal.
Irodalom	Key readings
– Barrick, M.R., Ryan, N.M. (2003) Reconsidering the role of personality in organisations. Jossey-Bass, I Wiley Imprint – De Meuse, K.P. (2003) Resizing the Organisation. Managing Layoffs, Divestitures and Closing. Jossey-Bass, I Wiley Imprint – Cooper, C.L., Robertson, I.T. (ed) (2004) International Review of Industrial and Organisational Psychology, vol. 19., John Willey and Sons, Ltd. – Hodgkinson, G., Ford, J.K., (2005) International Review of Industrial and Organisational Psychology, vol. 20., John Willey and Sons, Ltd. – Kossek, E.E., Lambert, S.J. (2005) Work and Life Integration. Organisational, Cultural and Individual Perspective. Lawrence Erlbaum Associates, Publishers, London	– Barrick, M.R., Ryan, N.M. (2003) Reconsidering the role of personality in organisations. Jossey-Bass, I Wiley Imprint – De Meuse, K.P. (2003) Resizing the Organisation. Managing Layoffs, Divestitures and Closing. Jossey-Bass, I Wiley Imprint – Cooper, C.L., Robertson, I.T. (ed) (2004) International Review of Industrial and Organisational Psychology, vol. 19., John Willey and Sons, Ltd. – Hodgkinson, G., Ford, J.K., (2005) International Review of Industrial and Organisational Psychology, vol. 20., John Willey and Sons, Ltd. – Kossek, E.E., Lambert, S.J. (2005) Work and Life Integration. Organisational, Cultural and Individual Perspective. Lawrence Erlbaum Associates, Publishers, London

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4/a. Munkahelyi pszichés jóllét, szervezeti és munkahelyi mentálhigiénia	4/a. Wellbeing and Mental Health in Organizations
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Faragó Klára	Klára Faragó
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Móra László Xavér, Fekete Olívia	László Xavér Móra, Olívia Fekete
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy a munkahelyi pszichés egészségmegőrzés elméleti és gyakorlati kérdéseiben széles- körű ismeretanyagot nyújtson, emellett egészségvédelmi programok tervezésének és gyakorlatba ültetésének alapelveit is megismertesse a résztvevőkkel. A kurzus célja hogy megismertesse a hallgatókkal, hogy a legújabb kutatások eredményei szerint milyen tényezők járulnak hozzá a munkavállalók pszichés jóllétéhez. Áttekintést ad a nemkívánatos munkahelyi viselkedési formák típusairól és jellemzőiről (udvariatlanság, pletykálgatás, rombolás, lopás, zaklatás, besúgás, stb.), és a magatartás-változtatás lehetséges módjairól. A kurzus bemutatja a munka és a mentális egészség kapcsolatát leíró elméleti megközelítéseket és a modelleket alátámasztó legújabb kutatások eredményeit. Ismerteti a munkahelyi stressz-modelleket, a stressz és kiegész jelenségét. Ismerteti az egészségvédelmi intervenciók programok tervezésének fő irányvonalait, az egyéni és a szervezeti szintű intervenciók sajátosságait. Külön figyelmet fordít a pszichológiai intervenciók munka lehetőségeire.	This course provides a comprehensive overview of the theory and practice of mental hygiene, the study of the development of healthy mental and emotional habits, attitudes and behavior, and the prevention of mental illness at workplaces. It will present cutting-edge research findings to identify the prerequisites of psychological wellbeing. Types and characteristics of undesirable workplace behavior (rudeness, gossip, destruction, stealing, bullying, informing) and the means of possible behavioral changes will be discussed. During the course students will learn about the research underpinning new theoretical models concerning the connection between work and mental health, work related stress and burnout, and they will be introduced to the process of planning and managing healthcare programs. Specific features of individual and organizational intervention programs and the guidelines of such programs will be discussed.
Irodalom	Key readings
– Izabela, Z., Schultz, E., Rogers, S. (2010). Work Accommodation and Retention in Mental Health. Springer. – Kinder, A., Hughes, R., and Cooper, C.L. (2008). Employee Well-being Support: A Workplace Resource. John Wiley & Sons Ltd – Namie, G., and Namie, R.F. (2011). The Bully- Free Workplace: Stop Jerks, Weasels, and Snakes From Killing Your Organization. John Wiley and Sons. New Jersey. – Privitera, M.R. (2010). Workplace violence in mental and general healthcare setting. New York. – Thomas, J.C., and Hersen, M. (eds). (2002). Handbook of mental health in the workplace. Sage Publications	– Izabela, Z., Schultz, E., Rogers, S. (2010). Work Accommodation and Retention in Mental Health. Springer. – Kinder, A., Hughes, R., and Cooper, C.L. (2008). Employee Well-being Support: A Workplace Resource. John Wiley & Sons Ltd – Namie, G., and Namie, R.F. (2011). The Bully-Free Workplace: Stop Jerks, Weasels, and Snakes From Killing Your Organization. John Wiley and Sons. New Jersey. – Privitera, M.R. (2010). Workplace violence in mental and general healthcare setting. New York. – Thomas, J.C., and Hersen, M. (eds). (2002). Handbook of mental health in the workplace. Sage Publications

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4/b. Munkahelyi társas kapcsolatok, szociális rendszerek fejlesztése	4/b. Social Relationships on The Workplace, The Development of Social Systems
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Faragó Klára	Klára Faragó
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Kiss Orhidea	Orhidea Kiss
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus bemutatja a legfrissebb szervezeti szocializációs elméleteket, valamint sor kerül olyan speciális munkahelyi problémák feltárására, mint pl. a munkamánia, a halogatás, vagy a potyautas-jelenség. A hallgatók megismerik egyes viselkedésformák megjelenését a munkahelyi környezetben, feltárják a viselkedést kiváltó sajátos motivációs és környezeti tényezőket, és megismerik a munkahelyi beavatkozás lehetőségeit. A szervezetek működésének megértése, változásának támogatása, a beavatkozás formája nagymértékben függ attól, hogy milyen elméleti paradigma keretében tekintünk a szervezetekre. A kurzus során különböző elméleti paradigmák (magatartás alapú, kognitív, pszichoanalitikus) keretében tárgyaljuk a munkahelyi társas viselkedést és az intervenciók lehetséges módjait. A kurzus bemutatja a különböző szervezetelméleti modellekhez kapcsolódó tanácsadási formákat, áttekinti azok gyakorlati alkalmazási lehetőségeit és korlátait, valamint ismerteti a hallgatókkal a legfontosabb hatás- és hatékonyság vizsgálatokat.	The aim of this course is to present the most current theories of organisational socialization. During the course the most specific issues of the workplace, such as workaholism, procrastination, and phenomena of free riding will be explored. Students will learn about certain forms of behavior specific to the work environment, will uncover the special motivation and environmental factors which trigger behaviors, and will discover the different possibilities for interventions. The understanding of the functioning of organisations, the promotion of changes, and the forms of intervention depend on the theoretical paradigm used for definition of organisations. During the course we will discuss social behavior in the workplace and the possibilities of interventions using different theoretical paradigms (behavioral, cognitive, psychoanalytic). The course presents various theoretical models related to organizational counseling, gives an overview of the advantages and disadvantages of the practice of counseling, and presents the most relevant impact and efficacy studies.
Irodalom	Key readings
– Ashkanasy, N.M., Härtel, C.E.J, and Zerbe, W.J. (2000). Emotions in the Workplace. Research, Theory, and Practice. Quorum Books. Westport, Connecticut London. – Buzzanell, P.M. (2000). Rethinking Organizational and Managerial Communication from Feminist Perspectives. Purdue University, USA. – Gilpatric, S.J. (1999): Socialization in the workplace: A study of organizational socialization and how the socialization process affects newcomers. University of Maine. – Lutgen-Sandvik, P, and Sypher, B.D. (Eds.). (2009). Destructive Organizational Communication: Processes, Consequences, and Constructive Ways of Organizing. Routledge – Thye, S.E, and Lawler, E.J. (eds). (2006). Advances in group processes. Vol.23. Social psychology of the workplace.	– Ashkanasy, N.M., Härtel, C.E.J, and Zerbe, W.J. (2000). Emotions in the Workplace. Research, Theory, and Practice. Quorum Books. Westport, Connecticut London. – Buzzanell, P.M. (2000). Rethinking Organizational and Managerial Communication from Feminist Perspectives. Purdue University, USA. – Gilpatric, S.J. (1999): Socialization in the workplace: A study of organizational socialization and how the socialization process affects newcomers. University of Maine. – Lutgen-Sandvik, P, and Sypher, B.D. (Eds.). (2009). Destructive Organizational Communication: Processes, Consequences, and Constructive Ways of Organizing. Routledge – Thye, S.E, and Lawler, E.J. (eds). (2006). Advances in group processes. Vol.23. Social psychology of the workplace.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
5. A szervezetkutatás módszertani kérdései: kísérleti és kvalitatív módszerek, terepkutatás, esettanulmány	5. Methodological Issues in Organizational Research: Experimental Investigation, Qualitative Methodes, Field Studies and Case Studies
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Faragó Klára	Klára Faragó
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Düll Andrea	Andrea Düll
Kurzusleírás	Description of the subject
A szervezetek tudományos vizsgálata számos módszertani kérdést is felvet: mi az érvényes elmélet a szervezetek vonatkozásában, és hogyan lehet azt tesztelni, a szervezetben mi a kutatás egysége, hogyan kell kezelni az elemszám és a reprezentativitás kérdését, figyelembe venni a gazdag és soktényezős szervezeti kontextust. Módszertani megfontolások sorát veti fel a vizsgálódás és a beavatkozás hatékony szervezeti kontextusának problémája: milyen fizikai és társas (azaz szociofizikai) környezeti kontextusban érhetők tetten és érthetők meg a szervezeti folyamatok, milyen léptékű és természetű tényezők befolyásolják látens és manifeszt módon a szervezeti döntési folyamatokat. A döntépszichológia hagyományos irányzatai főleg kísérleti pszichológiai módszertannal dolgoznak. Sokan felteszik azonban azt a kérdést, hogy a laboratóriumi körülmények között feltárt törvényszerűségek, eredmények alkalmazhatóak-e a valóság dinamikusan változó, kontextusban gazdag és időnyomásnak kitett körülményei között, ahol a döntések meghatározzák a döntéshozó és mások rövid vagy hosszú távú jóllétét, ahol a döntéshozót felelősségre vonják döntésének következményeiért. A kurzus célja a fent említett módszertani problémák elemző vizsgálata és a kínált megoldások számba vétele, kritikai elemzése.	The scientific study of organizations raises methodological problems: what are the criteria of organizational theory's validity, how can organizational theory be tested and what is the unit of research in organizations? How can manifest or latent determinants of decision making be understood? How can the problems of sample size and representativity be addressed, how can the multi sided organizational context be taken into account? The criteria, the appropriate methods and the measurement of the efficient OD practices also require considered analysis. Psychology of decision making is traditionally studied by laboratory methods. It is debatable whether results from such experiments could be extrapolated to apply to real life situations where dynamic changes occur, where context is always important and time pressures are present. In real situations decisions influence the short or long term wellbeing of the actors and others, and the decision maker is accountable for his/her decisions The aim of the course is to study these methodological problems, and critically analyze available solutions.
Irodalom	Key readings
– Bryman, A. 1995. Research Methods and Organization Studies, Loughborough University London and New York – Klein, K.J., Kozlowski, S.W.J., 2000. Multilevel Theory, Research, and Methods in Organizations: Foundations, Extensions, and New Directions Jossey Bass, A Wiley Company – Mayo, M., Pastor, J-C., Seymour Wapner 1995. Linking Organizational Behavior and Environmental Psychology. Environment and Behavior; 27; 73-89. – Robson, C., 2011. Real World Research 3edition John Wiley and Sons – Wineman, J. D., Kabo, F. W., Davis, G. F. 2009. Spatial and Social Networks in Organizational Innovation. Environment and Behavior, 41, 3: 427- 442.	– Bryman, A. 1995. Research Methods and Organization Studies, Loughborough University London and New York – Klein, K.J., Kozlowski, S.W.J., 2000. Multilevel Theory, Research, and Methods in Organizations: Foundations, Extensions, and New Directions Jossey Bass, A Wiley Company – Mayo, M., Pastor, J-C., Seymour Wapner 1995. Linking Organizational Behavior and Environmental Psychology. Environment and Behavior; 27; 73-89. – Robson, C., 2011. Real World Research 3edition John Wiley and Sons – Wineman, J. D., Kabo, F. W., Davis, G. F. 2009. Spatial and Social Networks in Organizational Innovation. Environment and Behavior, 41, 3: 427-442.

A modul neve	Name of the module
Kultúrközi és csoportközi folyamatok modul	Intercultural and Intergroup Process
Modulfelelős	Module co-ordinator
Nguyen Luu Lan Anh	Lan Anh Nguyen Luu
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
1. Kultúra, társas viselkedés és szocializáció 4. Társas és társadalmi identitás és stigma 2. Társadalmi hierarchia és előítéletek 5. Kultúrák közötti találkozás: interkulturális kommunikáció és akkulturáció 6. Társadalmi nem. Nemi ideológiák, nemi diszkrimináció, nem és karrier, nem és politika 7. A kultúrközi kutatás módszertana	1. Culture, Social Behavior, and Socialization 2. Social and Societal Identity and Stigma 3. Social Hierarchy and Prejudices 4. Interactions Across Cultures: Intercultural Communication and Acculturation 5. Gender. Gender Ideologies, Gender Discrimination, Gender and Career, Gender and Politics 6. Cross-Cultural Research Methods
<i>Teljesítés feltételei: Négy tárgy teljesítése kötelező a fenti listából</i>	<i>Requirements: Four subjects must be completed from the list of subjects above</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1. Kultúra, társas viselkedés és szocializáció	1. Culture, Social Behavior, and Socialization
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Nguyen Luu Lan Anh	Lan Anh Nguyen Luu
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a kultúra és pszichológiai folyamatok kölcsönhatását, az emberi viselkedés, gondolkodás és érzelmek kulturális meghatározottságát vizsgálja szociálpszichológiai és fejlődéslélektani, szocializációs kutatások területén, miközben a dinamikusan fejlődő terület kihívásaival, elméleti és módszertani kérdéseivel, a főáramú pszichológiában való térnyerésének folyamatával is foglalkozik. A kulturális és a kulturális összehasonlító, valamint az indigenous (helyi/őshonos) pszichológia elméleti és fogalmi rendszerével, módszertani eszköztárával új megvilágításba helyezi és kritikával kezeli a főáramú pszichológia megközelítéseit, eredményeit. Mindezt olyan témák tárgyalásán keresztül teszi, mint az érték, az én és a szociális identitás, a személypercepció és az attribúció, a segítő viselkedés, a párkapcsolat, a pszichológiai jóllét, a társas befolyásolás, a családmodellek, a szülői viselkedés, a morális fejlődés, a nemi szocializáció.	The course examines the interaction between culture and psychological processes. It discusses cultural determinants of human behaviors, thoughts, and emotions and how social and developmental psychology and the study of socialization deal with the role of culture in these processes. Based on the theoretical and conceptual frameworks and methodological tools of cultural, cross-cultural and indigenous psychology, it throws new light upon, and handles with criticism, the different approaches and results of mainstream psychology while discussing topics such as values, self and social identity, person perception and attribution, helping behavior, close relationship, psychological well-being, social influence, family models, parenting, moral development, and socialization of the sexes. Challenges, theoretical and methodological problems faced by this fast developing field are addressed together with the question how it is gaining all the stronger influence on mainstream psychology.
Irodalom	Key readings
– Cole, M. (2005) Kulturális pszichológia, Gondolat Kiadó, Budapest. – Kagitcibasi, C. (2007) Family, self and human development across cultures. Theory and application. 2nd edition. Lawrence Erlbaum Associates, Inc. – Kim, U., Yang, K-S. & Hwang K.-K.(Eds.) (2006) Indigenous and cultural psychology: Understanding people in context. Springer Series on International and Cultural Psychology. New York: Springer – Kitayama, S.& Cohen, D. (Eds.) (2007) Handbook of cultural psychology. New York: The Guilford Press. – Smith, P., Fischer, R., Vignoles, V.I., Bond, M.H. (2013) Understanding Social Psychology Across Cultures: Engaging with Others in a Changing World. Second Edition. Sage Publications, London – Wyer, R.S., Chiu, C., Hong, Y.(Eds.) (2009) Understanding culture. Theory, research and application. Psychology Press	– Kagitcibasi, C. (2007) Family, self and human development across cultures. Theory and application. 2nd edition. Lawrence Erlbaum Associates, Inc. – Kim, U., Yang, K-S. & Hwang K.-K.(Eds.) (2006) Indigenous and cultural psychology: Understanding people in context. Springer Series on International and Cultural Psychology. New York: Springer – Kitayama, S.& Cohen, D. (Eds.) (2007) Handbook of cultural psychology. New York: The Guilford Press. – Smith, P., Fischer, R., Vignoles, V.I., Bond, M.H. (2013) Understanding Social Psychology Across Cultures: Engaging with Others in a Changing World. Second Edition. Sage Publications, London – Wyer, R.S., Chiu, C., Hong, Y.(Eds.) (2009) Understanding culture. Theory, research and application. Psychology Press

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2. Társas és társadalmi identitás és stigma	2. Social and Societal Identity and Stigma
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Szabó Mónika	Mónika Szabó
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Kovács Mónika, Nguyen Luu Lan Anh	Mónika Kovács, Lan Anh Nguyen Luu
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a saját csoporttal való azonosulással és annak következményeivel foglalkozik, különös figyelmet fordítva az olyan helyzetekre, ahol a saját csoporttal való azonosulásnak negatív következményei vannak a társadalmi státusra. Tárgyalja a többség és a kisebbség akkulturalizációs stratégiáit és ezek hatását a kisebbségi identitásra, a kisebbségi identitás és a többszörös identitások társadalmi kontextusát, valamint ezek következményeit a pszichológiai jólétre és a pozitív kisebbségi identitás kialakulására. A kérdőíves módszerek bemutatása mellett a kurzus kitékint a stigma és a kisebbségi identitás szimbolikus interakcionista megközelítésére, a kisebbségi és többségi identitás társadalmi konstrukciójának vizsgálatára. Végül tárgyaljuk a saját csoport privilegizált státusával kapcsolatos negatív érzelmek – bűntudat és szégyen – hatását a csoportközi viszonyokra és a kisebbségek helyzetével kapcsolatos nézetekre, valamint a kisebbségi identitás megerősítésére és a státus különbségek csökkentésére kidolgozott módszereket.	The course examines identification with in-groups and its consequences. It pays special attention to situations in which identification with in-group holds negative consequences for societal status of the individuals. It discusses majority and minority groups' acculturation strategies and the impact of these strategies on minority groups' identities. The contexts of minority identities and multiple identities as well as their influence on psychological well-being and positive minority identities are also addressed. Besides introducing survey methods, the course includes the symbolic interactionist approach to stigma and minority identity and the study of minority and majority identity constructions. The course is concluded with the investigation of the impact of negative affects – guilt and shame – related to the privileged status of in-group on intergroup relations and beliefs concerning the situation of minorities. Methods developed to strengthen minority identity and to reduce status differences are also introduced.
Irodalom	Key readings
– Demoulin, S.; Leyens, J-Ph., Dovidio, J.F. (Eds.) (2009). Intergroup Misunderstandings. Impact of Divergent Social Realities. Psychology Press. – Brown, R., Capozza, D. (Eds.) (2006). Social Identities. Motivational, Emotional and Cultural Influences. Psychology Press. – Heatherton, T.F., Klack, R.E.; Hebl, M.R., Hull, J.G. (Eds.) (2003). The Social Psychology of Stigma. The Guilford Press. – Swim, J.K., Stangor, Ch. Prejudice. The Target's Perspective. (1998). Academic Press. – Eberhardt, J.L.; Fiske, S.F. (1998). Confronting Racism. The Problem and the Response. Sage. – Branscombe, N.R.; Doosje, B. (Eds.) (2004) Collective Guilt. International Perspectives. Cambridge University Press.	– Demoulin, S.; Leyens, J-Ph., Dovidio, J.F. (Eds.) (2009). Intergroup Misunderstandings. Impact of Divergent Social Realities. Psychology Press. – Brown, R., Capozza, D. (Eds.) (2006). Social Identities. Motivational, Emotional and Cultural Influences. Psychology Press. – Heatherton, T.F., Klack, R.E.; Hebl, M.R., Hull, J.G. (Eds.) (2003). The Social Psychology of Stigma. The Guilford Press. – Swim, J.K., Stangor, Ch. Prejudice. The Target's Perspective. (1998). Academic Press. – Eberhardt, J.L.; Fiske, S.F. (1998). Confronting Racism. The Problem and the Response. Sage. – Branscombe, N.R.; Doosje, B. (Eds.) (2004) Collective Guilt. International Perspectives. Cambridge University Press.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3. Társadalmi hierarchia és előítéletek	3. Social Hierarchy and Prejudices
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Kovács Mónika	Mónika Kovács
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Szabó Mónika	Mónika Szabó
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus áttekinti, miként integrálta a mai szociálpszichológia a kognitív és motivációs megközelítést az előítéletek kialakulásának és fennmaradásának vizsgálatában, mely tényezők magyarázzák az előítéletek dinamikáját társadalmi szinten és melyek az előítéletességben tapasztalható egyéni különbségeket. Vizsgáljuk a fennálló egyenlőtlen viszonyok legitimitásának, stabilitásának illetve változtathatóságának percepcióját meghatározó tényezőket, valamint a változtatásra irányuló motiváció olyan meghatározóit, mint a rendszerkritikai attitűdök és egalitarianizmus, valamint a privilegizált csoportok tagjainak büntudata. Külön vizsgáljuk a szélsőséges előítéletek társadalompszichológiai gyökereit és a szélsőséges előítéletek dinamikáját. A kurzus tárgyalja az előítélet kutatások módszertanát, kitekintve a magyarországi kutatások módszereire és eredményeire. Végül vizsgáljuk az előítélet-mentesség pszichológiáját és azokat a módszereket, amelyek hatékonynak bizonyultak az implicit és explicit előítéletek és sztereotípiák, valamint a csoportközi konfliktusok mérséklésében.	The course discusses how social psychology has integrated the cognitive and motivational approaches into the investigation of the forming and maintaining of prejudices, what factors explain the dynamics of prejudices on societal level and what factors explain individual differences. It examines the determinants of the perception of legitimacy, stability or changeability of the existing social inequalities. Determinants of the motivation to bring about changes such as system-critical attitudes and egalitarianism as well as guilt felt by members of the privileged groups are also discussed. Special attention is paid to the social psychological roots and the dynamics of extreme prejudices. Methodology of prejudice research, especially methods and findings of prejudice research in Hungary are introduced. Attention is called to the psychology of anti-bias thinking and those methods proven to be efficient in reducing implicit and explicit prejudices and stereotypes as well as intergroup conflicts.
Irodalom	Key readings
– Dovidio, J.F.; Glick, P.; Rudman, L.A. (Eds.) (2005). On the Nature of Prejudice. Fifty years after Allport. Blackwell Publishing. – Fiske, S.T. (2011). Envy Up, Scorn Down. How Status Divides Us. Russel Sage Foundation, New York. – Augoustinos, M.; Reynolds, K.J. (Eds.) (2001). Understanding Prejudice, Racism, and Social Conflict. Sage. – Altemeyer, B. The Authoritarians. Bob Altemeyer, 2006. http://home.cc.umanitoba.ca/~altemeyer/ – Kovács, M. (szerk.) Az előítéletek feltárása és csökkentése. Az Alkalmazott Pszichológia című folyóirat különszáma. In: Alkalmazott Pszichológia. 2010. 1-2.	– Dovidio, J.F.; Glick, P.; Rudman, L.A. (Eds.) (2005). On the Nature of Prejudice. Fifty years after Allport. Blackwell Publishing. – Fiske, S.T. (2011). Envy Up, Scorn Down. How Status Divides Us. Russel Sage Foundation, New York. – Augoustinos, M.; Reynolds, K.J. (Eds.) (2001). Understanding Prejudice, Racism, and Social Conflict. Sage. – Altemeyer, B. The Authoritarians. Bob Altemeyer, 2006. http://home.cc.umanitoba.ca/~altemeyer/

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4. Kultúrák közötti találkozás: interkulturális kommunikáció és akkulturáció	4. Interactions Between Cultures: Intercultural Communication and Acculturation
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Nguyen Luu Lan Anh	Lan Anh Nguyen Luu
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Szabó Mónika	Mónika Szabó
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a kommunikáció kulturális sajátosságaira, az interkulturális interakciók, kapcsolatok mechanizmusainak megértésére, az ezekben rejlő lehetőségek kiaknázására, a konfliktusok sikeresebb kezelésére fókuszál. Az interkulturális kompetencia fogalmára, fejlődésére, mérésére különös figyelmet fordít. A nyelvi és nonverbális kommunikációs különbségek mögött rejlő, az értelmezési keretet befolyásoló kulturális normákra, kognitív és érzelmi folyamatokra, motívumokra hívja fel a figyelmet. A huzamosabb ideig tartó interkulturális találkozásokkal foglalkozó akkulturáció kutatásokba való bevezetés közben az identitás konstrukciók, a szociokulturális és a pszichológiai adaptáció, a közösség-alapú akkulturációs stratégiák nagy hangsúlyt kapnak. A különböző csoportok akkulturációs stratégiáinak bemutatásán keresztül is ad betekintést a kurzus az akkulturációs kutatások alkalmazási lehetőségeibe. Az interkulturális kommunikáció és az akkulturáció elméleti kereteinek és kutatási eredményeinek kritikai elemzésében különös figyelmet szentelünk egyrészt a hatalmi, státuszbeli különbségekre és az ezekkel kapcsolatos identitásmechanizmusokra, másrészt a találkozások, interakciók tágabb társadalmi, történeti hátterére.	The course brings cultural characteristics of communication, the understanding of intercultural interactions and relations into focus. It also discusses how opportunities inherent in these interactions could be exploited and how conflicts could be successfully managed. It pays special attention to the concepts, development and measurement of intercultural competence. It investigates cultural norms, cognitive and affective processes that lie behind the differences in verbal and non-verbal communication and that influence the interpretation frames of people from different cultures. While discussing acculturation – the process of cultural and psychological change following contact between cultural groups and their individual members – the course gives an emphasis on identity constructions, sociocultural and psychological adaptation, and community-based acculturation strategies. Via introducing the acculturation strategies of various groups, the course gives an insight into the applications of acculturation research. In the critical analysis of intercultural communication and that of the theoretical frameworks and findings of acculturation research, special attention is paid to power and status differences as well as related identity mechanisms and the broader social, historical background of the intercultural interactions.

Irodalom	Key readings
– Berry, J.W., Phinney, J.S., Sam, D.L., Vedder, P. (Eds.) (2006) Immigrant youth in cultural transition: Acculturation, identity and adaptation across national contexts. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates. – Chun, K.M., Organista, P.B., Marín, G. (Eds.) (2003) Acculturation: Advances in theory, measurement, and applied research. Washington DC: APA. – Deardorff, D.K. (Ed.) (2009) The SAGE Handbook of Intercultural Competence. Thousand Oaks, California: Sage Publications. – Demoulin, S. , Leyens, J.P. & Dovidio, J.F. (Eds.) (2009) Intergroup misunderstandings: Impact of divergent social realities (pp. 21-38). New York, NY: Psychology Press. – Matsumoto, D. (Ed.) (2010) APA Handbook of Intercultural Communication. Washington, DC: American Psychological Association – Ting-Toomey, S. & Oetzel.J.G.(2001) Managing Intercultural Conflict Effectively. Thousand Oaks, California: Sage Publications.	– Benet-Martinez, V., Hong, Y.-Y. (Eds.) (2014) The Oxford Handbook of Multicultural Identity. Oxford University Press – Deardorff, D.K. (Ed.) (2009) The SAGE Handbook of Intercultural Competence. Thousand Oaks, California: Sage Publications. – Demoulin, S., Leyens, J.P. & Dovidio, J.F. (Eds.) (2009) Intergroup misunderstandings: Impact of divergent social realities (pp. 21-38). New York, NY: Psychology Press. – Matsumoto, D. (Ed.) (2010) APA Handbook of Intercultural Communication. Washington, DC: American Psychological Association – Sam, D. L. & Berry J.W. (Eds.) (2006), The Cambridge handbook of acculturation psychology. Cambridge: Cambridge University Press

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
5. Társadalmi nem. Nemi ideológiák, nemi diszkrimináció, nem és karrier, nem és politika	5. Gender. Gender Ideologies, Gender Discrimination, Gender and Career, Gender and Politics
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Nguyen Luu Lan Anh	Lan Anh Nguyen Luu
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Kovács Mónika, Szabó Mónika	Mónika Kovács, Mónika Szabó
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a társadalmi hierarchia egyik alapidimenzióját, a társadalmi nemet helyezi a fókuszba, azzal a céllal, hogy bemutassa, miként szervezi a nemi különbségtétel az interperszonális és társadalmi kapcsolatokat és szerepeket. Vizsgáljuk a nemek közötti hatalmi különbséget igazoló sztereotípiákat és ideológiákat, valamint a nemi különbségek reprodukciójának mechanizmusait a társadalmi intézményekben. A kurzus kulcstémája a nem és karrier kérdésköre, a nyilvános szféra két kiemelt terepére, a munkahelyre és a politikára fókuszálva. A kurzus az elméleti áttekintés mellett törekszik egyfajta kritikai szemléletmód bemutatására is a nemi egyenlőtlenségek és hatalmi viszonyok vonatkozásában. Ugyancsak kritikailag vizsgálja a nemi szempontot a szociálpszichológiai kutatásban: mikor releváns és mikor nem a mintán belüli nemi különbség vizsgálata; hogyan értelmezzük a nemi különbséget vagy a különbség hiányát az eredményekben; kitér a társadalmi nem szempontú kutatások tervezésének gyakorlatára is.	The course brings gender – one of the basic dimensions of social hierarchies – into focus to show how interpersonal and social relations and roles are organized by gender differentiation. It examines how stereotypes and ideologies justify the status differences between the sexes and how gender differences are reproduced in social institutions. The key concept of the course is the question of gender and career, focusing on workplace and politics – the two critical scenes of public sphere. Besides the theoretical overview, the course introduces a critical approach concerning gender inequalities and power relations. At the same time, it critically examines the gender aspect in social psychology: when it is and when it is not relevant to investigate gender differences within a sample; how to interpret gender differences or the lack of gender differences in findings. The course includes the practice of planning gender-related research as well.
Irodalom	Key readings
– Schoon & J. S. Eccles (Eds.) (2014). Gender differences in aspirations and attainment. A life course perspective. Cambridge: Cambridge University Press. – Chrisler, J. C. & McCreary, D. R. (Eds.) (2010). Handbook of gender research in psychology. New York: Springer. – Nagy I., Pongrácz T. (szerk.) (2011): Szerep- változások. Jelentés a nők és férfiak helyzeté- ről. Budapest: TÁRKI – Nemzeti Erőforrás Minisztérium – Ridgeway, C.L. (2011). Framed by Gender: How Gender Inequality Persists in the Modern World. New York: Oxford University Press. – Swann, W. B., Jr., Langlois, J. H. & Gilbert, L. A. (Eds.) (1999). Sexism an stereotypes in mo- dern society: The gender science of Janet Taylor Spence. American Psychological Association: Washington, DC.	– Schoon & J. S. Eccles (Eds.) (2014). Gender differences in aspirations and attainment. A life course perspective. Cambridge: Cambridge Uni- versity Press. – Chrisler, J. C. & McCreary, D. R. (Eds.) (2010). Handbook of gender research in psychology. New York: Springer. – Ridgeway, C.L. (2011). Framed by Gender: How Gender Inequality Persists in the Modern World. New York: Oxford University Press. – Swann, W. B., Jr., Langlois, J. H. & Gilbert, L. A. (Eds.) (1999). Sexism and stereotypes in mo- dern society: The gender science of Janet Taylor Spence. American Psychological Association: Washington, DC.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
6. A kultúrközi kutatás módszertana	6. Cross-Cultural Research Methods
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Nguyen Luu Lan Anh	Lan Anh Nguyen Luu
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Fülöp Márta	Márta Fülöp
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus a kultúrközi kutatás módszertani sajátosságaival kívánja megismertetni a hallgatót. Első lépésben tárgyalja, hogy milyen elméleti alapokból kiindulva milyen kutatási módszerek alakultak ki a kulturális pszichológiában és a kulturális összehasonlító pszichológiában. A tematika végigveszi mindazokat a kérdéseket, amelyeket figyelembe kell venni egy jól megtervezett kulturális összehasonlító kutatás keretében: kulturálisan szenzitív kutatási módszerek alkalmazása, fogalmi ekvivalencia, mintavétel, fordítási sajátosságok, kvantitatív és kvalitatív módszerek alkalmazása, a válaszadási sajátosságok módszertani kezelése, az eredmények értelmezése és korlátaik felismerése, etikai kérdések. A kurzus során kiválasztott kutatások és elkészült doktori disszertációk módszertani kritikai elemzésére is sor kerül, amelyek során a hallgatók javaslatot tesznek, hogy a tanultak alapján miként lehet hasonló hibákat elkerülni.	The course aims to acquaint students with methodological questions of cross-cultural research. As a first step, it discusses what research methods have been developed and what theoretical grounds they are based on in cultural and cross-cultural psychology. The course leads students through the questions that must be taken into account while planning a sound cross-cultural research: application of culturally sensitive research methods, construct equivalence, sampling, translation issues, involving quantitative and qualitative methods, methodological treatment of response biases, interpretations of results, recognition of restraints, and ethics questions. While conducting critical methodological analysis of pieces of research work selected during the course and completed doctoral theses, based on the knowledge acquired during the course, students make recommendations as how to avoid similar shortcomings.
Irodalom	Key readings
– Ægisdóttir, Stefánia; Gerstein, Lawrence & Canel, Deniz (2008). Equivalence, bias, and translations methodological issues in Cross- Cultural Counseling Research. The Counseling Psychologist, 36(2), 188-219. – Barata, P. C., Gucciardi, E., Ahmad, F., & Stewart, D. E. (2006). Cross-cultural perspectives on research participation and informed consent. Social Science & Medicine, 62(2), 479-490. – Greenfield, P., M. (2001) Culture as process: empirical methods for cultural psychology. In: J.W. Berry, Y.H. Poortinga, J. Pandey (eds.) Handbook of Cross-Cultural Psychology. Volume 1. Theory and Method. Boston: Allyn and Bacon. Pp. 301-346. – Liamputtong, P. (Ed.) (2008), Doing cross- cultural research: Ethical and methodological perspectives. Dordrecht, The Netherlands: Springer. – Liamputtong, P. (2010) Performing qualitative cross-cultural research. Cambridge: Cambridge University Press.	– Ægisdóttir, Stefánia; Gerstein, Lawrence & Canel, Deniz (2008). Equivalence, bias, and translations methodological issues in Cross-Cultural Counseling Research. The Counseling Psychologist, 36(2), 188-219. – Barata, P. C., Gucciardi, E., Ahmad, F., & Stewart, D. E. (2006). Cross-cultural perspectives on research participation and informed consent. Social Science & Medicine, 62(2), 479-490. – Greenfield, P., M. (2001) Culture as process: empirical methods for cultural psychology. In: J.W. Berry, Y.H. Poortinga, J. Pandey (eds.) Handbook of Cross-Cultural Psychology. Volume 1. Theory and Method. Boston: Allyn and Bacon. Pp. 301-346. – Liamputtong, P. (Ed.) (2008), Doing cross-cultural research: Ethical and methodological perspectives. Dordrecht, The Netherlands: Springer. – Liamputtong, P. (2010) Performing qualitative crosscultural research. Cambridge: Cambridge University Press. – Matsumoto, D., Van de Vijver, F. (2011)

	Cross-cultural research methods. Cambridge: Cambridge University Press – Matsumoto, D., Yoo, S.H. (2006) Toward a new generation of cross-cultural research. <i>Perspectives in Psychological Science</i>, 1, 234- 250. – Pareek, Udai & Rao, Venkateswara (1980). Cross-cultural surveys and interviewing. In Harry Triandis & John Berry (Eds.), <i>Handbook of cross-cultural psychology</i>, Vol. 2.(pp.127-180). Boston: Allyn & Bacon.
--	--

A modul neve	Name of the module
Környezetpszichológia modul	Environmental Psychology
Modulfelelős	Module co-ordinator
Düll Andrea	Andrea Düll
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
1. Épített, természeti és virtuális terek környezet- pszichológiai elemzése 2. Téri eligazodás 3. Személy–környezet-összeillés life span megközelítésben 4. A környezethasználat kontextusai	1. Environmental Psychological Analysis of Built, Natural and Virtual Spaces 2. Environmental Orientation 3. Person–Environment Fit in a Life Span Approach 4. Contexts of Environment Usage
<i>Teljesítés feltételei: Mind a négy tárgycsoportból egy-egy kurzus teljesítése kötelező.</i>	<i>Requirements: One subject must be completed from each group of subjects.</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1. Épített, természeti és virtuális terek környezetpszichológiai elemzése /a. Épített terek környezetpszichológiája /b. A természeti környezet pszichológiája. Környezet- és természetvédelem /c. Virtuális terek, internet, mobilkommunikáció – környezetpszichológiai elemzések /d. Környezeti kommunikáció	1. Environmental Psychological Analysis of Built, Natural and Virtual Spaces /a. Environmental psychology of built spaces /b. Psychology of natural environment /c. Virtual spaces, internet, mobile communication – environmental psychological analyses /d. Environmental communication
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Düll Andrea	Andrea Düll
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Kiss Orhidea, S. Nagy Katalin (BME), Varga Katalin	Orhidea Kiss, Katalin S. Nagy (TUB), Katalin Varga
Kurzusleírás	Description of the subject
A környezetpszichológia modul alapozó tanegysége. A kurzus célja, hogy szemléletformáló és rendszerező módon nyújtson áttekintést a környezetpszichológiai folyamatokról az alapvető környezettípusokban. A tér- és tárgyhasználatot tranzakcionális módon, az ember és a környezet kölcsönkapcsolatának kontextusában értelmezzük és így elemezzük: megvizsgáljuk, milyen épített, természeti és virtuális környezeti szituációkban zajlanak az emberek pszichológiai folyamatai és interakciói és viszont: mindez hogyan befolyásolja a környezetalakítást. A környezetpszichológiai szemléletnek megfelelően az elemzésekben a pszichológiai és a környezeti folyamatok azonos hangsúlyt kapnak. A kurzus során a pszichológia és a társtudományok (építészet, tájtervezés, design, belsőépítészet-enterőrdesign) kapcsolatára építve olyan elméleti és gyakorlati ismereteket adunk a hallgatóknak, amelyek talaján az emberi és a környezeti oldalt egyaránt figyelembe véve növelhető az ember környezet összeillés.	This is the environmental psychology module's foundation course. The course is designed to provide an overview and raise awareness of environmental psychological processes in basic environment types. We interpret space and object use in a transactional way, in the relationship between people and the environment. Thus, we analyse built, natural and virtual environmental situations taking place people's psychological processes and their interactions. Also, how these affect the formation of the environment. According to the environmental psychological view/approach the psychological and environmental processes both receive the same emphasis in analyses. Based on the relationship of psychology and related disciplines (architecture, landscape planning, design, interior design) the course will provide theoretical and practical knowledge of both the human as well as the environmental aspects so as to increase people-environment fit.
Irodalom	Key readings
– Bechtel, R. B., & Churchman, A. (Eds.) 2002. Handbook of environmental psychology. Wiley and Sons, New York. – Düll A. 2009. A környezetpszichológia alapkérdései – Helyek, tárgyak, viselkedés. L'Harmattan, Budapest – Düll A., & Varga K. (Eds.) 2015. Rábeszélőtér. A szuggesztív kommunikáció környezet-pszichológiája. L'Harmattan, Budapest – Gifford, R. 2015. Research methods for environmental psychology. Boston: Wiley- Blackwell. – Kaplan, R., & Kaplan, S. 1989. The experience of nature. A psychological perspective. Cambridge University Press, Cambridge.	– Bechtel, R. B., & Churchman, A. (eds.) 2002. Handbook of environmental psychology. Wiley and Sons, New York. – Gifford, R. 2015. Research methods for environmental psychology. Boston: Wiley- Blackwell. – Gonzáles-Navarro, P. Orango, V., Zornoza, A., Ripoll, P., & Peiró, J. M. 2010. Group interaction styles in a virtual context: the effects on group outcomes. Computers in Human Behavior, 25., 1472-1480. – Kaplan, R., & Kaplan, S. 1989. The experience of nature. A psychological perspective. Cambridge University Press, Cambridge.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2. Téri eligazodás /a. Környezetészlelés /b. Ambiens környezet /c. Mentális térképezés /d. Affektív design	2. Environmental Orientation /a. Environmental perception /b. Ambient environment /c. Mental mapping /d. Affective design
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Kiss Orhidea	Orhidea Kiss
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Letenyei László (Corvinus), Ragó Anett, Szokolszky Ágnes (SZTE)	László Letenyei (Corvinus), Anett Ragó, Ágnes Szokolszky (University of Szeged)
Kurzusleírás	Description of the subject
Az eligazodás, az orientáció a környezetben a túlélés alapvető feltétele, ezért a téri eligazodás, a környezetkogníció a környezetpszichológia klasszikus témája. Az ember számos, ősi, evolúciósan kódolt tájékozódási folyamattal bír, amelyek lefutása részben ősidők óta változatlan, ugyanakkor a modern környezeti feltételek között új orientációs mechanizmusok kialakulására és hatékony alkalmazására volt és van szükség: konkrétan és átvitt értelemben „elveszve lenni” rendkívül erős stresszhelyzet. Az ember részben azonos, részben eltérő – tudatos és nem tudatos – tájékozódási stratégiákat használ természetes és épített, valamint újabban virtuális környezetekben. A tantárgy célja annak elemzése, milyen kognitív, érzelmi és viselkedési tényezők játszanak szerepet a tájékozódási folyamat során az egyes környezettípusokban, és milyen tárgyi és téri jellemzők gátolják, illetve optimalizálják az eligazodást. Tárgyaljuk a környezetészlelés hagyományos és ökológiai elméleteit, a terek mentális leképezését és a kognitív térképezés módszertanát, a környezet olvashatóságának problematikáját, a mentális reprezentáció és a környezeti információ típusának (látott, hallott, tapintott, érzett környezeti ingerek) szerepét az olvashatóságban, az orientációt segítő környezeti jellemzőket és a téri eligazodás fejleszthetőségének, rehabilitációjának lehetőségeit.	Wayfinding, orientation in environment is essential for survival, and therefore spatial orientation, environment cognition is a classic topic of environmental psychology. Man has a number of ancient evolutionary coded orientation processes, which have been running partly unchanged since ancient times; however, there is and has been a necessity for the development and effective use of new orientation mechanisms in the context of modern environmental conditions. Literally or figuratively speaking "to be lost" is a very stressing situation. Man uses partly the same, partly different – conscious and unconscious – orientation strategies in natural and man-made and, more recently, virtual environments. The course aims to analyse how cognitive, emotional, and behavioral factors play a role in the orientation process for each environment types, and what physical and spatial characteristics hinder or optimize orientation. We will discuss traditional and ecological theories of environmental perception, the fields of mental mapping and cognitive mapping methodology, problems of environmental legibility, the role of the mental representations and the different types of environmental information (seen, heard, touched, felt environmental stimuli) in legibility, orientation supporting characteristics, and possibilities of improvement and rehabilitation of spatial orientation.

Irodalom	Key readings
– Gärling, & G. W. Evans (Eds.), Environment, cognition, and action. An integrated approach. New York, Oxford University Press. – Geremek, A., Greenlee, M. W., & Magnussen, S. 2014. (Ed.), Perception beyond Gestalt. Progress in vision research. New York: Psychology Press. – Gibson, J. J. 1979. The ecological approach to visual perception. Boston: Houghton Mifflin. – Nasar, J. L. (Ed.) Environmental aesthetics. Theory, research and applications. Cambridge University Press, Cambridge. – Norman, D. A. 2004. Emotional design. Basic Books, New York.	– Gärling, & G. W. Evans (Eds.), Environment, cognition, and action. An integrated approach. New York, Oxford University Press. – Geremek, A., Greenlee, M. W., & Magnussen, S. 2014. (Ed.), Perception beyond Gestalt. Progress in vision research. New York: Psychology Press. – Gibson, J. J. 1979. The ecological approach to visual perception. Boston: Houghton Mifflin. – Nasar, J. L. (Ed.) Environmental aesthetics. Theory, research and applications. Cambridge University Press, Cambridge. – Norman, D. A. 2004. Emotional design. Basic Books, New York.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3. Személy–környezet-összeillés life span megközelítésben /a. Színterek születéstől kamaszkorig /b. A felnőtt- és érett felnőttkor környezeti kontextusa /c. Az életút vége és generációkon átívelő hatások környezetpszichológiája /d. Környezeti egészségpszichológia	3. Person–Environment Fit in a Life Span Approach /a. Settings from birth to adolescence /b. Environmental context of adulthood and mature adulthood /c. Environmental psychology of cross- generation effects and the end of life /d. Environmental health psychology
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Düll Andrea	Andrea Düll
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Bárdos György, Kiss Orhidea, Túry Ferenc (SE)	György Bárdos, Orhidea Kiss, Ferenc Túry (Simmelweis University)
Kurzusleírás	Description of the subject

A kurzus során környezetpszichológiai szempontból elemezzük az emberi élet eriksoni életszakaszok szerint értelmezett periódusaiban fontos, kitüntetett tereket a fogantatástól a halálig, és a transzgenerációs és kulturális hatásokat is vizsgáljuk. Az elemzés a család formálódásának szociofizikai kontextusától (otthon) indul, majd szakaszonként halad: gyerekszületés helyei (kórház, alternatív szülési intézmények, otthon), (kis)gyermekkor színterei (bölcsőde, óvoda, játszóhelyek), iskoláskori edukációs helyszínek, serdülőkor (szórakozó- és kedvenc helyek, helyek szerepe az identitásban), fiatal- és felnőttkori terek (saját otthon, munkahely, fogyasztás és kikapcsolódás színhelyei), az időskor terei (átlagos öregedés: otthon- és egyéb környezethasználat, nyugdíjaskor, betegségek, leépülés: kórház, idősotthon). Végül az életút vége: hol hálnak meg az emberek manapság (kórház, otthon, Hospice), hova és hogyan temetkeznek. A kurzus a generációk közötti kulturális transzmisszió elemzésével zárul. Az életszakaszokhoz kapcsolódó térhasználatot viselkedés- környezet kölcsönhatásban elemezzük. A kurzus során a személy-környezet összeillés életszakaszonkénti specifikumai és ezek pszichológiai – környezetalakítási kontextusai állnak a fókuszban. Mindezekhez kapcsolódóan áttekintjük a betegítő környezeti hatásokat (pl. környezetszennyezés), illetve a megbetegedés-prevenció-egészségmegőrzés téri kontextusát. Környezetpszichológiai elemzésnek vetjük alá a rendelőintézetek, egészségügyi intézmények környezeteit, a terápiás térhasználatot stb., illetve ez egészség- és betegségviselkedéseket (pl. evészavar, adikciók stb.).	During the course we will analyse the most important spaces of human life stages as defined by Erikson (from conception to death), from an environmental psychological perspective (focusing on cultural and trans-generational effects). The analysis begins with the socio-physical contexts (home) of family formation and proceeds through different stages: child- birth places (hospital, alternative maternity institutions, home), (small) childhood scenes (nursery, kindergarten, playground), school-age educational sites, adolescence (entertainment and favourite places, the role of places in identity), young adult and adult spaces (own home, work, consumption and leisure venues), the aging room (average aging, home and other environmental uses, retirement, illness, dementia: hospitals, nursing homes). Finally, the end of life: where people are dying these days (hospital, home, hospice), where and how they are buried. The course ends with the analysis of cultural transmission between generations. We will analyse use of space related to the stages in view of behavior-environment interactions. During the course we will focus on the person-environment fit of each life stage and their psychological and environmental-shaping contexts. This is directly and indirectly linked to the contexts of health-disease through ill-causing environmental effects (e.g., pollution) or disease-prevention-health spatial contexts. We will analyse clinical and health care institutions and space use in therapy etc. as well as illness behaviors and health behaviors (e.g., eating disorders, addictions etc.) from an environmental psychological perspective.
Irodalom	Key readings
– Augustin, S. 2009. Place advantage. Applied psychology for interior architecture. Hoboken: Wiley and Sons, Inc. – Danis I., Farkas M., Herczog M., & Szilvási L. (szerk.) (2011) A génektől a társadalomig: a koragyermekkorai fejlődés színterei. Budapest: Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet. – Demetrovics Zs., Urbán R., & Kökönyei Gy. (szerk.) Iskolai egészségpszichológia. Budapest: L'Harmattan. – Trigg, D. 2009. The place of trauma: Memory, hauntings, and the temporality of ruins. <i>Memory Studies</i>, 2: 87–101. – Valentín, J., & Gamez, L. (Eds.), 2010. <i>Environmental psychology: New developments</i>. New York: Nova Science Publishers.	– Augustin, S. 2009. Place advantage. Applied psychology for interior architecture. Hoboken: Wiley and Sons, Inc. – Evans, G. W., & McCoy, J. M. 1998. When buildings don't work: The role of architecture is human health. <i>Journal of Environmental Psychology</i>, 18, 85–94. – Trigg, D. 2009. The place of trauma: Memory, hauntings, and the temporality of ruins. <i>Memory Studies</i>, 2: 87–101. – Valentín, J., & Gamez, L. (Eds.), 2010. <i>Environmental psychology: New developments</i>. New York: Nova Science Publishers.

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4. A környezethasználat kontextusai /a. Környezetpszichológia és kulturális diverzitás /b. Gender és környezet /c. Befogadó és részvételi térkialakítás	4. Contexts of Environment Usage /a. Environmental psychology and cultural diversity /b. Gender and environment /c. Inclusive and participative design
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Kende Anna	Anna Kende
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Fábri György, Szentpéteri Márton (MOME), Kende Anna, Nguyen Luu Lan Anh	György Fábri, Márton Szentpéteri (MOME), Anna Kende, Lan Anh Nguyen Luu
Kurzusleírás	Description of the subject
Az identitás folyamataiban alapvető a szociofizikai kontextus: fontos helyeinken, tárgyainkon keresztül is meghatározzuk önmagunkat. A kurzus során vizsgáljuk a helyidentitás rövid és hosszú távú alakulásának folyamatait a környezet változásának, illetve kulturális jellemzőinek fényében: letelepedés-identitás, költözés, turizmus, kulturális sokk, migráció, hajléktalanság. Szervesen ide kapcsolódik hatalom és a tér problematikája is. A térhasználati sok- féleségben markáns a nem szerepe: már gyermekkortól gyakorlatilag minden kultúrában eltérően szocializálják térhasználat szempontjából is a fiúkat-lányokat és vannak jellemzően női-férfi terek. Az inkluzív (befogadó) térkialakítás nem speciális dizájn, célja nem az átlagostól eltérő életkörülmények között élő emberek számára valamiféle elkülönített, különleges tárgyi világ megalkotása, hanem éppen ellenkezőleg: olyan funkcionális megoldások kialakítását tűzi ki célként, amely mindenki számára megfelelő, és a „közeget” más, illetve megváltozott képességgel élő ember is önállóan használni tudja. A z inkluzív tervezés a társadalmi befogadás (social inclusion) leghatékonyabb eszköze- ként fogható fel. Korunk nagyvárosaiban a leszakadó rétegek (idősek, fogyatékkal élők, szegények) társadalmi integrációja jellemzően sokszakmász” (építész, pszichológus, szociológus, politikus stb.) feladat, sőt a befogadó tervezés alapoz a fogyasztóra és a megrendelőre is – széles körű kommunikációs folyamatot is feltételez, amelyben a környezetpszichológiának lényeges szerepe lehet (pl. mediáció, környezethasználói igények és folyamatok feltárása és közvetítés a tervezők felé és viszont a tervezői szándék kommunikálása a környezethasználó irányába)	In the processes of identity the socio-physical context is fundamental as we define ourselves through important places and objects. During the course we will examine the short- and long-term development of the place identity processes in the light of changes in the environment or cultural characteristics (establishment identity, moving, tourism, culture shock, migration, and homelessness). The problems of power and space are organically related to this as well. Gender has an important role in the diversity of space use, as from childhood onwards girls’ and boys’ socializations differ with respect to space use: There are typically woman and man spaces. The inclusive spatial design is not a special design; its goal is not to create a somewhat distinguished, unique world of objects for people who live in life circumstances differing from average. On the contrary, it aims to develop functional solutions that are right for everyone, and the "medium" can also be used independently by the disabled. Inclusive design will be perceived as the most effective tool for social inclusion. The social inclusion of disadvantaged groups (the elderly, the disabled, the poor) in contemporary cities is typically a "multi-professional" (architects, psychologists, sociologists, politicians, etc.) task. Even inclusive design relies on the consumer; it supposes a wide range of communication processes in which environmental psychology (e.g. mediation, the exploration of the requirements and processes of the use of environment and mediating these towards the designers and communicating the design intent towards user of the environment) may play a crucial role.

Irodalom	Key readings
– Altman, I., & Chemers, M. M. 1980. Culture and environment. Brooks/Cole, Monterey, California. – Carrus, G., Scopelliti, M., Fornara, F., Bonnes, M., & Bonaiuto, M. 2014. Place attachment, community identification, and pro- environmental engagement. In L. C. Manzo & P. Devine-Wright (Eds.), Place attachment. Advances in theory, methods and applications (pp. 154–164). London: Routledge. – Magnusson, E., & Marecek, J. 2012. Gender and culture in psychology: Theories and practices, Cambridge University Press, Cambridge. – Szentpéteri M. 2010. Design és kultúra. Befogadó designkultúra. Építészfórum, Budapest – Swain, J., Finkelstein, V., French, S., & Oliver, M. (eds.) 1998. Disabling barriers – enabling environments. Sage-Open University, London.	– Altman, I., & Chemers, M. M. 1980. Culture and environment. Brooks/Cole, Monterey, California. – Carrus, G., Scopelliti, M., Fornara, F., Bonnes, M., & Bonaiuto, M. 2014. Place attachment, community identification, and pro- environmental engagement. In L. C. Manzo & P. Devine-Wright (Eds.), Place attachment. Advances in theory, methods and applications (pp. 154–164). London: Routledge. – Kihato, C. W., Massoumi, M., Ruble, B. A., Subirós, P., & Garland, A., M. (eds.) 2010. Urban diversity. Space, culture, and inclusive pluralism in cities worldwide. Woodrow Wilson Center Press – The John Hopkins University, Baltimore. – Magnusson, E., & Marecek, J. 2012. Gender and culture in psychology: Theories and practices, Cambridge University Press, Cambridge. – Swain, J., Finkelstein, V., French, S., & Oliver, M. (eds.) 1998. Disabling barriers – enabling environments. Sage-Open University, London.

A modul neve	Name of the module
Csoportközi és politikai pszichológia	Intergroup and Political Psychology
Modulfelelős	Module co-ordinator
Kende Anna	Anna Kende
A modulhoz tartozó tantárgyak és a modul teljesítésének feltételei	Subjects of the module and requirements to fulfil the module
1.Csoportközi viszonyok 1. a Csoportközi konfliktusok és kollektív cselekvés (Kende Anna) 1. b Csoportközi érzelmek (Szabó Zsolt Péter) 2. Politikai pszichológia (Krekó Péter) 2. a A rendszerváltás szociálpszichológiája 2.b A tévhitek pszichológiája 3. Motivált társas és politikai megismerés (Hadarics Márton) 4. Kommunikáció és a közösségi média szociálpszichológiája (Ujhelyi Adrienn) (választható)	1. Intergroup relations 1. a Intergroup conflicts and collective action (Anna Kende) 1 b Intergroup emotions (Zsolt Péter Szabó) 2. Political psychology (Péter Krekó) 2. a The social psychology of system transformation 2. b The psychology of false beliefs 3. Motivated social and political cognition (Márton Hadarics) 4. Communication and the social psychology of social media
<i>Teljesítés feltételei: a felsorolt 4 tárgycsoport felvétele kötelező (2 esetben belső választásra van lehetőség)</i>	<i>Requirements: The accomplishment of the four main topics is compulsory (in two cases there are alternative subtopics for choice)</i>

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/a. Csoportközi konfliktusok és kollektív cselekvés	1/a. Intergroup conflicts and collective action
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Kende Anna	Anna Kende
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Szabó Zsolt Péter	Szabó Zsolt Péter
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja a csoportközi viszonyok és azok magyarázatára született szociálpszichológiai elméletek sokoldalú bemutatása, a csoportközi konfliktusok kialakulásának, fennmaradásának és megszüntetésük lehetőségeinek tárgyalása. A csoportok közötti viszony pszichológiai aspektusai közül tárgyaljuk a társas megismerési folyamatokat, a csoportok megkülönböztetésének motivációit, az identitás és az érzelmek szerepét. A kurzus célja továbbá, hogy bemutassa az előítéletesség mérésének módszertani kérdéseit. Szó esik az elutasítás áldozatairól, arról hogy ki és milyen alapon válik kisebbségi csoport tagjává. Vizsgáljuk az elutasított csoportok közös és egyedi vonásait. A kurzus zárásaként a csoportközi viszonyok megváltoztatására és az előítéletek csökkentésére született szociálpszichológiai modelleket vesszük számba és megvizsgáljuk a kollektív cselekvés feltételrendszerét. A kollektív cselekvés motivációinak vizsgálatában tárgyaljuk a kisebbségi csoportokra jellemző pszichológiai mechanizmusokat, a véleményalapú identitásra épülő társadalmi mozgalmakat és a szövetséges aktivizmust. A társadalmi változásokat középpontba állító elméletek mellett szó esik a társadalmi rendszereket fenntartó kollektív cselekvésről is, illetve az önkéntesség és a csoportközi segítségnyújtás kérdéseiről. 1. Bevezető: a csoportközi viszonyok különböző megközelítései és alkalmazási területei 2. A társas identitás elmélete 3. Motivált társas megismerés: tekintélyelvű személyiség és szociális dominancia orientáció 4. A sztereotipizálás és előítéletek csoportközi értelmezései: A társas identitás elmélete és a reális konfliktus 5. Az előítéletek kifejezése 6. Romaellenesség, antiszemitizmus és iszlamofóbia 7. A csoportközi kontaktus elmélete és gyakorlata 8. Társadalmi intervenciók 9. A csoportközi viszonyok jobbítására tett kísérletek: Előítéletcsökkentés és politikai aktivizmus 10. Csoportközi segítségnyújtás és önkéntesség	The aim of the course is to present the social psychological explanations for intergroup relations, from the emergence of intergroup conflict to its resolution. We discuss the processes of social cognition, the motivations of intergroup distinction, the role of identity and emotions. A further goal of the course is to present the methodological questions of measuring prejudice. We discuss targets of prejudice, what it means to be a member of a minority group. We look at the similarities and differences between targets of prejudice. Finally, we look at the ways in which social psychology addressed intergroup conflicts and prejudice, and established the structural conditions of engagement in collective action. We examine the motivations for collective action from the perspective of the psychological mechanisms of minority groups, from the perspective of opinion based identities, and ally activism. Apart from theories about social change, we discuss collective action that maintain the status quo, we cover the topics of volunteerism and intergroup helping. 1. Introduction: approaches to intergroup relations 2. Social identity 3. Motivated social cognition 4. Stereotyping 5. Prejudice expression 6. Anti-Roma, anti-Semitic, and anti-Muslim attitudes 7. Intergroup contact theory 8. Social interventions 9. Attempts to reduce prejudice via harmony and political activism 10. Intergroup helping and volunteerism

Irodalom	Key readings
– Crandall, C. S., & Eshleman, A. (2003). A justification-suppression model of the expression and experience of prejudice. <i>Psychological Bulletin</i>, 129, 414 - 446. – Doosje, B., Zimmermann, A., Küpper, B., Zick, A., & Meertens, R. (2010). Terrorist threat and perceived Islamic support for terrorist attacks as predictors of personal and institutional out-group discrimination and support for anti-immigration policies—Evidence from 9 European countries. <i>Revue Internationale de Psychologie Sociale</i>, 22, 203-233 – Paluck, E. L., & Green, D. P. (2009). Prejudice reduction: What works? A review and assessment of research and practice. <i>Annual review of psychology</i>, 60, 339-367. – van Zomeren, M. (2013). Four Core Social-Psychological Motivations to Undertake Collective Action. <i>Social and Personality Psychology Compass</i>, 7, 378-388. doi: 10.1111/spc3.12031 – Nadler, A., & Halabi, S. (2006). Intergroup helping as status relations: Effects of status stability, identification, and type of help on receptivity to high-status group's help. <i>Journal of Personality and Social Psychology</i>, 91, 97.	

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
1/b. Csoportközi érzelmek	1/b. Intergroup and Political Psychology
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Kende Anna	Kende Anna
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Szabó Zsolt Péter	Zsolt Péter Szabó
Kurzusleírás	Description of the subject
A csoportalapú érzelmeket akkor éli át az egyén, amikor egy csoporttal azonosulva, a csoport perspektívájából szemléli az eseményeket. A kurzus során a csoportalapú érzelmekkel, azok előzményeivel és következményeivel, valamint kísérő jelenségével (pl. identitás módok, felmentő stratégiák, megbocsátás, kapcsolat rendezés, társas távolság) fogunk foglalkozni. Alapvetően két nagyobb paradigma határozta meg ezeknek az érzelmeknek a kutatását: a csoportközi érzelmek elmélete (IET) és a kollektív érzelmek elmélete (CET). Az IET főleg olyan magas cselekvési potenciállal rendelkező érzelmekkel foglalkozik, mint a harag, a félelem és az öröm. Fontos, hogy megértjük ezeknek a csoportalapú érzelmeknek a funkcióját: miként vezetnek például elkerüléshez vagy éppen közelítéshez? Ezek az érzelmek részben a kollektív cselekvés alapjai is. Más csoportalapú érzelmek jobban kapcsolódnak a csoport moralitásához, és ezeket általában kollektív érzelmeknek hívjuk: ide tartozik a büntudat, a szégyen és a büszkeség. Az elmúlt pár évtizedben nagyon sok kutatás foglalkozott azzal, hogy miként reagálnak a csoport ma élő, ártatlan tagjai a csoport által korábban elkövetett rossz tettekre. Ez a kutatási terület szerteágazó kontextussal rendelkezik: a tanulmányozott konfliktusok körében megtaláljuk a Holokausztot, az afrikai és dél-amerikai nemzetek gyarmatosítását, az izraeli-palesztin	Group-based emotions are experienced by individuals when they categorize themselves as group members and view events from the in-group's perspective. We will cover group-based emotions, their antecedents and consequences, and various important accompanying phenomena (e.g. identification modes, exonerating cognitions, forgiveness, reconciliation, social distance). There are two major paradigms of group-based emotions: intergroup emotions theory (IET) and collective emotions theory (CET). IET deals mainly with high action potential emotions such as anger, fear, and joy. It is critical to understand the functions of these group-based emotions: how do they lead to avoidance and approach for example? Also, these emotions can be considered as antecedents of collective action. Other group-based emotions are related to the morality of the in-group such as guilt, shame, and pride, and they are frequently called "collective emotions" (CET). There is a growing body of research about the misdeeds committed by the members of the in-group. One important question is how innocent group members react to such misdeeds? The studied intergroup conflicts include the Holocaust, the colonization of the African / South American nations, the Israeli-Palestinian conflict, the Rwandan genocide, the Srebrenica massacre and many more. It is important to consider the role of identification with one's in-group in the experience of these negative,

konfliktust, a ruandai népirtást, a Srebrenicai mészárlást, és még sok más konfliktust is. Fontos, hogy figyelembe vegyük az adott csoporttag azonosulását a csoporttal. A kurzus során kitérünk a „bűntudat / azonosulás” paradoxonra. Mostanában, a szociálpszichológia érdeklődési körében előtérbe kerültek azok az érzelmek, amelyeket az áldozati csoport tagjai éltek / élnek át. A kurzus során különösen hangsúlyozni fogjuk a csoportalapú érzelmek identitást meghatározó jellegét: miként befolyásolják ezek az érzelmek a csoportok identitását tartósan (pl. kollektív áldozati tudat, ostromlott erőd mentalitás, német kollektív bűntudat).	aversive group-based emotions. The course will cover the so-called “guilt/identification paradox”. Recently, social psychology has turned its attention also to the emotions of the victims of intergroup conflicts. One aspect of group-based emotions will be given special attention during the lectures. How emotions influence group identity and vice versa (e.g., collective victimhood, siege mentality, German second guilt)?
Irodalom	Key readings
– Bar-Tal, D., Chernyak-Hai, L., Schori, N., & Gundar, A. (2009). A sense of self-perceived collective victimhood in intractable conflicts. <i>International Review of the Red Cross</i>, 91(874), 229-258 – Branscombe, N.R., Doosje, B.J., & McGarty, C. (2002). Collective guilt: antecedents, correlates and consequences. In Mackie, D.M., Smith E.R. (Eds), <i>From Prejudice to Intergroup Relations: Differentiated Reactions to Social Groups</i>, 49-66. New York, NY: Psychology Press. – László János (2014). <i>Historical tales and national identity: An introduction to narrative social psychology</i>. Routledge, London. – Smith, E.R., Seger, C., & Mackie, D.M. (2007). Can emotions be truly good level? Evidence regarding four conceptual criteria. <i>Journal of Personality and Social Psychology</i>, 93, 431-446. – Vollhardt, J.R. (2012). Collective victimization. In L.R. Tropp (Ed.), <i>The Oxford Handbook of Intergroup Conflict</i>, 136-157. New York, NY: Oxford University Press.	

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/a. A rendszerváltás szociálpszichológiája	2/a. The social psychology is system transformation
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Krekó Péter	Peter Kreko
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Kurzusleírás	Description of the subject
Megjósolhatóak-e a politikai átalakulások? Milyen társadalmi közhangulat növeli a rendszerváltás esélyét? Mennyiben specifikusak a közép-kelet-európai rendszerváltások? Létezik-e a „homo post-sovieticus”? Vannak-e, és ha igen, milyen hosszú távú társadalmi hatásai vannak a több évtizedes államszocializmusnak? A kurzus a rezsimváltás és a politikai erőszak kirobbanásának feltételrendszerét vizsgáló általános szociálpszichológiai tranzitológiai szakirodalomtól a közép-kelet-európai rendszerváltások felé közelítve próbál ezekre a kérdésekre választ találni. A kurzus először áttekinti a politikai változások szociálpszichológiai előfeltételeit, mint a	Are political transitions predictable? What social climate raises the likelihood of transitions? What are the societal and political impacts of transitions? What are the specificities of transitions in the Soviet sphere of influence? The course will try respond these questions based on the academic literature of the transitions in general, and in Central Eastern Europe in particular. First we will examine the social psychological preconditions (e.g. unfulfilled expectations, perception of the weakening of the regime, feeling of injustice and its exploitation in political ideologies) under which political change and transitions are usually taking place. We will

növekvő társadalmi elégedetlenségek, a beteljesületlen elvárások, az egyre szélesebb igazságtalanságérzés és ezek ideológiai artikulációja). Megvizsgáljuk, hogy az általános szempontok mennyiben alkalmazhatóak a (közép)-kelet-európai régióra.

A rendszerváltás(ok) szociálpszichológiai következményeit és azok politikai implikációit szintén tárgyaljuk a kurzus során. A jellegzetesnek mondható kelet-európai értékmintázat, a tekintélyelvűség, a posztkommunista nosztalgia, a bizalmatlanság tényezői mellett olyan elemeket is megvizsgálunk, mint például a kontraszelekció érzete. Fontos és a kurzus során megvitatásra kerülő kérdés, hogy ezek a társadalom-lélektani mintázatok mennyire tulajdoníthatóak az államszocialista rendszerek szocializációs szerepének, és mennyiben a (közép)-kelet - európai régió hosszabb történeti fejlődési mintázatainak.

Megvizsgáljuk azt is, hogy az államszocialista szocializációnak tulajdonított, a régióban kimutatható értékmintázatok (pl. erős konzervativizmus és hierarchia iránti igény, Schwartz és Bardi, 1997) mennyiben tulajdoníthatóak az indoktrinációnak és mennyire a társadalmi körülményekhez való alkalmazkodásnak.

Megvizsgáljuk azokat a kutatásokat, melyek nagyon erős kiábrándultságot mutatnak a demokráciából és a szabad piacból számos közép-kelet-európai országban (pl. Pew Research, European Social Survey, European Values Study).

A (közép)-kelet-európai régió közös jellemzői mellett megvizsgáljuk az egyes országok attitűd- és értékmintázataiban mutatkozó jellegzetes különbségeket is.

Arra a kérdésre is választ keresünk majd a kurzus során, hogy ezek a társadalom-lélektani tényezők mennyiben formálják napjaink politikai folyamatait, mind a politikai döntések (pl. állami újraelosztás), mind a politikai diskurzusok (pl. „ellopott rendszerváltás” mítosza), mind a rendszerszintű jellemzők (politikai intézmények, pártrendszer) szintjén.

A kurzus lezárásaként megvizsgáljuk azt is, hogy milyen jóslatok fogalmazódtak meg a régió társadalmi fejlődésére vonatkozóan a rendszerváltást követően, és ezekből mi teljesült, továbbá azt is, hogy milyen forráskönyveket vázolnak fel jelenleg a geopolitikai jóslatokban.

examine how much these general notions are applicable to the transitions in Central Eastern Europe.

The social psychological consequences of the transitions and their political implications will be also discussed (disappointment, feeling of injustice as a result of growing social inequalities, authoritarian patterns, value patterns, “reverse transitions”, nostalgia, feeling of counterselection. We will discuss how much these specific social psychological features can be attributed to the socialist regimes - and to the more long-term, historical developmental trends in the region.

We will examine also if the typical value patterns in the post-communist space as a consequence of socialization can be more attributed to the indoctrination of the regime, or the adaptation to the life circumstances.

Second, applying the theory in practice, we will examine how these preconditions appeared in East Central European transition processes, how they manifest themselves in political anomalies nowadays, and how they shape the character of the political regimes in the region. Recent polls (e.g. Pew Research, European Social Survey, European Values Study). show extremely strong disappointment from democracy and free market in many East Central European countries (including Hungary, Bulgaria, Romania, Poland, Slovakia, Czech Republic, but also the Baltic countries and Balkans), and we are going to discuss how these sentiments influence political processes, ideologies and institutions nowadays.

We will also examine the differences between the attitude and value patterns among post-communist countries.

In the framework of the course we will analyze, together with the students, the trends in the post-transitional public opinion in CEE on international databases (World Values Survey, European Values Study, European Social Survey, Eurobarometer), with a special focus on how attitudes towards democracy, its institutions and values have developed before and since the regime change.

As implications for the future, we will discuss the predictions (in different scenarios) of the democratic and social development of the region-back to the times of transition and nowadays.

Irodalom	Key readings
– Schwartz, S. H., & Bardi, A. (1997). Influences of adaptation to communist rule on value priorities in Eastern Europe. <i>Political psychology</i>, 18(2), 385-410. – Hunyady, G. (2002). <i>Stereotypes during the decline and fall of communism</i>. London, Routledge. – Ekman, J., & Linde, J. (2005). Communist nostalgia and the consolidation of democracy in Central and Eastern Europe. <i>Journal of Communist Studies and Transition Politics</i>, 21(3), 354-374. – Golec, A.; Skarzynska; K. (2007). <i>Understanding Social Change: Political Psychology in Poland</i>. Polish Academy of Sciences, Poland – Krauss, S. W. (2002). Romanian authoritarianism 10 years after communism. <i>Personality and Social Psychology Bulletin</i>, 28(9), 1255-1264.	

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
2/b. A tévhitek pszichológiája	2/b. The psychology of false beliefs
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Krekó Péter	Peter Kreko
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja, hogy áttekintse a különböző típusú tévhiteket, illetve az azokat magyarázó elméleteket. A kurzus alapvetően szociálpszichológiai irányultságú, de a témát multidiszciplináris keretben vizsgálva, kitérve a releváns szociológiai, filozófiai, antropológiai megközelítésekre is. A kurzus három dimenzióban vizsgálja a tévhitek pszichológiájának kérdéskörét (mely három szempontot egyes megközelítések egy rendszerben kezelik – ld. Pl. DiFonzo és Bordia, 2007). A hiedelmek tartalma alapján különbséget tehetünk az összeesküvés-elméletek, babonák, városi legendák között. A hiedelmek tartalmának formálásában beszélünk a kulturális tradíciók, a domináns értékek és a történelmi, vallási hagyományok szerepéről. A különböző típusú téves hiedelmek különböző, de egymással összefüggő funkciókat tölthetnek be. A téves hiedelmek episztemológiájának taglalásakor mind egyéni, mind csoportszinten elemezzük azokat a motívumokat, melyek segítik a téves hiedelmek létrejöttét, elfogadását és terjedését. A terjedés módja alapján a tévhitek interperszonális (szóbeszéd, pletykák) és tömegkommunikációs (álhírek, propaganda) csatornákon keresztül terjedésének mechanizmusait vizsgáljuk, illetve azzal a kérdéssel is foglalkozunk, hogy a kommunikációs technológiák fejlődése (különösen a közösségi média) milyen hatással van a tévhitek terjedésére.	The goal of the course is to give an overview of the false beliefs and the theories that are explaining their existence and popularity. The course is dominantly social psychological in its approach, but examines the topic in a broader multidisciplinary context, introducing the relevant sociological, anthropological, and philosophical theories as well. In the framework of this course, we will examine the psychology of false beliefs (or “crippled epistemologies”) in three dimensions: The content of the false beliefs. We can differentiate between, for example, conspiracy theories, superstitions and urban legends. In shaping the content of these beliefs, we are going to discuss the role of the dominant values, the cultural, religious and historical traditions in the community or broader society. The different kind of crippled epistemologies can serve different functions. We will discuss the different kind of motives on the individual and group level that help the false beliefs to born, to spread and proliferate, and to get accepted. We will also discuss the mechanisms of spreading these beliefs via interpersonal (gossip, rumour) and mass media (propaganda, fake news) channels. We will also deal with the important issue of how the evolution of communication technologies (especially the social media) affects the spread of false beliefs.

Irodalom	Key readings
– Robins, Robert S., and Jerrold M. Post. (1997). Political paranoia: The psychopolitics of hatred. Yale University Press – Bilewich, Cichocka. (2015).: The Psychology of Conspiracy. Routledge, – Allcott, H., & Gentzkow, M. (2017). Social media and fake news in the 2016 election. Journal of Economic Perspectives, 31, 211–236 – Vyse, S. A. (2013). Believing in Magic: The Psychology of Superstition-Updated Edition. Oxford University Press. – DiFonzo, N., & Bordia, P. (2007). Rumor, gossip and urban legends. Diogenes, 54(1), 19-35.	

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
3. Motivált társas és politikai megismerés	3. Motivated Social and Political Cognition
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Hadarics Márton	Márton Hadarics
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus keretén belül elsősorban azokkal a motivációs tényezőkkel foglalkozunk, amelyek befolyásolják politikai véleményeink, attitűdjeink és viselkedésünk alakulását. Politikai nézetek, attitűdök szerveződése Részletesen tárgyaljuk a politikai nézetek szerveződésének dinamikáját és dimenzionáltságát, valamint ideologikus keretbe ágyazottságukat. Áttekintjük, hogy a társadalmi pozíció, tágabb társadalmi környezet és kultúra, illetve a politika iránti érdeklődés milyen hatást gyakorol a politikai nézetek személyes szerveződésére és az e téren kimutatható kulturális különbségekre. Értékek mint ideologikus szervezőerők Foglalkozunk a politikai értékek terén mutatott személyes és kultúrközi preferenciákkal, az e téren kimutatható különbségeket befolyásoló háttértényezőkkel. Áttekintjük az értékpreferenciák ideológiai preferenciákra gyakorolt hatását is. Sorra vesszük a legnagyobb hatású érték-elméleteket, illetve az értékkülönbségek témájában végzett nemzetközi összehasonlító vizsgálatok legfőbb tanulságait. Moralitás és társadalmi igazságosság Kiemelt témánk a moralitás és társadalmi igazságosság ideologikus gondolkodásban játszott szerepe. Sorra vesszük a politikai gondolkodás szempontjából leginkább releváns szociálpszichológiai megközelítésű moralitás	During the course, our primary focus is on the motivational factors that influence our political opinions, attitudes, and behavior. The Organization of Political Beliefs and Attitudes We review the dynamics and dimensionality of the organization of our political beliefs, as well as their ideological embeddedness and correlates. We also discuss how one's personal social position, the wider social environment and culture, and one's personal political expertise affects the organization of political beliefs and attitudes, furthermore, how these factors influence individual differences in this regard. Personal Values as Ideological Directives We review the most prominent research programs regarding value preferences on a personal and a group-level, as well as the background variables that influence and/or determine individual, intergroup, and intercultural differences in these preferences. We also discuss how value preferences are related to ideological and political preferences. We examine the most influential value theories and the main conclusions retrieved from international comparison studies related to value preferences. Morality and Social Justice An important topic of the course is the role played by moral values and social justice beliefs in personal ideological thinking. We discuss social psychological morality theories being most closely

teóriákat, ezek legfontosabb vitás pontjait, valamint a morális értékek és a politikai viselkedés összefüggéseinek vizsgálatait. Foglalkozunk a társadalmi igazságosság olyan kiemelten fontos és a politikai gondolkodás szempontjából releváns alterületeivel, mint a disztributív, procedurális, retributív, illetve resztoratív igazságosság.

Motivált politikai gondolkodás

A kurzus kiemelt célja azoknak a motivációs jellemzőknek a bemutatása és számbavétele, amelyek hatást gyakorolnak a politikai viselkedés különböző vonatkozásaira. Az ideologikus és politikai gondolkodás motivációs hátterének megvilágításához főként a motivált társas-társadalmi megismerés legfontosabb megközelítéseit alkalmazzuk. Sorra vesszük azokat az eddig feltárt legfontosabb motivációs erőket, amelyek a szociálpszichológiai és politikai pszichológiai szakirodalomban az eddigiekben felmerültek, mint a politikai viselkedés és gondolkodás bejósói. Ilyenek például a csoporthoz való tartozás szükséglete, a pozitív identitás szükséglete, a biztonság, kiszámíthatóság és bejósolhatóság iránti igény, a társas-társadalmi dominancia iránti igény, vagy a racionális és materiális önérték.

Áttekintjük azokat a tényezőket, amelyek a fenti főbb motivációk forrásaiként jelölhetők meg. Ilyenek azok az egyéni diszpozicionális vonások, személyiségvonások, amelyek stabil egyéni különbségeket teremtenek a politikai megismerés és preferenciák tekintetében. Megvizsgáljuk, hogy az eddigi empirikus bizonyítékok szerint milyen összefüggés tárható fel az olyan nagyhatású személyiségleíró elméletek elemei, mint a Big Five vagy a HEXACO, valamint a fontosabb társadalmi és politikai attitűdök között, de sorra vesszük a információfeldolgozás olyan egyéni különbségeit leíró vonások hatását is, mint például a kognitív rigiditás különböző mutatói, a lezárás iránti igény, vagy a kogníció iránti igény. Emellett átmeneti jellegű külső tényezők is hathatnak ezekre a motivációkra, mint például az aktuális társas-társadalmi közeg, vagy a stabilabbnak tekinthető kulturális sajátosságok. Ezek primer hatásának vizsgálata mellett azt is áttekintjük, hogy milyen interakciós hatások mutathatók ki a személyes és a társadalmi szint között, amelyek befolyást gyakorolhatnak a motivált politikai megismerés folyamataira.

related to political-ideological cognition, the most important theoretical disputes among these approaches, and also how moral values influence different aspects of political behavior. The social psychological research of social justice is also covered with a special focus on the link between political preferences and personal beliefs about distributive, procedural, retributive, and restorative justice.

Motivated Political Cognition

One of the primary goals of the course is to present and review the motivational factors that strongly influence one's political behavior. We apply the most prominent theoretical approaches of motivated social cognition to reveal the motivational background of our political and ideological cognition. We review the most important motivational determinants of one's political preferences that have been identified so far by research carried out with a social and/or political psychological perspective. Such motivational forces are the need for belonging to a group, the need for a positive identity, one's personal need for security, stability, and predictability, as well as one's rational self-interest, or the need for dominance.

Factors are to be discussed that can be identified as sources of the motivational forces that have been mentioned above. Such factors are personality traits that create stable individual differences in political and ideological preferences. We explore, according to the most recent pieces of empirical evidence, what kind of a relationship has been identified between different political beliefs and personality traits defined by prominent personality models like the Big Five or the HEXACO model of personality. We also review the effects of different characteristics related to information processing, like cognitive rigidity-flexibility, need for closure, or need for cognition.

Beyond the factors mentioned above, also temporary external factors can influence these motivations. Such factors are the actual social environment or the more stable cultural characteristics of a given society. Beside discussing the direct effects of these variables we also review what sort of interaction effect can be discovered between the level of the individual and the society that might influence the psychological processes of motivated political cognition.

Irodalom	Key readings
– Dalton, R. J., & Klingemann, H. D. (Eds.). (2007). <i>The Oxford handbook of political behavior</i>. New York: Oxford University Press. – Huddy, L., Sears, D. O., & Levy, J. S. (Eds.). (2013). <i>The Oxford handbook of political psychology</i>. New York: Oxford University Press. – Miller, A. G. (Ed.). (2016). <i>The social psychology of good and evil</i>. New York: Guilford Publications. – Sabbagh, C., & Schmitt, M. (Eds.). (2016). <i>Handbook of social justice theory and research</i>. New York: Springer.	

A tantárgy megnevezése	Name of the subject
4. Kommunikáció és a közösségi média szociálpszichológiája	4. Communication and the social psychology of social media
Tantárgyfelelős	Subject administrator
Ujhelyi Adrienn	Ujhelyi Adrienn
A tantárgy további oktatói	Further teachers of the subject
Kurzusleírás	Description of the subject
A kurzus célja a közösségi médiához kapcsolódó szociálpszichológiai jelenségek feltérképezése. Ehhez egyrészt szükséges a szociálpszichológiai szakirodalom áttekintése és az adott területen használható elméletek, koncepciók kiválasztása (pl. Goffman, Higgins élméletei, Festinger Társas összehasonlítás elmélete, kommunikációs és média elméletek...), másrészt feltárni azokat az al témákat, melyek a vizsgáldás tárgyát képezhetik: önprezentációs stratégiák, illetve ezek összefüggései a szubjektív jólléttel és a depresszióval. Az online kommunikáció jellegzetességei, azok pszichológiai következményei. Az online csoportok kialakulása és fennmaradása. Az online aktivizmus. Az online ismerkedés jellegzetességei. Online agresszió: cyberbullying és trollok. Módszertani és etikai kérdések.	The aim of the course is to reveal those phenomena in the social media, that worth studying from a social psychological approach. First it needs the gathering of the concepts and theories in social psychology that are applicable to this new field (such as the theories of Goffman and Higgins about the Self, the Social Comparison Theory of Festinger, communication and media theories...), second it is important to investigate the subtopics, such as the strategies of self-representation, and their impact on subjective well-being and depression. The characteristics of online communication and their psychological consequences. The forming and functioning of online groups. Online activism. Online dating. Online aggression: cyberbullying and the trolls. Methodological and ethical issues.
Irodalom	Key readings
– Buckels, Trapnell, Paulhus (2014). Trolls just want to have fun. <i>Personality and Individual Differences</i>, 67, 97-102. – Gosling, S. D. & Mason, W. (2015). Internet research in psychology. <i>Annual Review of Psychology</i>, 66, 877-902. – Gruz, A. & Haythornthwaite, C. (2013). Enabling community through social media. <i>Journal of Medical Internet Research</i>, 10. – Verduyn, P., Ybarra, O., Résibois, M., Jonides, J. and Kross, E. (2017), Do Social Network Sites Enhance or Undermine Subjective Well-Being? A Critical Review. <i>Social Issues and Policy Review</i>, 11: 274–302.	

A KOMPLEX VIZSGA TÁRGYAI

A komplex vizsga számon kérhető tárgyai megegyeznek az Pszichológiai Doktori Iskola képzési tervében az egyes modulokhoz tartozó tantárgyakkal. A doktori iskola javaslata alapján a Pedagógiai és Pszichológiai Doktori Tanács hagyja jóvá az adott hallgató kutatási témájára figyelemmel az egyes vizsgázókra vonatkozó szakmai-elméleti tárgyakat, témaköröket.